

Nr. 37

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 1996-1997

29 april 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

DEBAT OVER TEWERKSTELLING IN VLAANDEREN

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 37

Dinsdag 29 april 1997

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie Indiening en verwijzing	1
Beleidsplan Indiening en verwijzing	2
Verslagen Indiening	2
Met redenen omklede moties Indiening	3
Adviezen van de Raad van State Indiening en verwijzing	3
Brief van het Rekenhof Indiening	4
Moties van een gemeente Indiening	4
Motie van een provincie Indiening	4
Mededelingen van de Vlaamse regering Indiening	4
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) Indiening	5
Voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG Indiening	5
Voorontwerpen van decreet Indiening	5
Kennisgevingen van het Arbitragehof Indiening	5

Debat over tewerkstelling in Vlaanderen	6
Sprekers : mevrouw Trees Merckx-Van Goey, verslaggever, de heren Jacques Laverge, verslaggever, Paul Deprez en Jef Sleeckx en mevrouw Nelly Maes, de heren Frans Wymeersch, Karel De Gucht, Jos Stassen, Ludo Sannen, Dirk Van Mechelen, Herman De Loor, Jos Geysels, Johan De Roo, Chris Vandenbroeke, Bruno Tobback, André Denys, Robert Voorhamme, Emiel Verrijken, Herman Candries en Jean-Marie Bogaert, minister Eric Van Rompuy, minister Theo Kelchtermans en minister-president Luc Van den Brande	
Motie van orde	
Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden	53
Sprekers : de heren Karel De Gucht, Dirk Van Mechelen, Jef Sleeckx en Johan De Roo en minister-president Luc Van den Brande	
Debat over tewerkstelling in Vlaanderen (Voortzetting)	54
Sprekers : de heren Herman Candries en Felix Strackx	
Motie van orde	
Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden	56
Sprekers : de heren Dirk Van Mechelen, Karel De Gucht, Johan De Roo, André Denys en Jef Sleeckx en minister-president Luc Van den Brande	
Debat over tewerkstelling in Vlaanderen (Voortzetting)	57
Sprekers : de heren Dirk Van Mechelen, Leo Cannaerts, Johan Malcorps, Jean-Marie Bogaert, Paul Van Grembergen en Jos Stassen, minister Eric Van Rompuy en minister-president Luc Van den Brande	
Regeling van de werkzaamheden	69
Bijlage	
Mondelinge vraag van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de steunmaatregelen voor het wegvervoer	70
Mondelinge vraag van de heer André Denys tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het recent voorstel van protocol tussen het NCMV en de CMO's	72
Mondelinge vraag van de heer Leo Cannaerts tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van artikel 30 van het milieuvergunningsdecreet	76
Mondelinge vraag van de heer Paul Dumez tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoering van het bodemsaneringsdecreet	77
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de handhaving van de milieuregels in de afvaloliesector en de controlecampagnes van het Bestuur Milieu Inspectie	78
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de problemen rond het bedrijf Ontex in Buggenhout	80
Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het taalgebruik in de faciliteitengemeenten tijdens het openbaar onderzoek over het Ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen	82
Mondelinge vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de meerkosten bij de aankoop van militaire domeinen	84
Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de naleving van de voorschriften in Vlarem II betreffende de bestrijding van lichtvervuiling	86

Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de beloofde financiële steun aan het Netepark te Herentals	87
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het ontwerp van decreet sociale werkplaatsen	89
Mondelinge vraag van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de aanwending van de middelen die vrijgekomen zijn door de schuldherschikking van het urgentieprogramma	91
Mondelinge vraag van de heer Johan Sauwens, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de openstaande VFIK-trekkingsrechten voor de stad Beringen	93
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de betrokkenheid van de Administratie Waterwegen en Zeewezen bij de herbestemming van de scheepswerf CNR Rupelmonde	95
Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het opstellen van een actieplan om op termijn elke klas in Vlaanderen over een computer te doen beschikken en elke school over een aansluiting op Internet	97
Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de studietoelage hoger onderwijs voor de studenten vroedkunde	98
Mondelinge vraag van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de omvorming van "Deze Week in Brussel" tot stadskrant	99
Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de coördinatie van kankerpreventie	101
Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de toekomst van kleine ziekenhuizen in het kader van het gezondheidsbeleid	106
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de vermelde vaste data in de besluiten inzake verbeteringspremie en renovatietoelage	108
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het evaluatierapport betreffende de sociale verhuurkantoren	110

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Jaak Gabriels, Steve Stevaert : gezondheidsredenen ;

Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin
– 635 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Georges Cardoen, John Taylor en Mark Van der Poorten houdende oprichting van een Vlaamse Raad voor Binnenlands Bestuur

– 632 (1996-1997) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

- Voorstel van decreet van de heer Jos Geysels tot wijziging van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, wat betreft de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen
– 634 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

- Voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Herman Lauwers houdende de aanleg en het beheer van woonwagenterreinen
– 637 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

- Voorstel van decreet van mevrouw Marijke Dillen, de heren Filip Dewinter en Jan Penris houdende het waarborgen van objectiviteit in politieke debatten uitgezonden door de openbare omroep
– 641 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar Commissie voor Mediabeleid.

- Voorstel van decreet van de heren John Taylor en Peter Vanvelthoven houdende wijziging van artikel 56 van het Wetboek der Successierechten
– 645 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar Commissie voor Financiën en Begroting.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Jos Geysels betreffende een verstrenging, een uitbreiding met eisen inzake ventilatie, een betere controle en handhaving van het isolatiedecreet
– 627 (1996-1997) – Nr. 1.

Voorzitter

Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

- Voorstel van resolutie van de heer Jos Geysels betreffende het uitvaardigen van energieprestatienormen
– 628 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer Steve Stevaert betreffende het opstarten van een debat rond radicale democratie
– 631 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken.
- Voorstel van resolutie van de heer Jos Geysels betreffende de voorbeeldrol van de overheid met betrekking tot energiebesparing
– 633 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Penris betreffende de organisatie van een week van de televisie
– 639 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Penris betreffende maatregelen tot het houden van een wetenschappelijk onderzoek naar het aandeel van Nederlandstalige programma's op de openbare televisieomroep en Nederlandstalige muziek op de radiozenders
– 640 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
- Voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Carlos Lisabeth, Herman De Reuse, Jean-Marie Bogaert en Jos Geysels betreffende het juridisch kader, het financieel belang en de audit van het controlesysteem inzake de Vlaamse openbare instellingen
– 644 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

BELEIDSPLAN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgend beleidsplan werd ingediend :

- Het beleidsplan Brussel ingediend door de Vlaamse regering
– 638 (1996-1997) – Nr. 1.
Verwezen naar het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag uitgebracht door mevrouw Brigitte Grouwels namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over het voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen c.s. houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad
– 387 (1995-1996) – Nr. 5.
- Verslag uitgebracht door de heer Julien Demeulenaere namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting over het voorstel van resolutie van de heer Francis Vermeiren betreffende de toepassing van het BTW-tarief van 12 procent in de sector sociale privé-woningen
– 249 (1995-1996) – Nr. 4.
- Verslag uitgebracht door de heer Freddy De Vilder namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector
– 503 (1996-1997) – Nr. 5.
- Verslag uitgebracht door de heer Wilfried Aers namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin over het voorstel van resolutie van de heer Pieter Huybrechts betreffende de opleiding en aanstelling van schoorsteenmeesters

Voorzitter

- 420 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag uitgebracht door de heer Herman De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende de regeling voor het Vlaams Gewest van het administratief toezicht op de gemeenten
– 608 (1996-1997) – Nr. 2.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, de heer Jef Sleeckx, mevrouw Nelly Maes en de heren Jos Stassen en Herman Candries tot besluit van de op 14 april 1997 door mevrouw Trees Merckx-Van Goey in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het au pair-systeem
– 629 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Ludo Sannen, mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Chris Vandenbroeke tot besluit van de op 15 april 1997 door mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Ludo Sannen gehouden interpellaties tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de invoering van een numerus clausus voor de opleidingen Geneeskunde, Tandheelkunde en Kinesithérapie
– 630 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de de heer Guy Swennen, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en de heer Bart Vandendriessche tot besluit van de op 21 april 1997 door de heer Guy Swennen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de dossierverwerking bij de beroepscom-

missie van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap
– 636 (1996-1997) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van de heer Ward Beysen tot besluit van de op 23 april 1997 door de heer Ward Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gunning van de overheidsopdracht tot verwijdering van illegale opslagplaatsen van autobanden
– 642 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Johan Malcorps tot besluit van de op 23 april 1997 door de heer Johan Malcorps in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het niveau van de dioxinevervuiling in Vlaanderen en de nood aan een urgentieprogramma inzake dioxines
– 643 (1996-1997) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Emiel Verrijken en Wilfried Aers tot besluit van de op 24 april 1997 door de heer Emiel Verrijken in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het zelfbeschikkingsrecht der volkeren zoals vermeld in het Internationaal Verdrag betreffende de Burgerlijke en Politieke Rechten
– 646 (1996-1997) – Nr. 1.

ADVIEZEN VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende adviezen van de Raad van State werden ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Nelly Maes en mevrouw Ria Van Den Heuvel houdende de oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en de benoeming van een Kinderrechtencommissaris bij het Vlaams Parlement

Voorzitter

– 510 (1996-1997) – Nr. 2.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

- Advies van de Raad van State over het voorstel van mevrouw Yolande Avontroodt houdende de instelling van het kindereffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid op de naleving van de rechten van het kind
– 492 (1996-1997) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

BRIEF VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende brief van het Rekenhof werd ingediend :

- Brief van het Rekenhof (N14-1.423.064B1) betreffende het overzicht van begrotings- en schuldgegevens van de Vlaamse Gemeenschap voor de periode 1980-1996 (DOC 97/62).

Deze brief van het Rekenhof ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIES VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties van een gemeente werden ingediend :

- Motie van de gemeente Lebbeke : Renault-Sociaal Europa, goedgekeurd door de gemeenteraad van 26 maart 1997 (DOC 97/59) ;
- Motie van de gemeente Assenede omtrent de sluiting van Renault Vilvoorde, goedgekeurd door de gemeenteraad van 25 maart 1997 (DOC 97/61).

Deze moties van een gemeente liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIE VAN EEN PROVINCIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een provincie werd ingediend :

- Motie van de provincie West-Vlaanderen met betrekking tot het niet inrichten van kine-opleidingen in West-Vlaanderen (DOC 97/63).

Deze motie van een provincie ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Jaarverslag van het grindcomité en de subcomités. Werkingsjaar 1996 (DOC 97/58) ;
- Advies van de Commissie Bestuurlijke Organisatie aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, omtrent de organisatie van het binnenlands bestuur in Vlaanderen (DOC 97/60).

Deze mededelingen van de Vlaamse regering liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

Voorzitter**MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)****Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend :

- Advies met betrekking tot een aanbeveling over mobiliteit (DOC 97/56) ;
- Advies met betrekking tot de diagnose van de verkeers- en vervoersproblematiek (DOC 97/57) ;
- Advies met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende de hervorming van de kinesitherapieopleiding in de Vlaamse Gemeenschap (DOC 97/64) ;
- Advies met betrekking tot de schaalvergroting voor de STD's/STC's (DOC 97/65) ;
- Diagnose van de verkeers- en vervoersproblematiek (DOC 97/66).

Deze mededelingen liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORSTEL VAN NORMATIEVE RECHTS-HANDELING VAN DE EG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG werd ingediend :

- Voorstel voor een richtlijn van de Raad van de Europese Unie inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde industriële werkzaamheden (EG 7/1996-1997).

Dit voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende oprichting van een gezins- en welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden (VR 24/1996-1997) ;
- Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1997 (VR 25/1996-1997).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGE-HOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, Afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 1071 ;
- Rolnummer 1075 ;
- Rolnummers 1076.

DEBAT over tewerkstelling in Vlaanderen

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het debat over tewerkstelling in Vlaanderen.

De commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft daartoe een voorbereidende tekst opgesteld die u werd bezorgd.

Mevrouw Merckx, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, samen met de heer Laverge, die ook verslaggever is van de voorbereidende besprekingen in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, is het inderdaad mijn taak om hier de aard van het debat toe te lichten en melding te maken van de consensus waaraan wij tot nu toe hebben kunnen werken.

De aanleiding van dit debat over tewerkstelling in Vlaanderen was het feit dat bij resolutie door dit parlement maar evenzeer door een beslissing van het Bureau, werd aangekondigd dat er zo spoedig mogelijk een debat over de tewerkstelling in Vlaanderen diende plaats te vinden.

Om dit debat te structureren, hebben we in de commissie samen met de voorzitter enkele afspraken gemaakt over het verloop van de werkzaamheden. Allereerst zijn we het eens geworden over een structuurschema voor de opmaak van de nota, die de leidraad moet zijn voor het debat in deze plenaire vergadering. Uitgangspunt van het structuurschema is een globale analyse. Ik kom daar straks op terug. Daarnaast zijn er een aantal elementen waarmee rekening dient te worden gehouden, wil men op middellange en op lange termijn in Vlaanderen een efficiënt tewerkstellingsbeleid voeren. Het was tenslotte de bedoeling om tot conclusies en tot concrete beleidsvoorstellen te komen.

De aanleiding voor dit structuurschema was de vaststelling dat de werkgelegenheid in Vlaanderen niet zozeer een kwantitatief, dan wel een kwalitatief probleem is. De frequentieverdelingen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt overlappen elkaar steeds minder. Het werkgelegenheidsbeleid zal dus in de eerste plaats een antwoord moeten bieden op deze uitdaging. Onze commissie vond dat het Vlaams Parlement hier het voortouw moet nemen. We moeten er ons wel bewust van blijven dat het voeren van een eigen Vlaams werkgelegenheidsbeleid nog fel wordt bemoeilijkt. Een belangrijk maatregelenpakket in verband met de directe

tewerkstellingsmaatregelen valt nog onder de bevoegdheid van de federale wetgever.

We hebben evenzeer vastgesteld dat dit tewerkstellingsbeleid, voor zover het dan onder onze eigen Vlaamse bevoegdheid valt, niet alleen raakvlakken heeft met de federale en Europese bevoegdheden. Het is ook nauw verbonden met omgevingsfactoren die onder het werkterrein van andere commissies binnen het Vlaams Parlement vallen. Ik heb het dan over de commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer, de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin, de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud en de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

Volgens de afspraken binnen onze commissie werden de voorzitters en de geïnteresseerde leden van deze commissies verzocht om hun bijdrage te leveren via fractienota's, die volgens het schema van de discussienota zouden worden ingediend. Deze nota's zijn bijzonder nuttig gebleken als leidraad voor het debat in de commissie. Ook werden ze door de fracties niet beschouwd als te nemen of te laten. Ze waren de basis voor nuancering en toenadering tussen de verschillende deelnemers aan het debat.

Tijdens de discussie in de commissie werd dan ook unaniem voorgesteld dat zou worden afgestapt van het klassieke concept van een chronologisch verslag met vermelding van wie wat zou hebben ingebracht tijdens de discussie. We hebben een discussienota opgesteld waarin zeer uitdrukkelijk wordt weergegeven waarover er een consensus bestaat en over welke punten de meningen verdeeld blijven. Deze meningen worden gemotiveerd. De afwijkingen of genuanceerde stellingen werden eveneens opgenomen in het verslag. Het was onze bedoeling om, door middel van het indienen van voorstellen van resolutie, te komen tot voorstellen inzake het toekomstige werkgelegenheidsbeleid.

Tijdens de discussie in de commissie zijn de doelstellingen duidelijk omschreven. We beslisten eveneens welke initiatieven er moeten worden genomen, dit zowel met betrekking tot initiatieven van de regering als van het parlement. Dat iets federale materie is, heeft ons er niet van weerhouden om vast te stellen welke verschilpunten er zijn, om tot een consensus te komen en om bepaalde concrete voorstellen te formuleren.

Vervolgens zal ik het eerste deel van de conclusies van de commissie overlopen. Daarna is het aan de collega's van de diverse fracties om, zonder

Merckx-Van Goey

afbreuk te doen aan de punten waarover er al een consensus bestaat, eigen accenten, een eigen motivering en profilering naar voren te brengen. De verslaggeving is beperkt tot het voorleggen van de consensus op basis waarvan het debat deze namiddag kan worden gevoerd.

Uitgaande van de globale analyse hebben we vastgesteld dat bij het globaliseringsfenomeen van de economie hoe dan ook aandacht moet worden besteed aan de Europese context. Deze globalisering biedt kansen voor economische ontwikkeling en werkgelegenheid, dit evenwel alleen op voorwaarde dat ze zich ontwikkelt binnen een afsprakenkader en met aandacht voor de mens.

De commissie stelt punctueel dat Europa nood heeft aan harmonisering, dit op basis en met behoud van het eigen sociaal ecologisch geïnspireerd Europees marktmodel. De commissie oppert eveneens dat innoverende Europese sociale richtlijnen slechts tot stand kunnen komen via het doorbreken van het unanimitieitsbeginsel bij de Europese ministerraad. Tevens is een herziening van de Europese structuurfondsen noodzakelijk, teneinde de concurrentievervalsing, gesubsidieerd door overheidsgelden, tegen te gaan. Hierbij moet er een verschuiving komen van rechtstreekse steun naar ondersteuning van het omgevingsbeleid.

Met betrekking tot de uitdaging van de globalisering van onze economie, menen we dat we de neerwaartse sociale spiraal hoe dan ook een halt moeten toeroepen. Hiervoor kan een Europese sociale standstillbepaling zeer nuttig zijn. Het is dan ook belangrijk dat deze bepaling dringend wordt aangenomen opdat verdere sociale afbraak geen kans zou krijgen. De afspraken in het kader van de Wereldhandelsorganisatie en de IAO-conventies moeten worden geïntegreerd en gebaseerd op het principe van de fair-trade.

Een tweede belangrijke vaststelling binnen de globale analyse is het feit dat de informatie-economie ingrijpende gevolgen heeft voor de organisatie van de arbeid. Dienaangaande stellen we na het debat vast dat de informatie-economie een hefboom is voor duurzame economische groei en werkgelegenheid.

En die informatie-economie biedt de mogelijkheid tot ontsluiting van nieuwe vormen van werkgelegenheid, met inbegrip van de dynamisering van bestaande jobs, kansen op nieuwe werkgelegenheid en kansen voor de bestaande jobs. Ten derde maakt

de informatie-economie het mogelijk om een nieuwe dynamiek in het sociaal beleid tot ontwikkeling te brengen. Ten vierde : zonder een aangepast beleid leidt de informatie-economie tot een dualisering op de arbeidsmarkt. De samenleving kan het zich op economisch vlak nochtans niet veroorloven dat grote groepen op de arbeidsmarkt worden weggeduwd door de verdere ontwikkeling van de informatie-economie, aangezien dit leidt tot een verspilling van toegevoegde waarde. Vandaar de evenwichtsoefening tussen het bewaken van het schaarstefenomeen enerzijds en het handhaven van een voldoende hoge participatiegraad bij het arbeidsproces – het uitsluitingsfenomeen – anderzijds. Door een aangepast beleid dienen we borg te staan voor het bedwingen van dit aangekondigde dualiseringsproces.

Ten vijfde, dit aangepaste beleid zal moeten uitgaan van een verhoogde aandacht voor onderwijs en vormingsbeleid, innovatiebeleid en vernieuwend ondernemerschap. Ten slotte bevestigt de commissie dat, zelfs in het licht van de vele uitdagingen van de informatie-economie, de industriële sector van een blijvend belang moet worden geacht.

Dames en heren, we hebben deze analyse voortgezet en een debat gevoerd omtrent internalisering versus externalisering van de kosten verbonden aan de nieuwe evoluties. Deze laatste brengen immers een nieuw spanningsveld tot stand tussen de behoeften van het bedrijfsleven en het verwachtingspatroon aangaande de maatschappelijke voorzieningen terzake, en dit in het licht van de wetenschap dat de financiële elasticiteit van de overheid niet onbegrensd is. Onze gemeenschappelijke conclusie luidt dat men, om die overstap naar de informatie-economie mogelijk te maken, alle kansen moet benutten. Dit veronderstelt aanzienlijke bijkomende maatschappelijke inspanningen. Met betrekking tot de financiering van deze supplementaire inspanningen kan men volgens de commissie niet louter opteren voor het afwentelen ervan op de overheid, maar dient men te zoeken naar een nieuw evenwicht, gebaseerd op een maatschappelijke consensus. De commissie zelf bereikte zelf evenwel geen consensus over de vraag of het overheidsbeslag in het kader van de inschatting van deze bijkomende inspanning al dan niet kan toenemen. Ook na het uitvoerige debat stellen we in die zin dus nog een verschil van mening vast.

Het voorlaatste punt van de analyse betreft de conclusies met betrekking tot de trends op de arbeidsmarkt. Uit de analyses blijkt dat de economische groei in Vlaanderen onvoldoende arbeidsintensief

Merckx-Van Goey

is en dat de jobgroei voornamelijk het gevolg is van de toename van de deeltijdse arbeid. De commissie merkt op dat ondanks de demografische evolutie, namelijk de denataliteit die enerzijds een verlaagde instroom en anderzijds een verhoogde uitstroom meebrengt, de werkloosheid niet automatisch zal worden opgelost. Er ontstaat een duidelijke dualisering van de arbeidsmarkt, veroorzaakt door het scholingsniveau en de tendens naar een steeds hoger kennisniveau op de arbeidsmarkt. Daardoor vormen de laaggeschoolden in toenemende mate een probleemgroep. Op deze arbeidsmarkt stellen we een trend naar flexibilisering vast, die volgens de commissie weliswaar vooral ook mogelijkheden tot tewerkstelling inhoudt. Ons inziens is een bijkomend probleem echter het feit dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt niet steeds zo eenvoudig op elkaar kunnen worden afgestemd. Zo bestaat er heel concreet een ontsluitingsprobleem op de arbeidsmarkt voor activiteiten die tegemoetkomen aan de nieuwe noden, namelijk het invullen van diensten aan personen en gezinnen : ter zake wordt op dit ogenblik een tekort vastgesteld.

De verhoogde participatiegraad van gezinnen door de veralgemening van het tweeverdienersmodel schept precies een verhoogde nood aan een flexibele arbeidstijdregeling, die zou kunnen inspelen op de organisatie van het gezinsleven. Er is een toenemende deelname van vrouwen aan de arbeidsmarkt : ze nemen deel zowel aan de werkgelegenheid, maar jammer genoeg ook aan de werkloosheid.

De commissie stelt ook vast dat deeltijdse arbeid en loopbaanonderbreking te ongelijk zijn verdeeld tussen mannen en vrouwen. De aandacht wordt ook specifiek gevestigd op de knelpuntberoepen en op de grote regionale en lokale verschillen op de arbeidsmarkt.

Ten slotte wordt er bijzondere aandacht gevraagd voor de stedelijke economie. Van oudsher zijn steden de drijvende kracht van de economie. Anderzijds tonen statistieken aan dat er vooral in steden langdurig werklozen zijn en dat er hoge kwaliteitseisen worden gesteld aan de werknemers. Het onderzoek naar en het bijsturen van de stedelijke economieën is dus een echte uitdaging voor het beleid. Precies de economische en sociale trends zetten zich in de steden exponentieel door. Hierbij zijn de verschillende aspecten waartussen een grote interactie bestaat belangrijk : ruimtelijke ordening, mobiliteit, huisvesting, kansarmoede, vei-

ligheid en milieu. De commissie stelt dan ook in consensus vast dat er specifieke instrumenten moeten worden ontwikkeld om de economische aantrekkingskracht van de steden te vergroten. Dit is de globale analyse.

Inzake de elementen die de ontwikkeling van het werkgelegenheidsbeleid bepalen wil ik het even hebben over de kosten van de productiefactoren. Zonder economische groei kunnen er geen nieuwe banen worden geschapen. Een versterking van het economische klimaat en van het economische weefsel zijn hiervoor nodig. Aangezien niet elke economische groei tot werkgelegenheid leidt, moeten er directe en indirecte maatregelen worden genomen die gericht zijn op een economische groei. Deze groei moet samengaan met een groei van de werkgelegenheid. Het arbeidsintensiever maken van die groei vereist dat de nodige maatregelen dringend moeten worden genomen om de arbeidskosten te verlagen. Dit is een belangrijke vaststelling van de commissie. De hoge brutoloonkosten vormen een ernstig probleem dat de werkgelegenheid aantast.

Voorts stelt de commissie dat een vereenvoudiging en een vermindering van het aantal arbeidskostenverlagende maatregelen nodig is. Wat de modaliteiten voor de arbeidskostenverlaging betreft zijn er drie verschillende meningen in de commissie. Sommigen pleiten resoluut voor lineaire maatregelen terwijl anderen het houden bij selectieve maatregelen. Er wordt eveneens gepleit voor een combinatie van lineaire en selectieve maatregelen. Het debat zal vanmiddag aantonen wat de verschillende nuances en meningsverschillen zijn.

Ten slotte is er precies over de financiering van de arbeidskostenverlagende maatregelen geen consensus.

Wat de kosten van kapitaalgoederen, immateriële investeringen en kapitaalverschaffing betreft zou ik, tot slot van mijn verslag, nog willen zeggen waarover de commissie het grotendeels eens was. Ten eerste heeft het debat over de kosten van kapitaalgoederen een boeiende discussie teweeggebracht over de werknemersparticipatie.

Zulke systemen van werknemersparticipatie moeten volgens de commissie worden onderzocht, omdat ze kunnen passen in een alternatieve beloning van creativiteit, nodig voor het scheppen van werkgelegenheid. Ze kunnen vooral ook het verschaffen van risicokapitaal stimuleren. Deze maatregelen mogen echter niet resulteren in de uitholling van normale loonvorming.

Merckx-Van Goey

Ten tweede vraagt de commissie dat investeringen in immateriële goederen nog verder worden ondersteund. Ten derde wordt – in verband met het aanbod van risicokapitaal – gepleit voor het openstellen van het kapitaal voor vreemd vermogen en het ontwikkelen van instrumenten daartoe. Verder pleit men voor een soepelere toegang tot de beurs en ten slotte voor de uitbouw van de kapitaalverschaffende rol van de GIMV voor innoverende investeringen.

Wat de vraagzijde voor risicokapitaal betreft, wijst de commissie op het belang om durvend en innoverend ondernemerschap te stimuleren. Er is geen instemming over een verschuiving van de belasting op de productiefactoren, die een ontlasting van de arbeid zou impliceren tegenover meer belasting op kapitaal en milieuvervuilende elementen, zoals onder andere energie.

Ten slotte is er evenmin overeenstemming over het bijkomend stimuleren van autofinanciering in ondernemingen. Sommigen vinden dit geen prioriteit.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik zou de aandacht willen vestigen op enkele elementen buiten kapitaal en arbeid die ook een belangrijke invloed hebben op de werkgelegenheid.

De commissie heeft zeer uitgebreid gesproken over innovatiebeleid, vorming, onderwijs en opleiding. Deze elementen zouden volgens haar in een innovatiepact moeten worden gebundeld, omdat het innovatiebeleid wordt beschouwd als een bouwsteen van een duurzame economie. Daarom moet de commissie ook duidelijk zeggen dat bedrijfsleven en overheid in dat innovatiebeleid samen een evenwichtige inspanning moeten leveren. Het innovatiebeleid moet sterk zijn gericht op de KMO's, die er tot nu toe geen grote participatie in hadden. Ook bij de social-profitsector en bij de overheid dient het verder gestimuleerd te worden.

In het onderwijs moeten andere attitudes worden aangeleerd. In de commissie formuleerde men het als volgt : het onderwijs moet leren leren. De samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven moet beter worden ontwikkeld, met aandacht voor stages, deeltijds onderwijs, herscholing van leerkrachten en recht op permanente vorming. Binnen het

onderwijs dient het technisch onderwijs en het beroepstechnisch onderwijs te worden herbekeken in functie van de introductie van opleidingsmodulen en het bevorderen van de overgang van de school naar de arbeidsmarkt.

Er wordt gepleit voor het tegengaan van het watervalsysteem in het secundair onderwijs door het inbouwen van een technologierichting in het ASO. Een watervalsysteem betekent het doorschuiven naar beneden. Het leidt tot een vrij groot aantal laaggeschoolden die uit het onderwijs komen en niet zijn aangepast aan de arbeidsmarkt.

Er moet ook een verhoogde doorstromingsdynamiek zijn voor de leerkrachten. De leerkrachten zullen moeten leren leren, hun hele leven lang.

De relatie tussen het bedrijfsleven en het onderwijs moet worden gestimuleerd door investeringen van het bedrijfsleven beschikbaar te stellen aan het onderwijs. Hier werd gepleit voor het invoeren van technologiecentra waar het onderwijs, het bedrijfsleven en leerkrachten elkaar kunnen vinden.

Er moet een onderscheid zijn tussen de rol van de VDAB en die van het onderwijs. De VDAB moet zich niet op het domein van het onderwijs begeven en het onderwijs moet zich niet op het domein van de VDAB begeven.

Een belangrijke discussie ging over de organisatie van dit alles. Er was geen eensgezindheid over de oprichting van een globaal departement voor Onderwijs, Vorming en Opleiding. Men zal in de debatten terugkomen op de diverse visies van de diverse fracties.

Milieu, ruimtelijke ordening, rationeel grondgebruik, rationeel energiebeleid en waterbeleid zijn zeer belangrijk. De commissie vindt dat zorg voor het milieu en voor de ruimte niet als een economische rem moet worden beschouwd, maar als een kans op kwalitatieve groei en tewerkstelling en zelfs als een competitief voordeel op middellange termijn. Dit kan slechts op voorwaarde van continuïteit en rechtszekerheid in het beleid.

De wetgeving op ruimtelijke ordening en de milieuwetgeving moeten worden gecoördineerd en gecodificeerd. Het Vlaams Parlement vraagt aan de Vlaamse regering om hiervan werk te maken voor het einde van het jaar.

Wat betreft rationeel grondgebruik en rationeel energiegebruik, moeten de heffingen worden herdacht, want een en ander laat aan duidelijkheid te

Laverge

wensen over. Bedrijven hebben nood aan een actieve coaching van de dossiers doorheen de administratieve procedures. Deze functie moet zowel op lokaal als op subregionaal niveau worden uitgebouwd.

De infrastructuur, met nadruk op mobiliteit, kan de werkgelegenheid sterk beïnvloeden. De mobiliteit is één van de belangrijkste uitdagingen op het vlak van de verbetering van de economische randvoorwaarden en de bevordering van de werkgelegenheid.

De commissie vindt dat er een Globaal Mobiliteits-, Investerings- en Gebruiksplan op korte, middellange en lange termijn moet worden uitgewerkt. Dit plan moet een trendbreuk inhouden met de lokale benadering van het mobiliteitsvraagstuk en moet leiden tot een objectief Vlaams afwegingskader.

Binnen de beschikbare budgettaire ruimte moeten kredieten worden vrijgemaakt voor investeringen in mobiliteit. Hierover bestaat een algemene consensus. De maatschappelijke kosten, veroorzaakt door het gebruik van personenwagens, moeten worden geïnternaliseerd. De gebruikskosten van en de belastingen op personenwagens moeten worden gerelateerd aan het gebruik. Gebruik en kosten moeten elkaar benaderen. Als alternatief voor het vervoer over de weg, moet het vervoer per spoor, via pijpleiding en via de binnenvaart worden gestimuleerd. Die stimulans moet deel uitmaken van een globaal mobiliteitsplan en moet de bedrijfsvervoerplannen bevorderen. Het beleid inzake stadskernvernieuwing moet worden ondersteund door de verbindingen met het openbaar vervoer tussen de stadskernen en de randgebieden te verbeteren.

De dienstverlening van de overheid, en dienstverlening in het algemeen, kan een element van tewerkstelling betekenen. De conclusies van de commissie waren drieërlei. Eerst en vooral moet de overheid een voorbeeldfunctie vervullen op het vlak van de toepassing van de informatiesnelwegen. Ten tweede moet de Vlaamse administratie zich klantvriendelijk organiseren. Ten derde dient de Vlaamse overheid zich in te spannen voor de codificatie en de coördinatie van de Vlaamse wetgeving.

Uiteraard kan men niet over een tewerkstellingsbeleid spreken zonder daar de functie van overleg en de rol van de sociale partners bij te betrekken.

Een evenwichtige structuur voor sociaal overleg is van cruciaal belang voor de Vlaamse economie. Er is dringend nood aan een werkgelegenheidsgericht sociaal overleg, dat via een globale overeenkomst tot een coherent werkgelegenheidsakkoord moet leiden. Daarom moet bij het sociaal overleg het accent op interprofessioneel en ondernemingsniveau worden gelegd. Dit is een vrij belangrijke conclusie.

In de commissie werd regelmatig verwezen naar het Wassenaarakkoord in Nederland. Er wordt voor gepleit dit model ook in onze akkoorden toe te passen. Ook werd het afsluiten van Vlaamse bevoegdheden binnen Vlaamse sociale akkoorden beargumenteerd. Het overleg in het kader van Vesoc dient in functie van de werkgelegenheid te worden voortgezet. Over deze functies en over het overleg was er geen totaal akkoord. Sommigen pleitten voor een sociaal convenant op Vlaams niveau, dat op informele wijze zou totstandkomen door afspraken tussen de sociale partners. Over dit nieuwe element werd echter geen consensus bereikt.

Als we het over werkgelegenheid hebben, moeten uiteraard ook de tewerkstellingsprogramma's ter sprake komen. De commissie wil de bestaande Vlaamse programma's onderzoeken op hun doelmatigheid. Het principe dat structurele arbeidsplaatsen moeten worden omgezet in reguliere tewerkstelling, werd door alle fracties aanvaard.

De eigenlijke tewerkstellingsprogramma's moeten worden voorbehouden voor tijdelijke tewerkstelling met het oog op doorstroming van laaggeschoolde, langdurig werklozen naar reguliere tewerkstelling.

Er wordt gepleit voor samenwerkingsakkoorden tussen de federale en Vlaamse overheid om werkloosheidsuitkeringen doeltreffender te activeren.

Verder vond de commissie ook dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie moet vervullen omtrent arbeidsherverdelende maatregelen op vrijwillige basis. Er moet worden onderzocht waarom de Vlaamse herverdelingsmaatregelen binnen de administratie onvoldoende werken.

Binnen de commissie heerste een meningsverschil inzake de artificiële tewerkstelling. Volgens sommigen betreffen een deel van de tewerkstellingsprogramma's artificiële tewerkstelling. De vrijgekomen middelen, verkregen door het verminderen van de artificiële tewerkstelling, moeten worden aangewend voor de lineaire loonkostenverlaging.

Laverge

Binnen de tewerkstelling hebben we een belangrijk net van bemiddeling en begeleiding. Dit zijn de conclusies van de commissie na grondige analyse van de bestaande structuren van begeleiding en bemiddeling. Er moet meer ruimte komen voor de privé-sector in het aanbieden van diensten op de arbeidsmarkt. De uitzendarbeid moet op een verruiming van zijn toepassingen worden onderzocht.

Over de rol van de VDAB in de bemiddeling en begeleiding was er geen eensgezindheid. Volgens sommigen moet de VDAB zijn coördinerende rol behouden. Volgens anderen moeten de activiteiten van de VDAB worden beperkt tot de begeleiding van werklozen.

Een laatste luik van het boeiende debat binnen de commissie betrof de sociale economie. Dit is een vrij nieuw woord, maar toch heeft het al een plaats in de tewerkstellingsproblematiek. Bij de ontwikkeling van sociale projecten, zoals sociale werkplaatsen en invoegbedrijven, moet een band met het normale economische circuit worden gecreëerd. Sociale projecten moeten ook mogelijk zijn binnen reguliere bedrijven.

Er moet ook worden onderzocht hoe buurtdiensten kunnen worden ontwikkeld in het normale economische circuit. Voor sommigen moet voor het ontsluiten van de buurtdiensten bovendien onder meer een beroep worden gedaan op de doorstromingscontracten.

Zeer belangrijk in de sociale economie was de ontsluiting van de dienstverlening aan personen en gezinnen. Voor die ontsluiting moet de optie van een fiscale tegemoetkoming worden onderzocht.

Een lange discussie werd ook gevoerd over de PWA-projecten.

De nagenoeg algemeen gedeelde visie daarbij was dat PWA-projecten eigenlijk een doorstroming moeten genereren naar de reguliere tewerkstelling. Daardoor moet er uiteraard een structurele band worden behouden met de regionale diensten voor bemiddeling en begeleiding van werkzoekenden. Dat de PWA-projecten niet op zichzelf mogen lopen, was in die zin een belangrijke conclusie van onze commissie. PWA-projecten moeten worden ingekapseld in een totaal werkgelegenheidsbeleid, vertrekkend vanuit begeleiding en bemiddeling.

Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, waarde collega's, tot zover het geresumeerde resultaat van

dagenlange debatten omtrent de werkgelegenheid. Zoals mevrouw Merckx al heeft gezegd, is werkgelegenheid een belangrijke maatschappelijke factor. Onze maatschappij – en dus ook Vlaanderen – wordt geconfronteerd met een zeer hoge graad van werkloosheid. Naar onze mening heeft onze commissie een belangrijk document neergelegd, gesteund op goed overleg, dat oriënterend zou moeten zijn voor de Vlaamse regering.

In de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, onder leiding van onze voorzitter, hebben we niet alleen het aspect economie behandeld. We hebben er nog tal van andere aspecten aan de orde gebracht die ook in andere commissies worden besproken. We geloven immers dat werkgelegenheid een grensoverschrijdende commissieproblematiek is. Wij – dat zijn dus onder meer alle commissieleden – hopen dan ook dat de Vlaamse regering positief zal reageren op de voorstellen van deze commissie. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Deprez heeft het woord.

De heer Paul Deprez (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, waarde collega's, we zijn blij met dit werkgelegenheidsdebat. We zijn echter vooral tevreden met de wijze waarop het werd voorbereid in de commissie. Wellicht was er nog te weinig tijd, maar de discussies waren vruchtbaar en hebben geleid tot een duidelijke discussie-nota, vrij van elke profileringsdrang van de commissieleden. Er is bovendien ook een goede consensusnota over de conclusies.

Ik wens ook de verslaggevers en het secretariaat te danken voor deze bijzondere verslaggeving. Hopelijk kan deze werkwijze als voorbeeld dienen voor onze commissiewerking.

Geachte collega's, de christen-democraten hebben steeds veel aandacht besteed aan arbeid en onderneming. Dit zijn immers twee basiselementen in onze personalistische visie op mens en maatschappij. Elk individu heeft het recht op, maar ook de plicht tot arbeid. Dit niet alleen om een inkomen te verwerven voor zichzelf en de zijnen, maar ook omdat arbeid de mogelijkheid biedt tot persoonlijke ontplooiing, sociale integratie en dienstbaarheid aan de gemeenschap. Elke werkloze is er dan ook één te veel. Voor ons gaat arbeid boven uitkering en we zijn voorstander van het recht én de plicht op arbeid en op opleiding, desgevallend met aanwending van de werkloosheidsuitkering.

Sommigen hebben het talent om door hun arbeid werkgelegenheid te scheppen voor anderen, name-

Deprez

lijk door te ondernemen. Ondernemen wil zeggen : arbeid en kapitaal werkzaam combineren om meerwaarde en economische groei tot stand te brengen en dus om welvaart te verwezenlijken. Ons standpunt is dat voor duurzame werkgelegenheid meer en beter ondernemerschap het sleutelwoord is. Ethisch ondernemen houdt in dat men dit doet met respect voor allen die daarbij betrokken zijn : de medewerkers, de kapitaalverschaffers, de klanten, de leveranciers én de omgeving.

De christen-democraten zijn uitgesproken tegenstanders van de door sommigen nog altijd instandgehouden tegenstelling tussen arbeid en kapitaal. Om de continuïteit van de onderneming te verzekeren, is er winst nodig. Dat is in het belang van alle betrokkenen, mits elkeen krijgt in verhouding tot zijn belang en inbreng. Een sterke onderneming is in het belang van zowel arbeid als kapitaal. Beide groepen dragen de verantwoordelijkheid om de continuïteit te verzekeren en de werkgelegenheid te vrijwaren en te bevorderen. Wij verkiezen het samenwerkingsmodel boven het conflictmodel. Dit laatste heeft immers arbeidsvernietigende effecten.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer Deprez, u ziet dus echt geen tegenstelling tussen arbeid en kapitaal ?

Mevrouw Nelly Maes : Vraag dat eens aan de arbeiders van Renault. Die zullen die vraag wel kunnen beantwoorden.

De heer Paul Deprez : Mijnheer Sleenckx, als er een tegenstelling is, dan dragen zowel de vertegenwoordigers van het kapitaal als de vertegenwoordigers van de werknemers de verantwoordelijkheid om deze weg te werken. Dit is immers in het gemeenschappelijk belang. Dat is mijn overtuiging. Ik ben er me ten zeerste van bewust dat sommige mensen het hier niet mee eens zijn. Toch blijf ik bij mijn standpunt.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer Deprez, wanneer het kapitaal geen winsten maakt, dan wordt dat kapitaal wild. Bedrijven gaan dan over tot massale ontslagen. Er is dus wel degelijk een groot verschil tussen kapitaal en arbeid. Trouwens, gaan we dan in de richting van de economische democratie ? Dat moet u dan ook duidelijk durven zeggen. Ik weet welke richting u wilt uitgaan.

De heer Paul Deprez : Mijnheer Sleenckx, daarover zal ik straks nog iets zeggen. Ik wil eerst onderstrepen wat ik zopas heb gezegd. Ethisch ondernemen

houdt in dat men dit doet met respect voor al diegenen die erbij zijn betrokken : de medewerkers, de kapitaalverschaffers, de klanten, de leveranciers en de omgeving. We pleiten dus voor een samenwerkingsmodel. Dit is in het belang van de onderneming en van alle betrokkenen. In die context van samenwerking pleiten we ervoor om facultatieve modellen van financiële participatie voor de werknemers mogelijk te maken. Ik verwijs hierbij naar de Europese Aanbeveling-Pepper. De federale regering heeft terzake in haar regeringsverklaring initiatieven aangekondigd. We rekenen erop dat ze er ook daadwerkelijk werk van maakt.

Aangezien ondernemen belangrijk is, moeten we met alle middelen de cultuur van het ondernemen bevorderen en stimuleren. In dat verband denken we aan het onderwijs, en ook aan het zo belangrijke ondernemingsvriendelijke klimaat. De huidige tijd van mutatie van de economie leidt tot aanpassingen en herstructureringen van ondernemingen, met mogelijke negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Daarom moeten we een gunstig klimaat verzekeren voor Ondernemend Vlaanderen.

Die mutaties zijn het gevolg van de mondialisering, de internationalisering, de technologische evolutie en de informatisering.

Ze houden inderdaad handicaps en gevaren in, mutaties leiden weliswaar tot meer concurrentie, maar bieden ook kansen op ruimere markten. Het eindsaldo lijkt ons positief.

Intussen brengen deze diepgaande mutaties en herstructureringen heel wat onzekerheid teweeg, vooral op het vlak van de werkgelegenheid. Dit heeft dan weer een nadelige weerslag op de binnenlandse consumptie. Voor een duurzame en volledige tewerkstelling hebben we daarom in de eerste plaats behoefte aan een arbeidsintensieve economische groei. Daarvan is immers ook de betaalbaarheid van de tewerkstelling in de social-profit en de non-profitsector afhankelijk. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de culturele en de welzijnssector, waar heel wat mogelijkheden op zinvolle tewerkstelling zijn weggelegd. We moeten er alleen voor zorgen dat die tewerkstelling betaalbaar blijft. Daarvoor is – zoals ik zei – voldoende economische groei noodzakelijk. Wij pleiten er echter voor dat die ook arbeidsintensief is.

Herverdeling van de arbeid en minder werken zijn defensieve maatregelen, en slechts verantwoord als een aanvullende en tijdelijk strategie, die enkel op basis van vrijwilligheid in te voeren is. De werkloosheid is veel te hoog, alhoewel ze de vergelijk-

Deprez

king met het buitenland kan doorstaan. Vooral in Vlaanderen doen we het niet zoveel slechter als het zo geroemde Nederland, waar er nochtans veel meer deeltijdse arbeid is.

Werkloosheidscijfers zijn belangrijk, maar minstens even significant is de evolutie van de werkgelegenheid. Collega's, er zijn toch hoopvolle tekens dat het beter kan. Sinds 1989 zijn er 279.000 jobs bijgekomen in Vlaanderen. Ook vandaag kennen we heel wat ondernemingen die net op grote schaal hebben aangeworven of daar nog volop mee bezig zijn. Daar wordt in de media nochtans geen ruchtbaarheid aan gegeven. Vorige week nog bezocht ik een onderneming die de jongste weken zeventig mensen in dienst heeft genomen. Nergens is daar met een woord over gesproken of geschreven. Voor vele ondernemingen is het zelfs moeilijk om geschikte arbeidskrachten te vinden.

Het kan echter nog beter ; er kunnen nog meer arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Vooral het aantal afdankingen moet naar omlaag. We zitten duidelijk met een te zware arbeidskost en een te grote loonwag. Zoals de werkgelegenheid afhankelijk is van de economische groei, is er ook een rechtstreeks verband met de arbeidskosten. Om de productiviteit op peil te houden, hebben we immers maximaal geïnvesteerd en arbeid afgestoten. Vooral de laaggeschoolden zijn daarvan het slachtoffer geworden. We pleiten derhalve voor een lineaire verlaging van de arbeidskosten, aangevuld met een selectieve maatregel ten gunste van de laaggeschoolden.

Ik weet dat daarover betwisting bestaat, maar ik wil toch onderstrepen dat we nu reeds lineaire arbeidskostverlagingen kennen. Deze zijn nodig om een aantal arbeidsvernietigende herstructureeringen te vermijden, of minstens gevoelig te verminderen. We zijn echter realistisch, en vinden dat een afbouw van de arbeidskosten geleidelijk moet gebeuren. Onze sociale zekerheid moet hoe dan ook overeind blijven. Ook moeten we, nu we reeds zo ver zijn, de drieprocentnorm voor de EMU halen.

Vooral in die ondernemingen waar het nodig is, moeten we bovendien gedurende een beperkte tijd een discipline op het gebied van loonontwikkeling – ja, zelfs een status-quo – in acht nemen. Zo zullen we binnenkort een veel betere arbeidskost bekomen.

De beheersing van de arbeidskost is een zaak van de overheid, maar evenzeer van de sociale partners. De CVP blijft voorstander van het sociaal overleg. Dat overleg biedt de beste kansen om de problemen op te lossen. Dit is onmogelijk zonder de participatie van de betrokkenen, de werkgevers en de werknemers. Bij dit sociaal overleg moeten de klemtonen vooral worden gelegd op het interprofessionele en het ondernemingsniveau. Het interprofessionele niveau is belangrijk omwille van het algemeen kader der solidariteit, het ondernemingsniveau omwille van de eigenheid van elke onderneming. Er is meer en meer behoefte aan oplossingen via maatwerk.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Als ik het goed begrijp, dan pleit u ervoor om in de nieuwe CAO's die op stapel staan, niet te voorzien in loonsverhogingen. De loonhandicap dient immers te worden weggevoerd. U pleit ervoor om elke loonsverhoging volledig te bannen, dit om het concurrentienadeel ten aanzien van onze belangrijkste handelspartners af te bouwen.

De heer Paul Deprez : Mijnheer Laverge, ik heb twee dingen gezegd. Ten eerste moet de arbeidskost lineair en selectief worden verlaagd, waarbij een zekere geleidelijkheid in acht moet worden genomen. We moeten immers ook nog andere doelstellingen realiseren die even belangrijk zijn voor de werkgelegenheid.

Ten tweede moeten de partners dankzij de discipline op het vlak van de loonevolutie, een grote bijdrage leveren om ons arbeidskostenniveau gunstig te laten evolueren in vergelijking met de toestand in de ons omringende landen. Als men de zaken in handen neemt en houdt, dan kan men op zeer korte tijd een volledig nieuwe toestand scheppen.

Wat het sociaal overleg betreft, beklemtonen we het belang van het interprofessioneel overleg. Daar moet de algemene solidariteit gestalte krijgen. Verder beklemtonen we ook het ondernemingsoverleg : we hebben meer en meer te maken met de eigenheid van elke onderneming. Ook in het kader van het sociale overleg zullen we meer aan maatwerk moeten denken. Daarbij moet rekening worden gehouden met de inbreng van de sociale partners die op het terrein actief zijn.

In het kader van de huidige wetgeving zijn Vlaamse CAO's niet mogelijk. De Vlaamse sociale partners kunnen echter wel in het kader van de Vlaamse bevoegdheden akkoorden afsluiten. Ons inziens

Deprez

moet het mogelijk zijn om een convenant af te sluiten die aanbevelingen inhoudt. Zo'n convenant heeft weliswaar geen rechtskracht, maar zou wel een groot moreel gezag kunnen hebben ten aanzien van het sociaal overleg in Vlaanderen. Hierbij denk ik dan aan aanbevelingen inzake loonontwikkeling, flexibiliteit met zekerheid voor zowel werknemer als onderneming. Ik denk ook aan aanbevelingen inzake vorming en opleiding, alhoewel het hier om Vlaamse bevoegdheden gaat die misschien niet passen in dit rijtje. Er staan hier heel wat mogelijkheden open. Is het naïef te pleiten voor een sociaal pact op Vlaams niveau, als dit op federaal niveau onmogelijk blijkt te zijn ?

Zoiets kan nochtans een groot moreel gezag opleveren bij al wie op het terrein overleg moeten plegen en bekommerd is om de continuïteit en de groei van onze economie en werkgelegenheid. Wij doen een beroep op de verantwoordelijkheidszin van alle sociale partners om op hun niveau alles te doen om de toekomst, dus de economische groei en de werkgelegenheid, te vrijwaren en te bevorderen.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Deprez, uw sociaal pact interesseert me. Ik vraag me evenwel af met wie u het zal afsluiten.

De heer Paul Deprez : Een sociaal pact op federaal niveau wordt afgesloten met de sociale partners. Wanneer men afdaalt naar het Vlaams niveau, dan gaat het om de sociale partners die op Vlaams niveau en in hun domein deze richtlijnen in acht willen nemen.

De heer Frans Wymeersch : Welke sociale partners zijn dat ?

De heer Paul Deprez : De ondernemers en de klassieke sociale partners. Het is natuurlijk nog beter als ook de overheid daarbij kan worden betrokken.

De heer Frans Wymeersch : U wilt blijkbaar aan de ene kant van de tafel het VBO zetten – op Vlaams niveau wordt dat het VEV – en aan de andere kant de Vlaamse vleugel van de vakbonden, die nog steeds unitair zijn gestructureerd. In welke zin zullen die vakbonden op Vlaams niveau soepeler zijn, anders redeneren, en andere maatregelen toestaan dan op federaal niveau, waar ze dit niet willen of kunnen doen ?

De heer Paul Deprez : Ik stel alleen vast dat de sociale partners in Vlaanderen, in het kader van Vesoc, wel actief zijn en goede resultaten bereiken. Dan vraag ik me af of die sociale partners, als men op federaal niveau in gebreke blijft, niet op Vlaams niveau een aantal principes zouden kunnen aangaan. Zou dat dan echt onmogelijk zijn ?

De heer Frans Wymeersch : Misschien niet. Maar ik denk dat u toch een beetje naïef bent.

De heer Paul Deprez : U geeft het antwoord. Maar in de politiek en vooral in het economisch, sociaal en maatschappelijk leven moet men af en toe vernieuwend durven denken. In verband met sociaal overleg en arbeidskostenverlaging, wil ik herhalen wat ik tijdens de commissiedebatten heb gezegd. Ik las in de internationale pers dat de sociale partners van Ford Germany een akkoord hebben bereikt inzake flexibiliteit en loonkostenbeheersing, om 120 miljoen dollar per jaar te besparen en zo 34.000 jobs te beschermen. Als ik zie wat in Duitsland gebeurt in deze sector die ook voor ons zo belangrijk is, dan denk ik dan wij ons toch een paar vragen moeten stellen.

Tijdens de discussies in de commissie is nog eens duidelijk gebleken dat Vlaanderen niet zo veel mogelijkheden heeft om een direct werkgelegenheidsbeleid te voeren. Daarom willen wij als CVP-fractie de nadruk leggen op de noodzaak om de niet-arbeidsgebonden sociale zekerheidssectoren zoals gezondheidszorg en kinderbijslagen, te regionaliseren. Dat moet ook gebeuren met de fiscaliteit, in verhouding tot de ons toegewezen bevoegdheden. (*Applaus bij de CVP en de VLD*)

De heer Jef Sleetx : Mijnheer Deprez, ik vroeg u of er in de bedrijven al dan niet een breuklijn bestaat tussen kapitaal en arbeid, maar u hebt daarover niets gezegd. Als er geen breuklijn is tussen kapitaal en arbeid, gaat u er dan ook mee akkoord dat er in de bedrijven een economische democratie moet zijn ? Ik ken dat Duits bedrijf waarover u sprak. Ze hebben daar al jaren *Mittbestimmung*, maar als er moet worden afgevoerd dan hebben de arbeiders niets te zeggen. Men dankt dan duizenden mensen af. Bent u voorstander van een economische democratie met beslissingsrecht voor de arbeiders ?

De heer Paul Deprez : Wat de ondernemingen betreft, zijn wij voorstander van een samenwerkingsmodel waarin alle partners in overleg voor continuïteit zorgen. Dat wil concreet zeggen dat het ondenkbaar is dat het kapitaal zomaar beslist om fundamentele ingrepen te doen, zonder dat

Deprez

daarover overleg wordt gepleegd met de kapitaalverschaffers, de directie en de medewerkers van de onderneming. Toestanden zoals bij Renault kunnen niet worden toegestaan : als u denkt dat wij daarvoor pleiten, dan hebt u het mis.

De heer Jef Sleeckx : Ik denk dat helemaal niet. De fundamentele vraag is echter hoe zulke toestanden kunnen worden verhinderd. Mijns inziens kunnen zulke wantoestanden enkel worden verhinderd als er in de bedrijven een economische democratie heerst.

De heer Paul Deprez : Als een bedrijf de noodzaak voelt om te herstructureren of als een bedrijf in zijn voortbestaan wordt bedreigd, dan is het evident dat alle betrokkenen uit dat bedrijf rond de tafel gaan zitten en zoeken naar de meest verantwoorde oplossing.

De heer Jef Sleeckx : U hebt het dus over economische democratie.

De heer Paul Deprez : Het doet er niet toe welke naam u hieraan geeft. Het gaat om een overlegmodel. Sommige ondernemingen staan daar zeer weigerachtig tegenover. Sommige directies zijn niet tot overleg in staat. Er zijn ook ondernemingen waar de werknemers niet bereid zijn om in zo'n overlegmodel te stappen. We hopen dat alle partners in de toekomst bereid zullen zijn om te overleggen. Dat zou een goede zaak zijn voor het voortbestaan van de ondernemingen en voor de vrijwaring van de werkgelegenheid.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, geachte collega's, de debatten die wij in de voorbije dagen en weken in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden hebben gevoerd, vormen een goeie aanzet voor een volwassen debat over werkgelegenheid in dit parlement.

Ik zal de verschillende onderwerpen toelichten die in de commissie werden besproken. Ik vestig ook de aandacht op de grote graad van overeenstemming die werd bereikt over een aantal analyses en oplossingen die worden voorgesteld.

De VLD wil dit debat op een positieve manier benaderen. Het probleem van de werkgelegenheid is zo schrijnend dat het zeker niet het terrein mag

zijn voor politieke spelletjes. De VLD is de mening toegedaan dat het parlement in dit debat zijn eigen inbreng moet hebben. Het parlement mag geen speelbal zijn in een soort van afstempeldemocratie. Het parlement mag zich niet beperken tot controle, maar moet bij zo'n belangrijk probleem als werkgelegenheid met eigen invalshoeken en eigen oplossingen naar buiten treden. Om die reden moeten wij duidelijk weergeven over welke punten er overeenstemming bestaat en over welke niet.

Ik heb de indruk dat er de laatste tijd nogal wat misverstanden bestaan over de rol van het parlement in de democratie. Deze misverstanden worden bewust of onbewust gecultiveerd. Zo las ik deze morgen in de pers dat het parlement het wel eens is over de analyse, bijvoorbeeld over de noodzaak van een verlaging van de arbeidskosten, maar niet over de aanpak. Hieruit besluit men dan dat het debat van vandaag een verwaterd debat zou zijn. Wanneer in een parlement meningsverschillen tot uiting komen, is dit echter precies een bewijs van democratie. Ik durf zelfs beweren dat een consensusdemocratie geen democratie is. Wanneer de inbreng van een parlement namelijk wordt gemeeten aan de consensus alleen en wanneer men geen oog heeft voor de politiek relevante verschilpunten tussen de verschillende politieke partijen, is men zeer ondemocratisch bezig. Vaak wordt beweerd dat, wanneer verstandige mensen zich over een probleem buigen, de partijpolitiek overbodig wordt. Bij dergelijke beweringen gaat men echter uit van een anti-democratische basisstelling. Meningsverschillen moeten aan de oppervlakte komen, maar men mag ze niet cultiveren. Kunstmatige meningsverschillen worden door de mensen gevoeld, maar echte meningsverschillen moeten open en bloot op tafel liggen en er moet op een democratische manier, meerderheid tegen minderheid, een beslissing worden genomen. Ik hoop dan ook dat het debat van vandaag inderdaad een volwassen debat zal zijn.

De besluiten van de commissie werden op een zeer synthetische manier samengevat. Onze meningsverschillen werden niet gecultiveerd. Integendeel, we hebben een bijzondere inspanning geleverd om een gemeenschappelijke opvatting naar voren te brengen. Dit betekent evenwel niet dat we de meningsverschillen uit de weg zijn gegaan. Tussen de verschillende fracties zijn er heel wat frappante punten van overeenstemming, maar eveneens een aantal zeer duidelijke meningsverschillen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats zal ik me buigen over de punten van overeenstemming. De besprekingen werden gekenmerkt door

De Gucht

een zeer vooruitstrevende benadering, gericht op nieuwe mogelijkheden en uitdagingen en op het positief benaderen van deze uitdagingen. Het globaliseringsfenomeen wordt op het vlak van de tewerkstelling vaak als negatief beschouwd. In onze besluiten hebben wij dit fenomeen als positief bestempeld : we beschouwen het als een kans voor nieuwe toekomstige tewerkstelling.

Eenzelfde positieve benadering is er met betrekking tot de informatiemaatschappij. We zien deze maatschappij niet als een bedreiging, maar als een mogelijkheid om aan de maatschappij een nieuwe vrijheid en nieuwe werkvormen aan te bieden.

In de besluiten wordt expliciet gekozen voor een groeimodel. In het verleden hebben we vaak discussies gevoerd waarbij het groeimodel als dusdanig in vraag werd gesteld. In dit verslag is dat niet het geval. Integendeel, de fracties hebben unaniem gekozen voor een kwalitatief en duurzaam groeimodel. In dit verslag is er dan ook geen sprake van defaitisme, maar wel van een aanvaarden van de toekomst en het proberen om een antwoord te geven op de vraag welke positie we moeten innemen met het oog op deze toekomst. Op welke manier gaan we deze toekomst tegemoet en proberen we om er het beste van te maken en om de positieve elementen maximaal te laten renderen ?

Een tweede belangrijk element van overeenstemming, is het positief zelfbeeld. Uit dit verslag en uit de gemeenschappelijke besluiten komt een gemeenschappelijk geloof in eigen kunnen naar voren, alsook de overtuiging dat het Europese maatschappijmodel het goede is.

Dit maatschappijmodel gaat uit van een sociaal gecorrigeerde markt. In het verslag zult u bij niemand een pleidooi vinden voor een terugkeer naar een socialistisch model of een Thatcheriaanse of Amerikaanse oplossing. Neen, over de fractiegrenzen heen zijn we ervan overtuigd dat onze sociaal gecorrigeerde markteconomie in Europa hét goede maatschappijmodel is, dat we maximaal moeten uitbouwen en waarmee we de uitdagingen van de toekomst aankunnen.

Minister Eric Van Rompuy : Dat is prachtige CVP-taal. (*Gelach*)

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, hoe kunt u zich zelfs vanuit een ministerszetel tot zo een opmerkingen laten verleiden ? (*Gelach*)

Vervolgens wil ik het hebben over het derde punt van overeenstemming over de fractiegrenzen heen. We hebben gezamenlijk een aantal problemen onderkend. Ten eerste vinden we dat we de neerwaartse sociale spiraal moeten voorkomen, willen we ons maatschappijmodel niet ongewenst zien veranderen. Ten tweede erkennen we dat in de nieuwe ontwikkelingen een gevaar van dualisering is besloten. Dan heb ik het over de dualisering op de arbeidsmarkt door de informatiemaatschappij : enerzijds wegens de schaarste – het tekort aan bepaalde kwalificaties – en anderzijds wegens de uitsluiting door onaangepaste kwalificaties.

Een vierde punt van overeenstemming betreft de nood aan een doorzichtige en stabiele regelgeving. Straks zal ik nog op de concrete voorstellen in dit verband terugkomen, maar iedereen heeft inderdaad met overtuiging gepleit voor een doorzichtige, stabiele en eenvoudige regelgeving. Ook hebben we de vinger op de wonde gelegd van het gebrek aan arbeidsintensiviteit dat de groei kenmerkt. Iedereen is het eens over de noodzaak aan oplossingen om de groei arbeidsintensiever te maken. We hebben gewezen op de ontsluitingsproblemen op de arbeidsmarkt voor activiteiten die tegemoetkomen aan de nieuwe noden. Met deze mooie frase bedoelen we in feite dat heel wat activiteiten die zich nu in de grijze en zwarte sector bewegen en inderdaad betrekking hebben op nieuwe vragen van de gezinnen, maximaal in de arbeidsmarkt moeten worden geïntegreerd. Iedereen heeft daar nu blijkbaar oog voor. Een ander element is de specificiteit van de stedelijke problematiek, waar zich inderdaad een uitvergrotings-effect van de sociale en economische problemen manifesteert en die ons inziens dus een specifieke aanpak vereist.

Over de fractiegrenzen heen is men het er blijkbaar ook over eens dat de Belgische loonkosten te hoog zijn en dat we die op zo kort mogelijke termijn moeten terugbrengen tot het niveau van onze belangrijkste concurrenten. Deze overeenstemming verheugt ons. Ik ben blij dat de heer Deprez verklaarde dat zijn fractie arbeidsherverdeling een defensieve strategie vindt. Ik ben het helemaal met hem eens. Wat niet betekent dat bepaalde vrijwillige vormen van arbeidsherverdeling niet positief kunnen zijn. Maar ik ben blij dat in het Vlaams Parlement, over de fractiegrenzen heen, blijkbaar de overtuiging bestaat dat arbeidsherverdeling niet dé oplossing is. Zondag nog heb ik, naar aanleiding van een debat op een ander medium, de stelling die het tegendeel beweert moeten bekampen tegen een van de kompanen van de heer Sleenckx. Welnu, ik ben blij dat de socialisten in dit parlement – met

De Gucht

uitzondering misschien van de heer Sleeckx zelve – er eveneens van overtuigd zijn dat deze hoge loonkost een prioritair probleem is, een probleem dat we moeten aanpakken in plaats van ons te verliezen in defensieve strategieën van arbeidsduurverkortung.

Een volgend probleem waarover instemming bestaat, is dit van de mobiliteit.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer De Gucht, tot nu toe hebt u een zeer mooi overzicht gegeven van datgene waarover we het allen eens kunnen zijn. Maar uw interpretatie als zouden alle partijen het eens zijn over het feit dat arbeidsherverdeling een louter defensieve maatregel is, is – denk ik – onterecht. Uw andere analysepunten zijn correct, maar uw laatste interpretatie – en het staat u natuurlijk vrij om te interpreteren – bindt me gezinszins.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Stassen, ik kan alleen maar vaststellen dat in dit debat heel veel aandacht en tijd wordt besteed aan het probleem van de arbeidskosten. Er bestaan inderdaad verschillende meningen over de manier waarop die moeten worden verlaagd. Dit werd door iedereen als het kernprobleem beschouwd. Ik heb niemand horen pleiten voor een 32-urenweek. U hebt daar ook niet voor gepleit. Ik stel alleen vast dat de socialistische partij in andere omstandigheden en in andere parlementen daar wel voor te vinden is. Ik ben blij dat dit hier niet zo is. Als de heer Deprez beweert dat arbeidsverdeling eigenlijk een defensieve strategie is – dat betekent niet dat men alle aspecten daarvan moet uitsluiten – dan denk ik dat dat ook kadert in de benadering van het cruciale probleem van de arbeidskosten en de mogelijke oplossingen voor dat probleem.

Het mobiliteitsprobleem is ook aangehaald. Misschien zult u er ook nu niet helemaal mee instemmen, maar het valt me op dat eigenlijk alle fracties het er tijdens de discussie over eens zijn geworden dat bij het mobiliteitsprobleem een heleboel aspecten een rol spelen, en vooral de infrastructuurwerken. De idee dat infrastructuurwerken niet meer nodig zijn, is dus door de discussie in de commissie terzijde geschoven.

Een van de meest opmerkelijke problemen voor de toekomst is onderkend : er is geen overeenstem-

ming tussen de sociale partners. We willen dat er een soort van akkoord totstandkomt in België en in Vlaanderen. Mijnheer Deprez, we zijn uw idee van een consensus in Vlaanderen genegen. We hebben wel vragen over de concrete bijdrage. Het grote probleem op Vlaams niveau is inderdaad dat er bijvoorbeeld aan afspraken over arbeidskostenverlaging, die misschien gemakkelijker op Vlaams niveau dan op federaal niveau kunnen groeien, geen algemeen bindende werking kan worden gekoppeld. U weet dat als jurist al te goed. We vrezzen dat er afspraken totstandkomen waardoor de indruk ontstaat dat er een akkoord is, terwijl men geen middelen heeft om dat akkoord af te dwingen. Daarom willen we dit probleem op federaal vlak benaderen : we willen de Vlaamse consensus en de Vlaamse meerderheid op federaal niveau maximaal benutten om daar tot resultaten te komen.

Uiteindelijk kom ik in mijn analyse ook tot het besluit dat er een overeenstemming bestaat, niet over de reeks mogelijke oplossingen, maar over het feit dat de tewerkstellingsprogramma's zijn afgeweken van hun oorspronkelijke doelstelling van doorstroming naar reguliere tewerkstelling. Ze zijn vaak verworden tot definitieve tewerkstelling.

Een belangrijke vraag is in hoeverre men tot gemeenschappelijke oplossingen is gekomen. Ik zal het straks hebben over de punten waarover we van mening verschillen. Het valt op dat er bij consensus voor een aantal heel belangrijke praktische problemen oplossingen zijn aangereikt die we sinds jaar en dag verdedigen en waarin we ons volledig kunnen terugvinden.

Ten eerste hebben de commissie en alle fracties gepleit voor een globale aanpak van het mobiliteitsprobleem. We beschouwen het mobiliteitsprobleem als een van de cruciale elementen inzake de omgevingsfactoren op basis waarvan we in de toekomst een concurrentiële Vlaamse economie kunnen uitbouwen. We pleiten voor een globale mobiliteit, een globaal investeringsbeleid en een globaal gebruiksbeleid. We zijn van oordeel dat het een belangrijke trendbreuk is dat men afstapt van het plaatselijke aspect en dat men het mobiliteitsprobleem als een globale omgevingsfactor beschouwt die overkoepelend moet worden aangepakt in zijn investerings- mobiliteits- en gebruiksaspecten. Een tweede gemeenschappelijke oplossing die naar voren is geschoven, houdt in dat opleiding en vorming heel sterk moeten worden benadrukt om het gevaar van dualisering in de toekomst te bezweren. In de besluiten vindt u een tien-, vijftiental voor-

De Gucht

stellen die opleiding en vorming speciaal benadrukken.

Er is een element dat ik wil aanhalen : de oprichting van een technologische richting in het algemeen secundair onderwijs. De VLD-fractie verheugt zich erover dat dit in de gemeenschappelijke besluiten is opgenomen. Wij zijn ervan overtuigd dat daardoor het watervalstelsel – waarop de verslaggevers de nadruk legden – kan worden tegengegaan. Een aantal jongeren met technologische aanleg die nu pas met technologie geconfronteerd worden op de universiteit of in het hoger onderwijs, zouden al in het secundair onderwijs technologie kunnen volgen.

De heer Ludo Sannen : Ik heb de besluiten gelezen die hier naar voren worden geschoven. Ik kan daar grotendeels mee akkoord gaan. Toch wil ik even reageren omdat u zelf een concreet voorstel aanhaalt. Me dunkt gaan we niet de goede richting uit.

Ik ben het met u eens dat in het kader van een secundaire opleiding, het technologische element evenwaardig moet zijn aan de rest van de opleiding. In het buitenland bestaat de opsplitsing tussen algemeen secundair onderwijs en technisch secundair onderwijs vrijwel niet. Daar bestaat die dualiteit niet.

Het probleem dat sommige mensen niet voor het technisch onderwijs kiezen, heeft vooral te maken met slechte oriëntering, gebaseerd op maatschappelijke waardering. Deze maatschappelijke waardering kan slechts verdwijnen wanneer het onderscheid tussen technisch secundair onderwijs en algemeen secundair onderwijs wordt opgeheven.

Een technische opleiding inbouwen in het algemeen secundair onderwijs is een halfslachtige oplossing. Het zou veel gezonder zijn om het artificiële onderscheid tussen technisch secundair onderwijs en algemeen secundair onderwijs op te heffen. Op die manier zal de verschillende maatschappelijke waardering die eraan vastzit op termijn ook verdwijnen. Dan bekomt men één model van secundair onderwijs waarbinnen er meerdere richtingen voorhanden zijn zowel wat doorstroming als finaliteit betreft.

Dit lijkt me een betere oplossing dan een halfslachtig technisch onderwijs te laten bestaan om bovendien in het ASO ook wat technische opleidingen te verweven.

De heer Karel De Gucht : We delen dezelfde bekommernissen, maar we moeten wel durven vaststellen dat men al gedurende twintig jaar werkt aan de opwaardering van het technisch onderwijs en dat men daar nog niet erg ver mee staat. Vandaar het voorstel om een technologierichting te organiseren in het algemeen secundair onderwijs, met de bedoeling die opwaardering te verwezenlijken en een stuk terughoudendheid om de kinderen naar het technisch onderwijs te sturen, op te heffen.

Als dat onze eerste stap zou zijn, dan kan in een tweede stap worden nagegaan op welke manier de integratie kan verlopen. Hoe vormt men één soort van algemeen secundair onderwijs met technologische en andere wetenschappelijke richtingen. Het is een kwestie van invalshoek. Ik ben ervan overtuigd dat we eigenlijk dezelfde doelen nastreven, namelijk het afschaffen van het maatschappelijk onderscheid tussen algemeen secundair onderwijs en technisch secundair onderwijs.

De heer Ludo Sannen : We moeten ervan uitgaan dat er op dit moment richtingen zoals industriële wetenschappen of techniek- wetenschappen bestaan die reeds aansluiten bij wat u vooropstelt. Toch heeft dat niet tot de herwaardering van het technisch onderwijs geleid. De enige oplossing is het artificiële onderscheid weg te nemen. In welke mate moeten we ons achter deze conclusie scharen ? Of gaat het om de principes die naar voren worden geschoven ? De concrete invulling kan misschien in een later debat gestalte krijgen.

De heer Karel De Gucht : Ik ben ervan overtuigd dat dit punt verder in de commissie voor Onderwijs moet worden besproken. Ik vind het wel belangrijk dat in de commissie voor Economische Aangelegenheden over de fracties heen de consensus bestaat dat we een belangrijke ingreep moeten doen om die technologie en de techniek in het onderwijs te integreren.

Ik zou het nog even willen hebben over enkele gemeenschappelijke oplossingen die werden aangedragen. Er is de overtuiging dat we een einde moeten stellen aan de sociale neerwaartse spiraal in Europa. Ik leg er de nadruk op vanuit drie invalshoeken.

Ten eerste is er de stand-stillbepaling. De stand-stillbepaling betekent dat men in Europa een bepaling zal aannemen die zegt dat er geen regelgeving meer kunnen komen, noch op het Europese, noch op het nationale vlak, die voor een specifieke sector de sociale bescherming onder een niveau

De Gucht

zouden brengen, dat lager is dan de bescherming die nu in een lidstaat bestaat. Er wordt met andere woorden een bodem gelegd voor de sociale bescherming. Wij vragen geen stilstand, maar wel het leggen van een bodem met de bedoeling achteraf een harmonisering te krijgen. Over alle fracties heen pleiten we uitdrukkelijk voor sociale richtlijnen die met meerderheidsregel worden aangenomen.

De VLD-fractie pleit nadrukkelijk voor een resolute hervorming van de ondersteuning op het Europese vlak die nu verloopt via de structuurfondsen, het Sociaal Fonds en het Regionaal Fonds. Nu voelen we aan dat deze ondersteuning concurrentievervalsend is, omdat de bedrijven rechtstreeks worden gesubsidieerd. We vragen dat deze ondersteuning zich in bepaalde achtergestelde streken alleen nog zou richten op de omgevingsfactoren, de opleiding, de vorming en de infrastructuurwerken, en niet meer op de bedrijven zelf.

Het laatste punt van overeenstemming is de noodzaak om te komen tot een sociale consensus en hoe deze tot stand moet komen. Het is opmerkelijk dat alle fracties het erover eens zijn dat de nadruk moet worden gelegd op het interprofessionele niveau en het ondernemingsniveau. Dit lijkt me een nieuwe taal voor de sociale verhoudingen in Vlaanderen. Dit geldt ook voor de overtuiging dat voor Vlaamse bevoegdheden Vlaamse CAO's moeten kunnen worden afgesloten, bijvoorbeeld voor onderwijs en vorming.

Wij verwachten dat deze Vlaamse regering hier werk van maakt. Dit zijn een aantal zeer duidelijke uitgangspunten en besluiten van het hele Vlaamse Parlement. De Vlaamse regering heeft nu de opdracht daar op zeer korte termijn werk van te maken en met concrete voorstellen naar het parlement te komen. Er wordt gevraagd dat de regering voor het eind van het jaar werk maakt van een coördinatie van de Vlaamse milieuwetgeving, dit met de bedoeling meer rechtszekerheid, duidelijkheid en doorzichtigheid te krijgen. Ik druk de overtuiging uit dat dit nog voor het einde van het jaar zal gebeuren.

Daarnaast zijn er natuurlijk ook een aantal verschillen in benadering, die ik zou willen bundelen in vier punten.

Minister Theo Kelchtermans : U verwijst naar de milieuwetgeving, en de coördinatie van de milieuwetgeving met de wetgeving op de ruimtelijke

ordering. De milieuwetgeving biedt op zichzelf voldoende rechtszekerheid, ook ten aanzien van de termijnen binnen dewelke beslissingen kunnen worden afgedwongen. Dit geldt echter niet voor een aantal andere vergunningen, en ook niet voor de eindeloze juridische procedures die volgen op beslissingen. Daar zit vaak het probleem, maar niet in het instrumentarium dat het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering zelf hebben gecreëerd.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, ik zal u voorlezen wat wordt gevraagd, en ik citeer : de milieuwetgeving en de wetgeving op de ruimtelijke ordening moeten worden gecoördineerd zowel qua inhoud als qua termijnen. Ze moeten ook worden gecodificeerd. Het Vlaams Parlement vraagt aan de Vlaamse regering dat hiervan werk wordt gemaakt voor het einde van het jaar. Einde citaat.

De reden waarom we dit vragen voor het einde van het jaar, is dat er hierover reeds verschillende voorstellen zijn opgesteld. We hebben echter vastgesteld dat hier nog geen concreet werk van wordt gemaakt. Daarom hebben we die einddatum vooropgesteld. Het voltallige parlement vraagt u dit : dat is de diepgaande betekenis van dit besluit.

Minister Theo Kelchtermans : U stelt het nu breder. U noemt vooral de coördinatie met de ruimtelijke ordening. Over de milieuwetgeving is de verdieping intern al bezig in de commissie voor evaluatie van de milieureglementering onder leiding van professor Berghmans. Deze commissie verleent onder meer prioriteit aan de Vlaamse reglementering en de MER-reglementering, domeinen waar we immers tot een vereenvoudiging willen komen.

Wat de coördinatie betreft, hebt u meer dan gelijk : daar wringt het schoentje.

De heer Dirk Van Mechelen : Het was met het oog op deze bespreking dat ik de zittingen van de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heb bijgewoond. Ik wou daar aandacht voor vragen. In de commissie was men het erover eens dat men tijdens bedrijfsbezoeken telkens wordt geconfronteerd met de vraag van de bedrijven naar rechtszekerheid, naar een vereenvoudiging en een coördinatie van onze regelgeving. Ik heb duidelijk in de commissie gezegd – en ik dacht dat iedereen het hier mee eens was – dat we binnen de onderscheiden luiken en bevoegdheden, namelijk milieu en ruimtelijke ordening, tot een maximale coördinatie moeten komen. We kunnen niet ontkennen dat we als gevolg van de overheveling van de milieubevoegdheid in 1988, een hele

Van Mechelen

reeks van decreten hebben goedgekeurd. Het is nu tijd om te komen tot een coördinatie en codificatie van de milieuwetgeving in één nieuwe tekst, zonder dat dit impliceert dat we de decretale bepalingen versoepelen.

We vinden dat binnen Ruimtelijke Ordening een dergelijke oefening moet worden uitgevoerd. Bovendien moeten we proberen om de regelgeving van leefmilieu, ruimtelijke ordening en eventueel andere terreinen, op elkaar af te stemmen. Aanvraagprocedures en termijnen, beroepstermijnen, loketten en dergelijke moeten we coördineren en integreren, zodat een bedrijf vlot zijn plannen kan realiseren. Dat kan de concurrentiepositie alleen maar ten goede komen. Het is aan de Vlaamse overheid om het instrumentarium daarvoor aan te reiken. Ik weet dat er al veel gebeurd is, er waren diverse commissies. We moeten de zaak nu afronden. We pleiten voor een snelle aanpak. We bereikten daarover een consensus in de commissie.

De heer Karel De Gucht : We vragen u, mijnheer de minister, dat te doen voor het einde van het jaar.

Minister Theo Kelchtermans : Dat is geen probleem.

De heer Karel De Gucht : Dat is dan al zeker één concrete toezegging. *(Gelach)*

Ik wil nog vier punten aanhalen waarover de andere fracties met ons van mening verschilden. Ten eerste zijn wij overtuigd van de noodzaak van een lineaire loonkostenverlaging. Ten tweede kan het overheidsbeslag niet verder toenemen : de aanpak van bepaalde productiefactoren, de belasting op die productiefactoren en de internalisering mag niet gepaard gaan met een toename van het overheidsbeslag. Ten derde gaat niet iedereen akkoord met de wijze van financiering van de loonkostenverlaging die wij verdedigen. Ik zal straks onze keuze toelichten. Ten vierde ging evenmin iedereen akkoord met onze benadering van de tewerkstellingsprogramma's. We zullen een afzonderlijke resolutie indienen met deze verschilpunten, zodat het Vlaams Parlement zich daar in alle onafhankelijkheid over kan uitspreken.

Wat zijn de stappen in onze redenering ? Hoe komen we tot deze vier verschilpunten ? Waarom blijven we erbij, zelfs na de lange discussies die we voerden met de andere fracties ?

Onze redenering bestaat uit zes stappen. De eerste stap is dat de loonkost zo vlug mogelijk naar het niveau van de ons omringende landen moet dalen. Het gaat over 6,1 percent van de loonkost, en dus over 200 miljard frank. Waarom moet de loonkost dalen ? Het zal in de toekomst de discriminerende factor zijn voor onze economie. De omgevingsfactoren, met name het opleidingsniveau, het vormingsniveau, de infrastructuur en de ligging, zijn allemaal gunstig in Vlaanderen. Deze voordelen kunnen slechts spelen wanneer de loonkost kan concurreren met die in onze buurlanden. Als we duurder zijn, houdt men geen rekening met de gunstige omgevingsfactoren. Men kijkt in de eerste plaats naar de prijs op het ticket.

We erkennen de noodzaak van een schokeffect. Daar onderscheiden we ons van een aantal andere fracties. De heer Deprez heeft gepleit voor de wegen der geleidelijkheid. Dat is natuurlijk zijn goed recht. Wij zeggen integendeel dat we een schokeffect moeten nastreven omdat we de belastinglogica van vandaag moeten omkeren naar een werkgelegenheidsfilosofie. Voor de wegen van de geleidelijkheid, die in het verdrag van Wassenaar besloten liggen, hebben we geen tijd meer. Het verdrag van Wassenaar dateert van 1982. We zijn nu al 1997. Als we in 1982 waren begonnen, dan hadden we nu geleidelijk aan kunnen werken. Nu is het te laat. We moeten een schokeffect teweegbrengen.

Een derde element behelst het feit dat een uniforme benadering de voorkeur moet genieten. Waarom is een uniforme, lineaire benadering beter dan een selectieve ? Daar zijn meerdere argumenten voor. Bij een uniforme benadering richt men zich veel meer op de dienstensector. In die sector kan in de toekomst meer tewerkstelling worden gecreëerd, in tegenstelling tot de industriële sector, waarop de bestaande maatregelen vooral zijn gericht.

Het feit dat een algemene loonkostenverlaging goedkoper is, kan paradoxaal lijken. Ze is echter goedkoper omdat dan maximaal de terugverdieneffecten spelen. Mijnheer Sleecx, ik kom nog terug op de terugverdieneffecten. Het belangrijkste argument is dat men via een selectieve loonkostenverlaging, ook al is deze omvangrijker dan een lineaire loonkostenverlaging, er nooit in slaagt om alle bedrijven inzake loonkosten op het niveau van de omringende landen te brengen. Dat zou alleen kunnen als de probleemgroepen en -sectoren, die men vooral aanpakt via selectieve maatregelen, gelijklopend zouden zijn gespreid. Via selectieve maatregelen kan men perfect in een situatie belan-

De Gucht

den waar macro-economisch de loonkosten gelijk zijn, maar waar de bedrijven toch in omstandigheden verkeren waardoor hun loonkosten duurder uitvallen dan die van hun concurrenten in de andere lidstaten van de EG.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : U spreekt inderdaad van een lineaire lastenverlaging, namelijk 200 miljard frank over vier jaar, met een gedeeltelijke compensatie via privatisering. U hebt het ook over besparingen in de sociale zekerheid.

De heer Karel De Gucht : Dat heb ik nog nooit gezegd. De heer Bonte is daar zondag ook over begonnen. Ik heb niet gepleit voor besparingen in de sociale zekerheid. Ik heb niet gepleit voor het afschaffen van de kinderbijslag of voor sociale afbraak. U kunt proberen om me die woorden in de mond te leggen, maar daar trap ik niet in.

De heer Jef Sleenckx : Die 200 miljard frank moeten toch ergens vandaan komen.

De heer Herman De Loor : De VLD heeft dat op de persconferentie woensdag nochtans wel gezegd.

De heer Jef Sleenckx : Ik zou toch graag weten waar die 200 miljard frank vandaan zullen komen. Een stuk zou gecompenseerd worden door privatisering en de rest zullen terugverdieneffecten zijn.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Sleenckx, laat me eerst uitleggen hoe we de financiering zien. Op de terugverdieneffecten kom ik straks terug.

De heer Jef Sleenckx : Ik wil het nu weten.

De heer Karel De Gucht : Laat me verder praten. Dat wordt straks het orgelpunt van mijn betoog.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Kan de heer De Gucht me vertellen op welke studies hij zijn redeneringen stoelt om de effecten te kennen van een lineaire arbeidskostenverlaging inzake werkgelegenheid ? Wat brengt dat schokeffect mee inzake werkgelegenheid op korte en lange termijn.

De heer Jef Sleenckx : U hebt het rapport van het Planbureau toch gelezen ?

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Geysels, ik zou me daarvoor bijvoorbeeld kunnen baseren op een beslissing van de ministerraad van 11 april 1997, maar wie weet gelooft u de ministerraad niet. In die beslissing van 11 april zie ik dat de kosten voor een uitbreiding en vernieuwing van Maribel worden geraamd op 7,2 miljard frank per jaar. Die kosten zullen worden gefinancierd via de toename van de werkgelegenheid in de sectoren die een bijzonder voordeel zullen halen uit het nieuwe systeem.

De heer Jos Geysels : Mijnheer De Gucht, ik heb me verkeerd uitgedrukt. Ik wou het niet hebben over de financiering. Mijn vraag is op welke studies of scenario's u zich baseert om de effecten van uw schokoperatie op de werkgelegenheid te ramen. Spreken we over 10.000, 15.000 of over 100.000 banen ? Wat zeggen uw eigen studies daarover ?

De heer Karel De Gucht : Ik zeg dat hier duidelijk staat dat de regering ervan overtuigd is dat het terugverdieneffect 100 percent bedraagt. Alleen daarmee gaan ze die 7,4 miljard frank verdienen. Ik zou nooit durven zeggen, dat het terugverdieneffect 100 percent is. Daarin zijn we zeer conservatief. We kijken bijvoorbeeld naar het jaarverslag van de Nationale Bank waarin de huiseconoom van premier Dehaene letterlijk op papier zet dat er een elasticiteit is van 0,5 percent, wat betekent dat de kosten, die worden gemaakt voor een dergelijke loonkostenverlaging, voor de helft worden terugverdiend. Dat staat er letterlijk. Het verslag zit in mijn boekentas. Ik wil het er voor u uithalen en het u voorlezen. Mijnheer Verplaetse is duidelijk van die elasticiteit overtuigd.

De heer Jos Geysels : Mijnheer De Gucht, het zal wel aan mij liggen, maar mijn vraag blijkt nog steeds niet duidelijk te zijn. Mijn vraag betreft niet de terugverdieneroperatie, maar wel de elasticiteit tussen input en output inzake werkgelegenheid.

De heer Karel De Gucht : Die bedraagt 0,5 percent ! Als de Nationale Bank een verslag schrijft, dan moet ze zich toch op een studie gebaseerd hebben.

De heer Jos Geysels : Wat betekent dat nu concreet in extra-arbeidsplaatsen op korte en middellange termijn ? Wat zeggen uw studies over een lineaire loonkostenverlaging ? U zult met mij toegeven dat er een verschil is wanneer een arbeidskostenverlaging doorgevoerd wordt op bijvoorbeeld de laagste looncategorieën. Dat geeft u een ander scenario, en andere effecten dan bij een lineaire loonkostenverlaging. Mijn concrete vraag is dus wat de werkgelegenheidseffecten zijn van die lineaire verlaging op

Geysels

korte en middellange termijn. Op het terugverdien-effect komen we straks wel terug.

De heer Karel De Gucht : Als we in termen van een lineaire loonkostenverlaging spreken, waarin ook een vast gedeelte zit dat percentueel zwaarder weegt op de lagere dan op de hogere lonen, dan betekent dat mijns inziens zeer concreet het volgende. Als we in een eerste stap zouden gaan naar een verlaging van de loonkosten met 100 miljard frank, iets waar wij voor pleiten in jaar één en indien de voorspellingen van de Nationale Bank uitkomen, maar dat zullen we moeten afwachten, dan zullen er na één, maximaal twee jaar minstens 50.000 bijkomende arbeidsplaatsen zijn gecreëerd. Ik vind dat niet weinig. De bedoeling is eruit te raken, en ik durf dan ook in die voorspellingen te geloven.

Ik wou ook nog de nadruk leggen op de noodzaak de laagste lonen in een dergelijke loonkostenverlaging te bevoordelen. Daarom pleiten wij ervoor dat in deze uniforme loonkostenverlaging ten gunste van de bedrijven een forfaitair én een percentueel gedeelte zou worden ingebouwd. Het forfaitair gedeelte zou bijvoorbeeld 100.000 frank kunnen bedragen. De rest zou dan op een percentuele manier kunnen worden verdeeld. Dit betekent dus dat in jaar één vooral het forfaitaire gedeelte van de loonkostenverlaging zou gaan spelen.

Tot besluit wil ik pleiten voor realisme in deze hele aangelegenheid. Wanneer het loonkostenverschil 200 miljard frank bedraagt, dan zult u ons niet horen zeggen dat de volledige inspanning in jaar één moet worden geleverd. Wij pleiten juist voor dit realisme omdat, wanneer we in jaar één een belangrijke inspanning leveren, die terugverdieneffecten inderdaad beginnen te spelen naarmate we onze inspanningen verder zetten. Daardoor wordt de inspanning in de tijd gespreid en wordt door het terugverdieneffect de bijkomende inspanning, die men wel moet doen, voor een stuk terugbetaald.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik denk dat de heer De Gucht in zijn tussenkomst terecht heeft gewezen op het belang van onze consensus. Hij heeft verwezen naar de voortreffelijke tekst van de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden. Nu probeert hij echter ook aan te duiden waar er belangrijke verschillen zijn. Ik wil alleen de aandacht vestigen op het feit dat die ver-

schillen niet zo groot zijn als men misschien zou denken. (*Opmerking van de heer André Denys*)

De heer De Gucht stelt voor om vooral de laagste lonen te bevoordelen door een forfaitair gedeelte in te voeren. In zekere zin stelt hij dus een degressieve regeling voor. Ik wil er de aandacht op vestigen dat dit al bestaat. De maatregel inzake lage lonen staat een degressieve vermindering toe : in de mate dat het loon stijgt, daalt het percentuele voordeel. Nu reeds genieten ongeveer 800.000 werknemers van deze regeling. Voor 1997 vertegenwoordigt dit een vermindering van de arbeidskosten met 15,7 miljard frank.

Om de groei van de werkgelegenheid maximaal te ondersteunen, is een volgehouden beleid van beheersing van de arbeidskosten nodig, met het oog op een matiging van de loonkostenevolutie via een vermindering van de sociale lasten. De CVP gaat daarmee akkoord. U zegt echter dat dit met een schokeffect moet gebeuren. Wij menen dat dit geleidelijk moet gebeuren. De alternatieve financiering van de sociale zekerheid moet immers worden gewaarborgd. Dit mag niet zomaar in de lucht blijven hangen. Anders ontstaat er een enorm tekort in de sociale zekerheid. Dat is het probleem.

Ook op dat vlak is er echter al een en ander gebeurd. In 1997 gaat het om een bedrag van 58,7 miljard frank. Rekening houdend met de Maribel-operatie gaat men naar een bedrag van 63 tot 64 miljard frank. De meest recente Maribel-maatregel moet trouwens nog in werking treden. Als ik me niet vergis, zal dit op 1 juli gebeuren.

De heer Geysels heeft de essentiële vraag al gesteld : Als de bedrijven door een vermindering van de arbeidskosten over meer middelen beschikken, zullen de ondernemingen die al dan niet omzetten in werkgelegenheid ? Mijnheer De Gucht, u hebt een eerlijk antwoord gegeven. U zei dat men dit niet voor 100 percent zou doen. Dat kan trouwens ook niet. Toch blijft dit het essentiële element van de discussie. Als men erin slaagt om de arbeidskosten drastisch te verminderen, hoe kan men dan maximaal de werkgelegenheid aanzwengelen ? Dat is de plicht van elk bedrijf, en trouwens ook van de Vlaamse overheid.

De heer Karel De Gucht : Precies daarom pleiten we voor een akkoord van Wassenaar. De sociale partners – zowel de werkgevers- als de werknemersorganisaties – moeten tewerkstelling als eerste prioriteit naar voren schuiven.

De heer Johan De Roo : Ik heb dit gezegd om aan te tonen dat de verschillen misschien niet zo groot zijn als men soms denkt. Over sommige zaken hebben we een consensus bereikt, over een aantal andere zaken verschillen we van mening.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer De Roo, ik ben blij dat onze verschillen niet zo groot zijn. Ik zou daar twee dingen over willen zeggen.

Ten eerste zegt u dat de degressiviteit er ook nu al inzit. Als u de berekening maakt, dan spreekt u over een degressiviteit van twintigduizend frank. Achthonderdduizend werknemers en 15,7 miljard frank : als ik goed kan rekenen gaat het over twintigduizend frank. Wij spreken echter over honderdduizend frank. Er is ook de kwestie van de snelheid en het schokeffect dat daar al dan niet inzit.

Ten tweede zegt u dat een en ander via de wegen van de geleidelijkheid moet gebeuren, wat ook in het verdrag van Wassenaar staat. Dat is juist, alleen heeft men daar vijftien jaar meer tijd gehad om het te doen. Het grote probleem is dat u aan het einde van de jaren tachtig en het begin van de jaren negentig de loondiscipline niet hebben gerespecteerd, toen we dat hadden moeten doen. Nu moeten we een achterstand inhalen. Als we die willen inhalen, dan moeten er supplementaire inspanningen worden geleverd. Ik zoek dus zeker geen kunstmatige tegenstellingen en ik ben blij dat ons discours blijkbaar meer en meer door een aantal partijen wordt gevolgd.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter, zou ik nog iets willen zeggen over de sluitende financiering... (*Opmerkingen*)

Mijn spreektijd is soms blijven lopen, wat wellicht aan de techniek te wijten is.

De voorzitter : Neen, uw spreektijd is een keer door mijn fout blijven lopen, maar ik heb dat gecompenseerd.

De heer Karel De Gucht : Ik moet toch nog iets zeggen over de financiering, anders zou men beweren dat we daarover in het vage gebleven zijn. Ik zou vier elementen zeer kort willen aanhalen.

Ten eerste is er voor ons inderdaad de cruciale rol van het terugverdieneffect. Als er geen terugverdieneffect zou zijn – we denken dat niet, anders zouden we het niet voorstellen – dan betekent dat eigenlijk ook dat de hele benadering van de vermindering van de loonkosten zinloos is. Deze benadering is maar zinvol in de mate dat blijkt dat er

een terugverdieneffect is op korte termijn. Als dit op een bepaald ogenblik – na een jaar, na achttien maanden – niet naar voren komt, dan moet men zich als regering ernstig beraden over de aanpak die men heeft gevolgd.

Tweede element : er wordt een terugverdieneffect verondersteld ; op basis van de berekeningen van de Nationale Bank is dat ongeveer de helft. Dit betekent dat een deel van de uitgaven of het gebrek aan inkomsten dat men in jaar één heeft, eigenlijk uitzonderlijke uitgaven zijn. Deze uitzonderlijke uitgaven moeten ook kunnen worden gedekt door uitzonderlijke inkomsten. We pleiten dan ook voor de benadering om bepaalde niet-strategische activa te verkopen. Ik weet dat er in dit verband, meer bepaald over Belgacom, opmerkingen worden gemaakt. Sta me toe daar kort drie dingen over te zeggen.

Ten eerste : de logica dat men met uitzonderlijke inkomsten uitzonderlijke uitgaven mag betalen, past mijns inziens perfect in de geest van de benadering zoals die in Europa wordt gehanteerd. Men moet dus bij de Europese Commissie een ernstige inspanning doen om de Europese Commissie van de juistheid van die redenering te overtuigen.

Ten tweede bestaan er een aantal financiële technieken die toelaten om wat betreft de middelen hetzelfde te bereiken, indien de Europese Commissie zich zou blijven verzetten. Ik verwijs naar de benadering ten opzichte van de Nationale Loterij, waar via een monopolierente geld is gegenereerd. Welnu, Belgacom heeft nog altijd een feitelijke monopoliepositie.

Ten derde – en dat is misschien een zeer christelijke opmerking – : in tijden van nood mag en moet iedereen dopen.

Derde element : de inbreng van gewesten en gemeenschappen. We leggen daar zeer sterk de nadruk op. Ik kan dit niet in detail ontwikkelen, maar u kent voldoende de redenering. We pleiten er inderdaad voor dat de kinderbijslag, een materie die nu op het federale niveau wordt betaald via een werkgeversbijdrage, zou worden gedefederaliseerd.

Dit kan met een gewone meerderheid. Als met andere woorden een federale regering de politieke wil heeft dit te doen, dan kan deze regering dat op zeer korte termijn. In zo'n geval zou niet het geheel van de middelen, maar slechts een deel daarvan worden geregionaliseerd.

De Gucht

We zijn ervan overtuigd dat binnen de Vlaamse begroting nog ruimte bestaat om besparingen door te voeren waardoor we deze middelen zouden kunnen heroriënteren naar tewerkstelling. Daar waar men op het federale niveau immers constant op zoek moet gaan naar geld, kan de Vlaamse regering overleggen hoe zij de meerinkomsten zou kunnen besteden. Dat is toch wel een opvallend gegeven, waarover we geen enkele schadenfreude hebben. Een van de richtingen zou zijn om dit via de kinderbijslagen, volgens het mechanisme dat ik u geschetst heb, te reffecteren naar tewerkstelling.

Laatste punt : wij pleiten er inderdaad voor dat op een ernstige manier zou worden gesnoeid in de tewerkstellingsprogramma's. De balans van de tewerkstellingsprogramma's is duidelijk. We gaan er allemaal mee akkoord dat de doorstroming veel groter moet zijn. We durven zeggen dat er in de tewerkstellingsprogramma's een aantal artificiële tewerkstellingsplaatsen zitten die de federale en Vlaamse overheid onvoorstelbaar veel geld kosten. Het zou veel nuttiger zijn om dat soort tewerkstelling weg te werken, en deze middelen te besteden aan een globale tewerkstellingsmaatregel.

We pleiten voor een globale aanpak, dit via de creatie van een schokeffect. We moeten vooraf goed berekenen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn. We pleiten er dus voor om de wegen der geleidelijkheid te bewandelen, maar we willen terzelfder tijd de achterliggende logica van het beleid volledig wijzigen om zo opnieuw de tewerkstelling te bevorderen.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Dit debat situeert zich op het Vlaamse niveau. We zouden kunnen debatteren over terugverdieneffecten, maar dat is op dit ogenblik niet aan de orde. De terugverdieneffecten die eventueel uit de verlaging van de sociale zekerheidsbijdragen zullen voortvloeien, zullen door de federale regering worden geïnd in de vorm van meer werkgelegenheid of meer inkomsten. Ik wil hier niet in discussie treden over de omvang daarvan.

Ik beperk me hier tot twee opmerkingen. Ten eerste heb ik een gelijkaardig voorstel horen formuleren in 1988. Toen stelde men een belastingverlaging voor van 100 miljard frank, via onder meer de decumul en de splitting. Men voorspelde toen dat de terugverdieneffecten dit verlies zouden com-

penseren. Wel, we hebben in 1991 allen de omvang van het begrotingstekort vastgesteld. Men moet hier dus zeer behoedzaam mee omgaan.

Ten tweede is het niet mogelijk, mijnheer Geysels, om daarvoor een algemene elasticiteitscoëfficiënt te bepalen. Volgens de heer Verplaetse is het mogelijk dat het verminderen van de sociale bijdragen in de industriële sector enkel resulteert in het behoud van de tewerkstelling. Dat wil dus nog niet zeggen dat de tewerkstelling toeneemt. We hebben een kostenhandicap. Dankzij een verlaging kan men misschien de werkgelegenheid op het huidige peil handhaven, maar het is bijzonder moeilijk om daar cijfers op te plakken.

Ik vermoed dat de volgende stelling uit het verslag van u komt : u zegt dat de patronale bijdragen voor de financiering van de kinderbijslagen moeten worden afgeschaft. U stelt vast dat daardoor de financiering van de kinderbijslagen problematisch zou worden. U raamt dat er binnen de Vlaamse begroting 42 miljard frank moet worden gevonden om in Vlaanderen die kinderbijslagen te kunnen blijven financieren. In essentie is dat uw voorstel. Ik laat hier even het juridische aspect buiten beschouwing over hoe zo'n maatregel zou moeten worden ingevoerd. In elk geval lijkt het me duidelijk dat daarvoor een bijzondere wet moet worden gewijzigd, wat moet gebeuren met een tweederde meerderheid. De afschaffing van die bijdragen kan met een gewone meerderheid. Opdat we die kinderbijslagen mogen financieren, is er echter meer nodig.

U zegt dus dat we 42 miljard frank moeten vinden om die operatie door te voeren. Denkt u werkelijk dat we de komende jaren veel financiële armslag zullen hebben, gezien de bepalingen van de financieringswet ? Na 1999 zal de stijging van onze middelen gevoelig afnemen. Ook de heer Denys is het daarmee eens. Hij heeft ons hier jarenlang voorgehouden dat we het op budgettair vlak niet breed hebben. Of heb ik hem verkeerd begrepen ?

Bovendien is het onvoorstelbaar dat de VLD durft voor te stellen om eenmalige impulsen – via sociale lastenverlagingen – te financieren met privatiseringen. Ik heb jarenlang in de Kamer van Volksvertegenwoordigers gezeteld. De heer Daems heeft het daar wekenlang gehad over onder meer Belgacom en DISTRIGAS. Het grote verwijt luidde dat men de begroting financierde met eenmalige opbrengsten : dat mocht in geen geval. Mijn broer, de minister van Begroting, heeft toen tientallen keren uitgelegd dat die middelen niet werden aangewend om

Van Rompuy

uitgaven te financieren, maar om de schuld af te bouwen.

Daarmee is geen lopende uitgave gefinancierd. Het is ondenkbaar dat men in Europa, met de manier waarop de budgetten nu worden bekeken en uitgevlood, eenmalige opbrengsten van privatiseringen zou gebruiken voor duurzame verlagingen van lasten. Als de patronale bijdragen met 6 percent worden verlaagd, wil dit niet zeggen dat men twee jaar later vijftigduizend jobs creëert. Die terugverdieneffecten hebben we trouwens niet in de Vlaamse begroting. Dit is werkelijk een onverantwoorde manier van financieren.

Inzake de bijkomende besparingen, wens ik eveneens de discussies te voeren. Het gaat immers om een heel belangrijk bedrag, bijna 10 percent van onze begroting. Waar gaat men die middelen vinden? Iedereen is voorstander van arbeidskostenverlaging. Maar de vraag is hoe men dit kan financieren en hoe men een consistent systeem kan uitbouwen waarvoor in dit land een politieke meerderheid kan worden gevonden.

Op dit ogenblik beschikken we hiervoor over geen enkele basis. Ik vind dit een heel gemakkelijke manier van formuleren. Men wil de maatregelen voor de lage lonen afschaffen, Maribel afschaffen, het +1- en +2-plan afschaffen, een streep trekken door een lastenverlaging van 55 miljard frank en terug van nul beginnen. Ik vind dit een heel goedkope manier van voorstellen. Als ik dan zie wat het voorstel op juridisch, politiek, economische en sociaal vlak inhoudt, denk ik dat dit een discussie ten gronde vergt waar ik persoonlijk absoluut niet mee akkoord kan gaan.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik heb twee vragen en een opmerking. In tegenstelling tot de minister, vind ik deze operatie niet goedkoop maar eerder duur.

Mijnheer De Gucht, wanneer ik deze vraag stel, bedoel ik niet dat ik het niet eens ben met uw gedachtegang inzake schokoperaties. Wanneer men via een schokoperatie honderd miljard frank als input geeft, dan is het toch terecht dat men zich vragen stelt over het nettowerkgelegenheidseffect. U hebt daarop geantwoord. Dit antwoord wordt door de minister gerelativeerd. Wanneer men die honderd miljard frank uitgeeft, blijkt de netto-opbrengst relatief te zijn.

Vervolgens heb ik twee vragen over de financiering. Een loonkostenverlaging is toch recurrent. Dus moet ook de financiering doorlopen. In die zin moet men zorgen voor een blijvende financiering bovenop de terugverdieneffecten.

Wat de kinderbijslag betreft, volgt u misschien het spoor van de berekeningen van de ACV-studiedienst die een deel van de patronale bijdragen voor de kinderbijslag wil voorbehouden voor extra werkgelegenheid, gekoppeld aan arbeidstijdverkorting. Hoe gaat u dat financieren? U zegt dat een deel kan worden geregionaliseerd. Dat betekent een bruto-opbrengst van veertig tot vijftig miljard frank. Via de communautarisering brengt dit voor Vlaanderen X frank op. Dan luidt mijn vraag opnieuw hoe u dat gaat financieren – via een verhoging van de belastingen?

De heer Karel de Gucht : Men heeft me gevraagd globaal te antwoorden.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer De Gucht, ik heb een heel concrete vraag over uw redenering. Met het oog op de begrotingsbesprekingen voor 1998 en het enorme belang daarvan, mogen we van de VLD dan een vrij flexibele inschatting verwachten? Daarop moet, gezien het schokeffect, flexibel worden ingespeeld.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, ik had een zeer specifieke vraag en ik denk dat de heer De Gucht er kort op kan antwoorden. Hij heeft al een paar keer gezegd dat een gedeelte van zijn financiering zou gebeuren door de privatisering van een aantal niet-strategische participaties. Mijns inziens heeft hij in dat verband enkel Belgacom genoemd. Bij mijn weten zal dat niet genoeg opbrengen om zijn hele operatie te bekostigen. Ik had dus graag van de heer De Gucht geweten wat hij nu precies verstaat onder niet-strategische participaties van de overheid. Ik had ook graag geweten welke participaties hij nog als privatiseerbaar ziet, op korte of lange termijn, en welke opbrengsten hij daaraan koppelt. Tot nog toe blijft hij daarover tamelijk vaag.

De heer Karel De Gucht : Ik zal de vragen in omgekeerde volgorde behandelen.

De redenering die ik heb ontwikkeld, gaat er niet vanuit dat men in het jaar één de volledige inspan-

De Gucht

ning van 100 miljard frank dekt met uitzonderlijke inkomsten. Als men dat zou doen, dan zou men er eigenlijk moeten van uitgaan dat het terugverdieneffect 100 percent bedraagt. Wij zeggen dat in het jaar één een gedeelte moet worden gefinancierd door uitzonderlijke inkomsten. Het is duidelijk dat we het alleen over dat gedeelte hebben, waarvan we menen dat het in de toekomst door terugverdieneffecten zal worden betaald. Het gaat met andere woorden om dat gedeelte dat niet meer recurrent zal zijn. Het verslag van de Nationale Bank spreekt over een elasticiteit van 0,5 percent. Dit betekent dat men van die 100 miljard frank in jaar één via uitzonderlijke inkomsten 50 miljard frank kan financieren. Bij mijn weten is wat rest van Belgacom, minstens 50 miljard frank waard.

Minister Eric Van Rompuy : Die 50 miljard frank gaat niet naar ons, maar naar de federale regering.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, ik heb het toch over de loonkostenverlaging ? Deze verlaging gebeurt op federaal niveau, dat zou u toch moeten weten. U hebt geprobeerd om de loonkostenverlaging naar het Vlaamse niveau te halen en bent tot twee keer toe met uw hoofd tegen de muur gelopen. Ik heb toch nooit gezegd dat deze loonkostenverlaging onder de Vlaamse begroting valt ? Natuurlijk behoort die loonkostenverlaging tot de federale begroting.

Minister Eric Van Rompuy : U zegt zelf dat de vrijstelling van de patronale bijdragen binnen de Vlaamse begroting moet worden gefinancierd, dit voor ongeveer 42 miljard frank.

De heer Karel De Gucht : We zijn nu bezig over Belgacom, niet over de kinderbijlagen. De heer Tobback heeft mij een vraag gesteld over Belgacom. Als men een deel van de uitzonderlijke inkomsten op federaal niveau gebruikt voor uitzonderlijke uitgaven op federaal niveau, dan blijft men toch op hetzelfde niveau ? Ik zal onmiddellijk antwoorden op de vraag over de kinderbijlagen maar het gaat hier toch over de verkoop van bepaalde activa, zoals bijvoorbeeld Belgacom. De heer Tobback vraagt me of ik de hele operatie met de opbrengst van Belgacom kan betalen. Ik zeg daarop dat ik daarmee niet de hele zaak kan betalen, maar wel de helft. Belgacom is zoveel waard.

Mijnheer Tobback, er zijn inderdaad nog een aantal niet-strategische activa. Zo is bijvoorbeeld op vrij korte termijn de verdere participatie van de gemeenten in het Gemeentekrediet geen strategi-

sche participatie. Er zijn inderdaad nog maar weinig strategische overheidsparticipaties. De regering Dehaene-Tobback heeft in het verleden inderdaad al heel wat ondernemingen geprivatiseerd, waardoor er niet veel meer te privatiseren ondernemingen resten. Voor ons zijn er echter nog genoeg om te kunnen starten.

Mijnheer de minister, met betrekking tot de kinderbijlagen zegt u dat er een bijzondere meerderheid nodig is voor de defederalisering van de kinderbijlagen. Dat is niet juist. Ik kan daarover een technisch betoog houden. De samenstelling van de sociale zekerheid wordt geregeld door federale wetten die met een gewone meerderheid worden aangenomen. Als men de kinderbijlagen daaruit licht en als men rekening houdt met de financieringswet en de regionaliseringsbepalingen, dan vallen de kinderbijlagen automatisch onder de bijstand aan personen, wat een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap is. Daarover bestaan technische nota's. Men is het erover eens dat dit met een gewone meerderheid kan gebeuren.

Minister Eric Van Rompuy : Op de bijzondere wet van 1993 is grote kritiek gekomen. Ik herinner me nog de toespraak van de heer Denys naar aanleiding van de Sint-Michielsakkoorden, waar in een bijzondere wet met een tweederde meerderheid de bevoegdheid van de sociale zekerheid zagezegd voor eeuwig werd verankerd. Dat was toen de stelling van de VLD.

Dat is inderdaad ook de moeilijkheid : de bijzondere wet bevat deze bepaling. We moeten elkaar niets wijsmaken. Wij willen de kinderbijlagen ook federaliseren. Als Vlamingen zijn we daar voorstander van. We moeten dat in het federaal parlement echter doen met een tweederde meerderheid. Het is verkeerd om de indruk te wekken dat dit mogelijk is met een gewone meerderheid in de Kamer.

De heer André Denys : In de bijzondere wet wordt duidelijk gestipuleerd dat vijf of zes zaken in de sociale zekerheid moeten worden geregeld met een tweederde meerderheid. De overdracht van de gezinsbijlagen kan echter gebeuren met een gewone meerderheid.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, vervolgens kom ik terug op het probleem van de financiering. Op dit ogenblik worden de Vlaamse kinderbijlagen uitgegeven op het federale niveau. Het gaat om een bedrag van ongeveer 83 miljard frank. Het is de bedoeling om te komen tot een regeling waarbij wel de bevoegdheid wordt overgedragen, maar niet alle middelen. Als 75 percent van

De Gucht

de middelen wordt overgedragen, zal men in de Vlaamse begroting maar 20 miljard frank moeten uittrekken. We moeten nagaan welke bijkomende uitgaven we kunnen doen om de verlaging van de arbeidskosten te realiseren. Indien we het er hier over eens zijn dat de tewerkstelling het cruciale probleem is, dan moeten we hiervoor een bijzondere inspanning leveren. In overleg met het federale niveau moet worden beslist op welke manier dit daadwerkelijk kan gebeuren.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer De Gucht, zo eenvoudig is het niet. De minister heeft dit gisteren in de commissie toegelicht. Alleen ingevolge een uiterst orthodox begrotingsbeleid, hebben we een aantal noodzakelijke punten in de begrotingscontrole kunnen opnemen. In deze begroting werden eveneens een aantal eenmalige, maar vrij marginale elementen opgenomen. Zo was er onder meer de maatregel met betrekking tot de VRT. U mag evenwel niet doen alsof het om miljarden zou gaan.

Naar aanleiding van de opstelling van de begroting voor 1998 moeten we zoeken naar een maximale beleidsruimte voor een arbeidskostenverlaging. Dit mag evenwel niet worden gekoppeld aan de begrotingscontrole, omdat er daar slechts weinig mogelijkheden zijn.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister-president, ik koppel dit niet aan de begrotingscontrole. Er moet namelijk eerst een federale regering komen die de moed opbrengt om een drastische loonkostenverlaging door te voeren. Pas dan kan men onderhandelen met de Vlaamse regering. Het gaat slechts om modellen. In het juridisch jargon noemt men dit : de lege ferenda. Het is aan een aantal krachten in dit land om hiervoor de politieke omstandigheden te scheppen.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, door de groei aan middelen kon de Vlaamse regering tijdens de voorbije jaren een aantal zaken realiseren die niet behoren tot de kerntaken van de Vlaamse overheid, dit zonder een noemenswaardig begrotingstekort te creëren. Ik raad de minister-president dan ook aan om het rapport van de heer Taylor over de Vlaamse overheidsinstellingen te lezen. Hierin staat dat er dertien VOI's zijn die jaarlijks 43 miljard frank uitgeven, dit terwijl zij geen personeel of patrimonium hebben. Deze

instellingen behoren duidelijk tot wat men noemt de speeltuintjes van de ministers. Welnu, indien we hierop toekijken, kunnen we een aantal uitgaven van de Vlaamse overheid liquideren, zelfs zonder te raken aan de tewerkstelling bij de overheid.

Ik wil u aanraden dit verslag te lezen : er staat duidelijk in dat een aantal bestaande instellingen niet tot de kerntaken van de overheid behoren. Mocht dit parlement een debat inrichten over wat de Vlaamse overheid wél en niet moet doen, dan zullen we de stelling van de heer De Gucht bijtreden : zonder aan de rechtstreekse tewerkstelling te raken kunnen we er in slagen om middelen vrij te maken, zodat een arbeidslastenverlaging zoals wij die voorstellen, mogelijk wordt. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, dames en heren, toen onze commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden net voor het paasreces de opdracht kreeg om – eventueel in samenspraak met andere commissies – dit debat voor te bereiden stonden we voor een keuze. Moesten we uitgaan van de traditionele opvatting dat vooral de verschillen in visie tussen de fracties over het werkgelegenheidsbeleid moesten worden belicht, of eerder op zoek gaan naar een consensus ? Bij het begin van het debat was dat niet duidelijk. Toen leek het er in het algemeen op aan te komen de verschillen in de verf te zetten. Gaandeweg, naarmate de commissiewerkzaamheden vorderden, is deze klemtoon echter verschoven. Ik ben gelukkig dat dit mogelijk is gebleken. Ook ben ik gelukkig omdat gezien de omvangrijke uitdaging om een coherent werkgelegenheidsbeleid te ontwikkelen, Vlaanderen – dat in deze problematiek toch niet meer is dan een regio – in staat zou moeten zijn een eenduidig signaal te geven op een groot aantal terreinen. Het document dat we vandaag bespreken, is dus niet evident geweest. Het lijkt me een bijzonder feit dat zo een document ter bespreking voorligt.

De oorzaak van dit debat is de destijds door ons goedgekeurde motie voor een halvering van de werkloosheid op middellange termijn. De rechtstreekse aanleiding van het debat was de zaak Renault, waarover ook werd gedebatteerd in dit parlement en die Vlaanderen in feite een koude douche heeft bezorgd. Tot dat ogenblik meenden we immers dat we op de goede weg waren, maar de wijze waarop de Renault-vestiging werd gesloten

Voorhamme

was een klap in ons gezicht. Ondertussen hebben nog andere bedrijven, die eveneens met sluiting worden bedreigd en waar zich een gelijkaardig fenomeen voordoet, ons parlement bezocht. Ik denk dat we in de toekomst een bijzondere dienst zullen moeten oprichten om dit soort ontvangsten te begeleiden. Opvallend bij al deze dossiers, die de twijfel omtrent onze mogelijkheden toch wel enigszins hebben vergroot, is dat het niet zozeer over de werkgelegenheid in de ruime zin en de kansen voor werkgelegenheidscreatie gaat, maar over de angst voor banenverlies. Dit is eigenlijk de paradox waarmee we in Vlaanderen worden geconfronteerd. Op zich boert Vlaanderen niet slecht. De totale cijfers bewijzen dit : de werkgelegenheid in Vlaanderen is toegenomen – weliswaar niet zo snel als verwacht -, en de werkloosheid in Vlaanderen is gedaald.

We hebben nogal eens de neiging, ook als we over de loonkostenproblematiek spreken en vergelijkingen maken met het buitenland, om de zaken door elkaar te haspelen. Naargelang het ons uitkomt, nemen we Belgische of Vlaamse cijfers. De Vlaamse werkgelegenheidscijfers, die internationaal worden vergeleken, zijn niet zo verschillend van die van Nederland.

De Belgische cijfers daarentegen vertonen wel een verschil. Volgens sommigen worden we echter zowel in België als in Vlaanderen met een gelijkaardig loonkostenprobleem geconfronteerd. Volgens mijn fractie worden we in Vlaanderen niet zozeer geconfronteerd met een volumeprobleem, maar wel met wat achter de statistieken over werklozen schuilgaat : een groeiende kloof.

Om dit aan te tonen wil ik enkele cijfers aanhalen inzake de percentuele tewerkstellingsgraad in Vlaanderen van de actieve bevolking. Bij de hooggeschoolden is 82 percent van de actieve bevolking daadwerkelijk aan de slag ; bij de middengroep is dat 67 percent en bij de laaggeschoolden, mensen met een diploma van lager en lager secundair onderwijs, slechts 31 percent. Dit is het werkelijke werkgelegenheidsprobleem en de uitdaging voor Vlaanderen.

Deze dualisering houdt steeds duidelijker verband met het scholingsprobleem. De oorzaken hiervan – tijdens de discussie is dat duidelijk aan bod gekomen – zijn de grote mutaties in onze samenleving. In het document hebben we het uitdrukkelijk over de globalisering en de omschakeling naar een informatie-economie. Door de globalisering groei-

en we weg van nationale economieën en van nationale beschermingssystemen. Door de informatie-economie is niemand nog zeker van de kennis die hij heeft verworven. We hebben hier uitvoerig over gediscussieerd en ik denk dat iedereen het erover eens is dat het gaat om fundamentele veranderingen die niet te stoppen zijn en zeker niet om te keren zijn. Dat betekent dat deze nieuwe uitdaging onze maatschappij ingrijpend zal wijzigen en nieuwe antwoorden vraagt.

De relatief ruime eensgezindheid die we in de commissie hebben bereikt – ik wil dat benadrukken – gaat over de opvatting dat hoe technischer onze samenleving wordt, hoe belangrijker de mensen worden. Slim produceren lukt pas als iedereen meekan. Deze twee opvattingen sluiten perfect aan bij wat de SP hierover al geruime tijd denkt. Voor ons ligt de klemtoon niet op de prijs van de dingen, maar wel op het menselijke potentieel. Voor het werkgelegenheidsbeleid in Vlaanderen zullen we daarom de klemtoon leggen op de integratie van een innovatiebeleid met onderwijs, opleiding, en vorming – de heer Van Nieuwerkerke zal hierover een uiteenzetting houden – en op begeleiding en inschakeling als onderdeel van het tewerkstellingsbeleid – hierover zal de heer Sleenckx het hebben.

Dat betekent niet dat we niet over het kostenprobleem willen praten. We zijn niet blind voor het kostenelement, maar we willen het wel juist kaderen. We hebben niet de indruk dat dat steeds gebeurt.

Wij kiezen niet voor een model dat neerkomt op een wedloop bergaf. Dit risico wordt gecreëerd door de globalisering. Daarom vind ik het uitstekend dat wij in de commissie, mijns inziens over alle fracties heen, op enkele weken voor de top van Amsterdam in staat zijn om als Vlaanderen stelling te nemen. Voor ons is in de globaliseringsdiscussie de rol van Europa van nadrukkelijk belang. Wij wensen niet dat ons sociaal systeem tegen ons wordt uitgespeeld – misschien wenst de OESO dat wel.

Ons sociaal systeem biedt belangrijke economische voordelen. Het biedt dus ook voordelen op het sociale vlak en op het vlak van de werkgelegenheid. We hebben het in de commissie onder meer gehad over de nood om voldoende economische groei en dus werkgelegenheid te kunnen verwezenlijken. We hebben het onder meer gehad over het ontbreken in dat opzicht van voldoende consumentenvertrouwen.

Voorhamme

Men zal geen consumentenvertrouwen winnen door in Europa het sociale zekerheidsmodel af te breken en de bevolking voortdurend signalen te geven dat het die richting moet uitgaan. Men zal geen zekerheden creëren en men zal dus ook geen economische groei kunnen realiseren.

Het besef dat Europa de rol van de staten moet overnemen in de verdediging van ons sociaal systeem is algemeen gebleken in de commissie. De oproep voor Europese sociale harmonisering en de sociale stand-still is een uitermate belangrijk signaal. Dit geldt ook voor de oproep om via de integratie van de akkoorden van de WHO met de akkoorden van de IAO (Internationale Arbeidsorganisatie) de negatieve spiraal tegen te gaan. Ook dat is een uitermate belangrijk signaal.

Wij zijn tegen een beleid dat zich eenzijdig richt op loonkostencompetitie. Wij zijn niet blind voor de lastenproblematiek, maar we willen ze juist kaden.

Dat betekent dat we in de eerste plaats onze eigen mogelijkheden moeten kennen. De socialisten willen ook dat de lasten op de arbeid niet hoger liggen dan strikt noodzakelijk. Eigenlijk zijn wij al langer voorstander van lagere lasten op de arbeid. Dat staat ook zo in de nota.

Het is reeds jaren geleden dat ik in vakbondskringen, ook in socialistische, hoor pleiten om in plaats van de arbeid de robots te belasten. Dit is niets anders dan een pleidooi om de lasten op de arbeid te verlichten, omdat men erkent dat er een probleem is wanneer de lasten op de arbeidsfactor te hoog liggen in verhouding tot de rest.

Dit is niet nieuw voor ons. Wij zijn daar voorstander van, maar we willen wel onze eigen mogelijkheden kennen. We willen zover gaan als we kunnen. Dat betekent dat dit afhankelijk is van de vragen : hoeveel financiële mogelijkheden hebben we ? Wat is de ruimte die daarvoor in aanmerking komt ? Wij weigeren een operatie kostenverlaging die moet worden betaald door de sociale zekerheid. Ik heb de indruk dat bepaalde fracties die nog altijd vendelen met de kostenverlaging, sinds de nieuwe cultuur ook hebben begrepen dat de financiering daarvan niet in de eerste plaats bij de sociale zekerheid dient gezocht. Men heeft gesnapt dat de bevolking dat niet wil. Het strekt tot eer, mijne heren Denys en De Gucht, dat de VLD dat heeft gezien. De bevolking heeft dat signaal zeer

duidelijk gegeven. Wij hebben dit standpunt altijd behartigd.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Voorhamme, ik wil toch om enige intellectuele eerlijkheid vragen. Laat ons over één ding zeer duidelijk zijn : heel onze gedachtegang over de gezinsbijslagen vertrekt vanuit de premisse – en ik veronderstel dat iedereen het daarover eens is – dat we binnen de sociale zekerheid twee polen zullen ontwikkelen. De sectoren gezondheidszorg en gezinsbijslagen zullen in de toekomst moeten worden gefinancierd via algemene middelen en niet via sociale-zekerheidsbijdragen. Dit vergt een heroriëntering van de sociale zekerheid en van het fiscaal beleid en een verschuiving van het recht op fiscale middelen. Dat voorzien wij tegen de financieringswet van 1999.

Ons discours van 1994 over de nieuwe sociale zekerheid – op een congres dat ik voorzat – had de bedoeling duidelijk aan te geven dat we op het vlak van de uitgaven een ontsporing kennen. Die leidt ertoe dat de middelen steeds moeten worden verhoogd. Ze zal nog uitbreiden door de vergrijzing van de bevolking, wat zich laat gevoelen in de gezondheidszorg, en nog meer in de pensioenen. Vandaar de noodzaak om een aantal takken in de sociale zekerheid te heroriënteren.

Het voorstel waarover het meest werd gediscussieerd, was de pensioenhervorming. We wilden overstappen van een zuiver repartitiesysteem naar een geleidelijk gemengd systeem met naast repartitie ook kapitalisatie. Die overstap zou geld kosten. Om de sociale zekerheid in evenwicht te houden, ware het noodzakelijk om een aantal andere takken te hervormen, en te besparen door het verzekeringsprincipe er te herstellen en het solidariteitsmechanisme te financieren uit de algemene middelen.

Het ergert me dat men dit alles als een sociaal bloedbad blijft afschilderen. Ik was blij dat ik van het welles-nietesspelletje in het Vlaams Parlement af was en we op basis van exacte cijfers konden zeggen waar we heen gaan. We moeten immers niet hervormen om te hervormen ; we moeten wel het mechanisme onder controle krijgen en de loonkosten verlagen om meer arbeid te creëren. Zo kunnen we de gesel van de werkloosheid, vooral bij de jongeren, een halt toeroepen. Die selectieve maatregelen zijn verkeerd. We hebben het debat eind jaren tachtig al gevoerd. Ik blijf erbij dat de maat-

Van Mechelen

regelen inzake jongerenwerkloosheid niet essentieel zijn. We moeten de globale werkloosheid aanpakken. De eerste werkloosheid die zal verdwijnen, is de jongerenwerkloosheid. De cijfers van 1991 hebben me gelijk gegeven. Men heeft de sta-verplichting moeten afschaffen wegens een tekort aan kandidaten.

Laat ons proberen de sociale zekerheid weer gezond te krijgen via een snelle overheveling van de middelen uit gezinsbijslagen. Dat is de kleinste massa en die kunnen we het snelst onder controle krijgen. Dat is onze gedachtegang. Dat heeft niets te maken met een sociaal bloedbad.

De heer Robert Voorhamme : Dat heb ik ook niet gezegd, mijnheer Van Mechelen. Ik zet onze voorwaarden voor een discussie over arbeidskostenverlaging op een rijtje. Ik zeg niet dat uw voorstel tot een sociaal bloedbad leidt. Ik heb zelfs gezegd dat u intussen tot de jaren van verstand bent gekomen. U bent behoedzamer in verband met de sociale zekerheid.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Voorhamme, we hebben nooit gezegd dat we een sociaal bloedbad zouden aanrichten om de loonkosten te verlagen. De SP heeft dat gezegd, en de heer Tobback is er zelfs in geslaagd de mensen daarvan te overtuigen. Zwijg dus alstublieft over dat sociaal bloedbad. We zullen dat niet doen.

De heer Robert Voorhamme : Laat ons nu praten over het heden. U had het over terugverdieneffecten. Ik ga akkoord met minister Van Rompuy. Laat ons goed het onderscheid maken waar terugverdieneffecten worden gerealiseerd en waar niet. Terugverdieneffecten kunnen slechts éénmaal worden aangewend. (*Protest bij de VLD*)

Men kan terugverdieneffecten slechts op één manier in rekening brengen. (*Protest bij de VLD*)

Ik bedoel niet eenmalig, maar op één manier. Men kan terugverdieneffecten niet voor twee of drie doelstellingen aanwenden. Dat is toch logisch ?

De sociale zekerheid vormt een ontzaglijke uitdaging door de vergrijzing van onze bevolking. Iedereen beseft toch dat we er niet mogen van uitgaan dat onze sociale zekerheid geld kan missen, dat voor een deel zou worden teruggewonnen. Dat terugwineffect zou dan moeten dienen om de helft

van de verminderde inkomsten te dekken. Als we dat zo opvatten, garandeer ik u dat het probleem van de vergrijzing blijft bestaan.

De heer Karel De Gucht : Als er nu één voorbeeld is van recurrente inkomsten, dan is het toch het terugverdieneffect ? Als we 100 miljard frank injecteren in de loonkostenverlaging en het terugverdieneffect is 50 miljard frank, dan moeten we toch maar 50 miljard frank vinden ?

De heer Robert Voorhamme : Neen, mijnheer De Gucht, men moet meer geld vinden.

De heer Karel De Gucht : Het terugverdieneffect is er niet onmiddellijk, maar als het er eenmaal is, blijft het toch ! Dat is toch essentieel.

De heer Robert Voorhamme : Die redenering klopt inderdaad, maar men kan het terugverdieneffect niet gebruiken voor het financieren van uw operatie en tegelijk voor bijkomende financiering van het vergrijzingseffect. Men kan hetzelfde geld geen twee keer aanwenden.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil meteen antwoorden op de vraag van de heer Geysels. We hebben politiek een historische fout begaan : bij de discussie over het globaal plan werd gebruik gemaakt van een studie van het Planbureau waarin stond dat de arbeidselasticiteit voor de verwerkende industrie 0,1 was, en voor de dienstensector 0,3. Bijkomend onderzoek, onder meer door een groep professoren uit Leuven, heeft aangetoond dat de arbeidselasticiteit groter is dan 0,1 en 0,3. Voorzichtige ramingen spreken zelfs van 0,5. Een lineaire loonsvermindering is dan wel realistisch. De Nationale Bank heeft dat ook erkend. Het bewijs werd trouwens geleverd in Nederland.

Ik herinner me de discussie daarover met eerste minister Dehaene nog zeer goed. Dehaene had gelijk toen hij zei dat bij een elasticiteit van 0,1 een lineaire loonkostenvermindering onverantwoord is. Een elasticiteit van 0,5 is echter iets heel anders. We moeten via loonkostenverlaging de arbeid aanzwengelen. Hierdoor zullen we de vergrijzingsproblemen automatisch kunnen aanpakken binnen de meeropbrengst van de sociale middelen.

De heer Robert Voorhamme : De meeropbrengst van sociale middelen is gedeeltelijk een terugverdieneffect. Ik begrijp niet waarom u daaraan twijfelt.

Voorhamme

Er is een tweede luik : de marge waarover we beschikken in de overheidsfinanciën. Op federaal niveau is deze marge inderdaad zeer smal of niet-bestaande. Het verbaast me dat u denkt dat deze marge zo ruim is op het Vlaamse niveau. In Vlaanderen staan we er voorlopig beter voor. We hebben er echter alle belang bij om via een orthodox budgettair beleid ons steentje bij te dragen tot de toetreding tot en de verzekering van onze positie in de Europese Monetaire Unie. Het is toch meer dan duidelijk hoe belangrijk het al dan niet toetreden tot de EMU voor Vlaanderen is. Vlaanderen heeft er het meest bij te verliezen. Daarvan moeten we ons bewust zijn. Vlaanderen is de grote export- en importregio van ons land. Vlaanderen draagt de economie en Vlaanderen zal dus boeten als we de toetreding niet realiseren. Doen alsof de begroting-snorm in Vlaanderen niets te maken heeft met de toetredingsvoorwaarden tot de EMU, is een lichtzinnige voorstelling van zaken. Binnen die begrotingscontext moeten we ons afvragen waar we die middelen zullen zoeken.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Het gaat nu ook weer over het heil van het toetreden tot de Europese munt. Luxemburg omwille van fiscale fraude op wereldniveau en Vlaanderen omwille van zijn werkkraft, zijn de twee enige kandidaten die zonder problemen tot de Europese munt kunnen toetreden. België legt echter een zware hypotheek op de Vlaamse economie.

Wanneer men spreekt over loonsverlagingen of het beroven van eenvoudige inkomens van sociale zekerheid, dan staan we zeker aan uw kant. De sociale zekerheid kan echter wel worden gerationaliseerd. De sociale zekerheid moet uit de handen worden gehouden van de administratie en de vakbonden.

Er sprak nog niemand over het feit dat de wereldhandel sneller groeit dan de wereldeconomie. Dat betekent dat Vlaanderen op dit ogenblik alle kansen heeft om te profiteren van de groei van de wereldhandel. België zorgt er echter voor dat Vlaanderen niet voldoende kan investeren in havens en transport. Zes miljoen Vlamingen moeten immers mee betalen aan de grootste schuld die een beschaafd land ooit heeft gemaakt. Deze schuld kwam tot stand door de financiering van de vadsigheid van drie miljoen Walen.

De heer Robert Voorhamme : Ik vraag me af in hoeverre dit bijdraagt tot enig operationeel voorstel. (*Gelach*)

Het op zoek gaan naar middelen zou dus neerkomen op het op zoek gaan naar bezuinigingen in de begroting. De grote nieuwigheid in het VLD-voorstel blijkt erin te bestaan die bezuinigingen in belangrijke mate door te schuiven naar de gewesten en gemeenschappen, vermits de financiering op federaal niveau hoofdzakelijk gebeurt vanuit terugverdieneffecten. U hebt zelf gezegd dat de gewesten en gemeenschappen er beter voor staan en dus wel wat kunnen missen. Het loont de moeite hier even bij stil te staan.

De kost om de doorschuifoperatie van de kinderlast voor de helft ten laste te leggen van de gewesten en gemeenschappen betekent een besparing van 40 tot 45 miljard frank in Vlaanderen, een bedrag dat dus elders moet worden gevonden, tenzij u natuurlijk de belastingen in Vlaanderen wilt verhogen.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Voorhamme, ik zou toch graag hebben dat u uitgaat van wat ik hier daarstraks heb gezegd. Ik heb gezegd dat we de kinderbijlagen moeten defederaliseren en de middelen niet volledig doorschuiven.

Naargelang men 50 of 75 percent doorschuift, moet men dus een kleinere of een grotere inspanning leveren. Eenmaal men op het federale niveau de politieke meerderheid heeft om een dergelijke operatie door te voeren, dan komt het erop aan te onderhandelen welke de inspanningen van de gemeenschappen en de gewesten kunnen zijn. Ik heb daar nooit een precies cijfer opgekleefd. Ik heb alleen gezegd dat het mijn overtuiging is dat, in een globale inspanning om tot meer werkgelegenheid te komen, de gewesten en de gemeenschappen, die er inderdaad beter voor staan, een inspanning moeten en kunnen leveren.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Laat ons toch proberen dit voorstel concreet te benaderen. Als de helft van de kost van die kinderlast ten laste komt van de gemeenschappen, dan betekent dat voor Vlaanderen een bedrag van 40 tot 45 miljard frank. Waar moet u die gaan halen ? Die liggen niet te grabbel. U kunt de belastingen verhogen of volksverzekeringen invoeren, maar dat is altijd een verschuiving van de last van de ondernemingen naar de gezin-

Voorhamme

nen. Een andere oplossing om die miljarden te vinden ligt in bezuinigingen.

Zoiets is evenwel in tegenspraak met de rest waarover wel consensus is bereikt in deze nota. In die nota onderkennen wij immers samen het belang van onze eigen Vlaamse bevoegdheden in een structureel en toekomstgericht werkgelegenheidsbeleid. In de consensusnota zeggen we dat die bevoegdheden van cruciaal belang zijn. Ik heb niemand horen voorstellen daarin te besnoeien. Integendeel, men pleitte zelfs voor het zoeken naar alternatieve financiële middelen om bijkomende uitgaven te financieren omdat die nu eenmaal gerechtvaardigd zijn. Als u al die posten uit onze Vlaamse begroting schrapt – doe de oefening maar eens – dan blijft nog een basis over die telkens de 200 miljard frank net niet bereikt.

Collega's, ik stel voor dat u die besparing van 40 miljard frank eens gaat zoeken op een basis van 200 miljard frank aan uitgaven. Evenredig gespreid betekent dit dat in elk departement een besparing moet worden doorgevoerd van 20 procent. Dat is geen bloedbad in de sociale zekerheid, dat heb ik trouwens ook niet gezegd. Dat zal echter wel een bloedbad veroorzaken in heel wat sectoren, en dat zal vroeg of laat ook rechtstreeks gevolgen hebben voor de sociale zekerheid. Dat kan ik u zwart op wit garanderen.

Ik zou die oefening eerst eens geconcretiseerd en vertaald willen zien, vooraleer we dat soort discussies over lastenverlaging voortzetten. Ik wil eerst eens zien hoe u in sectoren zoals cultuur en welzijn 20 procent van de huidige uitgaven kunt wegnippen zonder dat dit sociaal pijn zal doen en een sociale onrechtvaardigheid zal veroorzaken.

Als u mij hierop een sluitend sociaal antwoord kunt geven, dan kunnen we verder praten, want eigenlijk zijn ook wij voor lastenverlaging. Maar de reden waarom wij daar niet spectaculair voorstander van zijn, heeft alles te maken met de gevolgen die een dergelijk spectaculair optreden kan veroorzaken.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik ben het eens met de heer Voorhamme. Nu reeds wordt 7,5 procent van de patronale lasten alternatief gefinancierd. Als men dan met een schokeffect nog eens 7 procent extra schrapt van de huidige inkomsten uit de werkgeversbijdragen op federaal niveau, ontstaan

er zeker problemen. Met dit geld worden momenteel de kinderbijslagen betaald. Alleen al voor de werknemers heeft men daarvoor in Vlaanderen een bedrag van 85 miljard frank nodig. Dan houd ik nog geen rekening met de zelfstandigen en de ambtenaren.

– *De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Volgens de heer De Gucht moet, bij een overheveling, de Vlaamse overheid de helft van dat bedrag betalen. Men moet dus 42 miljard frank vrijmaken in de Vlaamse begroting. Er ontstaat dus zeker een probleem. De fundamentele vraag is : waar haalt u dat geld ? Minister Van Rompuy heeft daar de aandacht al op gevestigd.

Volgens de heer De Gucht moeten we dus de helft in de Vlaamse begroting vinden.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer De Roo, dat heb ik niet gezegd.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb bladzijde 31 van het rapport voor me liggen. Hier staat letterlijk – en ik citeer : binnen de Vlaamse begroting moet dit bedrag, dit jaar ongeveer 42 miljard, worden gecompenseerd via de bestaande financiële ruimte, de beursgang van de GIMV en bijkomende besparingen. Einde citaat.

De heer Johan De Roo : Het mag dan nog over minder geld gaan. Beweren dat men zal besparen zonder iemand pijn te doen, klinkt niet echt geloofwaardig.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijne heren De Roo en Voorhamme, zijn de CVP en de SP eigenlijk wel te vinden voor een verlaging van de arbeidskosten ?

De heer Johan De Roo : Ja.

De heer Robert Voorhamme : Uiteraard.

De heer André Denys : Hoe wilt u die dan financieren ? Door verschuivingen binnen de begroting ? Wil men het overheidsbeslag laten stijgen ? De houding van de VLD is duidelijk : geen stijging van het totale overheidsbeslag.

Ik verwijs in dit verband naar het Nederlandse model. In dat land is men erin geslaagd om tegelijk het overheidsbeslag te laten dalen en meer werkgelegenheid te creëren. Tussen 1990 en 1993 is in

Denys

Nederland het overheidsbeslag op het bruto binnenlands product gedaald van 50 naar 48 percent. In diezelfde periode zijn er daar 100.000 banen bijgekomen.

Deze weg moeten we ook in Vlaanderen volgen. We pinnen ons niet vast op het aantal miljarden. We zeggen alleen dat dit moet gebeuren binnen het huidige overheidsbeslag. Mijnheer Voorhamme, op welke wijze willen de SP en de CVP dat realiseren ?

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, binnen de commissie was er de consensus die voorligt. De conclusies moeten als verslag worden beschouwd, en zijn dus door iedereen – ook door de verslaggevers – goedgekeurd. Ik heb nergens gezegd dat ik bijvoorbeeld een gedeelte van deze inspanning van Vlaanderen zou willen laten gebeuren via de privatisering van de GIMV.

Mijnheer de voorzitter, heb ik dat ooit gezegd ? Neen. Als dat op pagina 33 van het verslag staat, dan is dat verslag niet juist. We hebben ons geconcentreerd op de conclusies, omdat we zeer vlug moesten werken. Daarover bestaat er een akkoord en daarvan zal ik niets tegenspreken.

Mijnheer De Roo, de vraag is niet zozeer hoe groot de inspanning van Vlaanderen kan zijn. Dit moet worden genegotieerd. Als men overtuigd is dat er een gezamenlijke inspanning moet worden geleverd, die een schokeffect heeft op de tewerkstelling, dan moet hiervoor ook vanuit de gemeenschappen en gewesten een inspanning geleverd worden. Het op het eerste gezicht meest aangewezen mechanisme daarvoor is het defederaliseren van de kinderbijslag en het niet volledig doorschuiven van de middelen. Daar is het me in dit debat om te doen.

Als men een dergelijke inspanning voor de werkgelegenheid doet, dan zal dit op bepaalde plaatsen pijn doen. Dat zult u me nooit horen ontkennen. De vraag is echter wat we eigenlijk willen. Willen we meer tewerkstelling ? Willen we daar een inspanning voor leveren, ook al zal dit op bepaalde punten misschien pijn doen ? Of zeggen we dat we geen inspanningen kunnen doen voor meer tewerkstelling, omdat we er geen middelen voor hebben ? We gaan dan naar een pijnloze afgang, waarin niemand pijn wordt gedaan, maar na ver-

loop van tijd iedereen in een pijnlijke situatie belandt.

Men laat altijd uitschijnen – vanuit bepaalde hoeken op een werkelijk demoniserende manier – alsof geld zoeken voor werkgelegenheid geen sociale benadering is. Mijns inziens is geld zoeken om tewerkstelling te creëren de sociale benadering bij uitstek. Plots grote fiscale voordelen geven aan bepaalde categorieën is per definitie geen sociale benadering. Daar kan ik nog inkomen, u hoort ons daar niet voor pleiten. Maar geld zoeken voor meer tewerkstelling in de toekomst is eigenlijk de meest sociale benadering die we vanuit de politiek kunnen doen. De vraag is hoe men daar kan komen en op welke manier men daar politieke initiatieven voor kan nemen.

De voorzitter : Mijnheer Voorhamme, mag ik u vragen om af te ronden ?

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Denys, ten eerste houd ik er niet van dat er voortdurend onterechte vergelijkingen worden gemaakt. Men kan niet laten uitschijnen dat Nederland en België in dezelfde situatie verkeren inzake publieke financiën. Ze beschikken niet over dezelfde mogelijkheden. Indien dat wel zo was, dan zouden we in staat zijn om ook gelijkaardige maatregelen te treffen.

Hoeveel jaren zijn wij – in de eerste plaats de arbeidende bevolking – al niet aan het vechten om terug in een betere financiële situatie te geraken ? De financieringssystemen van uw VLD-voorstel willen daar vrij roekeloos mee omspringen, waardoor we het risico lopen op korte tijd prijs te geven wat we moeizaam over lange termijn bevochten hebben. Die boodschap kan ik niet aan de mensen overbrengen. De inspanningen zijn al lang en pijnlijk genoeg geweest.

U vraagt ons ook hoe we dat gaan financieren. Welnu, we zoeken, samen met vele anderen. We gaan vooruit in vormen van alternatieve financiering. Maar het heeft ook te maken met ons pleidooi voor een grotere harmonisatie binnen Europa. Gelukkig pleit u daarvoor samen met ons. Heel wat van die alternatieve financieringsmogelijkheden zitten geblokkeerd door het Europese niveau.

We pleiten ook voor een maximale efficiëntie van de aanwending van de arbeidskostenverlaging, binnen de marges waarover we beschikken. Hoe kan die maximale efficiëntie gebeuren ? Voor een deel staat het antwoord in de nota : door te vereenvoudigen. We kunnen kijken hoeveel loonkostenverlagingde maatregelen er al zijn, of ze allemaal even

Voorhamme

efficiënt zijn en niet kunnen worden geheergroepeerd.

Dat is een vorm van efficiënt optreden. Een tweede vorm is doelgericht werken, door de invoering van een arbeidskostenverlaging wordt naar die groepen gegrepen waarvoor deze maatregel het grootste werkgelegenheidseffect oplevert. Daarover zijn reeds heel wat studies opgesteld.

Nog niet zo lang geleden heeft bijvoorbeeld het Planbureau zo een studie afgeleverd. Daaruit blijkt duidelijk dat arbeidskostenverlagingen een maximaal tewerkstellingseffect hebben als ze aan twee voorwaarden voldoen. Ten eerste : ze moeten hoofdzakelijk worden aangewend ten bate van laaggeschoolden. Ten tweede : ze moeten worden gebruikt ter compensatie van de werkgeverskosten voor arbeidsherverdelingsmaatregelen. Ik heb niemand de conclusies van die studie horen betwisten.

Welnu, we pleiten ervoor om onze schaarse middelen aan te wenden voor arbeidskostenverlagingen. Daarover zijn we het allen eens. We pleiten er ook voor om dat te doen met het oog op een maximaal werkgelegenheidseffect. Want zo creëert men tevens een maximaal terugverdieneffect, alsook een consistente basis om in de toekomst bijkomende mogelijkheden van arbeidskostenverlaging te ontwikkelen. Het is natuurlijk veel spectaculairder om uit te pakken met een schokeffect. Maar of dat duurzame gevolgen zal hebben, is een ander paar mouwen. En of we zo een schokeffect wel aankunnen, en dit niet eerder thuishoort in andere landen, kunnen we ons ook wel afvragen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De aanpak van de selectiviteit heeft ons de verschillende banenplannen van de voorbije jaren opgeleverd. Die banenplannen leidden enkel tot verdringing. Ze zijn, vanuit het oogpunt der tewerkstelling, niet efficiënt ; hun resultaten zijn bijzonder pover. U weet toch ook dat er een sterke relatie bestaat tussen de omvang van de globale fiscaliteit en de tewerkstelling. U zegt dat u zoekt naar alternatieve vormen van fiscaliteit. Blijft u dan binnen de grenzen van het huidige fiscaliteitsniveau of niet ? Anders uitgedrukt : blijft u binnen de grenzen van het huidige overheidsbeslag, of wilt u die doorbreken ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De heer Denys verklaarde hier erg veralgemenend dat de banenplannen geen succes zijn. Ik zou toch iets voorzichtiger zijn. Zo was het federale Jongerenbanenplan een groot succes. Wat het Vlaamse niveau betreft, moet de klemtoon worden gelegd op het feit dat het om een kansenbeleid gaat voor een aantal nauwkeurig omschreven doelgroepen. We willen hun opnieuw mogelijkheden geven om op de reguliere arbeidsmarkt aan de slag te raken. Als men dat niet doet, schrijft men deze groepen definitief af – met alle sociale gevolgen van dien.

De tewerkstellingsprojecten van het verleden mondden dikwijls uit in contracten van onbepaalde duur. Ik ga ermee akkoord dat dit niet de goede aanpak is. Men kan niet zeggen dat de tewerkstelling van gescos in de gemeenten een onderdeel van een kansenbeleid is. Het behoort tot onze opdracht om die tewerkstelling meer te integreren in het normale personeelsbeleid van de gemeenten. In dat verband is er een discussie over de trekingsrechten ; maar daar zullen we het hier niet over hebben.

Aan de voorliggende projecten zijn duidelijke resultaatsverbintenissen gekoppeld. Het principe van de rotatie wordt daarin geïntegreerd. Bij voorrang worden die projecten gericht op laaggeschoolden, en op jongeren. Ik denk dan aan eerstewerkervaringsprojecten. Dat alles zo maar onder de mat vegen, en beweren dat dit geen succes is, is een incorrecte houding.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, dergelijke plannen hebben duidelijke verdringingseffecten. Bekijken we bijvoorbeeld eens de projecten voor langdurig werklozen. Deze mensen moeten vijf jaar werkloos zijn om daarvoor in aanmerking te komen. Wel, dat gaat ten nadele van diegenen die minder lang werkloos zijn. Dat is dus een probleem.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Ik wil nog twee zaken toevoegen in verband met de discussie over de lastenverlaging. Ik hoor voortdurend praten over selectiviteit en lineariteit. Ook in de commissie is gebleken dat daarover nogal wat verwarring bestaat. De heer Denys probeert mij in de schoenen te schuiven dat selectiviteit staat voor zoveel mogelijk verschillende programma's. Ik heb daar echter een andere opvatting over. Voor mij

Voorhamme

kan selectiviteit in het extreme geval worden samengevat in één maatregel. Ik bedoel dan wel een maatregel waarvan het effect op verschillende manieren op de diverse doelgroepen slaat. Dat is ook een vorm van selectiviteit. Het is die selectiviteit waarover we het hebben. Anders zou er geen sprake zijn van een vereenvoudiging van het aantal verschillende maatregelen.

Wat de lineariteit betreft, is onlangs in Vlaanderen een akkoord bereikt waarbij een lastenverlaging, aangezien het ging om een absoluut cijfer en niet om een percentage, werd beschouwd als een vorm van selectiviteit. Maar misschien noemt u dit lineariteit.

In tegenstelling tot uw fractie willen we van het fiscaal beslag geen fetisj maken. Dit betekent niet dat we pleiten voor een systematische verhoging ervan. We pleiten er immers ook voor dat op een aantal terreinen een nieuwe maatschappelijke consensus tot stand zou komen. We willen dat dit niet uitsluitend zou worden afgewenteld op de overheid. We willen een nieuw evenwicht. Waar dit evenwicht precies moet liggen, zal afhangen van de ruime maatschappelijke consensus die daarover moet worden bereikt. Alles staat of valt met de geloofwaardigheid van het project. Ik wil zeker niet op voorhand zeggen dat zo'n project als mislukt moet worden beschouwd als het 2 percent verhoging van het overheidsbeslag inhoudt. Misschien is dit voor u een breekpunt.

De voorzitter : Collega's, we zijn in het Bureau overeengekomen dat iedere spreker een bepaalde tijdsperiode toegewezen krijgt. Iedere fractie wil op een behoorlijk uur aan de beurt komen. De vooropgestelde tijd is nu al een uur verstreken. Kan hiermee, in verband met de opmerkingen, rekening worden gehouden ? Zo krijgen de gemandateerde sprekers van de fractie de kans om hun uiteenzetting op een redelijk uur te houden.

De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Collega's, in verband met de maatschappelijke consensus zijn we het erover eens dat de uitdaging die de informatie-economie stelt, belangrijke bijkomende inspanningen zal vergen. Daarover moet een nieuwe consensus tot stand komen. Dan komen we tot, mijns inziens, niet te miskennen conclusies omtrent het overleg. Ik vind het uitermate belangrijk dat iedereen die het debat in de commissie heeft meegemaakt, heeft onderschreven dat een evenwichtige sociale overlegstructuur van cruciaal belang is voor onze eco-

nomie en dus voor de werkgelegenheid. Ik vind het eveneens van groot belang dat daarbij uitdrukkelijk is gezegd dat het interprofessionele niveau aan belang zou moeten winnen. Er moet worden gepleit voor een consensus tussen de sociale partners. We pleiten minder uitdrukkelijk voor de totstandkoming van akkoorden over materies waarvoor we niet bevoegd zijn in Vlaanderen omdat dit in de toekomst tot problemen zou leiden in verband met het verplichtend maken van deze akkoorden.

Informele overeenkomsten zijn wat ze zijn. We moeten in alle deugdelijkheid starten. Als we overeenkomsten afsluiten, moeten we ze ook kunnen naleven. Anders is er een gebrek aan geloofwaardigheid, wat de kwaliteit van het sociaal overleg ondergraaft. Daarom poneren wij uitdrukkelijk dat voor de Vlaamse bevoegdheden ook Vlaamse akkoorden moeten kunnen worden afgesloten.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Om dit debat verder te stofferen, wil ik een korte bedenking te berde brengen. Ik denk dat de heer Voorhamme gelijk heeft als hij stelt dat men de gevolgen moet voorzien en dat men moet inschatten hoe overeenkomsten kunnen worden bekrachtigd. Ik wil twee voorbeelden aanhalen.

Ten eerste, op het vlak van de regionale besluitvorming inzake tewerkstellingsprogramma's van de federale regering zijn er afzonderlijke commissies gevormd, die tot besluitvorming kwamen en waarop dan een formele bekrachtiging volgde.

Ten tweede, op het vlak van de regionalisering van de nationale sectoren, in de periode tussen de feitelijke regionalisering en de juridische regionalisering, werd ook een formule gevonden om daar tot de geijkte besluitvorming te komen.

Ik wil enkel zeggen dat we de indruk hebben dat akkoorden zin hebben binnen het kader van onze bevoegdheden. Bovendien zijn voor het probleem van de bekrachtiging – wat uw zorg is en ook de mijne – formules te vinden die ons verder kunnen helpen. In die zin geloof ik dat het een dynamisch proces is. Men moet echter goed inschatten dat een akkoord dat men wil formaliseren en ook uitvoeren, in de vorm van een correcte procedure moet worden gegoten.

De heer Robert Voorhamme : Ik denk dat het hoe dan ook belangrijk is dat in een consensustekst

Voorhamme

over werkgelegenheidsbeleid, een belangrijke plaats wordt ingeruimd voor sociaal overleg.

Het verheugt me dat deze tekst een luik bevat waarin de specifieke werkgelegenheidspolitiek van de steden wordt behandeld. Dat komt niet enkel omdat ik de belangen van Antwerpen behartigd wil zien maar ook omdat ik ervan uitga dat een werkgelegenheidsbeleid in Vlaanderen rekening moet houden met de specificiteit van de arbeidsmarkt in de grote steden. Ter illustratie wil ik enkele zaken aanhalen.

Voor iedere twee Antwerpenaars die zich op de arbeidsmarkt aanbieden, zijn er op dit ogenblik binnen de stadsgrenzen drie jobs beschikbaar. Men zou denken dat er geen enkel probleem is. De werkloosheid in de stad Antwerpen torent echter hoog boven het Vlaamse gemiddelde uit. Dat geldt zeker voor de mannen. Bij de mannen is de werkloosheid ruim twee keer zo hoog als het Vlaamse gemiddelde. Dat betekent dat er toch wel een ernstig probleem bestaat. De werkloosheid bij de mannen bedraagt in Antwerpen 15 percent. Een werkgelegenheidsbeleid dat geen rekening houdt met de specifieke situatie in de grote steden, is een inefficiënt werkgelegenheidsbeleid. Onze fractie zal dan ook voorstellen om het debat hierover in de commissie te organiseren.

Het werkgelegenheidsbeleid van de toekomst zal zich naar onze mening vooral moeten toespitsen op een beleid van de omgevingsfactoren zoals onderzoek en ontwikkeling, onderwijs en opleiding, de milieufactoren, infrastructuur, mobiliteit en zo meer. Dat zijn trouwens Vlaamse bevoegdheden. Ik ben blij dat we over die bevoegdheden in de commissie een ruime consensus hebben bereikt. We zijn het misschien niet helemaal eens over bevoegdheden die vandaag niet Vlaams zijn, maar we zijn het eens over de Vlaamse bevoegdheden.

We hebben hierover een consensus bereikt, wat het omzetten in een beleid vereenvoudigt. Bovendien is het op vele vlakken geen behoudsgezinde maar een vooruitstrevende consensus. Dit was niet evident. Tot voor kort was de verleiding namelijk groot om, bijvoorbeeld na pleidooien van de GOM's, de problemen op het vlak van de economie en het werkloosheidsprobleem vooral aan te pakken door bepaalde zaken te versoepelen.

Het verheugt me dan ook dat men het er in de commissie over eens was dat het milieu en de ruimtelijke ordening niet ondergeschikt mogen zijn aan

de economische factor, maar dat ze daarentegen een hefboom moeten vormen die helpt kansen te creëren voor het economische. Ik ben blij dat we vandaag niet pleiten voor soepelere normen vanuit een werkgelegenheidsalibi, maar wel voor meer duidelijkheid, continuïteit en efficiëntie in de procedures.

De voorzitter : Mijnheer Voorhamme, mag ik u verzoeken om af te ronden ?

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, het verheugt me eveneens dat we in het kader van de mobiliteit een consensus hebben bereikt met betrekking tot de infrastructuur. Het is goed dat we daarnaast erkennen dat het tweeverdienersmodel een belangrijke bron van bijkomende werkgelegenheid kan zijn, maar dat er op dat vlak op de arbeidsmarkt een reuzegroot ontsluitingsprobleem leeft. Met andere woorden, wat dit betreft zullen we nog heel wat discussies moeten voeren. Het gaat namelijk om een nieuwe uitdaging, waarvoor er geen pasklare oplossingen bestaan. Wij menen dat het de moeite loont om in de toekomst verder te debatteren over de manier waarop we dit groeiende segment van de arbeidsmarkt kunnen ontsluiten. Kortom, voor degenen die de conclusies uitvoerig hebben gelezen of nog zullen lezen, zal het duidelijk zijn dat er niet te verwaarlozen werk werd geleverd, een nieuw parlement waardig.

Ook al zijn de klemtonen in de interpretaties soms verschillend, het blijven voor een groot deel gemeenschappelijke conclusies, dit vooral in verband staan met de Vlaamse bevoegdheden. Voor het Vlaams Parlement zou het bijgevolg een gemiste kans zijn, indien we deze gemeenschappelijke conclusies niet zouden goedkeuren en zodoende het beleid hierdoor daadwerkelijk aan het werk zetten.

Tot slot dank ik de collega's van de commissie en de medewerkers van het Vlaams Parlement voor de intensieve samenwerking zonder dewelke we niet in staat zouden zijn om dit omvangrijke debat op zo'n korte termijn voor te bereiden. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Ik verzoek de andere sprekers van de SP-fractie om zich te beperken tot een spreektijd van tien minuten.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, er is een andere

Wymeersch

mogelijkheid om de SP nog voldoende tijdsruimte te geven. Ik zal namelijk niet terugkomen op de punten waarover er in de commissie reeds een consensus bestond. Hierdoor zullen we waarschijnlijk iets langer kunnen luisteren naar de heer Sleecx. Ik hoor deze man graag spreken, zeker wanneer hij mij op televisie een intelligent en sympathiek man noemt. Ik betwijfel evenwel of zijn partij hem dit in dank heeft afgenomen. Ik geef hem in ieder geval graag de kans om deze uitspraak te herhalen.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, vandaag worden hier een aantal conclusies van onze commissie besproken. Dit zijn inderdaad conclusies waarover een vrij grote mate van consensus bestond.

Er zijn echter ook een aantal cruciale punten, meer bepaald een aantal politiek geladen elementen, waaromtrent niet onmiddellijk een consensus over alle partijgrenzen heen bestond. Ik moet opmerken dat we hier vandaag een tewerkstellingsdebat voeren, op een ogenblik dat de werkloosheidscijfers inderdaad dalen. Daar is iedereen het over eens. Er bestaat een economische groei. De Vlaamse begroting is alvast een beheerste begroting. Ik zie de minister van Economie nu overtuigd knikken. De voorspellingen die ons worden voorgespiegeld – ook door hem – beloven ons niet meer of minder dan de hemel op aarde wat de toekomst van onze Vlaamse economie betreft.

Toch zijn we hier vandaag toe aan een tewerkstellingsdebat. We kunnen ons de vraag stellen of dit te maken heeft met een aantal gebeurtenissen uit het vrij recente verleden. Heeft het te maken met de ontwikkelingen bij Belgacom, waar dan toch zo'n 5.000 jobs op de tocht komen te staan? Heeft het te maken met de RMT, met Philips Brugge, met Superclub, met Nova, met Renault? Ik zou dit lijstje nog heel wat langer kunnen maken.

Met andere woorden, de voorbije vier maanden werd Vlaanderen getroffen door een aantal faillissementen en/of bedrijfssluitingen. In elk geval, wat de grote faillissementen of sluitingen betreft, zijn er ongeveer 15.000 arbeidsplaatsen verloren gegaan. Ik herinner me vrij levendig de debatten die werden gevoerd in zowel het Vlaams als het federale parlement, en in de media.

Tijdens deze debatten getuigde onze zogezegd Vlaamse Europees Commissaris Van Miert van een vrij totale onmacht in het hele discours, gevoerd rond de sluiting van Renault. Zoals ik reeds zei in

de commissie : het is goed dat we, zeker in het kader van de globalisering van onze economie, de rol van Europa durven te evalueren. Dat hoeft niet onmiddellijk te gebeuren, maar we moeten het als politiek verantwoordelijken aandurven om de voordelen en de nadelen van Europa zoals het zich vandaag aandient op een rijtje te zetten.

Zo is er het probleem van de subsidiëring, die in feite in contrast staat met wat men de vrije concurrentie noemt. Inderdaad, zowel de Vlaamse overheid als de andere overheden worden in feite beknot door Europa. Vanuit Europa zelf zorgt men voor vervormingen die concurrentievervalsend werken, niet alleen binnen de Europese maar ook binnen de federale en zelfs de Vlaamse context. Het gevolg hiervan is bijvoorbeeld het fenomeen van de delokalisatie van bedrijven naar op subsidievlak meer interessante locaties.

Wanneer men het heeft over de rol van Europa, dan komt men bijna automatisch uit op de fameuze Maastrichtnorm. Dit is een norm van 3 procent die louter budgettair kan worden genoemd en die ons de mogelijkheid zal bieden te convergeren. De norm zal ons echter zeker niet in staat stellen op sociaal en fiscaal vlak te convergeren. Deze Maastrichtnorm zullen we al dan niet hebben bereikt dankzij – en dat laatste woord is ironisch bedoeld – een fiscale en parafiscale strop, door het feit dat de koopkracht en het vertrouwen van de consument sterk is achteruitgegaan. Met andere woorden, dit heeft een dubbel effect teweeggebracht.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de voorzitter, het ontgoocht me dat de heer Wymeersch de rol van Europa zo negatief afschildert omdat er enkele wantoestanden zijn of zouden zijn.

We mogen de meerwaarde van Europa niet onderschatten. Nauwelijks een generatie geleden was Europa nog hét conflicterrein in de wereld. Vandaag is er vrede en stabiliteit en zoekt men naar harmonie. Die meerwaarde is onbetaalbaar. Het is op dit ogenblik de belangrijkste sociale meerwaarde. Ik zou Europa dus niet zomaar onder de mat vegen. We moeten natuurlijk wel kritisch zijn.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Candries, u hoort waarschijnlijk dingen die ik niet heb gezegd. Ik heb gezegd dat we als politiek verantwoordelijken de voor- en nadelen op een rijtje moeten zet-

Wymeersch

ten. Ik heb een aantal ervan naar voren gebracht. Het zou nogal kras zijn als Europa de laatste decennia geen voordelen had gehad. Maar we moeten in elk geval ook de nadelen die vooral de laatste maanden en jaren opduiken, op het politieke forum durven brengen. Wie politieke verantwoordelijkheid draagt, moet inderdaad op die nagel kloppen om de onvolkomenheden die dit Europa duidelijk tentoonspreidt, weg te werken.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer Wymeersch, opteert u dan zeer duidelijk voor een sociaal Europa ?

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleenckx, u verstaat de kunst om vlaggen te plaatsen die de lading verhullen. Wat bedoelt u met een sociaal Europa ? Als ik dat weet, kan ik daarop inspelen en zeggen of ik daarin geloof.

De heer Jef Sleenckx : Het Europa dat we nu kennen, is geen sociaal Europa als we zien wat er met Renault gebeurt. De socialistische partij vraagt, net als de andere partijen, duidelijk dat in het Verdrag dat normaal op 17 juli in Amsterdam wordt getekend, ook een sociale clausule wordt opgenomen. Betekent een sociaal Europa ook dat we moeten evolueren naar een Europese democratie ? Ziet u het zitten dat de arbeiders beslissingsrecht hebben of moeten ze de zaken ondergaan ?

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleenckx, u maakt de hele tijd dezelfde denkfout : u zet bepaalde partijen steeds in hetzelfde verdomhoekje en probeert altijd dezelfde partijen artificieel tegen elkaar uit te spelen. De tijden zijn veranderd, vooral in Vlaanderen. Wat u nog altijd uw achterban noemt – of hij dat nog is, betwijfel ik – is het niet meer met u eens. In Vlaanderen zijn we zowel aan werkgevers- als aan werknemerszijde naar een consensusmodel geëvolueerd, waarbij elke agent in het economische leven in elk bedrijf afzonderlijk zijn rol moet spelen, vanuit wederzijds vertrouwen en dialoog. Dit is blijkbaar een evolutie die u als traditioneel socialist – ik zou nog andere woorden kunnen gebruiken – en traditioneel marxist nog altijd niet kunt en wilt begrijpen. Ik raad u aan om toch eens een poging te doen. Het zou u louteren en u goeddoen.

De heer Jef Sleenckx : Ik stel de feiten vast. Dat is belangrijk.

De voorzitter : Had u het woord gevraagd, mijnheer Sleenckx ? (Neen.) De heer Wymeersch heeft het woord. (*Gelach*)

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, we gaan dus de EMU invoeren. Dit betekent dat het loonbeleid dat we in de afzonderlijke lidstaten kunnen voeren, een van de weinige concurrentiewapens wordt tegen het buitenland. De huidige intentie om ons loonbeleid af te stemmen op de buurlanden is niet de hele oplossing. Ook onze buurlanden zien dat in en willen meer en andere concurrentieposities innemen. We zullen ons hard moeten inspannen, willen we niet voortdurend achterophinken.

Het wordt tijd dat men beseft dat in de huidige context de vrije markt haar grenzen heeft. Op mondiaal vlak en omdat de Europese economieën sterk verzwakt zijn als gevolg van de Maastrichtmanie van de respectievelijke overheden, plegen we zelfmoord als we de grenzen onvoorwaardelijk voor de hele wereld open stellen.

Een vrije markt kan en is wellicht ideaal, maar dan wel op voorwaarde dat de eigen economie eerlijke kansen krijgt. Dit wil zeggen dat ondernemingen in de eerste plaats de kans moeten krijgen om hun concurrentievermogen uit te bouwen zodat ze de internationale wedijver aankunnen.

Daarom opteren wij voor het principe van de wederkerigheid. Het heeft immers weinig zin om een bepaald land toe te laten zijn producten op onze markt te verkopen, als dit land zijn binnenlandse markt op allerlei manieren afsluit voor buitenlandse producten.

Wij pleiten voor een offensieve strategie om de Vlaamse economie en de Vlaamse ondernemingen meer bekendheid te geven in het buitenland. Wij pleiten onder meer voor een eigen Vlaams label, en voor het aanzwengelen en het promoten van het binnenlandse verbruik van eigen Vlaamse producten en eigen Vlaamse diensten. Wat kunnen we wel doen ? Over welke facetten beschikt het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering ?

In Vlaanderen is de wetgeving met betrekking tot het ondernemen te ondoorzichtig en de administratie is veelal te log. Bij het opstarten of het uitbreiden van een onderneming raakt een groot deel van de ondernemers in de war bij het verwerken van stapels formulieren. Dit is niet alleen tijdrovend, maar het werkt ook demotiverend. Op dit vlak is er een schrijnend contrast met het buitenland.

Wymeersch

Ook de milieukosten zijn te hoog in Vlaanderen. We klagen niet de strengheid van de milieuwetgeving aan, maar wel het gebrek aan uniformiteit wat de uitwerking van Europese richtlijnen betreft.

Er heerst in Vlaanderen ook te veel rechtsonzekerheid. Herzieningen, aanpassingen en uitbreidingen, in combinatie met regelgevingen inzake de ruimtelijke ordening maken het de ondernemers moeilijk om investeringsbeslissingen te nemen.

De milieumaatregelen in Vlaanderen zijn niet efficiënt. Zij worden enkel als efficiënt ervaren wanneer ze het hoogste rendement bieden tegen de laagste kostprijs en wanneer ze duidelijk gebaseerd zijn op het principe : de vervuiler betaalt.

Om de efficiëntie te verbeteren zou naar analogie met Duitsland, Nederland en Frankrijk een lastenverlaging kunnen worden toegekend aan die ondernemingen die voldoen aan milieuvorschriften. Zo'n lastenverlaging kan voor de onderneming een aansporing zijn om aan de milieureglementering te voldoen.

Een probleem waarmee niet alleen ondernemers te maken krijgen is de ondoorzichtigheid en de ontoegankelijkheid van de overheidsadministratie. Vaak hebben ambtenaren ook niet de geschikte opleiding genoten om ondernemers met hun specifieke vragen bij te staan. Het zijn onder andere deze elementen die zorgen voor een drempel en die een slechte communicatie tussen onderneming en overheid tot gevolg hebben.

Er moet worden gestreefd naar een beter toegankelijke administratie. Door de kwaliteit van het ambtenarenkorps te verhogen wordt hieraan voor een deel reeds tegemoetgekomen. Dit is in de eerste plaats mogelijk door een volledige depolitisering bij de aanwerving en de benoeming van ambtenaren. Daarnaast moeten ambtenaren de juiste opleiding hebben genoten voor hun functie.

Het menselijk potentieel – een term die wij liever gebruiken dan human capital – is voor de economie in het algemeen van een enorm belang. In een globaliserende economie is de aanwezigheid van een goed opgeleide en bekwame beroepsbevolking een belangrijke troef voor een regio als Vlaanderen. Daarom is het ook noodzakelijk dat het onderwijs goed wordt uitgebouwd, op de behoeften van de ondernemingen inspeelt en een zekere kwaliteit waarborgt. Alleen zo kan Vlaanderen tegenover de

buitenlandse concurrenten een zeker comparatief voordeel behouden.

Hier is een belangrijke taak voor de overheid weggelegd : zowel met betrekking tot degenen die hogere studies aanvatten, als tot degenen die op hun achttiende afhaken, zich al dan niet bewust van de gevolgen. De basis voor vernieuwende ideeën wordt immers gelegd in het onderwijs. Vernieuwende ideeën liggen zelf dan weer mee aan de basis van blijvende economische groei. Er moet een nauwere samenwerking komen tussen het onderwijs en het bedrijfsleven, zowel op universitair als op secundair niveau.

Het huidige onderwijssysteem is echter in steeds mindere mate gericht op de maximale ontwikkeling van de intellectuele capaciteiten, wat op langere termijn nefast is voor het economisch proces. Wij pleiten al jaren voor de herinvoering van het klasieke onderwijs, beter gekend als type 2. Alleen zo een kwaliteitsonderwijs kan degelijke kansen bieden op het vlak van innovatie, technologische vooruitgang en economische groei. Het komt erop aan een heilzame basis te hebben, en niet om achteraf vanuit het bedrijfsleven in te spelen op evoluties. Anders is de innovatie op het moment van invoering al voorbijgestreefd en komt ze te laat.

Er dient tevens een opwaardering van het technisch en beroepsonderwijs plaats te vinden en een revaluatie van de kwaliteit van het systeem van leercontracten. Dit moet uiteraard gebeuren in samenspraak met het bedrijfsleven. Deze strikt beroepsgerichte studies vormen immers een basis voor een degelijke vorming van gespecialiseerde werknemers in de industrie en de KMO's, en zullen er tevens toe bijdragen dat jongeren degelijker voorbereid zijn op het opstarten van een eigen onderneming.

Het is aan de onderneming om te zorgen voor de bijscholing van haar werknemers. De onderwijsinrichtingen zouden echter een deel van die bijscholing op zich kunnen nemen, waardoor ze ook een beter zicht krijgen op de specifieke noden van de werkgevers. Als dusdanig kan een deel van de bijscholingskosten naar externen gaan.

Voor tal van ondernemingen is ook de toegang tot het kapitaal een structureel probleem. Als een onderneming tot een belangrijke investering besluit, komt dikwijls de liquiditeit en soms zelfs de solvabiliteit ten opzichte van de leveranciers in gevaar. Van primordiaal belang is hier het Vlaams spaargeld. Dat moet ten eerste in Vlaanderen blijven en ten tweede in het Vlaams bedrijfsleven wor-

Wymeersch

den geïnvesteerd. Ik mag er u uittrenturen aan herinneren dat Vlaanderen en de Vlamingen, zeker binnen de Europese context en waarschijnlijk veel ruimer, als de grootste spaarders moeten worden aanzien.

Wat gebeurt er momenteel ? Uitgerekend de Belgische staat roomt het Vlaams spaarkapitaal af om er de staatsschuld mee te financieren. Dit heeft tot gevolg dat er in Vlaanderen geen middelen meer zijn voor investeringen en voor innovatie ; geen middelen die een bijdrage kunnen vormen tot het risicodragend kapitaal. Daarom zien we de rol van de GIMV als cruciaal. Die is tot op vandaag een zeer degelijk instrument gebleken, maar we moeten dit instrument toch opnieuw gaan bekijken en herdefiniëren.

Als de GIMV in het Vlaams bedrijfsleven investeert en participeert en er risicodragend kapitaal aan leent, zou dit moeten gericht zijn op bedrijven die minstens aan jobbehoud doen, of zelfs aan jobuitbreiding. De GIMV is een stap in de goede richting om investeringen aan te trekken. Voor ons is het takenpakket van de GIMV nog te beperkt. Heel wat potentiële ondernemers weten nog niet tot welke instantie ze zich moeten richten met specifieke vragen, startersproblemen of uitbreidingsmoeilijkheden. Daarom pleiten we voor de oprichting van één dienst die al deze taken coördineert. Zo'n loket of dienst kan tal van taken die nu door verschillende diensten worden uitgevoerd, samenbrengen.

In eerste instantie zijn dat de taken van de GIMV en van Export Vlaanderen. Het volledige takenpakket moet echter ruimer zijn dan dat. Het gaat immers niet alleen om het aantrekken en financieren van investeringen, maar ook om de volledige begeleiding van potentiële ondernemers. Dat houdt in dat de GIMV moet inspelen op de kansen die zich voordoen op de markt van het risicodragend kapitaal. Dit loket zal bovendien de uitvoer van Vlaamse industrieproducten, diensten en technieken bevorderen via informatieverstrekking, promotie, bemiddeling en samenwerking. De taak van Export Vlaanderen wordt daarmee eigenlijk overgenomen. Daarnaast zal de dienst een proactieve strategie hanteren om buitenlandse investeerders aan te trekken. Op die manier kunnen buitenlandse investeerders worden opgespoord en kan men hen wijzen op de Vlaamse economische troeven.

Men mag zich niet alleen op het financiële aspect van investeringen concentreren. De dienst moet

ook een niet te onderschatten informatieve en begeleidende rol spelen. Alleen zo kunnen ondernemers naar Vlaanderen worden gehaald en hier worden gehouden. Het is dus de bedoeling dat starters of ondernemers die willen uitbreiden, terecht kunnen bij een gecentraliseerde dienst die ervoor zorgt dat alle noodzakelijke voorbereidende stappen in overleg met de ondernemer worden genomen.

Collega's, één factor wil ik toch beklemtonen : de rol van de industriële sectoren. Zonder industrie is er immers weinig ruimte voor de dienstensector. We moeten – en ook dit pleidooi heb ik al gehouden op deze tribune – speciale, eventueel begeleidende maatregelen treffen voor wat men de strategische sectoren kan noemen. We moeten binnen een bepaalde context de moed opbrengen kredieten te blijven verstrekken, participatiemogelijkheden te onderzoeken en overbruggingskredieten te overwegen. We moeten – en daarmee treed ik in de sporen van de heer Denys – wel blijven werken binnen het huidige overheidsbeslag. Dat overheidsbeslag mag niet stijgen, het moet minstens hetzelfde blijven. Dat neemt niet weg dat men binnen dat kader bepaalde prioriteiten kan en moet leggen. Daarover kunnen de verschillende fracties natuurlijk van mening verschillen.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : De Vlaamse regering onderneemt weinig initiatieven ter ondersteuning van verlieslatende ondernemingen of bij faillissementen. Onze laatste operatie was de Boelwerf. Tijdens deze zittingsperiode ondernamen we geen enkele operatie meer. Er kwamen moeilijke dossiers op de proppen, maar we waren telkens van mening dat er geen overlevingskansen waren en dat een participatie van de overheid geen garantie bood voor duurzame werkgelegenheid.

Uw kritiek is dat de overheid te weinig onderneemt. U pleit ervoor de GIMV als instrument te gebruiken om buitenlandse investeringen aan te trekken. U pleit voor een toenemend engagement van de overheid en van de Vlaamse regering in het economisch gebeuren.

Dat staat echter haaks op uw laatste zin waarin u zegt dat het overheidsbeslag niet mag toenemen. Ik ontwaar voor de zoveelste keer een etatisme in uw stellingen. Ik dacht dat de markteconomie de basis was van de economische filosofie van het Vlaams Blok, of heb ik dat verkeerd begrepen ?

De heer Frans Wymeersch : Met spijt in het hart moet ik positief antwoorden op uw vraag. U hebt het inderdaad verkeerd begrepen : we willen de rol van de GIMV verruimen.

Minister Eric Van Rompuy : U geeft kritiek. U zegt dat er overbruggingskredieten moeten zijn en dat we proactiever moeten optreden. Wat is volgens het Vlaams Blok de rol van de Vlaamse regering in bijvoorbeeld het dossier-Nova ?

De heer Frans Wymeersch : U hebt mij verkeerd begrepen. We willen de rol van de GIMV vergroten, maar we pleiten niet voor meer overheidsdeelname aan het economische leven. We zeggen dat de GIMV een motor kan zijn om buitenlandse investeerders aan te trekken om te participeren in het Vlaamse bedrijfsleven. De GIMV moet als tussenpersoon en contactpersoon optreden.

Minister Eric Van Rompuy : Daarvoor hebben we de dienst Investeren in Vlaanderen.

De heer Frans Wymeersch : Als u goed naar me hebt geluisterd, dan weet u dat we de GIMV, Export Vlaanderen en Import Vlaanderen willen bundelen tot een samenhangend geheel.

Minister Eric Van Rompuy : Dat is iets totaal anders. De GIMV is geen holding, maar een investeringsmaatschappij. Ze wil aan een aantal bedrijven kapitaal verschaffen bij de start en de door groei. Op het goede moment wil de GIMV ook exits realiseren, zoals ze heeft gedaan bij Barco, Plastic Genetic Systems bij Lernout en Hauspie. De GIMV is geen instrument om per definitie in alle economische sectoren te participeren, laat staan om buitenlandse investeringen aan te trekken. Daartoe dient de dienst Investeren in Vlaanderen. Buitenlandse bedrijven komen met hun kapitaal niet naar Vlaanderen voor een overheidsparticipatie.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de minister, dat weet ik wel. We lanceren alleen het volgend denkkader : we willen het takenpakket van GIMV en van Export Vlaanderen anders bekijken. We willen dat incorporeren.

Minister Eric Van Rompuy : Dat is toch totaal iets anders.

De heer Frans Wymeersch : Dat klopt. U redeneert vanuit het bestaande. Wij redeneren vanuit wat mogelijk is. We zoeken hoe we de dingen optimaal kunnen laten renderen.

Minister Eric Van Rompuy : Is dat dan een overheidsinstelling waarin zowel de GIMV als de dienst Investeren in Vlaanderen en Export Vlaanderen zitten ? Zo creëert u een soort staatsinstelling die een tentakel zal worden.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik weet, mijnheer Wymeersch, waar u de mosterd vandaan haalt. Ik heb daarover gelezen. De Warande-denkgroep heeft zich terecht gebogen over een aantal punten. Deze groep is echter maar voor de helft geïnformeerd, maar dat kunt u lezen in een verklaring die ik hierover aflegde. De denkgroep pleit net als u voor één agentschap waarin alles is samengebracht. Ik deel uw mening dat we tot een maximale samenwerking en synergie moeten komen. We zijn daar ook mee bezig. We moeten de heer Van Houtte, de nieuwe manager en algemeen directeur van Export Vlaanderen de tijd geven om die hele zaak op punt te stellen. We moeten ook de heer Vandelloo die nu een jaar bezig is, de tijd geven om die diensten professioneel uit te werken.

Ik ga ermee akkoord dat er samenwerking moet zijn. Er moet ook een corporate image zijn. Ik ga echter niet akkoord met dat waarvoor u pleit : één instelling.

Er is geen enkele regio die er één instelling van maakt, of het nu gaat om de Schotse investeringsdienst, om de investeringsdiensten van Nordrhein-Westfalen of om die van Catalonië. Hun opdracht ligt telkens anders. U kunt de investeerders die moeten worden aangetrokken enerzijds en de afzet van de eigen producten anderzijds toch niet in één pot stoppen. Ik heb u misschien verkeerd begrepen, maar pleiten voor één enkele instelling heeft toch totaal geen zin. Dat er afstemming moet zijn, daarover ben ik het met u eens.

De heer Frans Wymeersch : We zij het er inderdaad over eens dat men geen mastodont mag creëren. We zitten ongeveer op dezelfde golflengte, maar onze redenering gaat uit van de problemen die rijzen voor de ondernemer die, voor bepaalde facetten in het kader van zijn ondernemerschap, naar verschillende diensten moet gaan om verschillende problemen op te lossen. We pleiten daarom voor één overlegorgaan of één ombudsdienst, hoe u die instantie ook wilt noemen of omschrijven. Zo kunnen de taken worden gedelegeerd en is het niet langer nodig om 27 telefoontjes te plegen of 23 brieven te schrijven om een probleem op te lossen. Via een soort van kapstokfunctie zou men vrijwel onmiddellijk de informatie krijgen die men nodig heeft, iets wat nu niet altijd het geval is. Wij pleiten niet voor een groot staatsorganisme, een grote

Wymeersch

staatsholding die alles moet beredderen, integendeel. Op dat vlak zitten we op dezelfde golflengte en ik hoop dan ook dat, in verband met wat u daar hebt gezegd over de evoluties die op dat vlak aan de gang zijn, we dit binnen afzienbare tijd zullen kunnen evalueren en dat we daar dan ook onze instemming mee zullen kunnen betuigen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, in de commissie werd ook het probleem van de flexibilisering, de arbeidsherverdeling, de arbeidstijdverkorting, enzovoort, aangehaald. Ik wil hier herhalen wat ik al in de commissie heb gezegd, namelijk dat een verregaande en doorgedreven flexibilisering bepaalde gevaren kan meebrengen. Ten eerste in hoofde van de werknemer. In hoeverre kan en wil een werknemer flexibel zijn? In hoeverre is dit materieel of immaterieel wel mogelijk? Er zijn immers sociale aspecten, gezinssituaties, culturele aspecten, vrijetijdsaspecten, enzovoort, die deze flexibiliteit in de weg kunnen staan. Met andere woorden: hoe toepasbaar is de flexibiliteit? Zowel in hoofde van de onderneming als in hoofde van de werknemer is het belangrijk zich aan bepaalde zekerheden te kunnen vastklampen.

Collega's, door over te schakelen op de flexibilisering ben ik al een beetje in het federale vaarwater terechtgekomen, een federaal vaarwater dat als een schaduw over heel dit debat hangt. De vraag rijst in hoeverre we dit debat in het federale vaarwater kunnen en mogen voeren. Wanneer we het probleem van de tewerkstelling willen aankaarten, dan moeten we ons willens nillens in dat federale vaarwater begeven.

Wat we met eigen bevoegdheden kunnen bereiken, is een prachtig artikel op de markt brengen. Dat prachtig artikel kan evenwel in feite niemand kopen. Als we al onze bevoegdheden optimaal benutten, dan zal onze milieuregelgeving volledig in orde zijn, zullen we een doorzichtige reglementering hebben, zullen we een uitstekend vergunningbeleid hebben, zullen onze infrastructuur en onze mobiliteit als één uit de duizend zijn, zal onze ruimtelijke ordening op de economie én op de mens afgestemd zijn en zal ons onderwijs van die aard zijn dat het alle kansen biedt aan de ondernemingen en aan de werknemers.

Wij hebben dus een prachtig artikel dat evenwel door niemand zal kunnen worden gekocht omdat wij met die belasting zitten van een te hoge loonkost. De VLD – in dit halfrond nu helaas afwezig – heeft hier een denkkader gelanceerd dat voor ons

bespreekbaar is, maar dat niet te nemen of te laten mag zijn.

Ook wij hebben een idee dat bespreekbaar moet kunnen zijn. We opteren voor een lineaire verlaging van de loonkosten, echter niet in percenten, maar wel in reële cijfers of centen.

Het Vlaams Blok wil de kosten vooral aan werknemerszijde verlagen. Hierin verschillen we van de meeste andere fracties. We willen de bijdrage van de werknemers verlagen. Daardoor stimuleren we de koopkracht, waardoor we een ander bestedingspatroon creëren. Onrechtstreeks zal dit het consumentenvertrouwen en het economisch leven stimuleren. Uiteraard willen we ook aan werkgeverszijde hetzelfde bedrag in rekening brengen. Dit heeft dan te maken met de vermindering van de sociale zekerheidskosten.

Hoe zullen we dit financieren?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Wymeersch, u zegt dat de werknemersbijdrage voor de sociale zekerheid naar beneden moet om de koopkracht van de arbeiders te verhogen. U pleit dus voor een nettoloonstijging. Daardoor vermindert men echter de arbeidskosten niet. U voegt de vermindering van de sociale bijdrage bij het loon. Op die manier drijft u de loonkosten op. Is dit inderdaad zo, of heb ik u verkeerd begrepen?

De heer Frans Wymeersch : Ja, u hebt mij weer verkeerd begrepen. Ik verdenk u er zelfs van dat u mij opzettelijk verkeerd begrijpt. Men mag niet alleen aan werkgeverszijde inspanningen leveren. De loonwage is te groot. Zonder een verhoging van de brutolonen, moeten de werknemers toch meer mogelijkheden krijgen. De nettolonen moeten omhoog, dus moeten de socialezekerheidsbijdragen van de werknemers omlaag. Onrechtstreeks zal dit het economische leven stimuleren. Het effect hiervan zal niet onmiddellijk duidelijk zijn, maar op termijn zal het de Vlaamse economie zeker ten goede komen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Wymeersch, ik ben het niet met u eens. De werknemers betalen nu 13,07 percent. Als u dit verlaagt, doet u het tegenovergestelde van wat er in de rest van Europa aan het gebeuren is. In Nederland bedraagt de werknemersbijdrage ongeveer 22 tot 23 percent. In het

De Roo

geheel van de inkomsten van de sociale zekerheid brengen de werknemersbijdragen iets meer op dan de patronale bijdragen. De VLD stelt voor om de patronale bijdragen drastisch te verlagen.

De heer Frans Wymeersch : Het Vlaams Blok beweert niet dat het daarmee akkoord gaat. Het zegt enkel dat die denkrichting bespreekbaar is.

De heer Johan De Roo : Als men bovendien ook de werknemersbijdrage verlaagt, dan zijn er opeens veel minder inkomsten in de sociale zekerheid. Er zullen dan ongetwijfeld heel wat mensen in de problemen komen. Ook het negatieve economisch effect van die maatregelen mag u zeker niet onderschatten.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer De Roo, het Vlaams Blok stelt een denkrichting voor.

De heer Johan De Roo : Een denkrichting die ik zeer ongeloofwaardig vind.

De heer Frans Wymeersch : Het loont in ieder geval de moeite om onze denkrichting nader te bekijken. U moet dat ook cijfermatig eens laten onderzoeken. Het Vlaams Blok gaat ervan uit dat er een bepaald bedrag is dat moet worden verdeeld. We zullen dat ook verdelen, zowel aan de ene als aan de andere kant. Anderen gaan ervan uit dat men eerst zal verdelen en dan pas gaat zoeken waar men het vandaan moet halen. Dat is een andere visie.

Waar halen we het ? Uit eigen middelen ? Neen, want naar ik begrepen heb, is daar weinig ruimte. Eigen middelen zijn in wezen onbestaande. De globale belastingdruk is sowieso al te hoog. Toch denk ik dat we bepaalde dingen onder ogen moeten durven zien. De fiscale en parafiscale druk op de ondernemingen kunnen we inderdaad niet verhogen. We kunnen niet verschuiven binnen de begroting.

Het terugverdieneffect is een feit. Deze gedachten-gang zal de heer Sleenckx misschien als klokkengelui in de oren klinken, maar we denken eraan een bepaalde responsabiliseringsbelasting in te voeren voor verzekerings- en bankinstellingen. Die mogen geresponsabiliseerd worden bij het verwerven van grote winsten.

Ten derde is er nog ons traditionele discours : de globale transfers. Deze zijn niet onbelangrijk : minimum 350 tot 400 miljard frank. Dat hebben we

maar nodig. De heer Tobback treedt ons daarin bij. Hij zegt dat we inderdaad dit bedrag nodig hebben om een eigen, ernstige inspanning te kunnen doen. Op 1 april zegt hij in De Morgen, een krant die niet direct onverdacht is, het volgende.

De voorzitter : Het was wel op 1 april. (*Gelach*)

De heer Frans Wymeersch : Hij zegt, ik citeer : de gasbel in Slochteren brengt de Nederlandse schatkist 350 miljard per jaar op. Met dat geld zouden we uiteraard infrastructuurwerken kunnen financieren, we zouden de loonkost en misschien zelfs de belastingen op een selectieve manier kunnen verlagen. Maar we hebben die miljarden niet. Einde citaat.

Maar we hebben die miljarden wel ! Zover wil of durft hij niet te kijken. We hebben die miljarden wel, dat is voldoende bewezen. Er zijn voldoende teksten en studies over. Jaarlijks gaat 400 miljard frank van Vlaanderen naar Wallonië ; enkel in het kader van de sociale zekerheid gaat het om ongeveer 120 miljard frank op jaarbasis.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Ik zou kort willen repliceren. Bij de sociale zekerheid, meer bepaald de gezondheidszorg, ligt de scheidingslijn niet noord-zuid. Overconsumptie heeft men in Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Henegouwen. Onderconsumptie is er in Antwerpen, Limburg, Luik en Namen. De scheidingslijn ligt dus niet tussen noord en zuid, maar loopt in een totaal andere richting.

Transfers zijn automatisch gekoppeld aan de sociale zekerheid. Dit wil dus zeggen dat men overdraagt. Ik stel vast dat de verschillen groter zijn tussen de arrondissementen en tussen de provincies, dan tussen de gewesten. Het lijkt me goed dit ook eens te beklemtonen.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer Sleenckx, dat kan best zijn, maar ik heb het over bewezen transfers van Vlaanderen naar Wallonië van circa 120 miljard frank op jaarbasis. Het kan best zijn dat er verschillen zijn tussen diverse arrondissementen in Vlaanderen en Wallonië. Dat is niet waar we op doelen. We hebben het hier over de 120 miljard frank die jaarlijks van Vlaanderen naar Wallonië vloeit.

De heer Jef Sleenckx : De professor Franck spreekt van 400 tot 450 miljard frank fiscale fraude.

De heer Frans Wymeersch : U hebt het al drie weken over miljardenfraudes. Ik weet ook nog miljoenen zitten : als uw partij de miljoenen teruggeeft die ze in eigen zakken heeft gestopt, dan zal dat ook al een beetje helpen. (*Applaus bij de VU en het VB*)

De heer Jef Sleeckx : Ik verdedig hier niemand. We moeten alle fraudeurs, wie dat ook zijn, aanpakken. Die fraude moet grondig worden aangepakt.

De heer Frans Wymeersch : Ook de fraude bij de SP en het ABVV moet worden aangepakt. Ik hoop dat u, als u de kans krijgt om op 1 mei de massa toe te spreken, ook die boodschap uitdraagt, en dat u daarbij man en paard noemt.

De heer Jef Sleeckx : De rotte appels, waar die ook zitten, moeten eruit.

De voorzitter : Het debat werd tot op heden op niveau gevoerd ; laten we dat zo houden. Ik vraag de heer Wymeersch om binnen drie minuten zijn betoeg af te ronden.

De heer Frans Wymeersch : Verankering is in Vlaanderen een ingeburgerd woord geworden. Blijkbaar is de ene verankering de andere niet. We mogen wel spreken over de Vlaamse verankering van ons bedrijfsleven, maar over de verankering van ons Vlaamse geld mogen we het niet hebben. Dan komt men meteen met solidariteit op de proppen.

Ik herinner me heel goed een uitspraak van de heer Van Mechelen in de commissie. Hij zei er dat hij geen separatist was. Ik neem dat aan ; anders zou hij niet zitten waar hij nu zit. Hij voegde er evenwel het volgende aan toe. Als men aan de andere kant van de taalgrens zou blijven reageren zoals dat de jongste tijd gebeurt, dan is het vijf voor twaalf. Hij had daarbij de reactie op de pogingen van minister Van Rompuy om stimuli aan het bedrijfsleven te geven op het oog.

Wel, voor ons is het niet vijf voor twaalf, maar vijf na twaalf. We worden geconfronteerd met een hautaine afwijzing door een failliet Wallonië. Dat failliete Wallonië weigert te spreken over de splitsing van de sociale zekerheid ; over stimuli voor het Vlaamse bedrijfsleven. Het schermt met de term solidariteit. Het wordt tijd dat Wallonië nu eens zelf initiatieven neemt, in de plaats van altijd opnieuw de Vlaamse economie leeg te zuigen omdat hier de zogenaamde politieke elite, die niet neen durft te zeggen, met andermans geld Sinterklaas blijft spelen.

Ik herinner me dat enkele jaren geleden minister-president Van den Brande verklaarde dat het Vlaams Blok een slecht uithangbord is voor Vlaanderen. We hebben een imago in het buitenland. Zo'n imago is inderdaad niet onbelangrijk. Maar een onophoudelijke stroom van schandalen verklaart waarom de internationale reputatie van België momenteel erg slecht is. België staat geboekstaafd als onbetrouwbaar, corrupt en crimineel. Dat straalt af op onze ondernemers. Wie vandaag wil investeren in België, of met een Belgische ondernemer wil samenwerken, wordt door deze negatieve beeldvorming afgeschrikt.

We kunnen en moeten ons de vraag stellen of Vlaanderen ook met zo'n slecht imago kampt. Neen. Dat is niet het geval. België kampt met dat slechte imago. Daardoor zal Vlaanderen binnen afzienbare tijd zelfs geen imago meer hebben. Het is niet verstandig om in het buitenland te zeggen dat men Belg is. Want dan wordt men stevast geassocieerd met zaken als Agusta, Dassault en allerlei vormen van corruptie ; met de moord op André Cools en de Luikse maffia ; met de zaak-Dutroux en de Bende van Nijvel. Enerzijds worden we dus geconfronteerd met onze onmacht ; met het feit dat we niet over eigen middelen beschikken. We beschikken niet over onze spaarmiddelen ; over ons kapitaal. Anderzijds worden we ook nog eens tegengewerkt door het negatieve imago waarmee de Belgische staat ons opzadelt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, we hebben vandaag gedebatteerd over een aantal middelen om de Vlaamse tewerkstelling op te krikken. Die middelen zijn er. Maar de loonkosten en ons imago in het buitenland liggen niet in onze handen. Dat zijn juist de fundamenten om niet alleen in Europa maar ook op wereldvlak concurrentieel te worden. Wat we zowel tijdens de commissievergaderingen als in deze plenaire vergadering hebben opgevoerd, is bijgevolg niet meer dan de hoogmis van de Vlaamse onmacht. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik herinner me nog levendig mijn eerste toespraak in dit rechtstreeks gekozen Vlaams Parlement, onmiddellijk na de Vlaamse regeringsverklaring in juni 1995. Ik heb toen, al dan niet toevallig, zeer uitvoerig stilgestaan bij de problematiek van de werkgelegenheid en de werkloosheid in Vlaanderen. Ik heb opgeroepen om daarover een openhartig debat te voeren.

Bogaert

We zijn nog geen twee jaar verder. Ik heb me laten wijsmaken dat in parlementaire termen twee jaar kan worden gezien als een serieuze termijn om iets voor mekaar te krijgen. Ik moet eerlijk toegeven dat ik het me enigszins anders had voorgesteld. Is dit nu het grote debat waar we anderhalve maand geleden om hebben gevraagd ? Is dit het resultaat van de inspanningen die sommigen in de commissie hebben geleverd ? Is dit nu het gevolg van de consensus die we met veel moeite hebben bereikt ? Waarover zijn we het eigenlijk nog eens ?

Ik heb deze namiddag de andere sprekers niet onderbroken. Ik heb me gehouden aan de afspraak van het Bureau dat heel onze fractie 35 minuten krijgt om zich in dit debat te mengen. Voor alle duidelijkheid heeft de voorzitter dit nog even herhaald. Hebben alle fracties zich echter aan dit schema gehouden ? Dit is een vormelijke opmerking.

Hoeveel moeite heeft het gekost voor we het in Vlaanderen eens waren over het uitgangspunt dat de last op arbeid gewoon te zwaar is geworden ? Welke invulling geven we daar concreet aan ? Welke opdracht geeft het Vlaams Parlement daaromtrent aan zijn eigen regering ? Ik vraag me af hoe de Vlaamse ministers dit concreet op het veld zullen invullen.

Ik had gehoopt dat op de vooravond van 1 mei een dergelijk debat minstens zou vertrekken van het uitgangspunt dat iedereen in de samenleving fundamenteel en essentieel recht heeft op werk. Ik heb dat hier niet gehoord. In elk geval heb ik het een aantal keren horen tegenspreken. Ik heb horen zeggen dat het volume geen probleem is maar dat het gaat om de invulling. Nochtans had ik ook ergens gelezen dat de regering de werkloosheid wil halveren tegen het begin van de volgende eeuw, tegen 2004 bijvoorbeeld.

We hebben vandaag nog 200.000 werklozen. Als we nu niets doen, dan hebben we er tegen het jaar 2004 300.000. De werkloosheid halveren wil zeggen dat we tussen nu en het jaar 2004 7 jaar de tijd hebben om 150.000 jobs te creëren. In mijn ogen zijn we dan nog maar half in onze opdracht geslaagd. Het recht op arbeid is een fundamenteel recht voor iedereen. We moeten dus nadenken of we de term arbeid niet anders kunnen invullen dan 30 of 40 jaar geleden. Is er iets ergers voor een individu dan in een samenleving er niet bij te horen ? Wie geen werk heeft, wordt in de maatschappij anders benaderd. Hij voelt zich uitgesloten. Psychologisch is dat toch verschrikkelijk.

Laat ons dus niet langer alleen maar discussiëren over de dingen die we vandaag, strikt juridisch, zelf kunnen. Het zou erg zijn als het zo simpel was. Als het zo simpel was dat deze Vlaamse regering over alle bevoegdheden beschikte, juridisch en financieel, dan zou ze toch al lang hebben gehandeld. Het is dus niet zo simpel. We beschikken niet over alle bevoegdheden. We horen tot vervelens toe, en op alle niveaus, dat er nergens nog budgettaire ruimte beschikbaar is. Wat is dan de conclusie ? Moeten we ons neerleggen bij de werkloosheid ? Ik weiger dat.

We kunnen naar mijn mening het probleem aanpakken met loonlastverlaging. Met andere woorden, we mogen de wedloop bergaf niet hernemen. Als men machines als robots wil belasten, dan moet men maar eens proberen uit te rekenen hoe de functie robot zich verhoudt tot de functie arbeid.

Wij pleiten voor een blijvende matiging van de reële nettoloonkosten. Dat betekent geenszins dat wij een aantasting van de koopkracht zouden dulden. Matiging is niet hetzelfde als een absolute stop. Matiging betekent dat men de reële loonkost, in de netto-betekenis van het woord, niet sneller laat stijgen dan inflatie-invloeden en dan de situatie in de ons omringende landen.

De heer Jef Sleeckx : Mijnheer Bogaert, daarstraks hebt u gesproken over de belasting op machines. Welnu, op het ogenblik stellen we vast dat de banken die winsten maken van vele miljarden, van plan zijn om 30 percent van het personeel af te laten vloeien. Er wordt steeds meer geautomatiseerd. Ondanks de enorme winsten zal zoveel personeel worden afgedankt. Wat moet er uwens inziens dan gebeuren ?

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Sleeckx, het is te min voor het Vlaams Parlement om een vergelijking te maken met de banksector. Of men met geld werkt, of fietsen of boten maakt, speelt geen rol. Het gaat er alleen om hoeveel middelen men inzet en hoeveel winst men hiermee maakt. De banksector maakt zelfs minder winst dan andere sectoren. Dit is overigens de reden waarom de heer Frère zich terugtrekt uit de banksector en zich richt op de sector van de multimedia. Vaak heeft men de indruk dat het om veel geld gaat, en dit omdat de banken met geld werken. Er moet evenwel rekening worden gehouden met de rentabiliteit over de eigen middelen. Ik heb reeds gezegd dat u nog steeds in het jaar 1917 leeft.

De heer Jef Sleenckx : U leeft nog in 1885, het jaar dat Adam Smith werd verkracht.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, in de commissie hebben we reeds herhaaldelijk geprobeerd om de heer Sleenckx tot betere inzichten te brengen. Het heeft echter geen zin om steeds weer op hetzelfde terug te komen.

Mijnheer Sleenckx, u verliest de essentie uit het oog. We willen namelijk op een constructieve manier tot conclusies komen, waardoor de regering maatregelen kan uitwerken die er uiteindelijk toe leiden dat de werkgelegenheid in Vlaanderen toeneemt. Het uitgangspunt is dat iedereen zich in het arbeidsproces kan inschakelen, als hij of zij dat wil.

Wanneer ik pleit voor een matiging van de reële nettolonen, bedoel ik dat we een klimaat moeten scheppen met ruimte voor duurzame extra tewerkstelling. Tegelijkertijd moet er binnen de ondernemingen ruimte blijven voor investeringen. Op die manier kunnen de ondernemingen namelijk beschikken over financiële middelen uit de privé-sector. Deze matiging moet totstandkomen met instemming van de betrokkenen en hun organisaties.

Om dit te bereiken, pleiten wij ervoor om de ruimte die vrijkomt, te besteden aan de verbetering van de arbeidsvoorwaarden, aan vorming en aan sociale bescherming. Dit is het omgekeerde van wat sommige socialisten ons willen doen geloven. Het is namelijk niet onze bedoeling om de sociale zekerheden in vraag te stellen en zeker niet om ze op de helling te zetten, integendeel. In de resolutie die we straks zullen indienen, wordt overigens uitdrukkelijk vermeld dat in deze benadering ook de hoge inkomens – en sommigen dringen erop aan om deze formulering te vervangen door : vooral de hoge inkomens – zich hierin moeten inschrijven.

Ook diegenen die buiten elke CAO staan, zouden dit moeten doen.

Ten tweede gaan we ervan uit dat we de concurrentiehandicap tegenover de ons omringende buurlanden, hoe dan ook moeten overbruggen. Ik heb hier in het verleden reeds voor gepleit en ik heb getracht om een paar voorbeelden te geven. Ik heb vastgesteld dat de SP-parlementsleden niet aanwezig waren bij de bijeenkomst van de commissie voor Staatshervorming, toen professor Abraham daar nog enkele wetenschappelijk onderbouwde elementen heeft aan toegevoegd, maar ik wil hen

graag meedelen wat ik daar geleerd heb. De professor heeft gezegd dat we niet zozeer bang moeten zijn voor de lagelonenlanden. Wat we wel moeten vrezen, is het feit dat we niet meer kunnen concurreren met de ons omringende landen.

Ik heb u het voorbeeld gegeven van Philips in Brugge. Daar werd de bijna-genadeslag – op het woordje bijna kom ik nog terug – niet toegebracht door grote productieverhuizingen van Vlaanderen naar zogenaamde lagelonenlanden als Polen en Hongarije. Weliswaar is een deel van de activiteiten naar die landen verhuisd, maar de belangrijkste verplaatsing vond plaats naar het noorden van Frankrijk. Onlangs wees ik tijdens een interpellatie de minister-president nog op de beslissing van Toyota in verband met een investering van 56 miljard frank. Mijnheer Sleenckx, dan hebben we het over 2.000 arbeidsplaatsen. Ook deze zijn verhuisd naar het noorden van Frankrijk. Nadat in het begin van januari de spinnerij van Beaulieu in het zuiden van West-Vlaanderen is afgebrand, werd besloten deze te heropbouwen. Weet u waar ? Niet in West-Vlaanderen, maar in Henegouwen. Ik geef toe dat die laatste beslissing ook te maken heeft met de Europese subsidies die de hele zaak verzielen en vervalsen, die geen enkele toegevoegde waarde hebben en er alleen maar voor zorgen dat de activiteiten van de ene regio naar de andere verhuizen. Ook over dit laatste waren we het eens in de commissie.

Minister Eric Van Rompuy : U hebt het over delocalisaties naar Henegouwen en Noord-Frankrijk. Ik wil u erop wijzen dat de werkloosheid in Henegouwen momenteel 28 percent bedraagt, terwijl dit in Vlaanderen – zelfs ruim bekeken – 10 percent is. Wat Frankrijk betreft, moet u uw aandacht eens richten op de debatten naar aanleiding van de Franse verkiezingen. De werkloosheid ligt daar beduidend hoger dan hier. Vorige week heb ik nog de statistieken van de regio Rijsel gezien : de werkloosheid is daar dubbel zo groot als hier.

Natuurlijk is de discussie over de arbeidskosten een belangrijk element. Ik vind echter dat we dit element op dit ogenblik te sterk benadrukken. Ik verklaar me nader. Met onze hoge lonen en ons sociaal systeem moeten wij in Vlaanderen in de toekomst innovatieve en kwaliteitsproducten maken. Deze producten zullen beter moeten zijn dan de andere, en hierbij zullen niet alleen de loonkosten determinerend zijn. Ondanks al die kosten exporteert Vlaanderen nog steeds voor een waarde van 3.000 miljard frank.

Van Rompuy

Ik ben op bezoek geweest bij Philips in Hasselt : daar werft men momenteel mensen aan, ook ongeschoolden. Ze maken daar immers een product dat men nergens anders in Europa maakt. Vroeger werden daar cd's en pick-ups geproduceerd, nu maakt men daar decoders voor betaaltelevisie.

Ik ben de laatste om te beweren dat de loonkosten niet belangrijk zijn, maar ik vind dat we er het debat op dit ogenblik te veel op toespitsen. In de internationale evolutie zullen het immers de innovatieve kracht van onze economie, onze kennis en onze vaardigheid om nieuwe producten te maken, zijn die bepalen of we al dan niet kunnen concurreren. Ik betwist niet dat de handicap van een paar procenten ten opzichte van Nederland ook belangrijk is, maar ik vind dat in dit debat een te groot belang wordt gehecht louter en alleen aan de arbeidskosten. Er zijn immers ook andere troeven, zoals onze kennis en onze scholingsgraad. Deze laatste factor zal trouwens ook gunstig zijn voor ongeschoolden : het is immers een complete misvatting dat er bij het maken van een hoogtechnologisch product geen ongeschoolden worden betrokken. Zo hebben Philips Hasselt en Barco honderden ongeschoolden in dienst : zij bezitten immers een uniek product dat hen in staat stelt te concurreren op de wereldmarkt.

Ik vind dat we op dit ogenblik alles te zeer wijten aan de arbeidskosten. Er zijn andere aspecten van de concurrentie die we veel te weinig benadrukken. De innovatieactie van minister-president Van den Brande is er juist op gericht om de kwaliteit van de productie te versterken en de kennis waarover we beschikken, te valoriseren. Ik vind het debat veel te eenzijdig. We zijn helemaal aan het afwijken.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister, ik heb zonet in het voorbeeld over Brugge de nadruk gelegd op het woord bijna. Dat het in Brugge nog niet helemaal is afgelopen, heeft enkel en alleen te maken met het feit dat men er op een hoogwaardige manier nieuwe producten aan het bedenken en aan het ontwikkelen is. Men vindt er zelfs geen precies geschoolde mensen om aan dit proces mee te werken. Er wordt dus aangeworven, niettegenstaande er 800 mensen zijn vertrokken. Wat u zegt, is dus niet tegenstrijdig met wat ik zeg. Ik dacht dat er een vrij grote consensus aan het groeien was, niet alleen in de commissie voor Economie maar ook buiten het parlement, over het feit

dat de loonlast hoe dan ook te hoog is en veel kwaad berokkent. Ik hoor met gemengde gevoelens dat dit hier en daar opnieuw in twijfel wordt getrokken. Jammer, want dan gaan we toch de verkeerde kant uit.

Ik herinner me de discussies die ik met minister-president Van den Brande en met een paar leden van de SP-fractie heb gevoerd, onder meer over het pijnlijke Renault-dossier. Men zei toen dat deze sluiting niets te maken had met de loonkosten. Ondertussen is dat toch al een aantal keren tegengesproken. Het is nogal evident dat men zich bij zulke grote ingrepen niet uitsluitend door één element laat leiden. Het zou echter een even grote denkfout zijn om aan dit element voorbij te gaan.

Mijnheer de minister, wij willen de loonlasten verlagen en pleiten om voor de financiering daarvan het kindergeld naar de deelgebieden over te hevelen, zodat Vlaanderen zelf kan instaan voor die verlaging. Maar u gebruikt in uw tegenargumentatie zelfs citaten van de heer Denys uit het vorige zittingsjaar. We moeten ernstig blijven. Dit is geen goede basis is om te zeggen dat iets kan of niet kan. Zelfs juridisch zijn we ver van huis.

Minister Eric Van Rompuy : Dit is een repliek op de bewering van de heer De Gucht dat men deze maatregel in het parlement met een gewone meerderheid kan doorvoeren. U weet dat de Franstaligen tegen elke vorm van federalisering van de sociale zekerheid zijn. Ik begrijp dat de heer De Gucht om politieke redenen zegt dat voor zoiets een gewone meerderheid, zonder de Franstaligen, volstaat. Tijdens de discussies die ik ter gelegenheid van de Sint-Michielsakkoorden heb meege maakt – ik was daar verslaggever en heb er maanden gekampeerd – heb ik de VLD nochtans tientallen malen horen argumenteren : pas op, want met die bijzondere wet is men niet in staat om in de toekomst de sociale zekerheid naar de deelstaten over te hevelen zonder een tweederde meerderheid. Dat wordt helemaal in een bijzondere wet gebetonneerd. Dat was voor ons als Vlamingen ook een moeilijk punt, maar het is toen goedgekeurd.

Wat de heer Van Gucht zegt, is volledig in tegenspraak met de feitelijke situatie. Men heeft daar een tweederde meerderheid voor nodig. Zonder de Franstaligen gaat het niet, en zij zijn ertegen. De situatie is niet zo eenvoudig als men hier wil laten uitschijnen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik wou u wijzen op het feit dat u van een politieke discussie een juridi-

Bogaert

sche discussie gemaakt hebt. Het is niet omdat men in politieke context een aantal uitspraken heeft gedaan dat die ook juridische draagkracht hebben.

De heer Karel De Gucht : Ik ga niet herhalen waarom mijns inziens en ook volgens een aantal andere mensen die federalisering kan gebeuren bij gewone meerderheid. Maar het is niet omdat een aantal jaren geleden in verband met de financieringswet werd gezegd dat het om een betonningsmechanisme ging, dat dit nu een argument zou zijn om tegen te spreken dat het al dan niet met een gewone meerderheid kan worden goedgekeurd.

Men moet gewoon de wetgeving bekijken en dan uitmaken of een en ander kan of niet. We hebben een sluitende redenering waarom het kan. We kunnen er desnoods eens over discussiëren om te zien hoe het in mekaar zit. Ik geef toe dat het niet gemakkelijk zal zijn en dat men de Franstaligen moet meekrijgen om het met een gewone meerderheid gestemd te krijgen, maar dat wil daarom nog niet zeggen dat een tweederde meerderheid nodig is. Ook met een gewone meerderheid kan men problemen hebben om het goedgekeurd te krijgen, omdat de gevoeligheden in het zuiden van het land anders liggen dan in het noorden van het land. Wij zullen er het zuiden van het land moeten van overtuigen dat men bepaalde stappen moet zetten, wil men uit de problemen raken. Ik ben de laatste om te beweren dat het gemakkelijk zal zijn met de PRL, maar men zou kunnen proberen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik wil de discussie over de terugverdieneffecten niet opnieuw openen, maar ik heb daarover toch een aantal dingen gehoord die mij tegen de borst stuiten. Waarover gaat het uiteindelijk ? Wat is de essentie van die discussie ? Aan Vlaamse kant zouden we bepaalde maatregelen nemen waardoor mensen aan het werk raken en waardoor terugverdieneffecten ontstaan die uiteraard in de tijd en in de hoogte gespreid zijn.

Die terugverdieneffecten zijn werkelijk aanwezig, anders hebben de maatregelen die we nemen geen gevolg en geen zin. Dan vraagt men zich af waar we mee bezig zijn. Wie anders dan het federaal niveau geniet van die terugverdieneffecten ? Hoe zullen we uitleggen dat we in Vlaanderen belastingen betalen, en dat we belast worden op het moment dat we gaan werken om maatregelen te nemen om werklozen aan het werk te helpen ? Dat doen we echter niet, omdat wat we uitsparen aan

werkloosheidsvergoedingen aan het federaal niveau ten goede komt. Gaan we het zo aan onze achterban uitleggen ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Bogaert, ik ben het met u eens dat men dat in die brede zin kan stellen. Ik heb dit debat vandaag als buitenstaander gevolgd en ik merk dat hier veel thema's behandeld werden die op dit moment niet onder onze bevoegdheid vallen. Ik vind het wel logisch om een werkgelegenheidsdebat te kaderen in een groter geheel en om er de federale dimensie in aan te halen. In de conclusies vind ik echter heel wat concrete elementen terug die direct ingrijpen op dit Vlaamse niveau en waarover we deze namiddag niets gezegd hebben. Deze conclusies gaan juist over een Vlaams werkgelegenheidsbeleid.

We hebben het deze middag bijna enkel over de loonkosten gehad. Ik heb het gevoel dat we allemaal in het verhaal van de VLD gestapt zijn om daarover te debatteren. Bepaalde andere uitgangspunten zijn te weinig belicht. De heer De Gucht had het daarstraks over de omkadering en over de omgevingsfactoren waarvan hij vond dat ze wel goed zaten. Het zijn juist die omgevingsfactoren waaraan we vanuit het Vlaamse niveau iets kunnen doen. Ik denk niet dat het allemaal goed zit. Ik had graag een debat op dat niveau gehoord.

De voorzitter : Mijnheer Bogaert, ik ga u acht minuten extra spreektijd geven. U beschikt nog over een kwartier.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik wil u zeggen waarom wij pleiten voor loonlastverlaging. De consensustekst toont aan dat iedereen hier voorstander van is. We willen proberen aan te duiden wat de gevolgen zullen zijn en waar we het geld zullen vandaan halen. We nemen geen genoegen met het tegenargument dat de eventuele gevolgen op een ander niveau liggen. Het is de opdracht van dit parlement om dit door te geven aan de Vlaamse regering, die op federaal niveau moet onderhandelen over de manier waarop dit alles op de meest efficiënte manier ten goede kan komen op de plaatsen waar het hoort.

We hebben in de nota die we in de commissie hebben neergelegd en tijdens de debatten, nadrukkelijk gepleit voor een gedeeltelijke alternatieve financiering, dit onder meer door de herschikking van de fiscaliteit. Ook dit behoort niet onmiddellijk

Bogaert

tot onze bevoegdheid. Indirecte belastingen mogen een groter gewicht krijgen in het geheel, en de solidariteit binnen het socialezekerheidssysteem mag best worden gefinancierd via de fiscaliteit.

Ten slotte durven we zelfs pleiten voor de responsabilisering van de uitgaven in de sociale zekerheid, waarbij we de nadruk leggen op het onderscheid tussen het verzekeringsaspect en het solidariteitsaspect. We leggen de klemtoon op het verzekeringsidee. We willen wel vermijden dat er een werkloosheidsval ontstaat, en daarom pleiten we voor het sleutelen aan de structuur van de uitkeringen.

We pleiten zelfs voor het invoeren van een onvoorwaardelijk – of noem het gewaarborgd – basisinkomen, wat niet hetzelfde is als het huidige minimumloon. Hiermee bedoel ik een basisinkomen voor iedereen, waardoor het minimumloon zou worden verlaagd, niet voor de betrokkene, maar voor diegene die het moet uitbetalen. Op die manier zouden veel vormen van arbeid plots rendabel worden en dit zou vooral voor laaggeschoolden een zeer goede zaak zijn.

Wat innovatie, onderwijs en vorming betreft, hebben we ook gepleit voor het innoverend ondernemen. Ik dacht dat we het daar in de commissie bijna unaniem over eens waren. We hebben het hier in dit parlement al zo vaak gezegd, en in de commissie komt het ook steeds opnieuw terug: we moeten een kader creëren waarbinnen creativiteit wordt aangemoedigd, in plaats van ontmoedigd. Netwerken tussen ondernemingen onderling moeten fiscaal aantrekkelijk worden gemaakt, in plaats van afgestraft. We pleiten voor kwaliteitscontrole en kwaliteitszorg. We pleiten er vooral voor om tijdig te voorzien in nieuwe ontwikkelingen, opdat ondernemingen worden aangemoedigd.

Ten aanzien van het onderwijs pleiten we voor een nieuwe visie op het beroepsonderwijs en voor het verhogen van de status, de kwaliteit en de aantrekkelijkheid ervan. We pleiten voor een heldere individuele beroepskeuze-informatie. We vinden dat die keuze niet te vroeg moet worden gemaakt. We zijn het in de commissie eens geworden over het principe van het invoeren van modules in het beroepsonderwijs, om de individuen de gelegenheid te geven maximaal van de persoonlijke capaciteit gebruik te maken.

We pleiten voor een grotere betrokkenheid van het bedrijfsleven. De textielsector in Zuid-West-Vlaan-

deren trekt aan de alarmbel. Minister Van den Bosch is van plan daar ingrijpende maatregelen door te voeren. Het onderwijsaanbod zou helemaal niet meer afgestemd zijn op de behoeften van het bedrijfsleven. De ondernemingen lieten ons weten dat ze de Vlaamse overheid al zo vaak vroegen met hen rekening te houden. Het onderwijs afstemmen op de noden van de samenleving, is essentieel.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik ben het met u eens, mijnheer Bogaert. De bedrijfswereld moet echter evenzeer zijn verantwoordelijk tegenover het onderwijs opnemen. De ondernemingen laten het onderwijs in de steek. U moet maar eens praten met degenen die stages organiseren. We zouden misschien mechanismen kunnen inbouwen waardoor het bedrijfsleven wordt gestimuleerd of beloond bij het opnemen van zijn verantwoordelijkheden.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik pleit net als u voor betrokkenheid van het bedrijfsleven. Ik ben ervan overtuigd dat wisselwerking en overleg voor beiden winst zal opleveren.

Ik pleit even nadrukkelijk voor permanente vorming. Dit is een essentieel en fundamenteel recht. In kleine ondernemingen kost permanente vorming relatief veel geld. We moeten de beschikbare technologie aanwenden om de kleine ondernemingen hierbij te helpen. Telenet Vlaanderen biedt op dat vlak mogelijkheden.

Over leefmilieu en ruimtelijke ordening kan ik kort zijn. Wat de codificatie en coördinatie van de wet betreft, hebben we de toezegging van de minister dat dat voor het einde van het jaar in orde komt. Ook wij pleiten voor die rechtszekerheid, dit echter zonder de normen opnieuw in vraag te stellen. De druk om de normen af te zwakken, zal automatisch ontstaan bij de codificatie.

Inzake mobiliteit pleiten we voor enige creativiteit. We zouden bijvoorbeeld het klassieke transport per vrachtwagen kunnen vervangen door automatisering. In Nederland lopen zo'n projecten. Tussen de bloemenveilingen en de luchthaven rijdt er geen vrachtverkeer meer. Er loopt een ondergrondse automatische transportband. Dit kost geld. Hebben we dat ervoor over?

We pleiten ook voor transport per trein in plaats van per vliegtuig. Dat kan ouderwets klinken, maar ik wil iedereen uitnodigen het te overwegen. De Vlaamse regering geeft zagezegd prioriteit aan de

Bogaert

binnenvaart. Elke ingreep in die sector kost veel geld, maar de opbrengst voor het milieu is niet te schatten.

De voorzitter : Mijnheer Bogaert, wilt u afronden ?

De heer Jean-Marie Bogaert : Telewerk kwam hier ook even ter sprake. Volgens onderzoeken is nauwelijks 10 percent van de werknemers en ook nauwelijks 10 percent van de werkgevers daartoe bereid. Hierover bestaan echter veel misvattingen. Telewerken is niet noodzakelijk hetzelfde als thuiswerken. Gelijkaardige bedrijven uit verschillende regio's zouden kunnen samenwerken binnen één structuur. Deze mogelijkheid zou voor de mobiliteit een enorme toegevoegde waarde betekenen. We pleiten ook nadrukkelijk voor extra investeringen in het openbaar vervoer.

Wat de kwaliteit van de overheid betreft ; is een efficiënte ontvangst van bedrijven nodig. Tot vervelens toe verwijs ik naar Noord-Frankrijk waar men via één loket de bedrijven door de wirwar van administratieve rompslomp loodst en ze begeleidt van begin tot eind.

Over de Europese subsidies heb ik het al gehad, zij het laatdunkend. Het is een echte absurditeit en bovendien een arbeidsvernietigende tussenkomst. Het enige resultaat is dat de activiteiten van de ene regio naar de andere verhuizen.

Mijn laatste drie minuten wil ik spenderen aan hoe wij de evolutie van het sociaal overleg in Vlaanderen zien. Ik stel vast – en ik hoop dat daar nog een consensus over bestaat – dat het vertrouwen tussen de sociale partners in Vlaanderen van een andere orde is dan op federaal niveau. In Nederland heeft men meer succes gehad.

We stellen vast dat het sociaal overleg op federaal niveau niet leidt tot wat het zou moeten leiden. We bevinden ons in goed gezelschap als we dat beweren. Niemand minder dan federaal minister Miet Smet heeft zondag zelf gezegd dat ze een federaal interprofessioneel akkoord nog niet vlug tot stand ziet komen. Als het op federaal niveau niet kan, dan moet het op Vlaams niveau. We willen daar duidelijk over zijn. We willen het federaal niveau nog de tijd geven tot na het zomerreces, namelijk tot 1 oktober 1997. Als het federaal overleg tegen die datum niet tot resultaten heeft geleid, dan moeten er CAO's worden afgesloten op Vlaams niveau.

We pleiten wel degelijk voor een Vlaams pact van Wassenaar. We willen niet de schoonheid van de lege verpakking met alleen beperkte Vlaamse bevoegdheden, zoals permanente vorming en kinderopvang. De federale regering kan het dan nog niet eens laten om daar maatregelen over uit te werken. We krijgen altijd het verwijt dat we onze bevoegdheid overschrijden. Ik heb minister Pinxten echter horen zeggen dat hij het warm water zou uitvinden voor permanente vorming en kinderopvang.

Ik weet dat het loonbeleid op Vlaams niveau niet algemeen bindend kan worden verklaard. Mijn conclusie daaruit is dat Vlaanderen integraal bevoegd moet worden voor het tewerkstellingsbeleid, opdat het sociaal overleg zou kunnen uitmonden in een betekenisvol Vlaams akkoord van Wassenaar.

Ik had nog willen zeggen dat we er voorstander van zijn om de beruchte vormen van banenplannen grondig door te lichten. We zouden liever hebben dat ze verdwijnen en worden vervangen door enkele concrete, heldere plannen. In elk geval moeten de huidige tewerkstellingsprogramma's worden doorgelicht op hun efficiëntie en doorstromingsmogelijkheden naar de reguliere markt.

Wat de trekkingsrechten betreft, is het voor ons zeker onaanvaardbaar dat die door het federale niveau slechts gedeeltelijk aan Vlaanderen worden uitbetaald. Als dat in de toekomst zo blijft, moeten we stappen zetten om het federaal niveau tot andere inzichten te brengen of te dwingen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister-president, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zou mijn toespraak willen beginnen met een boutade. Eigenlijk zou niet alleen de werkloosheid, maar ook de spreektijd gehalveerd moeten worden. Ik zit hier met een behoorlijke frustratie en moet hierbij steeds denken aan een nummer van Elvis Costello. Die man begon zijn carrière op het einde van de jaren zeventig – ik was toen zeventien jaar oud – met de Angry Young Men. Hij had toen een schitterend nummer gemaakt : all this useless beauty. Ik heb de hele tijd zitten denken aan all this useless beauty die we hier de hele namiddag hebben moeten aanhoren. Om te bewijzen dat ik het anders wil aanpakken, heb ik van mijn tekst van vijftien bladzijden een resolutie gemaakt van twee bladzijden. Om het kort te houden, zou ik u willen vragen, mijnheer de voorzitter, mij een seintje te geven wanneer ik halfweg ben. Ik

Stassen

zal dan afronden zodat dit debat niet zal leiden tot een kater bij heel veel mensen, waaronder ikzelf. (*Applaus*)

In onze resolutie wensen we een aantal overwegingen naar voren te brengen. Ik zal ze, zoals beloofd, kort houden.

Ten eerste is er de vaststelling, zoals nogmaals door een hele mooie grafiek in het Snelbericht van het VEV van 9 april 1997 aangetoond, dat in alle landen – niet alleen in Amerika, maar ook hier – het verband tussen economische groei en werkgelegenheid in een versneld tempo steeds kleiner wordt. De economische groei moet dus steeds sterker toenemen om toch nog wat werkgelegenheid te creëren.

Een tweede overweging in onze resolutie is dat de nominale toename van het aantal arbeidsplaatsen in België nagenoeg volledig toe te schrijven is aan deeltijdse arbeid. Dit blijkt uit tal van studies, onder meer uit de RSZ-statistieken.

Een derde overweging is dat de federale PWA-regeling zich steeds meer op het bevoegdheidssterrein van de gewesten, en dus van Vlaanderen, begeeft. De PWA's doen immers aan arbeidsbemiddeling. Ik heb bijvoorbeeld mijn tuin laten verkommeren. Via een PWA komt iemand in mijn tuin werken. Dat is arbeid en dus doen PWA's aan arbeidsbemiddeling, wat – om de juridische term te gebruiken – een exclusieve bevoegdheid is. Dit is toch een bevoegdheid die aan de gewesten en aan Vlaanderen toebehoort? De PWA's doen echter niet alleen aan arbeidsbemiddeling, zij creëren ook volwaardige arbeid. Wat zijn anders de preventie- en de veiligheidsjobs die onder meer door minister Vande Lanotte worden gecreëerd? Dat is toch volwaardige arbeid? Kijk maar naar wat men bijvoorbeeld in Nederland heeft gedaan: een convenant tussen de verzekeringsmaatschappijen heeft daar 700 mensen tewerkgesteld, onder meer voor de beveiliging van parkings. Als ik het Arbitragehof goed begrepen heb, is het verlenen van arbeid door een PWA een gewestelijke materie. De derde overweging is dus dat de federale PWA-regeling zich eigenlijk op ons terrein bevindt.

De vierde overweging gaat over de goedkeuring door dit parlement van het Verdrag van Leuven. Daarin hebben we eigenlijk een werkgelegenheidsnorm aanvaard: de halvering van de werkloosheid op middellange termijn. In dit verdrag wordt het jaar 2003 vooropgesteld, en niet het jaar 2004. Toch

ligt de ambitie nog hoger bij de partners van het Verdrag van Leuven, evenals bij de mensen die het hier hebben goedgekeurd.

Een vijfde overweging is dat Vlaanderen, in vergelijking met vergelijkbare landen of regio's, zwak scoort inzake de opleiding en vorming van risicogroepen op de arbeidsmarkt. HIVA heeft dat aangetoond in 1995, maar misschien werd ondertussen de inhaalbeweging een beetje ingezet. Toch zeggen de partners binnen VESOC dat de inhaalbeweging nog niet is wat ze eigenlijk zou moeten zijn. De inhaalbeweging is broodnodig, en dit zal dan ook blijken uit onze voorstellen.

Een zesde overweging is dat de VDAB door het beheerscontract in een zeer strak financieel en organisatorisch keurslijf is gestoken. Een van de pijnlijke gevolgen hiervan is dat de VDAB haar heel specifieke opdracht, namelijk aandacht voor de langdurig en laaggeschoolde werklozen, minder goed kan vervullen, omdat die risicogroep zeer algemeen wordt beschouwd. Iemand die één jaar werkloos is, komt nu al in die risicogroep terecht en duwt zo een aantal mensen opzij die met meer reden in die groep werden opgenomen.

Een zevende overweging is dat het opleidingsbeleid inzake de risicogroepen versnipperd en incoherent is. Alle mensen die in die sector werken, zullen u dat vertellen. Zoals hier al eerder gezegd is, is er een voortdurende verandering van de regelgeving op het vlak van milieu en ruimtelijke ordening. De wetgeving op het vlak van de opleiding voor risicogroepen verandert echter in nog veel hogere mate.

Ik ga over tot een achtste vaststelling. Vlaanderen is al een aantal jaar bevoegd voor de tewerkstellingsprogramma's. Hiervan worden echter de evaluatie en de regularisatie voortdurend uitgesteld. Die tewerkstellingsprogramma's vormen een echt adderkluwen. Het is onmogelijk om daar een duidelijk beeld van te krijgen. Over hoeveel mensen gaat het in totaal? Wat is de kostprijs van die programma's? Die vragen kunnen nog min of meer worden beantwoord. Meer inhoudelijke vragen kunnen echter absoluut niet worden beantwoord. In veel gevallen kunnen er ook geen objectieve criteria worden gegeven, maar spelen partijpolitieke factoren een belangrijke rol.

Ik begrijp dat een evaluatie van die tewerkstellingsprogramma's moeilijk is. Er moeten immers een aantal heilige huisjes – bij de gemeenten of binnen de sectoren cultuur, welzijn en onderwijs – worden gesloopt. Dit is zeer moeilijk.

Stassen

Daarom duurt het ook zo lang. De uitdaging is dat men er snel werk van zal maken. De goede projecten moeten worden geregulariseerd. De andere moeten opnieuw een doorstromingskarakter krijgen voor de echte risicogroepen. Van de ongeveer 45.000 mensen die in een tewerkstellingsprogramma zitten, behoren er heel weinig tot de echte risicogroepen. Integendeel, er zitten heel wat hoger geschoolden in.

Zo kom ik tot mijn laatste opmerking. We aanvaarden de budgettaire meesternorm-2 niet. We hebben dit tijdens de begrotingsbespreking voor 1997 ook al duidelijk gezegd. Als men die norm niet aanvaardt, ontstaat er volgens de SERV voor 1997, 1998 en 1999 een grotere beleidsruimte voor een bedrag van minimaal 12 miljard frank. Dat bedrag neem ik op in mijn uiteenzetting.

Daarom wil ik, samen met mijn fractie, een aantal voorstellen doen. Ik besef uiteraard ook wel dat die niet alle problemen zullen oplossen, maar toch denk ik dat ze een stap in de goede richting kunnen zijn.

Mijn eerste voorstel is eigenlijk een nulvoorstel, want het levert geen werkgelegenheid als dusdanig op. De werkgelegenheidsnorm uit het Verdrag van Leuven moet worden vervangen door een programmeringsnorm. Om in 2003 een halvering van de werkloosheid te bereiken, moeten er in de komende jaren ongeveer 30.000 extra banen worden gecreëerd. Deze programmeringsnorm willen we als een soort van nulvoorstel naar voren schuiven.

Ik kom dan tot mijn eerste echte voorstel. De arbeidsduurverkortings- en de arbeidsherverdelingsmaatregelen vanuit Vlaanderen willen we decretaal ondersteunen via een tweede cheque. Alle mensen die deeltijds werken, moeten een permanente ondersteuning krijgen. Het exacte bedrag moet men dan maar eens berekenen. Het zal variëren in functie van de inkomenscategorie en de mate waarin men deeltijds werkt. Dit moet dus een vaste cheque worden voor onbepaald duur.

Ik ga over tot mijn tweede voorstel. Binnen de Vlaamse administratie moet de arbeidsherverdeling grondig worden bestudeerd. In het federaal parlement hebben we een voorstel ingediend over de dertigurenweek. We zouden eigenlijk eens moeten onderzoeken in hoeverre dit toepasbaar is op de Vlaamse situatie. Er zijn in dat verband verschillende voorstellen gedaan die we nader kunnen bekijken. Zo kunnen we nagaan hoeveel dit in

totaal zou kosten. Dan kunnen we het voorbeeld geven aan andere administraties en ook aan het bedrijfsleven. Dat zou een zeer grote stap zijn.

Een ander voorstel is dat alle inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, en ook op het gebied van het innovatiebeleid, gericht worden op een ecologische ombouw naar een duurzame economie. Tevens moet er human-resourcesonderzoek komen naar de optimale inschakeling van laaggeschoolden in het economisch proces. Als men daarvoor een aantal hefboomen kan creëren, dan kan dit op termijn kostenbesparend zijn. We willen daarom een serieuze inhaalbeweging realiseren in Vlaanderen in de opleiding van laaggeschoolden en langdurig werklozen. Ik verwijs terzake naar een studie van HIVA en naar een aantal vertegenwoordigers van de sociale partners.

Nog een ambitieus voorstel is een decretale regeling ter vervanging van het PWA-systeem, voor buurtdiensten die zich specifiek richten naar risicogroepen op de arbeidsmarkt. Noem het buurtdiensten, lokale diensten of PWA's, dat doet er niet toe. De hoofdzaak is dat reguliere tewerkstelling wordt gecreëerd voor die risicogroepen. We hebben daar de budgettaire ruimte voor, want we hebben twaalf miljard frank ter beschikking.

Een heel duidelijk denkkader, bevestigd door heel wat studies, is dat een milieubeleid gestoeld op preventie en duurzaamheid, aardig wat werkgelegenheid creëert. Als men voor dit milieubeleid de geschikte bedragen veil heeft, kan men er heel wat mensen tewerkstellen. Let wel : het gaat hier niet om een opkuismilieubeleid.

Een ander voorstel is om de infrastructuurwerken prioritair te richten op stadskernvernieuwing en openbaar vervoer, eventueel voor het oplossen van een aantal zwarte punten rond de grote steden. Het laatste voorstel is dat voor eind 1997 over een ambitieus Vesoc 3-akkoord wordt onderhandeld met de sociale partners.

Om te eindigen wou ik nog zeggen dat dit debat geen enkele zin heeft gehad als de begroting voor 1998 er niet anders gaat uitzien. Anders hebben we hier alleen maar een mooie intellectuele denkoefening verricht en onszelf een fraaie collectieve catharsis bezorgd om de frustraties rond Renault en rond de werkgelegenheid kwijt te raken, zonder echter in de praktijk iets te hebben verwezenlijkt. *(Applaus)*

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden**

De voorzitter : Bij toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer De Gucht het woord gevraagd voor een voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, moeten we geen regeling treffen in verband met de resoluties naar aanleiding van dit debat ? Moeten we niet beslissen om die bij hoogdringendheid aan de agenda van morgen toe te voegen ?

De voorzitter : Het is heel eenvoudig. U bent niet verplicht resoluties in te dienen. (*Gelach*)

Als u dit toch niet kunt laten, dan hebt u daar nog de tijd voor tot morgen.

De heer Karel De Gucht : Zou u ons dan, in uw grote wijsheid, niet willen zeggen tegen wanneer die moeten worden ingediend ?

De voorzitter : Er is geen enkel probleem. We moeten echter wel de tijd hebben om ze rondgedeeld te krijgen.

De heer Van Mechelen heeft het woord

De heer Dirk Van Mechelen : Ik zou graag weten of de regering vandaag nog antwoordt op de parlementaire betogen.

De voorzitter : Uiteraard.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, u kunt vaststellen dat de regering aanwezig is. Het aantal aanwezige parlementsleden is enigszins teruggelopen. Ik heb daar alle begrip voor. Heeft het zin om dit debat vanavond nog af te ronden ? Het is echter wel logisch zijn dat de regering nog een antwoord geeft. Ik ben alleszins bereid om op gelijk welk moment te antwoorden.

De voorzitter : Als iedereen de toegestane spreek-tijd respecteert, dan kan de minister-president om 21 uur zijn uiteenzetting beginnen.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Met deze werkwijze bewijst men het parlement geen dienst. Mijns inziens is het beter om morgen het debat te herne-men in aanvaardbare omstandigheden, eerder dan nu voor een lege zaal een theaterstuk op te voeren. Ik vind dit niet ernstig.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik begrijp de bekommernis van de minister-president. Maar ik stel toch voor dat we na de schorsing de vergadering beëin-digen, en morgen om 10 uur hernemen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, ik verneem dat na de onderbreking de bespreking zou kunnen opschieten. Ik wens bijgevolg nog vandaag te antwoorden.

De voorzitter : We moeten er ook rekening mee houden dat de agenda van de vergadering van morgen reeds zeer zwaar is. Daarom zouden we kunnen overwegen om nu de nodige discipline op te brengen, zodat de minister-president om 21 uur het woord kan nemen.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik stel voor dat we daar-over stemmen.

De voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer Jef Sleecx : De belangrijkste sprekers in dit debat hebben reeds het woord genomen. Daar-om ben ik bereid om mijn spreek-tijd niet te benut-ten, op voorwaarde dat de andere sprekers dat ook doen. De minister-president zou dan vlug een ant-woord kunnen geven.

De voorzitter : Ik stel voor dat we ons voor de schorsing over het voorstel van de heer De Gucht uitspreken.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Het parlement is het meest gebaat bij ordentelijke afspraken over de werkzaamheden. De agenda voor morgen ligt vast. We weten nu reeds dat het moeilijk zal zijn om die

De Roo

tijdig af te werken. Als we de bespreking van vandaag verschuiven, dan komen we morgen in de problemen. Bovendien moeten we rekening houden met de werkzaamheden van de minister-president. Morgenvroeg staat het visserijdecreet op de agenda. Dit agendapunt vraagt vooral de aandacht van de minister van Economie, en niet van de minister-president. Moeten we ook daarmee geen rekening houden ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, aangezien we vandaag de uiteenzettingen hebben gehad, wil ik ook vandaag mijn antwoord geven. Op dit punt wens ik hoe dan ook het woord te nemen vanuit de regering.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik wens een kleine correctie aan te brengen. Het kan misschien een tegemoetkoming zijn ten aanzien van de heer De Gucht.

Als we vandaag de bespreking voortzetten en de minister-president laten antwoorden, kan eventueel morgen de bespreking van de resolutietekst, namelijk de consensustekst en de andere resoluties die nog aan bod moeten komen, vlak voor de stemming plaatsvinden.

De voorzitter : Blijft u bij uw voorstel, mijnheer De Gucht ?

De heer De Gucht blijft bij zijn voorstel om morgen het debat verder te zetten. Dan zullen we ons daarover uitspreken voor de schorsing van de vergadering.

Het incident is gesloten.

DEBAT over tewerkstelling in Vlaanderen (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over tewerkstelling in Vlaanderen.

De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde

collega's, tijdens de korte tijdsspanne die me toegevoegd wordt, wil ik in de eerste plaats de sprekers danken die een zeer interessant debat hebben uitgebouwd in de commissie. Het zijn dan ook hoofdzakelijk de commissieleden die hier aanwezig zijn.

De dynamiek zoals we die hebben gekend in de commissie, is de waarde van het Vlaams Parlement.

De onderwerpen waarover ik het zal hebben zijn innovatie en onderwijs. Dit zijn toevallig bevoegdheden van dit parlement. We hebben zonet veel tijd besteed aan bevoegdheden die dit parlement niet uitoefent. Ik zou mijn uiteenzetting in één zin kunnen weergeven : investeer in mensen. Om dit te verklaren moeten we even terugkeren naar de jaren tachtig, naar de DIRV-actie. Die heeft mijns inziens niet de gewenste resultaten opgeleverd. Er had misschien eerst een culturele revolutie moeten aan voorafgaan. De verandering zelf was voor velen te angstaanjagend waardoor men heeft afgeremd. Misschien moeten we vandaag afspraken maken over een nieuwe DIRV, maar dan binnen een serieuze culturele dimensie. Ik hoop dat dit een plaats zal krijgen in het innovatiepact dat de minister-president heeft aangekondigd.

Om mijn stelling te verdedigen zou ik willen wijzen op een aantal belangrijke ontwikkelingen. Tijdens de jaren zestig formuleerde een bedrijfsleider het potentieel van zijn bedrijf in zaken, in de jaren tachtig deed hij dit in mensen. Ik stel eveneens een belangrijke groei vast van het immateriële binnen de economische activiteit. In de Financieel-Economische Tijd van vandaag staat geblokletterd : in 2015 nog amper 12 percent in de industrie. Dit is indicatief voor de zin die we aan het debat over innovatie en onderwijs moeten geven. Het gaat veeleer om een verschuiving van jobs dan om een vernietiging. Er is een breuk tussen de job van vandaag en die van morgen. Op basis van de mogelijke ontwikkelingen, moeten we die breuk proberen te overbruggen. Daarom moet worden geïnvesteerd in opleiding en in mensen.

Het voornaamste materiaal van morgen is het mensenmateriaal. Dat is belangrijk als we het over innovatie hebben. De mens moet zichzelf in vraag stellen. Wij moeten onszelf in vraag stellen. We moeten ons product, ons proces, onze structuren in vraag stellen. Dan komen we tot een houding die is gericht op innovatie. Onze bedrijven zijn teveel bezig met horizontale concurrentie. Ik wil pleiten voor een grotere aandacht voor verticale concurrentie. Met verticale concurrentie bedoel ik dat de bedrijven zich zouden bezighouden met de opvolging en met de veredeling van hun product. Het

Candries

betekent ook dat ze bezig zouden zijn met de concurrentie van hun eigen bedrijf, vandaag en gisteren, opdat het morgen nog kansen zou hebben.

In de discussie over de loonkost heeft men aangevoerd dat er nog andere parameters zijn om succes te meten dan enkel en alleen de loonkost. Er is de productiviteit. Er is de waarde van het product. Kan men sneller leveren dan de anderen? Het marktgebeuren heeft veel dimensies. Ik pleit er niet voor om de loonkost onaangeroerd te laten. Men heeft het daar voldoende over gehad. Ik wil daarover niet meer spreken. Ik wijs er gewoon op dat er naast die loonkost een aantal andere dimensies zijn die onze aandacht verdienen. Die dimensies zitten in de context van innovatie. Men moet niet alleen innoveren met betrekking tot producten, processen en structuren maar ook inzake het voornaamste materiaal, hét potentieel van de ondernemingen en van de economie: het menselijk potentieel.

Zo komen we bij de relatie tussen onderneming, onderwijs en onderzoek. Ik ben ervan overtuigd dat de interactie tussen die drie de basis is voor innovatie. Er moeten tussen die drie niveaus nieuwe afspraken worden gemaakt. Dat geldt ook wanneer we het hebben over een nieuwe dimensie van arbeid, namelijk het in zichzelf investeren. Wie zal daarvoor de verantwoordelijkheid opnemen? Wie draagt die kost: het individu, de onderneming of de overheid? Hieromtrent moeten nieuwe afspraken worden gemaakt.

Er moet iets staan tegenover een individu dat in zichzelf wil investeren, dat een positieve houding heeft aangenomen en dat innovatie- en leerbereid is. Zo een individu creëert een meerwaarde voor de economie. De overheid moet er aandacht voor hebben. Zo een individu is ook een meerwaarde voor het bedrijf. Het bedrijf moet er dus ook aandacht aan besteden.

Ik pleit voor een nieuwe afspraak wanneer het gaat om de veredeling van het voornaamste element van ons economische potentieel, de mens. Ik pleit ervoor om in de mens te investeren en om nieuwe afspraken te maken met betrekking tot de investering in de mens. Ik heb het in dit verband niet alleen over het onderwijs met economische doeleinden maar over het onderwijs in het algemeen. Om kansen te hebben in het kader van innovatie en competitie, moet men de juiste attitude aanleren. Attitude is niet iets dat men op de valreep meegeeft, als de leerlingen de school verlaten. Een

attitudinale opvoeding is een ononderbroken proces dat eigenlijk thuis al begint.

De attitudevorming is dus belangrijk. De vorming van vaardigheden is ook heel belangrijk. Ik hoor zeggen dat een bepaalde investering in Vlaanderen in fine werd besloten omdat Vlamingen wat taalvermogen betreft een veel hoger niveau bereiken dan Fransen, Duitsers of Nederlanders. Laten we in dat taalvermogen investeren.

Mijnheer de minister-president, een innovatie-pact, een aantal mogelijkheden binnen het HOBU, enzovoort, zijn troeven voor morgen. Wij verwachten daar veel van. We hopen dat de interactie tussen de drie partners op het werkveld voor economie – onderneming, onderwijs en onderzoek – zullen worden ondersteund door netwerking, namelijk de toegang tot databases en tot elkaars informatica-mogelijkheden, lokale netwerking en dan netwerking over de groeperingen heen, over streekplatformen heen, op het internationale niveau. Wij moeten werken aan de veredeling van onze belangrijkste productiefactor, namelijk de mens. Ik pleit dan ook voor een offensieve tewerkstellingsstrategie.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer de uiteenzetting van de heer Candries. Hij spreekt over attitudes en over een bepaalde mentaliteit. Mijnheer Candries, meent u dat deze mentaliteit bij onze jeugd onvoldoende aanwezig is? Meent u dat hieraan nog moet worden gewerkt en, zo ja, op welke manier?

De heer Herman Candries : Op dit ogenblik zijn er scholen die de afgestudeerden de indruk geven dat hun opleiding tot een bepaalde job moet leiden. Deze werkwijze is te zeer job-georiënteerd. Het onderwijs moet de afgestudeerden een platform meegeven van waarop naar jobs kan worden gezocht. Dit is een veel bredere toegangsweg dan in het verleden.

In de houding die men aanneemt moet er een leerbereidheid zijn, een bereidheid tot permanente bijscholing. Op die manier weerlegt men de kritiek dat sommige ondernemers wel zouden wensen dat men voor hen mensen vormt, dit terwijl het onderwijs een veel ruimere taak heeft. Teneinde de kloof te overbruggen tussen wat het onderwijs kan verwezenlijken en wat het bedrijfsleven nodig heeft, is een zekere leerbereidheid en aanpassingsbereidheid nodig. Dit is een kwestie van attitudes. Op dat vlak is er nog heel wat werk aan de winkel.

De voorzitter : Mijnheer Candries, mag ik u vragen om af te ronden ?

De heer Herman Candries : Ik pleit voor een offensieve tewerkstellingsstrategie. In een congres van het Europees Parlement, in verband met de regio's en de informatiemaatschappij, werd gezegd dat de informatiemaatschappij een revolutie is tegen de dictatuur van de geografie. Dit betekent dat de afstand wordt gerelativeerd, maar eveneens dat onze ligging wordt gerelativeerd. We moeten dan ook werken aan het aantrekkingsvermogen van Vlaanderen. Op dit vlak zijn er nog heel wat mogelijkheden. Door een opsmuk en door te investeren in restauratie kunnen wij bijvoorbeeld het aantrekkingsvermogen voor het toerisme en voor de investeerders opdrijven. Dit heeft eveneens een gunstig effect op de tewerkstelling. Ik meen dat er heel wat jobs kunnen worden gecreëerd en dat we het niet uitsluitend moeten hebben van het delen van jobs.

Tevens vraag ik aandacht voor het feit dat de werkloze werkloosheid in feite een pervers effect heeft, namelijk een ondermijning van het potentieel door het niet gebruik van het potentieel. Ik pleit dan ook voor een reactivering van de werkloosheid. *(Applaus)*

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden

De voorzitter : Aan de orde is de stemming over het voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden. We stemmen hierover bij zitten en opstaan.

De leden die dit voorstel steunen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel is niet aangenomen.

De heren Cannaerts en Schuermans en mevrouw Van Cleuvenbergen trekken zich als sprekers terug.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Dit is toch een debat, mijnheer de voorzitter ? Ik mag dan wel behoren tot de categorie van de vrij brave parlementsleden, maar er zijn toch dingen met betrekking tot de organisatie van onze werkzaamheden die me ontgaan. Op dit ogenblik vindt per maand nog maar één plenaire vergadering plaats. Het Bureau is erin geslaagd om tijdens de vorige plenaire vergadering het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg en het decreet over de hervorming van de openbare omroep op de dagorde te zetten. Het resultaat : de werkzaamheden werden een totale chaos. Vandaag werd er spreektijd bepaald voor een debat over werkgelegenheid, dat de prioriteit van de Vlaamse regering vormde en in het kader waarvan een aantal leden gedurende zes dagen van commissievergaderingen hard hebben gewerkt opdat een coherente tekst zou worden opgesteld. Over die tekst moeten conclusies worden getrokken. Ik stel dan enerzijds vast dat de belangstelling van het parlement matig is, maar anderzijds stel ik vast dat de minister bevoegd voor tewerkstelling in deze Vlaamse regering niet in de mogelijkheid verkeerde om dit debat bij te wonen. Wat de werkzaamheden van dit huis betreft : ik kan dit niet meer ernstig nemen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, minister Kelchtermans is hier geweest tot precies zeven over half zeven. Volgens de in het Bureau gemaakte afspraken was dit ongeveer het tijdstip waarop het debat zou zijn beëindigd. Ik kan u slechts zeggen dat minister Kelchtermans een imperatieve verplichting had.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, vandaar mijn voorstel om de werkzaamheden te onderbreken en deze in behoorlijke omstandigheden te hervatten in het bijzijn van de minister van Tewerkstelling.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, ik zou willen vragen dat het Bureau zich op zeer korte termijn beraadt over de organisatie van de plenaire zittingen. Hier loopt duidelijk iets fout. Dat kunnen we vanavond niet oplossen, maar het is echt noodzakelijk dat er zeer dringend werk van wordt gemaakt.

De voorzitter : Daarin kan ik u volgen.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, het Uitgebreid Bureau moet hier inderdaad hoe dan ook bepaalde conclusies uit trekken wat de organisatie van de werkzaamheden betreft. Toch wil ik het volgende zeggen. Een aantal leden hebben dit debat goed voorbereid. Ze waren dus van plan om een uiteenzetting te houden inzake een aantal materies die exclusief tot het Vlaamse niveau behoren, maar ze zijn nog niet aan de beurt gekomen. Ze zien af van hun spreektijd. Dit is niet goed voor het debat als dusdanig. Laten we echter de zaak even doordrijven. Mocht er nu in consensus een resolutie worden ingediend, dan zou ik het ermee eens zijn deze morgen te behandelen. Als we morgen dan nog eens met resoluties bij hoogdringendheid worden overstelpt, die we morgen zonder spreektijdbeperking in openbare vergadering moeten bespreken, dan verknallen we ook de agenda voor morgen. Dan stel ik voor dat we die resoluties niet bij hoogdringendheid bespreken, maar dat we ze integendeel nog eens rustig bekijken en ze binnen veertien dagen in plenaire vergadering behandelen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik ben het ermee eens dat de organisatie van deze vormen van debat – themadebatten, bij wijze van spreken – opnieuw wordt bekeken in het Bureau, opdat we ze anders zouden kunnen organiseren.

Er zijn twee mogelijkheden : ofwel houden we het korter, ofwel trekken we er één dag voor uit. Ik zie geen andere mogelijkheid. Ofwel beginnen we 's morgens en doen we zoals we nu bezig zijn, ofwel beperken we het debat tot twee of drie uurtjes.

De voorzitter : Dat is een zaak voor het Uitgebreid Bureau.

De heer André Denys : Ten tweede, ik wil het specifiek hebben over de vraag van de heer De Roo of we dit debat morgen moeten besluiten met stemmingen. Daar is maar één procedure voor, namelijk deze van resoluties die bij hoogdringendheid worden ingediend. De afspraak was om dit debat te beëindigen met stemmingen. Voor ons betekent dit – de heer De Gucht heeft dit ook gezegd – dat we het enerzijds eens zijn om morgen uitspraak te doen over een algemene resolutie in consensus en dat we er ons anderzijds aan houden – dat was trouwens ook aangekondigd – om de geschilpunten in de vorm van een resolutie in te dienen en om daar morgen over te besluiten. Het is een absolute afgang om dit debat morgen te besluiten zonder stemming. Het zal niet uit de hand lopen, mijnheer

De Roo. We moeten morgen ten minste proberen om via de procedure van hoogdringendheid het debat af te ronden.

De voorzitter : Mijnheer Van Mechelen, wenst u uw spreektijd te gebruiken ? Dat is uw recht. Mijnheer Sleecx, wenst u als laatst ingeschrevene nog het woord te nemen ?

De heer Jef Sleecx : Aangezien alle sprekers van de CVP zich terugtrekken, zal ik dat ook doen, om het debat niet onnodig te rekken.

De voorzitter : Ik stel voor om de vergadering nu te schorsen. Na de schorsing zullen de heer Van Mechelen, en daarna de minister-president, het woord nog voeren.

Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 20.10 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 20.20 uur.*
- *De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

DEBAT over tewerkstelling in Vlaanderen (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over tewerkstelling in Vlaanderen.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Het is toch jammer vast te stellen dat, waar in de Kamer een bepaalde commissie maandenlang dag en nacht heeft vergaderd over een belangrijk justitieel probleem, wij er eigenlijk niet in slagen het debat dat ook in Vlaanderen leeft, namelijk de werkgelegenheid, op een goede en grondige manier te voeren. Ik betreur het, mijnheer Cannaerts dat u zich terugtrekt, maar ik begrijp de situatie.

We hebben vandaag in het debat heel wat dingen gezegd die dringend aan uitvoering toe zijn, maar die in hoofdzaak hun beslag moeten krijgen via het federaal parlement.

Niemand in Vlaanderen twijfelt eraan dat een loonkostenverlaging tot op het niveau van onze

Van Mechelen

drie belangrijkste handelspartners, namelijk Duitsland, Frankrijk en Nederland, een absolute noodzaak is, maar de hefboomen om dit waar te maken liggen besloten in een wijziging van de sociale zekerheid.

Ik heb steeds meer het gevoel bij werkgelegenheidsdebatten in dit Vlaams Parlement dat we met een grote frustratie rondlopen. De gedachtengang van de VLD, naar voren gebracht door de heer De Gucht, met betrekking tot de snelle overheveling van de gezinsbijslagen naar het niveau van de gemeenschappen, zou misschien soelaas kunnen brengen. We hebben vanmiddag ook kunnen zien dat de vraag zich stelt, of hierover in eigen huis en over de communautaire grenzen heen, voldoende overeenstemming kan worden bereikt.

We kunnen niet anders dan tot de vaststelling komen dat de belangrijkste bevoegdheden van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement erin bestaan gunstige omgevingsfactoren te scheppen en een bedrijfsvriendelijk klimaat. Ik betreur dat er daarover deze namiddag ontzettend weinig is gezegd.

Onze Vlaamse bevoegdheden zijn nochtans niet zo onbelangrijk. Ik noem er een aantal op voor de duidelijkheid : meer aandacht voor vorming en opleiding en voor een efficiënter onderwijs, een vooruitstrevende maar tegelijkertijd ook doordachte milieuwetgeving, een kordate beleidsvisie op ruimtelijke ordening gekoppeld aan rationeel grondgebruik, geschikte infrastructuur in functie van noodzakelijke mobiliteit, een klantgerichte en bedrijfsvriendelijke overheidsadministratie, het stimuleren van nieuwe markten door het opheffen van nog bestaande overheidsmonopolies.

Het zijn stuk voor stuk structurele factoren die een economie meer of minder performant kunnen maken. Daarover beslissen wij wel zelf. Ons inziens heeft Vlaanderen nood aan een coherent en strategisch actieprogramma terzake.

Ik meen te mogen zeggen dat uit het werkgelegenheidsdebat is gebleken dat ook de Vlaamse decreetgever op een aantal terreinen duidelijk tekort is geschoten. Ik zou willen oproepen om de hand in eigen boezem te durven steken en de problemen op een welomlijnde wijze aan te pakken.

Ik stel voor om een 300-dagen offensief te starten in alle commissies omtrent werkgelegenheidsbevorderende maatregelen. U moet dit zien als een

oproep om van dit debat geen eind- maar een beginpunt te maken van de werkgelegenheidsdiscussie in dit Vlaams Parlement. Dit is wat de burger van ons verwacht : concrete acties en initiatieven waarmaken op het terrein zelf.

Ik aanzie het als een opdracht van alle Vlaamse ministers, maar ook van alle commissievoorzitters om een coherent actieprogramma op te stellen dat ertoe kan bijdragen om een omgeving te creëren waarin het Vlaamse bedrijfsleven zich in optimale omstandigheden kan ontwikkelen.

We zijn het erover eens dat nieuwe tewerkstelling zal moeten komen van nieuwe en groeiende bedrijven in Vlaanderen. Ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om een voorstel te lanceren om deze werkwijze in twee fasen aan te pakken.

Vooreerst moeten wij een onderzoek aanvatten met betrekking tot het gebruik van de Vlaamse overheidsmiddelen en het eventueel formuleren van heroriëntaties met het oog op de voorbereiding van de begroting 1998, zoals ook de heer Stassen formuleerde.

Ik denk dat we nu al de nodige initiatieven moeten nemen om in het najaar een prioritaire discussie te kunnen opstarten over de Vlaamse regelgeving met het oog op het centraliseren van een doorzichtige, vereenvoudigde en meer gecoördineerde regelgeving.

Ik zal het eerst hebben over het formuleren van nieuwe beleidsdoelstellingen met het oog op de voorbereiding van de begroting 1998. Iedere commissie zou in de loop van de maand juni in haar werkzaamheden ruimte moeten maken voor een debat over de vraag hoe de beschikbare budgettaire beleidsenveloppe maximaal kan worden gebruikt in functie van een arbeidsvriendelijk klimaat.

Ik zal enkele voorbeelden van aandachtspunten geven. In de commissie voor Leefmilieu is het van essentieel belang dat er dringend een coherente visie wordt ontwikkeld op een duurzame financiering van het leefmilieubeleid. Hiertoe werd in de commissie reeds een uitgebreide informatieronde georganiseerd en er kwamen heel wat wetenschappelijk onderbouwde rapporten tot stand. Die laten ons toe om de kosten die aan de te nemen beleids-opties zijn verbonden, op een realistische manier in te schatten.

Daarbij is het van essentieel belang een haalbaar tijdsschema vast te stellen waarbinnen bepaalde

Van Mechelen

noodzakelijke saneringen, bijvoorbeeld van historisch gegroeide vervuilingen, zullen worden doorgevoerd. De kosten van milieubeleidsopties zijn gigantisch. Het is dan ook van essentieel belang thans vast te stellen hoe en binnen welk tijdsbestek deze problemen zullen worden aangepakt en wie deze zal financieren.

Nu past de Vlaamse regering een jojotechniek toe: het ene jaar verhoogt de Vlaamse overheid de dotatie aan het Minafonds, wat een verhoogde financiering vanuit de algemene middelen betekent, en het andere jaar worden de heffingen verhoogd. Hieruit ontstaat de terechte vraag van het bedrijfsleven naar meer rechtszekerheid op het vlak van het heffingenbeleid. Dat is meer dan ooit een belangrijke factor bij het bepalen van de concurrentiepositie van onze op export gerichte ondernemingen.

Niet alleen de grootte van die heffingen is een terecht voorwerp van kritiek, maar vooral de aard van de heffingen. Het toepassen van het principe dat de vervuiler betaalt, houdt slechts stand voor zover er sprake is van regulerende heffingen. Die kan het bedrijfsleven, na het maken van een kosten-batenanalyse, voorkomen door gerichte bijkomende milieu-investeringen. Alleen reeds het scheppen van meer rechtszekerheid door het vastleggen van een langetermijnvisie op de evolutie van de milieuheffingen, is een eenvoudige maar vooral efficiënte beleidsmaatregel ten aanzien van het bedrijfsleven.

De commissie voor Leefmilieu zou bijvoorbeeld ook kunnen onderzoeken op welke wijze de milieumarkt verder kan worden geliberaliseerd. Onze stringentere milieuwetgeving is niet altijd een handicap, maar biedt reële kansen voor het ontstaan van nieuwe ondernemingen die een eigen technologie kunnen ontwikkelen, op voorwaarde dat dit kan gebeuren in een concurrentiële omgeving. Concurrentie als bron van innovatie leidt immers tot lagere prijzen en een betere dienstverlening. Het maakt onze bedrijven sterker om hun technologie op de exportmarkt te introduceren en zo bijkomende arbeid in eigen land te scheppen.

Het doorbreken bijvoorbeeld van het waterzuiveringsmonopolie van Aquafin en het overschakelen naar een geïntegreerd bekkenbeleid zou bijkomende kansen kunnen creëren voor Vlaamse bedrijven om hun knowhow in deze sector te verfijnen en hun doorbraak op internationale markten, tot in China toe, te verbeteren. Ook in de sector van de

afvalverwerking, waar we achterop zijn op Duitsland, liggen ongetwijfeld nog nieuwe uitdagingen die verder moeten worden gestimuleerd met het oog op de creatie van nieuwe bijkomende jobs.

Ook in andere commissies zou een dergelijk onderzoek wenselijk zijn. Een doorgedreven onderzoek naar de kost en de organisatie van het vormingsaanbod dringt zich meer dan ooit op.

Het huidig vormingsaanbod wordt gekenmerkt door tal van overlappingen enerzijds en een grote versnippering van overheidsmiddelen anderzijds. De vraag dringt zich meer dan ooit op in welke mate er een synergie zou kunnen ontstaan tussen de overheidsinitiatieven aan de aanbodzijde en de bedrijfsbelangen aan de vraagzijde. Meer coördinatie van het erg ruime aanbod van vorming en grotere samenwerking met de bedrijven, naar Nederlands model, zou tot grotere efficiëntie en een betere aanwending van de financiële middelen kunnen leiden.

In onze kennismaatschappij, waar vooral onze kinderen zullen moeten leven en werken, zal leren leren en blijven leren voorop staan. De adequate vorming van laaggeschoolden zal noodzakelijk zijn om hen nieuwe kansen te geven op de arbeidsmarkt. Hoe en waar dit moet gebeuren is een concrete opdracht die de commissie voor Onderwijs onmiddellijk zou kunnen aanvaarden. Ook hier is een bundeling van alle krachten nodig en een doelmatigheidsonderzoek essentieel. In dit kader kan het technisch en beroepsonderwijs worden gehervormd.

De commissies voor Onderwijs, Leefmilieu en Infrastructuur zouden een debat kunnen voeren over de nood om snel tot een globaal mobiliteits-, investerings- en gebruiksplan op korte, middellange en lange termijn te komen. De eensgezindheid om binnen de beschikbare budgettaire ruimte kredieten vrij te maken voor investeringen in mobiliteit impliceert duidelijke keuzes. De consensus over de nood om systemen van alternatieve financiering uit te werken, vraagt eveneens om concrete invulling door het welomlijnd omschrijven van de doelstellingen en het precies afbakenen van de projecten die hiervoor in aanmerking komen.

In het rapport met conclusies van de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden werden op deze wijze voor alle commissies opdrachten aangeduid om naar concrete invulling en uitvoering te zoeken. Het is aan de commissies – deze oproep was voor een volle zaal bedoeld – de dagdagelijkse agenda te overstijgen. De com-

Van Mechelen

missies moeten tijd uittrekken om per bevoegdheid een deelanalyse te maken van de knelpunten voor een efficiënt werkgelegenheidsbeleid. Ze moeten onderzoeken in welke mate snel en positief kan worden geanticipeerd om daadwerkelijk oplossingen aan te reiken om het ondernemingsklimaat drastisch te kunnen verbeteren.

In tweede instantie wil ik pleiten voor een dringende vereenvoudiging van de Vlaamse regelgeving. Uit ieder bedrijfsbezoek onthouden we dat de ondernemers vragen om een meer stabiele en doorzichtige wetgeving. Het is onontbeerlijk om de milieuwetgeving en de bepalingen inzake ruimtelijke ordening te coördineren en te vereenvoudigen. Dit betekent zeker geen versoepeling van de decretale bepalingen. We moeten kortere en dwingende termijnen overwegen om tegemoet te komen aan de vraag van de ondernemers om een snellere afhandeling van de aanvragen. Om deze doelstellingen te realiseren, werden in het verleden al tal van onderzoeksopdrachten gegeven. Over de milieuwetgeving waren er de commissies Bocken en Boes. De resultaten liggen hier op tafel, maar de feitelijke coördinatie blijft uit.

Het is niet voldoende een consensus te bereiken over de noodzaak tot coördinatie. Het parlement moet die ook in de praktijk brengen. Daartoe is een bundeling van alle krachten noodzakelijk : administratie, experts, parlementsleden en ministers. Ze hebben de plicht hieraan in het najaar de hoogste prioriteit te geven, opdat voor het einde van het jaar concrete resultaten zijn bereikt.

Daarnaast zal het parlement worden gedwongen om maatschappelijke keuzes te maken. Er is meer dan ooit nood aan concrete belangenafweging, waarbij significante discussies aan bod moeten komen. Ik noem enkele thema's : grotere tolerantie ten opzichte van zonevreemde bedrijven ; de nood aan bijkomende industriezones ; en het terug versterken van het stedelijke economische weefsel, door onder meer de drainering naar shoppingcentra in buitengebieden tegen te gaan. Deze discussies moeten worden voortgezet en getrancheerd. Het komt dan ook aan dit Vlaams Parlement toe om zich hierover daadwerkelijk uit te spreken en vooral om de nodige veranderingsprocessen op gang te trekken. In dat kader moeten wij er samen met de Vlaamse overheid over waken een voorbeeldfunctie waar te nemen.

Naast een duidelijke en eenvoudige regelgeving, waarvoor we zelf bevoegd en verantwoordelijk

zijn, dienen we ook een klantvriendelijke overheidsadministratie na te streven. Maximale beschikbaarheid, een grote toegankelijkheid en het weren van overtollige beslissingsniveaus zijn daarvoor essentieel. Dat vraagt gespecialiseerde loketten op lokaal, maar ook op het centrale Vlaamse beleidsniveau.

Ik heb in dit opzicht heel recent een vraag gekregen van belangrijke petrochemische bedrijven uit het Antwerpse. Ze vroegen om duidelijke regelgeving, bereikbaarheid en eenvoudige procedures, zodat er sneller kan worden gereageerd op vragen tot vergunningen.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Als minister van Economie ga ik akkoord met wat u hebt gezegd. U hebt het mijns inziens alleen nogal merkwaardig gesynthetiseerd. Maar het is de opdracht van het parlement en de regering om de Vlarem-wetgeving, de regeling voor zonevreemde bedrijven en al wat te maken heeft met het omgevingsbeleid van de bedrijven, duidelijker te maken.

Tijdens mijn bezoeken aan bedrijven heeft men mij minder over de loonlast gesproken. Het ging voornamelijk over uitbreidingsmogelijkheden, afstandsregels van Vlarem enzovoort. Er is een grote onverdraagzaamheid gegroeid in Vlaanderen : mensen procederen tegen bedrijven die willen uitbreiden en daardoor hinder zouden veroorzaken. Daardoor worden duizenden jobcreaties tegengehouden. Dat een job niet wordt gecreëerd, ziet men echter niet.

Zoals gezegd moeten parlement en regering deze problematiek aanpakken. We zullen er niet uitraken met omzendbrieven of door een mentaliteitswijziging te bepleiten. We moeten decreetswijzigingen doorvoeren naar aanleiding van twee evaluaties : die van de afschaffing van het minidecreet en die van de Vlarem-wetgeving. Vorig jaar heb ik de GOM opdracht gegeven om daarover een studie te maken en die is er ook gekomen. De Vlaamse regering is echt van plan om daar de volgende maanden werk van te maken. Als dit een synthese is van de besprekingen van de commissies van Ruimtelijke Ordening en Milieu, dan ben ik als Vlaams minister van Economie vragende partij. Dit is een knelpunt voor het Vlaams bedrijfsleven in de ruime zin van het woord.

Ik krijg zelfs vakbondsafgevaardigden over de vloer die eisen dat hun bedrijf wordt uitgebreid en

Van Rompuy

die niet kunnen aanvaarden dat twee of drie mensen ervoor verantwoordelijk zijn dat twee- of driehonderd jobs niet kunnen worden gecreëerd. Tot dergelijke situaties zijn we nu gekomen. (*Applaus*)

Ik vind dat u, als voorzitter van de commissie, hier een heel goede synthese hebt gegeven. Als minister van Economie ben ik vragende partij om dit probleem op te lossen. Dit valt volledig binnen onze bevoegdheden: we hebben regionalisering gewild omdat we voor de markteconomie waren, en we zijn keizer-kosters geworden.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Ik zou me daar graag bij aansluiten. We hebben dit probleem ook al aangekaart tijdens de voorbereidende besprekingen in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

U hebt het dus over een investeringsloket op het niveau van het Vlaams Gewest. Hierbij moeten de gemeentebesturen lokaal een inspanning leveren. We zouden daar ook aandacht willen vragen voor het subregionale niveau, bijvoorbeeld het streekplatform. Er is eigenlijk geen nood aan iemand die beslist, maar wel aan iemand die de lobbyingfunctie uitoefent, iemand die het dossier draagt. In Moeskroen is er zo'n witte raaf die uit het Kortrijkse afkomstig is. Hij weet zeer goed waar hij mee bezig is. Hij beslist zelf niets, maar begeleidt de dossiers van de bedrijven tot de beslissing.

Ik zou de regering ook willen uitnodigen om te onderzoeken wat de federale regering vorige week vrijdag heeft beslist over een soort van loketsysteem. Is het niet mogelijk dit in een zekere synergie te doen? Misschien kunnen we nog verder gaan als we gezamenlijk middelen ter beschikking stellen, verder dan wat elke regering of elk niveau apart en op eigen houtje kan doen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik ben volledig gewonnen voor een vereenvoudiging en harmonisering van de bestaande wetgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening. Ik ben er ook voorstander van om beide luiken in elkaar te schuiven. In die zin denk ik dat de commissies en werkgroepen die de heer Van Mechelen heeft genoemd, een belangrijke opdracht vervullen.

Ik heb evenwel ook steeds gezegd dat, indien dit zou neerkomen op een uitholling of terugschroefing van bijvoorbeeld bepaalde Vlaremregels of de afstandsregels, we een totaal verkeerde keuze zouden maken. De heer Van Rompuy zou door het promoten van de ecologische deregulering als een soort relancestrategie een totaal verkeerde en niet-toekomstgerichte keuze maken die ons op termijn wel eens zuur zou kunnen opbreken. We moeten komen tot een soort samenhang tussen milieu en economie, tussen milieu en werkgelegenheid. Dat moet onze toekomststroef worden, we moeten kiezen voor een duurzame ontwikkeling. Wie die boodschap nu nog steeds niet heeft begrepen, zal uiteindelijk de Vlaamse bevolking geen goede dienst bewijzen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn pleidooi van daarnet voor een efficiënt onthaal van de bedrijven en de eenloketfunctie niet herhalen. Ik heb op dat vlak gepleit voor een subregionaal niveau.

Ik heb ook goed geluisterd naar het pleidooi van de heer Van Rompuy, onze Vlaamse minister van Economie. We hebben hierover al veel discussies gevoerd, bijvoorbeeld over de resultaten van de studie van de GOM die enige tijd geleden werden voorgelegd aan de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.

Ik vraag me alleen af of de minister op dat ogenblik namens de Vlaamse regering spreekt. Het is mij niet zo duidelijk of binnen de Vlaamse regering iedere minister wel op één lijn zit. Het lijkt mij duidelijk dat alleen al minister Baldewijns, die hier vandaag niet aanwezig is geweest, bij deze discussie een remmende factor is. Dan spreek ik me nog niet eens uit over de uitkomst ervan.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Bogaert, ik denk dat er geen enkele discussie kan zijn over wat minister Van Rompuy heeft gezegd. Dit werd de laatste weken heel vaak besproken binnen de Vlaamse regering. Het komt ook duidelijk naar voren in het debat. We zullen er niet aan kunnen ontsnappen om een aantal decretale bepalingen opnieuw te bekijken.

Mijnheer Malcorps, er hoeft geen tegenstelling te zijn tussen de kwaliteitsvolle norm die u wil aan-

Van den Brande

houden en een heel simpele, adequate, in de tijd permanente regelgeving.

In het kader van het werkgelegenheidsdebat moeten we de vraag stellen of we het echt menen met de prioriteiten van tewerkstelling en werkgelegenheid. We mogen niet in een academische, theoretische discussie terechtkomen. We kunnen niet langer toestaan dat mensen die willen ondernemen, worden gehinderd door wetten, decreten en praktische bezwaren.

In verband met de loketfunctie moet de toegankelijkheid worden verhoogd. Dit is een prioritaire doelstelling. We moeten dit ook vanuit decretaal standpunt bekijken. Maatregelen die de zaken op een zinloze manier bemoeilijken, moeten worden gewijzigd. We hebben momenteel immers geen goed antwoord voor diegenen die enkele honderden jobs kunnen bijmaken, en dat ook niet altijd als cowboys willen doen.

Mijnheer Malcorps, ik heb alle respect voor uw opvatting. Gaat het echter nog op dat twee of drie mensen een subregionale of lokale werkgemeenschap gijzelen? Hoe kan men dan nog van solidariteit spreken? (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Als het algemeen belang eist dat er in de praktijk een structurele wijziging komt, dan vind ik dat we daar ook onze conclusies moeten uit trekken. De last van een verandering wordt in vele gevallen op twee of drie individuen gelegd. Men laat die mensen met het probleem zitten, terwijl ze zich juist eigenlijk op een behoorlijke wijze elders willen vestigen. De gemeenschap belast goederen door bepaalde ingrepen, zonder daar de gepaste conclusies aan te verbinden.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, ik wil de eerste regel voorlezen van de conclusies die we met de werkgroep hebben bereikt over de milieufactoren ruimtelijke ordening. Iedereen was het er toen mee eens. Ik citeer : de zorg voor het milieu moet niet als een economische rem, maar als een kans op kwalitatieve groei en tewerkstelling, en als een competitief voordeel op middellange termijn worden beschouwd. Einde citaat. Als dit het uit-

gangspunt is, dan begrijp ik een aantal interventies echt niet.

Er wordt constant gegoocheld met twee of drie mensen. Voor sommige terreinen kan dat misschien wel waar zijn. Ik zal dat zeker niet ontkennen. Als we echter willen dat economie en economische ontplooiing nog ergens een draagkracht krijgen, gaan we dat zeker niet doen door de mensen het gevoel te geven dat ze niets te zeggen hebben in die economische ontplooiing. Als we op termijn willen blijven ondernemen en een duurzame economische groei willen blijven stimuleren, dan is de zorg voor het milieu geen economische rem, maar wel een kwalitatieve kans op groei en tewerkstelling. Dit moet het uitgangspunt blijven. Anders verliezen we op termijn tal van troeven.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Het doet me deugd te horen dat we het toch eens zijn over de grond van de zaak. Ook de minister-president heeft dat onderschreven. De voorbije weken hebben we duidelijk gesteld dat het creëren van werkgelegenheid een topprioriteit is voor het Vlaams Parlement. We moeten daar uiteraard ook maatschappelijke keuzes verbinden.

Ik geef een voorbeeld aan de hand van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Hierin staat dat er voor 10.000 hectare KMO-zones moeten bijkomen. Er loopt reeds meer dan een half jaar een vraag bij de GOM's om die aan te duiden. Voor Antwerpen heeft men nood aan 2.300 hectare ; tot voor veertien dagen was men nog steeds niet verder geraakt dan 800 hectare. Waarom gebeurt dit ?

Af en toe moeten we het algemeen belang prioritair maken op dat van individuen. Ik weet dat zoiets gepaard gaat met een discussie over de maatschappelijke keuze die we nemen, maar we kunnen toch niet in woorden blijven belijden dat we een bedrijfsvriendelijk klimaat willen creëren. We hebben hier de verdomde plicht onze regelgeving aan te passen en te vereenvoudigen.

Collega's, we moeten ervoor zorgen dat we die 207.000 werklozen opnieuw een perspectief kunnen bieden. Dat is de maatschappelijke keuze die we moeten maken. Is het bieden van een nieuw perspectief aan meer dan 60.000 jongeren in Vlaanderen meer of minder belangrijk dan een aantal andere waarden ?

Van Mechelen

Ik geef het antwoord niet, ik zeg alleen dat wij hierover het debat moeten voeren. Het heeft me gestoord dat ik vanmiddag gehoord heb dat de sociale zekerheid onze bevoegdheid niet is, maar we beschikken wel over een heel pakket bevoegdheden waarmee we morgen operationeel kunnen zijn.

Ik wil hiermee afronden. De conclusies die voor ons liggen zijn geen vrijblijvende denkoefening. Het Vlaams Parlement moet deze conclusies zien als een uitdaging om eraan te beginnen. Ministers, parlementsleden, administratie, wetenschappers en experts moeten er allemaal samen voor zorgen dat er tegen het einde van het jaar iets zou veranderen.

De Vlaamse burger vraagt maar één ding : om dit te realiseren moeten we handelen over de partijgrenzen heen. Uiteindelijk is de man of vrouw die we moeten helpen die werkloze van vandaag, of misschien diegene wiens job, zoals in Vilvoorde jammer genoeg is aangetoond, bedreigd wordt. Dit is niet alleen veroorzaakt omwille van de loonkosten, maar ook omwille van die omgevingsfactoren, omdat dat bedrijf ingesloten zit. Er zijn tal van factoren waarvoor we wel bevoegd zijn, maar waarvoor we het debat afschuiven.

Collega's, ik stel voor om hiermee te stoppen en samen in alle commissies hierover het debat te voeren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik ben vragende partij om het debat te voeren, dat zich soms teveel achter de coulissen afspeelt. We moeten kleur durven bekennen en niet rond de pot draaien. We moeten duidelijk uitkomen waarvoor we staan. In die zin is het goed dat men hier vanavond een aantal dingen uitspreekt.

Het is echter niet ernstig om te zeggen dat het hier om twee of drie mensen zou gaan. In een aantal discussies die zich nu afspelen in het Antwerpse – en dat weet de heer Van Mechelen zeer goed – gaat het over hele dorpsgemeenschappen die bedreigd worden, zoals Doel, Berendrecht en Stabroek. Voor een deel ligt de oorzaak ook bij het teruggrijpen naar de klassieke modellen van economische groei die herinneren aan de jaren zestig.

Het gaat dus niet om twee of drie mensen. Men kan deze mensen niet afdoen als een aantal lastpakken van natuurreservaten of de milieubeweging

die voor elk dossier gaan liggen. Daar gaat het om een totaal andere discussie, daar gaat het over grenzen aan de groei en moeten we een afweging maken.

De voorzitter : De heer Cannaearts heeft het woord.

De heer Leo Cannaearts : Ik zou de heer Malcorps enkel willen zeggen dat ik in dit gesprek geen enkele keer het woord versoepelen van richtlijnen heb gehoord. De geest van het debat was eerder het niet misbruiken van bestaande rechtsregels, die soms misbruikt worden.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wou de heer Malcorps zeggen dat het geen enkele zin heeft te veralgemenen, zoals de heer Van Grembergen heeft gesteld. Ik vind dat het recht van de ene en het belang van de andere in evenwicht moeten zijn.

Niet alleen hier, maar ook elders evolueren we naar een meer geïndividualiseerde samenleving. De notie algemeen belang moet vooraan worden gezet.

Voorts is het perfect mogelijk kwaliteit, waarde en duurzame groei te hanteren als begrippen. Canada, om dat voorbeeld aan te halen, gebruikt het milieu-gegeven als een positief element voor investeringen.

Ik moet er onmiddellijk aan toevoegen dat men daar niet wordt gehinderd – zoals dat bij ons wel vaak het geval is – bij het bevorderen van het ondernemerschap. Zwitserland heeft die aanpak door de afhandeling van een aantal grote problemen, ook aangeleerd.

Ik kan hier onmiddellijk tien dossiers opnoemen waarin vierhonderd werkplaatsen in het geding zijn, maar waartegen één of twee omwonenden rechtmatige belangen kunnen inroepen. In een rechtsstaat zijn procedures voorhanden om rechtszekerheid af te dwingen, en niet om er misbruik van te maken. We moeten terzake dus een evenwicht realiseren.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, in de intimiteit van deze vooravond zou ik namens de

Van den Brande

Vlaamse regering een aantal beschouwingen willen maken bij het uitstekend voorbereidend werk dat in de commissie werd afgeleverd. Dit werk werd in een uitstekend document vertaald. Daarin komen ook een aantal krachtlijnen aan bod waarover, naar ik vermoed, over partijgrenzen heen een consensus bestaat.

Dit debat komt juist op tijd. Zoals u weet, is de werkgelegenheid een centrale prioriteit van de regering. Het is een goede zaak dat er verschillende opvattingen bestaan over de aard van de te nemen tewerkstellingsmaatregelen. Een democratie is niet gediend met een vorm van artificiële consensus. De mensen mogen weten welke verschillende opvattingen er leven. Het parlement en de regering moeten een creatieve synthese van de te realiseren doelstellingen tot stand brengen.

Men heeft het hier enkele keren over Renault gehad. Oorzaak en gevolg mogen echter niet met elkaar worden verward. Het zou verkeerd zijn om de ervaring met Renault als uitgangspunt te nemen voor een tewerkstellingsdebat. Sta me toe dat ik het zo uitdruk. Ook Nederland heeft – helaas – zijn Fokker gekend. Ik wil hier geen opgeblazen woorden in verband met Nederland gebruiken. Maar we stellen toch vast dat daar krachtige stimuli werden gegeven en dat daar vooruitgang werd geboekt. Wat betekent dit? Hoe dramatisch de toestand ook mag wezen voor elkeen die zijn job verliest: we moeten als uitgangspunt de globale toestand in Vlaanderen bekijken.

De recente sociaal-economische geschiedenis wordt niet enkel gekenmerkt door het verlies aan arbeidsplaatsen in enkele grote ondernemingen. Die wordt minstens evenzeer gekenmerkt door de creatie van heel wat jobs in bestaande en nieuwe ondernemingen, dit in nieuwe en traditionele sectoren, in KMO's maar ook in grote ondernemingen. Ik wil me niet zomaar optrekken aan positieve indicatoren, maar een defaitistische instelling leidt zeker niet tot een breder economisch draagvlak en tot meer werkgelegenheid.

Ik wil u erop wijzen dat tijdens de periode van 1986 tot 1994 het aantal arbeidsplaatsen in Vlaanderen met meer dan 100.000 is gestegen. Er kwamen dus meer arbeidsplaatsen bij dan er verloren gingen. De participatie op de arbeidsmarkt is een basisgegeven voor de evaluatie van de cijfers in verband met werkgelegenheid en werkloosheid. Twintig jaar geleden kwam full employment overeen met een werkloosheid van 3 percent. Als men dit

statisch bekijkt en geen nieuwe maatregelen neemt, wordt dit in de huidige omstandigheden minstens 10 percent. Dat is het uitgangspunt. Men moet op een creatieve manier bekijken in welke mate de persoonlijke doelstellingen in het leven van mannen en vrouwen in een ondernemingsklimaat kunnen worden verwezenlijkt. Ik heb de evaluatie van de werkloosheid in de vermelde periode zojuist reeds verklaard. We moeten hiermee rekening houden om het debat in een juist perspectief te zien.

Er is geen enkele reden tot zelfgenoegzaamheid. Het aantal werklozen blijft onaanvaardbaar hoog. Bovendien mogen we als politieke verantwoordelijken zeker niet exclusief de verdienste opeisen van een positieve werkgelegenheidsontwikkeling. Toen ik pas één week minister van Tewerkstelling en Arbeid was, maakte een bijzonder ijverige medewerker onmiddellijk een communiqué naar aanleiding van de opening van een nieuw bedrijf met 400 medewerkers. Dankzij de toenmalige regering en vooral dankzij de nieuwe minister van Tewerkstelling en Arbeid, ontstonden er volgens dat bericht nieuwe arbeidsplaatsen. Gelukkig heb ik de verspreiding ervan kunnen voorkomen. Daarmee wil ik aangeven dat enige bescheidenheid van overheidswege aangewezen is. We mogen de mensen niet doen geloven dat de overheid op eigen houtje de werkloosheid kan oplossen. Zonder een gemeenschappelijke inspanning van alle betrokkenen geraken we er niet uit. Met het oog op die algemene betrokkenheid kiest de Vlaamse regering heel uitdrukkelijk voor een beleid dat op overleg is gebaseerd: gemeenschappelijk overleg met de economische en sociale verantwoordelijken.

Het overleg in 1993 en in 1995 heeft tot een aantal resultaten geleid. We willen ook in de toekomst ruimte blijven geven aan overleg. Dit zal niet beperkt kunnen blijven tot de bespreking van een pakket maatregelen van de Vlaamse regering. Het overleg moet zich ontwikkelen tot een proces waarbij alle betrokkenen een inspanning leveren om het beoogde doel te bereiken. Ik pleit dus voor Vlaamse interprofessionele akkoorden, in de eerste plaats voor de huidige bevoegdheden maar op termijn ook daarbuiten. De evolutie van de werkgelegenheid is een cruciaal punt voor de Vlaamse regering. Dat is de eerste van vijf uitdagingen, zoals we dat ook in het Vlaams regeerakkoord hebben vermeld.

In de context van dit debat is het nuttig en noodzakelijk erop te wijzen dat de opties van het gevoerde beleid vertrekken van onze opvatting over de sociaal-economische organisatie van de samenle-

Van den Brande

ving. Ik denk dat die opvatting nogal kenmerkend is voor continentaal Europa en een grote meerderheid van de bevolking deelt ze. Wij zijn en blijven voorstander van de sociaal bijgestuurde markteconomie.

Duurzame werkgelegenheid steunt in die opvatting op ondernemen. Daarover kan geen discussie bestaan. Wat de organisatie van de arbeidsmarkt en de werkgelegenheid betreft, heeft de overheid uiteraard een eigen verantwoordelijkheid en een specifieke rol. De overheid kan in die sectoren die volgens het beginsel van de concurrentie kunnen functioneren, de werkloosheid niet oplossen als directe werkgever. Het is evenmin haalbaar dat de overheid via imperatieve maatregelen aan deze sectoren dé oplossing voor de werkloosheid zou opleggen.

We gaan er eveneens van uit dat de decisionmakers in de economie, werknemers niet louter als een verhandelbare productiefactor beschouwen. Werknemers moeten bij het ondernemingsgebeuren worden betrokken via formules van werknemersparticipatie.

De rauw-kapitalistische aanpak van werkgevers, zoals we dat in Vilvoorde hebben meegemaakt, is niet te verzoenen met de sociaal-economische beginselen die wij voorstaan. Integendeel, zo'n aanpak brengt de legitimiteit van die beginselen in gevaar. Naarmate de globalisering van de economie dergelijke gedragingen mogelijk maakt, wordt een internationalisering van het overheidsbeleid absoluut noodzakelijk. We steunen dan ook ten volle de pleidooien om op Europees vlak een concreet sociaal kader af te bakenen. Daarvoor is het essentieel dat in het Europees verdrag de nodige aanpassingen worden aangebracht.

Er gaat geen dag voorbij dat ikzelf of collega's in de Vlaamse regering, die daartoe de kans krijgen of er de verantwoordelijkheid voor dragen, elke mogelijkheid aangrijpen om er bij de federale regering en bij de Europese verantwoordelijken sterk op aan te dringen dat bij de komende intergouvernementele conferentie deze aangelegenheid grondig wordt aangepakt. Ik deed dat al in Turijn en bij herhaling in Brussel. Ik deed het in Rome, tijdens de meest recente bijeenkomst van de ministeriële conferentie. Vorige week nog legde ik het voor aan de voorzitter van de Europese Commissie, de heer Jacques Santer.

We delen trouwens niet zonder meer de opvattingen van sommige internationale instellingen wanneer zij een zeer ingrijpende deregulering van de arbeidsmarkt voorstaan. Bestaansonzekerheid ten gevolge van werkloosheid mag niet worden vervangen door bestaansonzekerheid die zou voortvloeien uit een regellose en redeloze functionering van de arbeidsmarkt. Nochtans ben ik ervan overtuigd dat een grotere flexibiliteit onafwendbaar is. Vanzelfsprekend zal deze in overleg moeten totstandkomen en dit in antwoord op een vraag van zowel werkgevers als werknemers. We willen dus geen versmalde versie van flexibiliteit maar wel een brede versie, om ook gezin en arbeid te kunnen combineren.

Bij de bespreking van de belangrijkste ontwikkelingen inzake werkgelegenheid wordt vaak en niet onterecht veel belang gehecht aan de globalisering van het economische leven en ook aan de versnelde introductie van de informatietechnologie.

Deze belangrijke evoluties zijn nieuwe verschijningsvormen van twee processen die sedert vele decennia de wereldeconomie en dus eveneens de Vlaamse economie op een ingrijpende wijze beïnvloeden. De verruiming van de geografische ruimte waarbinnen de economie wordt georganiseerd en de verhoging van de arbeidsproductiviteit onder invloed van technologische vernieuwing zijn daarbij essentieel.

Deze twee ontwikkelingen veroorzaken, zeker in periodes waarin ze versneld voorkomen, instabiliteit op het vlak van de werkgelegenheid. In een aantal omstandigheden kan dit leiden tot bedrijfs-sluitingen of herstructurering. We beschouwen het dan ook als een taak van de overheid om de negatieve sociale gevolgen hiervan op te vangen door de organisatie van een stelsel van werkloosheidsuitkering en arbeidsbemiddeling, door een meer preventief optreden, ten aanzien van de ondernemingen door een tijdige detectie van de negatieve ontwikkelingen, en ten aanzien van de werknemers door het uitwerken van een systeem van permanente vorming.

Op deze twee terreinen zal de Vlaamse regering tijdens de komende weken nieuwe maatregelen nemen. We mogen de globalisering en de informatisering evenwel niet alleen op grond van hun onaangename effecten beoordelen. Ik ben ervan overtuigd dat zij op middellange en lange termijn aan de basis zullen liggen van een nieuwe welvaartsstijging zoals die overigens in de naoorlogse periode bijzonder indrukwekkend was.

Van den Brande

Deze ontwikkelingen hoeven niet per se te leiden tot een vermindering van het aantal werkplaatsen. De merkwaardige expansie die de Vlaamse economie in de jaren zestig heeft gekend, was precies het gevolg van het globaliseringsproces dat zich toen ontwikkelde naar aanleiding van het perspectief dat de Europese binnengrenzen zouden wegvallen. Een dergelijke ontwikkeling doet namelijk nieuwe ondernemingen en bedrijfstakken ontstaan. In landen waar het welvaartspeil een zware achterstand heeft in vergelijking met het onze, kan de globalisering onder bepaalde voorwaarden leiden tot het op gang komen van een economisch groeiproces. Dit is net zo goed een facet van de globalisering.

Daarom hebben we er alle belang bij om de deelname van onze ondernemingen aan het globaliserings- en het informatiseringsproces volkomen te steunen. De Vlaamse economie is, meer nog dan die van onze buurlanden, geïnternationaliseerd. De helft van onze industriële bedrijven is namelijk in buitenlandse handen en onze exportgerichtheid is uitzonderlijk hoog. We moeten dan ook alert blijven voor het behoud van onze competitiviteit in binnen- en buitenland en voor de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor buitenlandse ondernemingen. De geboortecijfer van nieuwe ondernemingen is evenwel lager dan in onze buurlanden. Wij hebben minder starters. Nochtans is de oprichting van nieuwe bedrijven buitengewoon belangrijk voor de werkgelegenheidskansen in de toekomst. Het is overigens in dit perspectief dat we een voorwaardenscheppend beleid willen voeren.

Hierbij moet er voldoende aandacht zijn voor het wetenschappelijk onderzoek en de innovatie, voor een kwalitatieve verbetering en voor de prijsconcurrentie inzake telecommunicatie. Vandaar dat we zoveel belang hechten aan een project zoals Teletnet. Ik denk hierbij eveneens aan de infrastructuur, dit niet louter om meer beton te gieten, maar wel met het oog op een selectieve en grotere mobiliteit, aan de ruimtelijke ordening – teneinde aan de bedrijven voldoende terreinen aan te bieden – aan het aanbod van risicokapitaal voor onze ondernemingen en aan het onderwijs en de beroepsopleiding met bijzondere aandacht voor vorming op het vlak van informatica en communicatie.

Wat dit laatste punt betreft, wil de Vlaamse regering onze jongste Vlamingen laten aansluiten op de nieuwe informatiemaatschappij. We overwegen om in het derde of vierde leerjaar al, door middel van een globaal programma, een nieuwe vaardigheid aan te kweken die even belangrijk is als aardrijks-

kunde, optellingen, vermenigvuldigingen en breuken. Wellicht herinnert u zich de leerstof van het vierde leerjaar nog zoals die in het verleden eruit zag.

De voortzetting van en – waar nodig – aanpassing van een aantal punten van ons beleid zijn cruciaal om in gezonde ondernemingen duurzame jobs in stand te houden. De suggesties die naar aanleiding van het debat in dit parlement werden geformuleerd zullen vanzelfsprekend het voorwerp uitmaken van een onderzoek door de ministers in de Vlaamse regering en zullen in vele opzichten leiden tot bijsturing van het gevoerde beleid indien dit nodig is. Het is onze overtuiging dat we nog heel wat werk voor de boeg hebben inzake een kwalitatieve verbetering van het optreden van de Vlaamse overheid ten aanzien van burgers en bedrijven. Ik ben me daar als geen ander van bewust. Eenvoud, transparantie, snelheid, klantvriendelijkheid in de dossierbehandeling en ook rechtszekerheid zijn doelstellingen voor een kwaliteitsbeleid dat ook inzake werkgelegenheid positieve resultaten kan afwerpen. De Vlaamse regering moet de samenhang of het gebrek daaraan van het vergunningenbeleid durven bekijken. Het is een essentieel element dat we zelf in de hand hebben. Ik moet, denk ik, nauwelijks herhalen wat ik daarnet heb gezegd : normen moeten op peil blijven, duurzame groei is het uitgangspunt. Maar in godsnaam : aan een aantal structurele decretale maatregelen zullen we niet ontkomen, omdat we op bepaalde vragen die zich aandienen, het antwoord niet schuldig kunnen blijven.

We hebben het daarnet even behandeld : die ene loketfunctie kan natuurlijk geen fetisj zijn. De bewering dat het in de – ten opzichte van Vlaanderen – meer zuidwaarts gelegen streken zou volstaan aan één deur te kloppen opdat de vergunning zou klaarliggen op een klein tafeltje in het bedoelde gebouw, moet natuurlijk enigszins worden genuanceerd. Het is een fantasierijke bewering. Trouwens, ik kan wel verklaren dat heel wat vergunningen ook op heel korte tijd kunnen worden afgeleverd, maar ik geloof dat ik minister Van Rompuy zonder meer kan bijtreden wanneer hij zegt dat we, in het licht van het economisch perspectief en ook het algemeen belang, maatregelen absoluut onder ogen moeten durven zien.

De sterke concentratie van de werkloosheidsproblematiek lijkt me een punt om nog even bij stil te staan. In vergelijking met andere landen is het aandeel van de langdurig werklozen uitzonderlijk groot. Dit kan voor een deel worden verklaard aan de hand van onze reglementeringen. OESO-cijfers

Van den Brande

terzake moeten dus met wat omzichtigheid worden ingeschat. Bovendien is de scholingsgraad van een zeer groot belang voor het risico op werkloosheid. Wanneer we vaststellen dat, zoals gezegd, globalisering en informatisering op middellange termijn per saldo niet hoeven te leiden tot een daling van het aantal arbeidsplaatsen in onze economie, dan ligt het natuurlijk voor de hand dat deze het aantal jobs voor hooggeschoolden eerder zullen doen aangroeien. Wat meteen betekent dat de tewerkstellingskansen voor zwakbegaafden, laaggeschoolden en langdurig werklozen er ondertussen op achteruit gaan. De zeer hoge fiscale en parafiscale last op de arbeid leidt er bovendien toe dat arbeidsintensieve activiteiten, gericht op lokale afzet, uit de markt worden geprijsd. Precies die activiteiten bieden ook kansen voor laaggeschoolden. De arbeidskostendiscussie is dus niet enkel belangrijk in het kader van de internationale competitiviteitsproblematiek, maar ook voor de ontwikkeling van de op de binnenlandse markt gerichte activiteiten. De discussie over een federalisering van de niet-arbeidsgebonden takken van de sociale zekerheid, waarvan wij helemaal voorstander zijn, houdt natuurlijk ook verband met de behoefte aan een andere financiering ervan. Wanneer we voor Vlaanderen fiscale autonomie eisen, is het onder meer om daarmee een tewerkstellingsvriendelijker beleid te kunnen voeren en om de mogelijkheden te kunnen uitbreiden.

Niemand zal betwisten dat de aanpak van de werkloosheid bij laaggeschoolden absolute prioriteit moet genieten, onder meer om een dam op te werpen tegen de dualisering van onze samenleving. Vandaag al lopen er heel wat creatieve initiatieven van de federale overheid en van de Vlaamse regering om kansen te creëren voor de risicogroepen. Daarbij werken we in op de arbeidskosten, maar evenzeer – zoals de heer Candries al zei – op de specifieke opleiding en begeleiding, op het scheppen van werkervaringsprojecten, op vaardigheden, op ingesteldheden en op de manier waarop men de wereld en het werk bekijkt. Minister Van Rompuy zei het daarnet al : we mogen de discussie niet eenduidig richten op het probleem van de arbeidskosten, hoewel deze natuurlijk wel belangrijk zijn.

Bijkomende initiatieven staan in de steigers, voor laaggeschoolde structurele werklozen in de sociale economie en voor personen met een handicap buiten de reguliere of beschutte tewerkstelling.

We mogen niet de fout begaan deze mogelijkheden al te exclusief te zoeken bij de overheid en bij de

zogenaamde social profitsector. Enerzijds zouden op die manier mogelijkheden in de privé-sector onbenut blijven. Anderzijds zouden de noodzakelijke efficiëntieverhoging en de kwalitatieve dienstverleningscapaciteit van de niet-commerciële sectoren in het gedrang komen. Het is vanzelfsprekend dat maatschappelijke ontwikkelingen zoals de veroudering van de bevolking, de sociale behoefte aan dienstverlening inzake een aantal persoonsgebonden aangelegenheden zullen doen toenemen. Als Vlaamse overheid moeten we daar een gepast antwoord op bedenken.

Het aantal bestaande maatregelen is meer dan omvangrijk genoeg, maar het gewicht ervan is ontoereikend. Vereenvoudiging en concentratie zijn dus geboden teneinde de doorzichtigheid voor bedrijven en organisaties te verhogen en dus de impact van de maatregelen te maximaliseren. Bij onze eigen begrotingsopmaak voor 1998 en de volgende jaren, en natuurlijk binnen de bestaande begrotingsnormen die we onverkort willen handhaven, moeten we beleidsruimte zoeken om via arbeidskostenverlaging of tewerkstellingspremies de kansen op jobs ook in de privé-sector te verhogen, met voorrang voor laaggeschoolden en langdurig werklozen. We zijn trouwens van oordeel dat het absoluut noodzakelijk is verdere stappen te ondernemen inzake een doorgedreven aanwending van het principe van activering van de werkloosheidsuitkeringen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ongeveer alle overheidsmaatregelen hebben een direct of indirect effect op het werkgelegenheidsbeleid. Er is bijgevolg ongetwijfeld nood aan een betere explicitering van de doelstellingen en de middelen van het beleid. Naar onze overtuiging moet een werkgelegenheidsbeleid de volgende vier uitgangspunten omvatten : de verbetering van de omgevingsfactoren, het creëren van banen, het behoud van banen en de inschakeling van risicogroepen in de tewerkstelling. Met betrekking tot deze vier punten hebben we al een aantal concrete beleidsmaatregelen genomen. Ik som ze even op zonder evenwel volledig te zijn : voor de verbetering van omgevingsfactoren zijn van vitaal belang : de forse verhoging van de uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek – eerder uniek de voorbije veertig jaar in het beleid van Vlaanderen of België -, de inspanningen op het vlak van de infrastructuur, het beleid inzake onderwijs en opleiding, de verlichting van de fiscale heffingen bij overdracht van familiale ondernemingen – innovatief als maatregel – de oprichting van het Fonds voor Binnenstedelijke Commerciële Centra en de uitbouw van het Sociaal Impulsfonds. Deze omgevingsfactoren zijn een

Van den Brande

basisvereiste voor economische groei en voor de creatie van werkgelegenheid. Zoals al aangekondigd, zal de volgende weken een overkoepelend innovatiebeleid concreet worden uitgewerkt.

Dit scheppen van werkgelegenheid wordt natuurlijk bevorderd door de diverse maatregelen ter ondersteuning en versterking van het ondernemerschap in Vlaanderen, en ter ondersteuning van bedrijfseconomisch en technologisch advies aan de KMO's.

Vlaminov is belangrijker voor ondernemingen die nieuwe jobs creëren dan voor andere. In de social profitsector creëerden we banen in uitvoering van de Vesoc-akkoorden en in samenhang met de sociale Maribel die door de federale regering werden ingevoerd. De door ons gevraagde synergie met de federale maatregelen moet worden versterkt.

Bij het behoud van banen moet de versterking van de aanpassingscapaciteit van werknemers centraal staan, precies door permanente vorming. Dit geldt, zoals ik onderstreepte, ongeacht leeftijd, ongeacht opleiding, ongeacht datgene wat men in het leven gedaan heeft of doet. De Vlaminov-maatregel geldt ook voor ondernemingen die hun werkgelegenheid op peil houden. Arbeidsherverdeling krijgt ondersteuning door de subsidie van het Vlaams Gewest voor werknemers die de stap zetten naar deeltijds werk of een loopbaanonderbreking aanvragen. Na een heel trage start, zijn deze mogelijkheden nu wat op dreef gekomen. Toen de maatregel werd uitgevaardigd, waren er ongeveer 310 werknemers per jaar. Nu is dat opgelopen tot 12.000 die er gebruik van maken. Ik ben ervan overtuigd dat er nog meer mogelijkheden zijn.

Een ander punt betreft het opnieuw inschakelen van risicogroepen in de tewerkstelling. Dat gebeurt natuurlijk door aangepaste opleidingen, door de organisatie van bijzondere tewerkstellingsprogramma's, door de invoering van eerstewerkervaringscontracten, door vernieuwde inspanningen inzake activering van werkloosheidsuitkeringen.

Alle ministers van de Vlaamse regering, zullen ieder voor wat zijn of haar bevoegdheid betreft, de voorliggende voorstellen onderzoeken. We zijn er nochtans van overtuigd dat de fundamentele opties die ons werkgelegenheidsbeleid ondersteunen, de goede zijn. Dat zeg ik niet vanuit enige zelfgenoegzaamheid. Ik wil ermee aangeven dat we ook enkele keuzes gemaakt hebben en dat het zinnig blijft

om die keuzes aan te houden en te versterken waar nodig.

Bedrijven, sociale organisaties en overheidsinstellingen, maar ook werknemers en werkzoekenden zullen slechts inspelen op de door ons beleid geboden kansen als er voldoende stabiliteit is. Sommige maatregelen, zoals de premie voor deeltijds werken, kennen pas na enkele jaren het verhoopte succes. We moeten dus niet te snel conclusies trekken vooraleer de maatregelen een kans hebben gehad.

Het is vanuit deze invalshoek dat we de afgelopen dagen de budgetcontrole van 1997 hebben afgewerkt. Een budgetcontrole is in de eerste plaats een technische operatie. Die technische operatie hebben we zonder noemenswaardige problemen kunnen oplossen. Ik geloof dat dit het gevolg is van de budgettaire orthodoxie en voorzichtigheid maar ook van een zekere nauwgezetheid die ons naar het punt hebben geleid waar er geen onoverkomelijke problemen meer waren.

Het lijkt me zinloos de respectievelijke maatregelen en beslissingen van de budgetcontrole opnieuw aan te halen, maar ik wil toch wel onderstrepen dat we doorheen deze beperkte correctie absoluut de omgevingsfactoren en investeringsprojecten in acht hebben genomen omdat ze ook rechtstreekse werkgelegenheid creëren. De recyclage van de Dafgelden, zoals we beloofd hadden, gebeurt in het economische circuit. Voor de social profit werden ook een aantal bijkomende bedragen uitgetrokken. Er is een einde gesteld aan de hele discussie omtrent het decreet sociaal-cultureel werk. Er is 140 miljoen frank die wordt vrijgemaakt ten behoeve van het kinderrechtenplan. Er is voor de VDAB in 180 miljoen frank extra voorzien. Ik wil u niet vervelen met gedetailleerde beslissingen, maar samenvattend kan ik wel zeggen dat de Vlaamse begroting als geheel een tewerkstellingsbegroting is.

De Vlaamse begroting 1997 is goed voor meer dan 380.000 banen. Ruim 60 percent van de begroting wordt besteed aan rechtstreekse lonen. Voegt men hier de onrechtstreekse lonen, namelijk de investeringen, en de overige tewerkstelling aan toe, dan komt men ongeveer aan 75 percent of driekwart van de Vlaamse begroting.

De werkgelegenheidsproblematiek moet voor iedereen in diverse milieus een prioritaire bekommernis uitmaken. Het was daarom absoluut nodig om even te bekijken hoever we staan met de dramatische toestand van werkloosheid voor een te groot deel van onze bevolking, en wat misschien

Van den Brande

nog erger is, hoe het is gesteld met het schrijnende gebrek aan perspectief. Het is onze politieke en menselijke plicht om alles op alles te zetten opdat we een consistent en behoorlijk beleid zouden uitwerken. Waarom zouden we dat niet kunnen doen over diverse opinies heen, zonder weg te vluchten in artificiële formules die op termijn zichzelf de das omdoen.

Ik ben elke spreker in het debat bijzonder dankbaar. Ik wil in het bijzonder de twee verslaggevers danken omdat zij ons op het goede spoor hebben gebracht. Ik dank ook, mijnheer Sleeckx, diegenen die het woord niet hebben genomen. Dit brengt mij tot de filosofische beschouwing dat heel vaak de aanwezigheid van afwezigheid belangrijker is dan de afwezigheid van aanwezigheid.

Ik denk dat we er samen, met enige realiteitszin en vanuit onze concepten, werk moeten van maken. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Wij hebben een aantal voorstellen geformuleerd. We hebben eraan toegevoegd dat we niet de pretentie hebben te beweren dat ze de oplossing bieden voor de werkloosheid in Vlaanderen. Indien mogelijk wil ik graag een antwoord op de laatste vraag, maar dat hoeft vandaag niet meer. Resulteert dit debat in een aangepaste begroting voor 1998 ?

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister-president, we moeten erkennen dat we ook fouten hebben gemaakt. Vele pogingen die werden ondernomen, waren goed bedoeld maar zijn niet altijd gunstig afgelopen. Er liggen nu een aantal voorstellen van conclusies voor. Hoe ziet u daadwerkelijk de noodzakelijke bijsturing van het beleid, de evaluatie van de conclusies die we hebben neergelegd, en wanneer denkt u dat we elkaar rendez-vous kunnen geven ? Ik heb zelf voorgesteld om in de maand juni over de budgetbijsturing te praten, en in de maand september daadwerkelijk op het terrein te bekijken wat er aan uitvoering toe is en waar er moet worden gecodificeerd. Bent u bereid, samen met uw collega's, om, bijvoorbeeld, midden september opnieuw de respectievelijke commissies te woord te staan om aan te geven wie wat waar en wanneer doet ? Zo kunnen we op het einde van dit jaar op resultaten terugblikken wat

betreft regelgeving en kunnen we met de begroting voor 1998 in het achterhoofd datgene doen wat gericht is op het creëren van een gunstiger bedrijfsklimaat en het scheppen van meer werkgelegenheid.

Mijnheer de voorzitter, ik waardeer ten zeerste de inspanningen van het Uitgebreid Bureau inzake het debat over de nieuwe politieke cultuur. Ik denk echter dat dit debat veel essentiëler is. Desnoods moeten we er meer tijd voor uittrekken.

De voorzitter : Ik zal uw boodschap aan het Bureau overbrengen, mijnheer Van Mechelen.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : De Vlaamse regering is geplaagd en gemaakt om te regeren, tenminste : na discussie, na dialoog, na het toetsen van de meningen. We zullen de begroting voor 1998 opstellen zoals voorzien. De Septemberverklaring komt er op 22 september, zoals afgesproken. Dat zal het eerste gepaste moment zijn voor bijsturingen. Wat verkeerd is gelopen, moeten we bijstellen. De prioriteit in de begroting voor 1998 zal de werkgelegenheid zijn.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 21.37 uur.*

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 24 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de steunmaatregelen voor het wegvervoer

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller merkt op dat inzake de steunmaatregelen voor ondernemingen, met als maatschappelijk doel het goederenvervoer over de weg, er dient vastgesteld dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen het Waals Gewest en het Vlaams Gewest.

Het pakket aan maatregelen waarvoor Waalse wegvervoerders in aanmerking komen, is aanzienlijk ruimer. Het gevaar dat de concurrentieverhoudingen tussen Vlaamse en Waalse wegvervoerders hierdoor grondig verstoord worden, is derhalve reëel.

Gaarne vernam de heer Arnold Van Aperen van de minister een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Pleegt de minister in het kader van deze problematiek overleg met zijn Waalse collega ?
2. In welke maatregelen voorziet de minister om de verschillen tussen het Vlaamse en het Waalse Gewest weg te werken ?

2. Antwoord door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, Landbouw, KMO en Media

De minister beaamt dat er inderdaad belangrijke verschillen bestaan inzake de expansiesteun aan de goederenvervoersector over de weg tussen Wallonië en Vlaanderen. De redenen daartoe zijn velerlei :

1. het betreft een geregionaliseerde materie waarvoor uiteraard iedere gewestregering die klemtonen legt die bij de specificiteit van het eigen beleid passen ;

2. toen de EU-Commissie in 1991 de federale algemene expansiewet van 17 juli 1959 opschortte, reageerde Wallonië vrij snel met een alternatief. Vlaanderen slaagde er niet in voor eind 1992 een nieuw expansiedecreet uit te werken (uiteindelijk 15 december 1993). De minister benadrukt dat het jaar 1992 van belang is, omdat in dat jaar Europa diverse kaderregelingen van toepassing maakte voor het kleine, het middelgrote en het grote bedrijf. Door snel te ageren en goedkeuring te verkrijgen van de EU ten gunste van haar steunregimes voor een lange periode resorteert Wallonië onder soepeler maatregelen dan Vlaanderen.

3. Vlaanderen opteert voor minder directe subsidiesteun en wil een beleid voeren meer gericht op omgevingsfactoren. Wallonië houdt vast aan directe, vrij luxueuze subsidies.

4. Vlaanderen wenst strikt de EU-kaderregelingen toe te passen. De praktijk wijst uit dat niet iedere EU-lidstaat of regio dezelfde houding aanneemt. Dit is zeker het geval in deze materie.

5. De huidige expansiereglementering sluit ondernemingen met als maatschappelijk doel het vrachttransport, enkel uit voor wat hun rollend materieel betreft. In volgende gevallen laat de EU-verordening wel steun toe :

- * ter stimulering van nieuw gecombineerd vervoer ;
- * ter herstructurering van een onderneming of groep, met dien verstande dat een herstructureringsplan wordt voorgelegd waaruit betere afstemming vraag-aanbod moet blijken alsook capaciteitsafbouw in deelsectoren met overaanbod ;
- * ter stimulering van O & O ;
- * voor ecologische investeringen (vb. EURO II-motoren).

6. Naast expansiesteun meent de minister dat de sector evenzeer kan worden gestimuleerd door het mobiliteitsbeleid dat wordt gevoerd alsook door een passend reglementair beleid. Dit resorteert respectievelijk onder de bevoegdheid van minister Baldewijns en de bevoegde federale minister Daerden.

7. Wat de expansiesteunproblematiek ten slotte betreft, pleegt de minister geen overleg met

Wallonië. De minister is daarenboven geen voorstander van het op elkaar afstemmen van de steunniveaus. Dit zou trouwens in strijd zijn met de Vlaamse beleidsvisie, met de EU-reglementering en zou tevens als precedent kunnen worden ingeroepen voor andere sectoren.

8. Om na te gaan of er sprake is van concurrentievervalsing tussen sectoren en regio's poneert de minister dat een dergelijke conclusie moet gedragen worden door het onderzoek naar meerdere elementen. Alleen het element "steun" onderzoeken volstaat terzake niet.

3. Replieken

De vraagsteller is geen voorstander van een overname van Vlaamse bedrijven door Nederlanders. De concurrentieslag tussen Vlaanderen en Nederland inzake wegtransport, laat zich bijzonder scherp voelen in de grensregio, ten noorden van Antwerpen. Daarenboven wordt de Europese

reglementering door Nederland niet steeds scherp nageleefd. Er is volgens de vraagsteller zeker sprake van oneerlijke concurrentie tussen Vlaanderen en Nederland. Spreker pleit voor het behoud van het wegtransport in Vlaanderen.

De minister merkt op dat heel wat maatregelen ter bevordering van het wegtransport behoren tot het bevoegdheidsdomein van de federale minister van Verkeer, waardoor het voor Vlaanderen bijzonder moeilijk is om structurele veranderingen door te voeren. Wellicht zou een grondige studie hierover voldoende uitsluitsel kunnen geven over de mogelijkheden van het Vlaams Gewest ter bevordering van het wegtransport. Vlaanderen moet voldoende creativiteit terzake aan de dag leggen.

De vraagsteller dankt ten slotte de minister voor zijn bekommernis nopens de problemen van het wegtransport.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 24 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer André Denys tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het recent voorstel van protocol tussen het NCMV en de CMO's

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller wijst erop dat het NCMV – Organisatie voor Zelfstandige Ondernemers – recent een protocolakkoord heeft getekend met de 22 centra voor middenstandsopleiding (CMO's) van de Vlaamse Gemeenschap.

Dit zou voor gevolg hebben dat het NCMV – een organisatie die duidelijk behoort tot de christelijke zuil – zo niet de exclusieve, dan wel bevoorrechte partner van de Vlaamse Gemeenschap wordt inzake middenstandsopleiding. Staat dit niet haaks op de ontzuilingsgedachte die aan de basis ligt van het door de toenmalige Vlaamse minister van Economie, Norbert De Batselier, opgerichte VIZO ? Het neutraliteitsprincipe van de middenstandsopleiding werd eertijds decretaal bekrachtigd.

Het NCMV zou niet alleen de promotie van de CMO's verzorgen, maar bovendien in de toekomst beschikken over een vaste contactpersoon in de CMO. Op deze wijze verkrijgt de christelijke zuil op eenzijdige manier een vaste voet in gemeenschapsinstellingen die nochtans pluralistisch zouden moeten zijn. Men kan spreken van een "closed shop" die eerder thuishoort in syndicale kringen dan in organisaties van werkgevers en zelfstandigen.

De greep van het NCMV wordt bovendien nog versterkt door de wederzijdse doorgeef functie – indien een zelfstandige zich tot de ene of de andere richt – die in het protocol "opgelegd" zou zijn.

Daarenboven zou er geen duidelijke termijn in het akkoord zijn gestipuleerd, waardoor de CMO's te eeuwigden dage "schatplichtig" zouden zijn aan het NCMV.

Spreker wijst erop dat deze operatie niet tot doel heeft de werking van de CMO's te verbeteren, maar wel om ze volledig in de vangarmen van het NCMV te krijgen en ze te gebruiken om aanzienlijke Europese subsidies binnen te rijven (200 miljoen frank). Volgens de vraagsteller is deze evolutie gevaarlijk en onduldbaar vanuit het pluralistisch oogpunt van de Vlaamse Gemeenschap. Dit protocol is een typevoorbeeld van krampachtige verzuijing en monopolievorming.

De vraagsteller meent dat zich inzake deze zorgwekkende evolutie een aantal pertinente vragen zich opdringen.

Spreker wenst van de minister een concreet antwoord op de volgende vragen. Is de minister op de hoogte van deze nefaste evolutie binnen de middenstandsvorming die onder zijn bevoegdheid ressorteert ? Heeft hij reeds contacten gehad in dit verband met het VIZO, de CMO's en het NCMV ?

Is het juist dat de "pluralistisch" samengestelde koepelorganisatie VIZO op geen enkele wijze bij deze zaak werd betrokken ?

Is het juist dat de directeurs van de centra aan hun raden van bestuur nooit de toelating hebben gevraagd om het akkoord te ondertekenen en dat vanuit het NCMV sprake was van enige – al dan niet zachte – dwang ?

Behoren alle afspraken van het protocolakkoord tot de bevoegdheid van de CMO's of zijn er ook aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het VIZO behoren ?

Waarom werden andere middenstandsorganisaties niet gevraagd ?

Welke maatregelen zal de minister nemen om deze monopolievorming tegen te gaan ?

2. Antwoord door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister herinnert eraan dat de afsluiting van de protocolovereenkomst tussen het NCMV en de CMO's in feite geen unicum is, vermits er reeds lang tussen de VDAB en het NCMV protocolovereenkomsten zijn afgesloten op het vlak van de samenwerking van het KMO-bedrijfsleven en de VDAB.

Het afsluiten van deze protocolovereenkomst moet leiden tot een adequatere bundeling van de krach-

ten tussen CMO's en NCMV op diverse vlakken. Deze overeenkomst is geen exclusiviteitsovereenkomst, die een samenwerking tussen de CMO's en andere interprofessionele organisaties zou bezwaren. Verscheidene directeurs van de centra hebben dit als uitdrukkelijke voorwaarde gesteld. De minister benadrukt dat dit initiatief zeker niet de kwalificatie verdient van : "een krampachtige poging tot verzuiling". De aldus door het protocol bezegelde samenwerking heeft daarenboven geen bindend karakter. Aan geen enkele partij werd een verplichting opgelegd. Tevens werden geen termijnen vastgelegd, zodanig dat het samenwerkingsprotocol op ieder ogenblik opzegbaar is. De minister meent dat een dergelijke overeenkomst haaks staat op de visie van : "te eeuwigden dage schatplichtig aan het NCMV". De CMO's beschikken over een ruime autonomie. Deze centra voor middenstandsopleiding puren hun werkingsmiddelen voor 60 percent uit hun eigen opbrengsten (cursussen, bijdragen). De overheid investeert slechts subsidiair.

Aan de totstandkoming van het akkoord zijn een aantal voorafgaandelijke vergaderingen gewijd. Een eerste vergadering werd bijgewoond door de heer Otten, administrateur-generaal van het VIZO, die uitdrukkelijk het respect voor een pluralistische aanpak door de CMO's heeft beklemtoond. Daarenboven stelde de heer Otten tevens duidelijk dat de samenwerking tussen de CMO's en het NCMV slechts kan worden aangemoedigd mits wederzijdse erkenning van ieders missie, structuur en opdracht.

Wat de vraag betreft, waarom andere middenstandsorganisaties niet werden uitgenodigd, antwoordt de minister dat het initiatief is uitgegaan van het NCMV dat met de centra deze overeenkomst heeft gesloten net zoals het NCMV een protocolovereenkomst heeft afgesloten met de VDAB, teneinde de samenwerking tussen het KMO-bedrijfsleven en de VDAB te optimaliseren.

De minister benadrukt dat de afsluiting van een protocolovereenkomst een eerste stap in de goede richting is op het vlak van het doorgeven van knowhow aan startende ondernemingen. Dergelijke initiatieven, met vrijblijvend karakter, dienen te worden aangemoedigd, gelet op het representatieve karakter van het NCMV in dit domein.

3. Replieken

De heer André Denys stipt aan dat een deel van zijn bezorgdheid inzake een mogelijke verdere verzuiling door het antwoord van de minister enig-

zins is weggenomen, gelet op het feit dat deze protocolovereenkomst geen exclusief karakter heeft.

Spreker attendeert de minister echter op het feit dat deze protocolovereenkomst de samenwerking wenst te bevorderen tussen de CMO's en het NCMV. Ondanks de grote graad van autofinanciering van deze centra, subsidieert de Vlaamse regering toch nog in aanzienlijke mate (1,5 miljard frank voor middenstandsvorming en -opleiding).

Volgens spreker is het duidelijk dat de draagwijdte van deze protocolovereenkomst het loutere samenwerkingsniveau overstijgt en zich in feite situeert op het vlak van samenwerking inzake middenstandsopleiding en -vorming. Het betreft een structurele, organisatorische en inhoudelijke samenwerking tussen CMO's en het NCMV. De CMO's kunnen aldus worden omgevormd tot een samenwerkingsverband. Hoe zullen de raden van bestuur van de CMO's worden samengesteld. Spreker uit enige argwaan t.o.v. een dergelijke verdoorgedreven samenwerkingsvorm. De taken van opleiding en vorming worden aldus structureel gereorganiseerd in dit samenwerkingsverband.

Spreker hamert op het behoud van de neutraliteit en daarenboven dient overlapping van subsidies te worden vermeden.

De vraagsteller dringt er bij de minister op aan om zelf een kader te scheppen, waarbinnen deze protocolovereenkomst preciezer zou kunnen worden afgelijnd.

De minister verklaart de bekommernis van de vraagsteller bij te treden en heeft geen bezwaar om te onderzoeken, of er inderdaad geen beter afgelijnd kader kan worden uitgewerkt, waarbinnen dergelijke protocolovereenkomst kan totstandkomen. Nochtans zijn er nu reeds voldoende garanties op het vlak van de handhaving van de objectiviteit. De vraagsteller is bevreesd dat van subsidies een oneigenlijk misbruik zou worden gemaakt. In deze context refereert de vraagsteller aan een persartikel : "NCMV poogt de Vlaamse vormingscentra te naasten". Spreker citeert hieruit volgende passage : "De ware reden : het motief achter dit alles : ettelijke miljoenen (200 miljoen, naar gezegd wordt) Europese steun voor middenstandsvorming, die gereed liggen, maar slechts kunnen verleend worden aan instellingen, die over de nodige structuren beschikken. Zonder de vormingsinstellingen voldoet het NCMV aan die eis niet. Als quasi exclusieve vertegenwoordiger van die centra kunnen de miljoenen wel langs de Spastraat gekanaliseerd worden".)

De minister belooft contact op te nemen met het VIZO nopens de opmaak van een kaderregeling voor de toekomst.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Leo Cannaerts tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van artikel 30 van het milieuvergunningsdecreet*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In het kader van de opdracht die het milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985 aan de burgemeester en de in artikel 29 bedoelde ambtenaren geeft, staat in artikel 30 van het decreet letterlijk : zij stellen de overtredingen vast door middel van proces-verbaal.

Milieu-inspecteurs kunnen in de praktijk vaak richtlijnen geven die een oplossing kunnen bieden voor de overtreding zonder dat hiervoor onmiddellijk een PV moet worden opgesteld. De vraagsteller verwijst in dit verband naar de Wet op de Arbeidsinspectie van 1972 waarin aan de sociale inspecteurs het recht wordt toegekend om waarschuwingen te geven en een termijn te bepalen waarbinnen de overtreder zich in regel moet stellen, naast de mogelijkheid om een PV op te stellen.

- Moet de milieu-inspecteur bij het vaststellen van een overtreding, hoe klein ook, onmiddellijk een proces-verbaal opstellen of heeft hij/zij de mogelijkheid om in bepaalde gevallen een PV door een waarschuwing te laten voorafgaan ?
- Zijn de milieu-inspecteurs die in de praktijk een gedragslijn volgen van waarschuwing en adviesverlening, in overtreding met de wet ? Zo ja, wat zijn de eventuele sancties ?

- Is het niet nuttig het decreet aan te passen om de milieu-inspecteurs de mogelijkheid tot waarschuwing en adviesverlening te geven ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister antwoordt dat artikel 30 van het milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985 op twee manieren kan worden geïnterpreteerd.

Sensu stricto moet, wanneer een milieumisdrijf wordt vastgesteld, de toezichtsambtenaar een proces-verbaal opstellen dat hij dadelijk overmaakt aan de procureur des Konings van het rechtsgebied waar het misdrijf is gepleegd. De toezichtsambtenaar beschikt volgens deze enge interpretatie niet over de mogelijkheid om een waarschuwing te geven of ten behoeve van de overtreders een termijn te bepalen om aan de wet te voldoen.

Wanneer men het artikel in ruimere zin interpreteert (sensu lato), is het echter toegelaten om mondelinge of schriftelijke raadgevingen te geven. Deze bevoegdheid is echter zuiver administratief en houdt geen echt recht in om waarschuwingen te geven of een regularisatietermijn toe te staan bij overtreding.

Bij de vereenvoudiging van het milieuvergunningsdecreet is het volgens de minister aangewezen om na te gaan of deze beide rechten kunnen worden opgenomen, zodat een zogenaamde afhandelingsbevoegdheid voor de toezichtsambtenaren zou worden gecreëerd.

Het heeft volgens de minister weinig zin de parketten met duizenden processen-verbaal te belasten. Daardoor neemt de kans op seponering van zowel kleinere als belangrijke overtredingen alleen maar toe.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Paul Dumez tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoering van het bodemsaneringsdecreet*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Het bodemsaneringsdecreet is sinds ongeveer één jaar in uitvoering. Na een moeilijke startperiode blijken er zich op het terrein nog vele problemen te stellen, voornamelijk wat de aflevering van het bodemattest betreft.

De termijnen waarbinnen de OVAM deze attesten aflevert, zijn korter geworden, onder meer na een recente decreetswijziging. Maar nog steeds stelt men vast dat sommige verkoopsovereenkomsten worden gesloten onder de opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een attest waaruit blijkt dat bij de OVAM geen gegevens over de verontreiniging van de grond bekend zijn. Hoewel het decreet dit niet formeel verbiedt, staan vele notarissen toch huiverig tegenover dergelijke bedingen van opschortende voorwaarde. Er blijft volgens de vraagsteller dan ook een belangrijke factor van rechtsonzekerheid bestaan.

- Is de minister van mening dat dergelijke verkoopsovereenkomsten onder de opschortende voorwaarde van een gunstig bodemattest, rechtsgeldig zijn afgesloten ?

- Meer in het algemeen, kan de minister mededelen of er in de nabije toekomst nog aanpassingen aan het decreet en/of het reglement betreffende de bodemsanering, met name inzake dure en overbodige administratieve bepalingen, worden gepland ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Artikel 36 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering bepaalt dat de overdrager bij de OVAM een bodemattest moet aanvragen voor het sluiten van een overeenkomst betreffende de overdracht van gronden. De inhoud van het bodemattest moet worden opgenomen in de onderhandse akte. Paragraaf 4 van hetzelfde artikel bepaalt dat de verwerver van de gronden of de OVAM de nietigheid van de overdracht kunnen vorderen indien deze gebeurde in strijd met de bepalingen van het artikel. Het betreft hier volgens de minister dus geen automatische nietigheid.

De inwerkingtreding van het bodemsaneringsdecreet heeft volgens de minister aangetoond dat op sommige punten een zekere verfijning van het decreet noodzakelijk is om er op praktische wijze uitvoering aan te kunnen geven.

De minister heeft aan de OVAM de opdracht gegeven om de uitvoering van het decreet nader te onderzoeken en hierover verslag uit te brengen. Eén van de knelpunten is het door de vraagsteller vermelde probleem van het afleveren van een attest bij de verkoop van gronden. Op basis van het onderzoek van de OVAM zullen wijzigingen aan het decreet worden voorbereid.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de handhaving van de milieuregels in de afvaloliesector en de controlecampagnes van het Bestuur Milieu Inspectie*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Door het arrest 64.637 van 20 februari 1997 van de Raad van State werd het beroep van de firma Aftapolie Maes-Eelen tegen het dwangbevel van de milieu-inspectie om de levering van behandelde afvalolie en het aanvaarden van nieuwe afvalolie stop te zetten, verworpen. Daarbij volgde de Raad van State dezelfde uitgangspunten als de milieu-inspectie en drie deskundigen : voor het hergebruik van afvalolie zijn de samenstellingscriteria geldig vanaf 1 januari 1996 en niet vanaf 1 januari 1999, zoals de directeur-generaal van de milieuadministratie Aminal en de minister lieten uitschijnen.

1. Welke besluiten trekt de minister hieruit voor de andere bedrijven in de sector, zoals Recup-Oil te Ingelmunster en Recyc-Oil te Wielsbeke ? Welke implicaties heeft de uitspraak van de Raad van State voor de bedrijven die door de milieu-inspectie gecontroleerd en gesanctioneerd werden ? Het is volgens de vraagsteller immers evident dat de bedrijven actief in de sector op gelijke wijze moeten worden behandeld. Is het waar dat deze bedrijven – na het arrest van de Raad van State – een brief kregen waarin wordt uitgelegd dat de criteria toch maar gelden vanaf 1 januari 1999 ? Heeft de minister een ontwerp van besluit aan de Vlaamse regering voorgelegd om de Vlare-regeling aan te passen ?
2. Tijdens de opeenvolgende controlecampagnes van de milieu-inspectie bleek dat de Vlare-normen voor de samenstelling van de als brandstof gebruikte olie, zowel door de bedrijven die afvalolie stoken als door de afvalolieverwerkers zelf, zwaar worden overschreden. Verbranding – zonder rookgaszuivering – van afvalolie die niet aan de criteria voldoet, betekent volgens het lid een gevaar voor de gezondheid en voor het milieu. Dit geldt zeker voor het stoken van

afvalolie van bedenkelijke kwaliteit in serres. De vraag is en blijft volgens de heer Malcorps waarom de doelstelling van het Tweede Afvalstoffenplan – het verbieden van het stoken van afvalolie door tuinders tegen 1995 – niet werd opgevolgd.

3. In welke mate kan of moet de afdeling Milieu-inspectie onafhankelijke controlecampagnes opzetten om de naleving van de milieuwetgeving te verzekeren ? Is deze kwestie uitgeklaard binnen de Aminal ? Bestaat er een minimale scheiding tussen regelgeving en inspectie en zal de minister hiertoe de nodige garanties inbouwen ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

1. Met betrekking tot de datum van inwerkingtreding van de bedoelde Vlare-criteria, verwijst de minister vooreerst naar zijn antwoord op de actuele vraag van de heer Malcorps van 19 februari 1997.

Het arrest van de Raad van State van 20 februari 1997 heeft betrekking op een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van het besluit van de minister inzake het beroep van de firma Maes-Eelen tegen het dwangbevel van de afdeling Milieu-inspectie. De Raad van State heeft dit verzoek tot schorsing verworpen omdat geen ernstige middelen zouden zijn aangevoerd door de verzoekende partij. De Raad van State spreekt zich daarbij volgens de minister niet expliciet uit over de vraag of de criteria voor het gebruik van behandelde afgewerkte olie voor verbranding als emissie- of constructienormen moeten worden beschouwd.

De minister vestigt er de aandacht op dat een van de deskundigen waarnaar de vraagsteller verwijst, in zijn advies stelt dat de criteria eerder in het kader van een reglementering voor secundaire grondstoffen, in toepassing van het afvalstoffendecreet, zouden moeten worden vastgelegd.

Het is volgens de minister evident dat de Vlare-reglementering voor iedereen geldt, niet alleen wat deze specifieke problematiek betreft, maar ook voor de toepassing van de Vlare-voorwaarden in het algemeen. In elk individueel geval moeten echter de opgelegde milieuvergunningvoorwaarden in aanmerking wor-

den genomen en die kunnen verschillen van geval tot geval. De minister wijst er bovendien op dat de Raad van State en de burgerlijke rechtbanken soms verschillende interpretaties van dezelfde voorwaarden hanteren.

De ingezamelde afgewerkte olie moet in hier-voor vergunde bedrijven worden verwerkt. Indien dit in het buitenland zou gebeuren, is de reglementering inzake de in- en uitvoer van afvalstoffen van toepassing en moet een toelating worden gevraagd. Op dit ogenblik is volgens de minister blijkbaar geen volwaardig alternatief voor de verwerking van onbehandelde afvalolie voorhanden.

2. Het is volgens de minister eveneens evident dat de bescherming van de mens en het leefmilieu centraal staat in de Vlarem-reglementering. Wat de risico's inherent aan de verbranding van behandelde afgewerkte olie betreft, moet echter worden opgemerkt dat deze bij gebruik als secundaire grondstof in de eerste plaats moeten worden geëvalueerd in het licht van de risico's inherent aan de verbranding van de primaire brandstof, in casu de halfzware stookolie. De zwavelnorm voor halfzware of zware stookolie bedraagt 1 procent. Deze stookolie wordt in veel grotere hoeveelheden gebruikt in installaties die evenmin met een rookgaszuivering zijn uitgerust. De minister laat ook opmerken dat de Vlarem-criteria strenger zijn dan deze opgelegd door de Europese Unie.

Voor de toekomst geldt onverminderd als principe dat ernaar moet worden gestreefd om hergebruik mogelijk te maken. Om afgewerkte olie opnieuw geschikt te maken als basisolie zijn echter belangrijke investeringen noodzakelijk, die niet op korte termijn kunnen worden gerealiseerd. Op dit ogenblik wordt er volgens de informatie waarover de minister beschikt, overleg gepleegd tussen een aantal betrokken partijen om dergelijke installatie op te richten.

3. De afdeling Milieu-inspectie kan en moet autonoom haar controle-opdracht uitoefenen. Daarbij moet ze nagaan of de bestaande milieuwetgeving wordt nageleefd. Wanneer er met

betrekking tot de inhoud van een vergunning een interpretatieverschil bestaat tussen de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Milieuinspectie van Aminal, lijkt het de minister logisch dat hij het advies van de directeur-generaal van de administratie vraagt en dat hij dat advies ook volgt. De minister herinnert er ten slotte aan dat er een nieuwe regeling voor de secundaire grondstoffen in de maak is.

3. Replieken

De heer Johan Malcorps is het niet eens met de stelling van de minister omtrent het arrest van de Raad van State. Volgens het lid kan uit het arrest wel degelijk worden afgeleid dat voor het hergebruik van afvalolie de samenstellingscriteria vanaf 1 januari 1996 en niet vanaf 1 januari 1999 gelden. De vraagsteller zegt tevens te betreuren dat de minister niet duidelijk heeft geantwoord op zijn vraag over de autonomie van de afdeling Milieuinspectie. Dergelijke houding is volgens het lid demotiverend voor de milieu-inspecteurs op het terrein.

Minister Kelchtermans benadrukt dat het arrest van de Raad van State een vordering tot schorsing betreft en geen uitspraak bevat, ook niet impliciet, over de criteria voor het gebruik van behandelde afgewerkte olie voor verbranding.

De minister herhaalt dat de afdeling Milieuinspectie haar controle-opdracht autonoom kan uitoefenen. Bij interpretatieverschillen tussen twee afdelingen van dezelfde administratie, zal de minister echter het advies van de directeur-generaal vragen. Dit lijkt hem de juiste manier van handelen. De minister laat ten slotte opmerken dat in de praktijk de autonomie van de afdeling Milieuinspectie wordt beperkt door de verschillende interpretaties die de Raad van State en de burgerlijke rechtbanken aan de milieuvergunningsvoorwaarden kunnen geven.

– *Het incident is gesloten*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling, over de problemen rond het bedrijf Ontex in Buggenhout*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Het bedrijf Ontex te Buggenhout wil zijn activiteiten uitbreiden tot vlakbij het historisch en ecologisch zeer waardevolle Buggenhoutbos. Voor deze uitbreiding is een milieu- en bouwvergunning noodzakelijk.

1. Kan de minister de stand van zaken geven met betrekking tot de milieuvergunningsaanvraag door de NV Ontex in Buggenhout ?
2. De minister heeft in het verleden reeds twee milieuvergunningen toegekend aan de NV Ontex. Welke zijn de doorslaggevende argumenten om industriële activiteiten toe te laten en uit te breiden vlakbij een ecologisch zeer waardevol gebied zoals het Buggenhoutbos ?
3. Behoudt de minister de visie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op het Buggenhoutbos, meer bepaald als een gebied voor bosuitbreiding ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Teverkstelling

1. De Bestendige Deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen verleende op 24 oktober 1996 in eerste aanleg de door Ontex gevraagde milieuvergunning. Meerdere omwonenden en verenigingen tekenden beroep aan tegen deze vergunningsbeslissing. Bijgevolg werd het dossier op 24 maart 1997 aan de minister voor beslissing voorgelegd. De Gewestelijke Milieuvergunningscommissie stelt in haar advies voor de beroepen ongegrond te verklaren. De uiterste beslissingsdatum is 27 april 1997.
2. De twee milieuvergunningen waarnaar de vraagsteller verwijst, betreffen uitspraken over beroepen tegen een vroegere beslissing van de

Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen. Op 10 februari 1994 heeft deze een vergunning verleend voor de verandering van het bedrijf voor een termijn tot 23 augustus 1998, zijnde de vervaldatum van de lopende basisvergunning. Bij ministerieel besluit van 30 juni 1994 heeft de vorige minister van Leefmilieu deze vergunning in beroep bevestigd, behalve voor wat betreft de toevoeging van de nieuwe opslagruimte, waarvoor de vergunning werd geweigerd. Na schorsing door de Raad van State op 15 december 1994 van het ministerieel besluit van 30 juni 1994, heeft de minister bij ministerieel besluit van 26 juni 1995 opnieuw uitspraken gedaan over de beroepen. Daarbij heeft de minister, overeenkomstig het gunstige advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie, het vergunningsbesluit van de Bestendige Deputatie bevestigd.

Op 21 december 1995 schorste de Raad van State het ministerieel besluit van 26 juni 1995. Op basis van het aanvullende advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie van 19 mei 1996 heeft de minister op 22 augustus 1996 het vergunningsbesluit van de Bestendige Deputatie een tweede maal bevestigd.

De minister laat opmerken dat tussen de KMO-zone en het natuurgebied een agrarisch gebied is gelegen. Dit agrarisch gebied vervult de rol van functionele buffer. De bouwvergunning bepaalt dat langs de achterste perceelgrens, op 5 meter van de achtergevel van de loods, een berm met een breedte aan de basis van 15 meter moet worden aangelegd. Deze bufferberm zorgt niet enkel voor een visueel aanvaardbare inpassing maar heeft bovendien een landschappelijke overgangsfunctie.

Voor de verdere motivering van de beslissing verwijst de minister naar de uitgebreide overwegingen opgenomen in het besluit van 22 augustus 1996. Hij citeert onder meer :

- de overweging dat de milieuvergunning voor de uitbreiding kan worden verleend op grond van artikel 45, paragraaf 7 van de wet op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, zoals gewijzigd bij decreet van 23 juni 1993, indien de ruimtelijke ordening niet wordt geschaad, de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden, de voorziene verweving van functies de bestemmingen die aanwezig zijn of te realiseren, niet in het gedrang brengt of verstoort en de

motivering van de vergunning aantoont dat aan deze voorwaarden is voldaan ;

- de overweging dat uit de gunstige adviezen blijkt dat de terzake bevoegde administratie van oordeel is dat de goede ruimtelijke ordening van het gebied door de uitbreiding niet werd geschaad ;
- de overweging dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied blijkt uit het vermogen van de ruimte om de belasting van de functies op een bepaalde plaats te kunnen dragen ;
- de overweging dat de opslagruimte slechts 1,5 ha in beslag neemt op een open ruimte van 40 ha ;
- de overweging dat de opslagruimte op ruim 80 meter van de bosrand zal liggen en onmiddellijk zal aansluiten bij het bestaande bedrijf ; de opslagruimte vormt aldus één eenheid met het bestaande bedrijf ; gelet op de grote afstand van de bosrand betekent de loods slechts een geringe bijkomende verstoring van het landschap ;
- de overweging dat de opslagruimte zich niet frontaal aan het Buggenhoutbos situeert, doch slechts aan een uithoek ; het globale zicht op het bos wordt dus niet verstoord ;
- de voorziene bufferberm is in staat om eventuele storende invloeden teniet te doen.

Om elk misverstand te vermijden, wil de minister benadrukken dat de geciteerde motivering slaat op de vroeger genomen beslissingen. Wat de beroepen tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie van 24 oktober 1996 betreft, kan de minister vandaag nog geen uitspraak doen.

3. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft op dit ogenblik nog geen verordenende kracht. Wat de stedenbouwkundige aspecten betreft, wordt, overeenkomstig de Vlarem-procedure, het advies van de terzake bevoegde administratie gevraagd.

3. *Replieken*

De heer Jos Stassen stelt dat één van de moeilijkheden in het dossier de koppeling van bouwvergunning en milieuvergunning betreft. Blijkbaar werd een fout gemaakt bij de tekening van de plannen van de loods en moet een nieuwe bouwvergunning of een wijziging van de verleende vergunning worden gevraagd. Ontstaat daardoor geen nieuwe situatie ?

De minister antwoordt dat de beslissing om de uitspraak van de Bestendige Deputatie over de milieuvergunning in beroep te bevestigen, onder meer is gebaseerd op de veronderstelling dat er een rechtsgeldige bouwvergunning werd afgeleverd. Indien de bouwvergunning wordt geweigerd, ontstaat inderdaad een nieuwe situatie.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Varenbergh tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het taalgebruik in de faciliteitengemeenten tijdens het openbaar onderzoek over het Ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Aanleiding tot de vraag is de weigering van de gemeente Wezembeek-Oppem om, in het kader van het decretaal voorgeschreven openbaar onderzoek, het Ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 1997-2001 ter inzage van haar inwoners te leggen. De burgemeester van Wezembeek-Oppem zou van de OVAM een volledige vertaling van het afvalstoffenplan hebben geëist.

De vraagsteller verwijst naar een advies van vooraanstaande rechtsgeleerden aan de provincie Vlaams-Brabant over de toepassing van de taalwetgeving en naar het antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, op een interpellatie over het taalgebruik van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ten aanzien van inwoners van de faciliteitengemeenten (Handelingen C21 – C-STA 2).

1. Deelt de minister het standpunt dat de taalfaciliteiten enkel op individuele aanvraag en uitsluitend wat betreft formulieren rechtstreeks uitgereikt aan het publiek een vertaling vereisen en dat alle andere vertalingen strijdig zijn met de taalwetgeving en de grondwet ?
2. Welke zijn de gevolgen van de weigering door één of meer gemeenten om het Ontwerp Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen ter inzage te leggen in het kader van het voorgeschreven openbaar onderzoek ? Hoe zal de minister optreden tegen de onwillige besturen ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

1. Wat het taalgebruik in het kader van het openbaar onderzoek van het Ontwerp Uitvoerings-

plan Huishoudelijke Afvalstoffen betreft, verwijst de minister naar het advies van 30 mei 1996 van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Dit advies werd op verzoek van de minister uitgebracht naar aanleiding van het openbaar onderzoek over het ontwerp van gewestelijk milieubeleidsplan (MINA-plan 2).

De minister citeert het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht : van het ontwerpplan, zoals het ter inzage ligt in de gemeentehuizen en kan besteld worden bij Aminal, dienen alle teksten die van aard zijn dat zij noodzakelijk zijn enerzijds om het opzet van het milieubeleidsplan te begrijpen en anderzijds om op een volwaardige manier te kunnen deelnemen aan de inspraakprocedure, eveneens in het Frans beschikbaar te zijn voor de inwoners van de rand- en taalgrensgemeenten die dit wensen. Voor de teksten die als "bindtekst" worden gebruikt en de milieuproblematiek algemeen bespreken, volstaat een samenvatting in het Frans ten behoeve van de inwoners van de rand- en taalgrensgemeenten die dit wensen. Einde citaat. Verder wordt ook gesteld : gelet op het feit dat het ontwerp-plan ter inzage wordt gelegd in de gemeentehuizen dienen de diensten van de gemeenten uit de rand- en taalgrensgemeenten ervoor te zorgen dat de particulieren uit deze gemeenten alle inlichtingen of elke toelichting kunnen bekomen in hun taal. Einde citaat.

2. De minister wijst erop dat de taalwetgeving van openbare orde is. De taalkwestie houdt ook verband met de inspraak, in casu van een minderheid, en de motiveringsplicht. Het is echter nog niet duidelijk in welke mate deze preventieve rechtsbescherming ook voor de Raad van State sanctioneerbaar is, onder meer omdat de milieubeleids- en afvalstoffenplannen slechts een vage nominatieve waarde voor de burgers hebben. Het is volgens de minister niet denkbeeldig dat gemeentebesturen van bepaalde faciliteitengemeenten in het Vlaams Gewest, voor wie een aantal bepalingen wel rechtstreeks bindend zullen zijn, zich zouden wenden tot de Raad van State in naam van hun Franssprekende inwoners. Het is echter niet zeker dat deze beroepen, gelet op het vereiste belang, steeds ontvankelijk zullen zijn.

Omgekeerd kunnen bepaalde gemeenten zelf weigerachtig optreden. Indien deze gemeenten onwillig zijn, gelden de regels van het administratief toezicht en kan tegen hen worden opgetreden.

3. Replieken

De heer Etienne Van Vaerenbergh stelt dat geen afwachtende houding mag worden aangenomen indien bepaalde gemeenten weigeren het decretaal voorgeschreven openbaar onderzoek te organiseren. Hij is dan ook van mening dat in dat geval de dwangvoogdij moet worden toegepast. Verder benadrukt de vraagsteller dat, volgens arresten van het Arbitragehof, er in de faciliteitengemeenten geen gelijkwaardigheid kan zijn van het Nederlands en het Frans. Het zou dus niet noodzakelijk

zijn alle documenten van het openbaar onderzoek te vertalen. De taalfaciliteiten vereisen enkel op individuele aanvraag, en uitsluitend wat betreft formulieren rechtstreeks uitgereikt aan het publiek, een vertaling.

De minister antwoordt dat hij zal nagaan hoe de administratieve voogdij kan worden toegepast ten aanzien van de gemeenten die het openbaar onderzoek niet hebben uitgevoerd.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de meerkosten bij de aankoop van militaire domeinen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In het kader van het groenbeleid lopen er onderhandelingen om militaire domeinen aan te kopen. Uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen (vraag nummer 120 van 12 december 1996, BVA nr. 8) blijkt dat het bodemsaneringsdecreet hier voor problemen zorgt en dat duidelijke financiële afspraken tussen de overdrager – de federale overheid – en het Vlaams Gewest noodzakelijk zijn.

In principe moeten de kosten worden gedragen door de overdrager. In zijn antwoord op de schriftelijke vraag is de minister echter niet duidelijk over deze financiële verantwoordelijkheid. Zal in dit geval de overdrager ook in de praktijk de kosten betalen ?

Wat is de stand van zaken in verband met de onderhandelingen voor de aankoop van de militaire domeinen ? Blijft de minister onder deze voorwaarden geïnteresseerd in het verwerven van deze domeinen ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Artikel 36 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering bepaalt dat de overdrager bij de OVAM een bodemattest moet aanvragen voor het sluiten van een overeenkomst betreffende de overdracht van gronden. In het geval van een onteigening is het de onteigenende overheid die dit bodemattest moet aanvragen (artikel 41 van het decreet). De kostprijs van het bodemattest bedraagt 1.000 frank per kadastraal perceel.

Indien op de gronden een inrichting is of was gevestigd, of een activiteit wordt of werd uitgevoerd die opgenomen is in de lijst van inrichtingen

en activiteiten die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken, zoals vastgelegd in bijlage 1 van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (Vlarebo), dan moet er een oriënterend bodemonderzoek worden uitgevoerd. In het geval van een gewone overdracht moet dit gebeuren op initiatief en op kosten van de overdrager, in casu de militaire overheid (artikel 3, paragraaf 2 van het decreet). In het geval van een onteigening kan de onteigenende overheid aan de OVAM vragen het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren (artikel 42 van het decreet). Bovendien kan de OVAM op basis van artikel 3, paragraaf 6 van het decreet steeds ambtshalve overgaan tot een oriënterend bodemonderzoek.

Indien de aankoop van de militaire domeinen via een onteigeningsprocedure gebeurt, kan de onteigenende overheid dus de OVAM verzoeken om het oriënterend bodemonderzoek in haar plaats uit te voeren. Dit betekent echter niet dat de OVAM ook de kosten die aan het onderzoek zijn verbonden, zal dragen. Het bodemsaneringsdecreet spreekt zich hierover niet uit. Er is volgens de minister op dit ogenblik nog niet bepaald wie welke kosten zal dragen.

Om te oordelen of de verwerving van een militair domein nuttig is, moet volgens de minister een evenwichtsoefening worden gemaakt tussen de kosten en de baten die met een dergelijke verwerving gepaard gaan. Een militair domein kan verschillende functies gaan vervullen, gaande van natuurgebied tot industriegebied. In dit verband moet worden nagegaan welke maatregelen vereist zijn om een bepaalde functie te vervullen en welke lasten hieraan zijn verbonden.

De minister laat ten slotte opmerken dat de diverse militaire domeinen een eigen geschiedenis hebben en dat niet steeds met zekerheid kan worden uitgemaakt waar in het verleden springtuigen of brandstoffen werden opgeslagen. Het oriënterend bodemonderzoek kan helpen beoordelen of het de moeite loont bepaalde domeinen te verwerven.

3. Replieken

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat bepaalde militaire domeinen een bedreiging kunnen vormen, niet alleen voor de drinkwatervoorziening maar ook voor personen die het domein betreden. Heeft de overheid in dit geval niet de plicht tot sanering over te gaan ?

De minister herinnert eraan dat de militaire domeinen op de gewestplannen geen officiële

bestemming hebben. Enkel bij desaffectatie, en indien uit het oriënterend bodemonderzoek blijkt dat er een bedreiging is voor mens en milieu, kan aan de eigenaar een sanering worden opgelegd.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 26 maart 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de naleving van de voorschriften in Vlarem II betreffende de bestrijding van lichtvervuiling*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis herinnert aan de resolutie betreffende maatregelen om de lichtvervuiling te beperken, die op 19 juni 1996 door het Vlaams Parlement werd aangenomen.

Reeds voor de goedkeuring van deze resolutie werden er in de milieureglementering Vlarem II voorschriften met betrekking tot de bestrijding van lichtvervuiling opgenomen. Op 30 maart 1996 werd door de minister in een omzendbrief aan de provincie- en gemeentebesturen aangedrongen op de strikte naleving van de voorschriften uit Vlarem II.

Deze voorschriften zijn volgens de vraagsteller vrij duidelijk :

- het gebruik en de intensiteit van lichtbronnen in open lucht zijn beperkt tot de noodwendigheden inzake uitbating en veiligheid ;
- klemtoonverlichting mag alleen gericht zijn op de inrichting of onderdelen ervan ;
- de lichtreclame mag de normale intensiteit van de openbare verlichting niet overtreffen.

De vraagsteller wijst echter op het feit dat sommige inrichtingen de storende, naar de hemel gerichte laserstralen blijven gebruiken. Dit zou onder meer het geval zijn in Willebroek, Merchtem, Hasselt, Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas en Affligem.

Daarnaast kan ook de klemtoonverlichting storend zijn indien ze onvoldoende op het gebouw is

gericht. Slecht geplaatste klemtoonverlichting kan zelfs gevaarlijk zijn voor de automobilisten.

Weet de minister in hoeverre de lokale besturen aan de omzendbrief gevolg hebben gegeven ? Beschikt de minister over gegevens over het aantal klachten inzake lichthinder ? Welke maatregelen heeft de minister nog genomen ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister antwoordt dat de bedoelde ministeriële omzendbrief van 30 maart 1996 op 3 april 1996 werd verzonden aan de provinciegouverneurs van alle Vlaamse provincies en aan de afdeling Milieuinspectie van Aminal.

Vermits het hier volgens de minister vooral gaat om inrichtingen die onder het gemeentelijk toezicht vallen, is er geen statistische informatie bekend over de toepassing van de omzendbrief door de gemeentebesturen. Door de afdeling Milieuinspectie van Aminal werden tot nog toe geen processen-verbaal opgesteld met betrekking tot de bedoelde Vlarem-bepalingen.

Naar aanleiding van de Nacht van de Duisternis op 5 april 1997, zal de minister de gemeentebesturen nogmaals herinneren aan de omzendbrief en de Vlarem-bepalingen. De Milieuinspectie zal de opdracht krijgen op te treden tegen de meest storende vormen van lichthinder.

Ten slotte laat de minister opmerken dat in het nieuwe gemeentelijke milieuconvenant de gemeenten worden aangemoedigd om een actieplan inzake zuinig energiegebruik op te stellen.

3. Repliek

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vraagt de minister om snel de gemeentebesturen en de Milieuinspectie aan hun bevoegdheden inzake beperking van lichtvervuiling te herinneren.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 14 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de beloofde financiële steun aan het Netepark te Herentals

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Het recreatiedomein Netepark in Herentals verkeert in slechte staat. Zo zouden het zwembad en bijhorende infrastructuur niet meer voldoen aan de geldende hygiënenormen. Afgelopen zomer werd er reeds een bijzondere regeling getroffen tussen de Vlaamse overheid en de stad Herentals teneinde het Netepark open te houden. Het recreatiepark zal over een voorlopige uitbatingsvergunning beschikken tot de zomer van 1998. Daarna moet het openluchtzwembad onherroepelijk dicht.

Het Herentalse gemeentebestuur beschikt niet over de vereiste financiële middelen voor een noodzakelijke grondige renovatie of nieuwbouw, waarvan de kosten op zo'n 200 miljoen frank worden geraamd.

Tijdens de opening van zaal " 't Hof" in Herentals op 5 juli 1996 beloofde de minister-president steun aan het Netepark. In het ontwerp van een studie-bureau was er volgens de vraagsteller sprake van een bedrag van 150 miljoen frank aan EFRO-subsidies. Wat is de juiste stand van zaken ?

Ondertussen ontving de minister-president in 1997 een delegatie van het Herentalse gemeentebestuur inzake de noodzakelijke renovatie- of vernieuwingswerken die zich stellen t.a.v. het Netepark. Deze contacten hebben de Vlaamse minister-president ondertussen adequaat geïnformeerd over de juiste stand van zaken wat het Netepark te Herentals betreft.

De vraagsteller vernam gaarne van de Vlaamse minister-president concreet over welke subsidies het Netepark te Herentals kan beschikken (Vlaamse, Europese of particuliere steunverlening) en hoe

en wanneer deze subsidies zullen worden toegekend ?

2. Antwoord door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president verklaart de bezorgdheid van de vraagsteller te delen. Inderdaad, bij de opening van het Socio-Cultureel Stedelijk Complex "t Hof" in juli 1996 engageerde de minister-president zich inderdaad om mee te zoeken naar een oplossing voor de prangende problemen waarmee het Netepark te Herentals worstelt. Het openluchtzwembad is inderdaad verouderd en beantwoordt niet meer aan de actuele VLAREM-reglementering. Wanneer de noodzakelijke werken niet zullen uitgevoerd zijn tegen 1999, zal het zwembad onherroepelijk worden gesloten.

De minister-president citeert vervolgens een passage uit zijn openingstoespraak bij de opening van "t Hof" in Herentals in juli 1996 : " Een belangrijke uitdaging voor de komende periode is de absoluut noodzakelijke renovatie van het Netepark. In de eerste studies die in opdracht van de Vlaamse regering zijn uitgevoerd, wordt gewag gemaakt van een enorme investeringskost en moet in de volgende maanden worden nagegaan of een meer haalbaar project kan worden uitgewerkt, al is de Vlaamse regering er zich wel van bewust dat een al te kleinschalige aanpak evenmin een echte oplossing biedt."

De minister-president verzekert de vraagsteller dit dossier via de programmeringsvoorstellen van de Vlaamse regering aan de Europese Commissie, op Vlaams en Europees niveau aan te kaarten.

De Vlaamse minister-president wil evenwel geen loze beloften doen, maar engageert zich enkel om te zoeken naar het juiste scenario en voldoende financiële middelen om de toekomst van het Netepark veilig te stellen. Bepaalde plannen inzake het Netepark (1,2 miljard frank) zijn echter te prijzig en dus onrealistisch.

De Vlaamse minister-president heeft in de programmeringsvoorstellen van de Vlaamse regering aan de Europese Commissie een bedrag van 50 miljoen frank steun voorzien voor de toeristische infrastructuur. Dit bedrag is inderdaad niet ruim bemeten. Nochtans merkt de minister-president op dat de goedkeuring van het nieuwe toeristisch infrastructuurgebied door de Europese Commissie

slechts verleend is na moeizaam overleg. De bevoegde Commissaris bij de Europese Commissie hecht veel minder belang aan toeristische infrastructuur dan haar voorganger. De voorstellen voor de doelstelling 2-gebieden (Kempen, Limburg) zijn definitief door de Europese Commissie goedgekeurd. Het bedrag van 50 miljoen frank EFRO-steun volstaan niet voor de renovatie van het Netepark. Het stadsbestuur zal evenwel in samenwerking met het VVV een samenhangend en volledig projectdossier opmaken en verdedigen bij de provinciale, Vlaamse en Europese instanties die kunnen bijdragen aan de financiering van de noodzakelijke toekomstgerichte investeringen.

De Vlaamse minister-president benadrukt dat ingevolge de goedkeuring door de Europese Commissie van de doelstelling 2-gebieden en de hieraan verbonden financiële middelen, eerstdaags overleg kan worden gepleegd inzake het Netepark te Herentals voor de opmaak van een realistisch en verwezenlijkbaar renovatie- en accommodatiepro-

ject. De minister-president verklaart zich maximaal te zullen inzetten voor dit project.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister-president voor zijn inzet in dit dossier en vraagt nadere informatie over het nakende overleg. Waar en wanneer zal dit worden georganiseerd ?

De minister-president repliceert hierop als volgt. Gegeven de beslissing van de Europese Commissie, is het finale bedrag van 50 miljoen frank vastgelegd.

Op de vraag van de vraagsteller, bevestigt de minister-president dat dit bedrag van 50 miljoen frank inderdaad het investeringsbedrag is voor de komende drie jaar voor toeristische infrastructuur, wat bij de vraagsteller de nodige ontgoocheling uitlokt.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 14 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het ontwerp van decreet sociale werkplaatsen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller merkt op dat in het kader van de begroting 1997 het luik "sociale werkplaatsen" budgettair werd opgetrokken. Deze meeruitgave laat toe dat er in 500 nieuwe arbeidsplaatsen voor de specifieke doelgroep van de sociale werkplaatsen wordt voorzien. De voorwaarde is echter dat er een decreetale onderbouwing komt voor sociale werkplaatsen.

Spreker wijst erop dat enige weken geleden de Vlaamse regering bij hoogdringendheid het advies heeft ingewonnen van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State over het voorontwerp van decreet op de sociale werkplaatsen.

Spreker wenst van de minister concreet te vernemen hoe het advies van de Raad van State luidt over het voorontwerp van decreet sociale werkplaatsen.

2. Antwoord door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister licht dit toe als volgt.

Er werd over dit voorontwerp van decreet een eerste keer een advies gevraagd aan de Raad van State op 22 oktober 1996. Op deze vraag kwam evenwel nooit een antwoord.

De Vlaamse regering machtigde de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling op 18 februari 1997 tot het inwinnen van een advies bij hoogdringendheid. Hierop reageerde de Raad van State met een schrijven waarin werd aangegeven dat geen advies kan worden uitgebracht zolang twee pleegvormen niet zijn vervuld.

Een eerste pleegvorm heeft betrekking op de vraag of het ontwerp-decreet geen maatregelen bevat welke de Commissie van de Europese Gemeenschappen zou kunnen beschouwen als zijnde "steunmaatregelen" in de zin van artikel 93, lid 3, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. Of dit zo is wordt momenteel door de administratie Werkgelegenheid onderzocht.

Een tweede pleegvorm heeft betrekking op het overleg dat met de federale overheid dient te worden gevoerd in het kader van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gezien het hier gaat om de problematiek van de wedertewerkstellingsprogramma's.

Dit overleg met de federale overheid is ondertussen opgestart en wordt op vraag van de minister gevoerd over de problematiek van de activering van de uitkeringen. De minister merkt op dat er in de voorbije maand maart op dit vlak een grote doorbraak is geweest.

Op 4 maart 1997 ondertekende de minister, samen met de federale bevoegde minister en de overige gewesten het samenwerkingsakkoord over de zogenaamde doorstromingscontracten. Dit akkoord betekent een belangrijke stap voor de verdere uitbouw en vernieuwing van het Vlaamse werkervaringsbeleid in de niet-commerciële sector waarvan de nieuwe principes en de nieuwe mogelijkheden (jaarlijks 6.000 laaggeschoolde langdurig werklozen) reeds voldoende zijn gekend.

Bij de ondertekening van het samenwerkingsakkoord begin maart was er duidelijk tevredenheid bij de Vlaamse regering over deze doorbraak die werd bereikt na een reeks aanslepende discussies. De Vlaamse regering stelde echter nog duidelijker dat het akkoord inzake de doorstromingscontracten geen eindpunt mag en kan zijn. Integendeel, voor wat de Vlaamse regering betreft, gaat het slechts om een beginpunt van een nieuwe reeks mogelijkheden voor een versterkt kansenbeleid voor langdurig werklozen met lagere of minder aangepaste kwalificaties.

Het stelsel van de sociale werkplaatsen is er duidelijk een van. Het gaat hier immers om een systeem van tewerkstelling voor onbepaalde duur van langdurig werkzoekenden, waarvan men kan aannemen dat ze, omwille van hun persoonlijke problematiek, zo goed als geen enkele kans meer maken op het vinden van een job. Het betreft dus een doelgroep van personen die – indien ze niet in een sociale werkplaats terecht zouden kunnen – nog gedurende een erg lange tijd in de werkloosheid

zouden blijven steken, en dit mét een uitkering. Er is dus een duidelijke logica om hun uitkering voortaan mee in te schakelen ter financiering van hun loon.

Verder benadrukt de minister dat – ook voor een kansenbeleid in de privé-sector – de activering van de uitkeringen heel wat mogelijkheden biedt. Ook op dit vlak werd nu een belangrijke doorbraak bereikt eind maart. De federale overheid bereikte toen intern een principiële akkoord dat voortaan voor zeer langdurig werklozen – met een inactiviteitsduur van 5 jaar en meer – jobs kunnen gecreëerd worden in de privé-sector, mét de werkloosheidsuitkering als belangrijke financieringsbron.

Hoe dit nieuwe principe concreet zal worden uitgewerkt, is momenteel nog niet volledig duidelijk. Deze concrete uitwerking zal sterk bepalend zijn voor de vraag in hoeverre de nieuwe, tijdelijke jobs voor langdurig werklozen ook daadwerkelijk nieuwe kansen zullen betekenen op volwaardige herintegratie in de arbeidsmarkt. Daarom pleit de minister uitdrukkelijk voor een gecoördineerde aanpak vanuit de federale én regionale overheden. Vanuit Vlaanderen kan gezorgd worden voor de nodige begeleiding op het vlak van attitudes, aangevuld met opleidingen voor het vergroten van de technische bagage, en met gerichte sollicitatietraining en -begeleiding. Op die manier wordt de tijdelijke job een periode van werkervaring, die de doorstroomkansen van de betrokkenen substantieel verhoogt.

De minister wijst er ten slotte op dat in het kader van de begroting 1997 het luik "sociale werkplaatsen" inderdaad budgettair werd opgetrokken. Dit budget moet inderdaad toelaten het aantal werkplaatsen op te trekken van 500 naar een 800-tal. Dit is dus geen uitbreiding met 500 plaatsen, zoals de vraagsteller lijkt te suggereren, maar met 300 voltijdse equivalenten. Gezien de vertraging die met de opeenvolgende adviezen van de Raad van State is opgelopen op het vlak van de decretale onderbouw van het experiment, zal de minister de Vlaamse regering op korte termijn voorstellen de

uitbreiding nu reeds door te voeren onder de voorwaarden die in het experiment zijn vastgelegd.

Daarbij zal de minister tegelijkertijd overgaan tot de instelling van een Opvolgingscommissie voor het experiment, die qua samenstelling en bevoegdheden zal kunnen worden gezien als een voorloper van de later op te richten formele erkenningscommissie.

3. Replieken

De heer Jos Stassen wenst van de minister nog nadere toelichting over een mogelijke strijdigheid van het ontwerpdecreet met het Europese mededingingsrecht. Is er geen sprake van concurrentievervalsende maatregelen ?

De minister repliceert hierop door te verwijzen naar het advies van de Raad van State over het voorontwerp van decreet. De Raad van State stelt dat : "er een uitvoerige argumentatie moet zijn op een mogelijke bedenking vanwege Europa dat hier zou gaan over een vorm van gesubsidieerde arbeid. "

De heer Jos Stassen herinnert aan de wettelijk voorgeschreven steunaanmelding bij de EG.

De minister wenst echter de sector niet bij deze problemen te betrekken. Hierop wenst de heer Stassen te vernemen of de experimentele fase zal worden verlengd. Het advies van de Raad van State zal pas verstrekt worden, na naleving van de twee door de Raad van State vereiste pleegvormen. Pas indien het advies van de Raad van State wordt verstrekt, kan met de decretale afhandeling van het voorontwerp van decreet voortgang worden gemaakt, ongeacht de inhoud van het advies. Het Vlaams Parlement is inderdaad niet inhoudelijk gebonden aan het door de Raad van State uitgebrachte advies. De minister verduidelijkt dat het advies wordt ingewonnen bij hoogdringendheid.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van 17 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de aanwending van de middelen die vrijgekomen zijn door de schuldherschikking van het urgentieprogramma

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Op 25 maart 1997 keurde de Vlaamse regering een overeenkomst van schuldherschikking goed tussen het Vlaams Gewest, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de NV Habifin. Door deze schuldherschikking komt er vanuit het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting nagenoeg 700 miljoen frank vrij voor investeringen in sociale huisvestingsprojecten.

Die bijkomende middelen zijn zeker welkom want vandaag is de vraag nog steeds veel groter dan het aanbod in de sector sociale woningbouw. Uit de pers kon worden vernomen dat het bedrag van 700 miljoen frank uitsluitend zou worden besteed aan de sociale huursector. De verklaring hiervoor was dat de behoefte aan sociale woningen in die sector het grootst zou zijn.

1. Waarop baseert men zich om te stellen dat de behoefte aan sociale huurwoningen groter is dan aan sociale koopwoningen ? Indien dit niet het geval is, vernam de vraagsteller graag op welke wijze de middelen verdeeld zullen worden tussen de koop- en huursector ?
2. Heeft de herbestemming van de middelen reeds plaatsgevonden ? Welke projecten door welke bouwmaatschappij ingediend werden reeds toegewezen ? Welke criteria werden voor de toewijzing van de projecten in aanmerking genomen ? Werd er bij de toewijzing rekening gehouden met de regionale spreiding van de projecten ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister stelt dat de schuldherschikking waarvan sprake een uitvoering is van een overeenkomst die reeds op 20 december 1994 werd afgesloten. Aan die overeenkomst werden enige wijzigingen aangebracht. De overeengekomen vervroegde terugbetaling in 1996 van de helft van het kapitaal dat door de VHM en Habifin NV ontleend werd ter financiering van hun kapitaalbreng in Domus Flandria, wordt thans gespreid over twee jaar – de helft in 1996 en de andere helft in 1997 – en wordt gekoppeld aan een herschikking van het vastgelegde aflossingsschema, zodat de voorziene verhoging van de verbintenismachtiging met 1,3 miljard frank tot 31,5 miljard frank behouden blijft. Door de daling van de langetermijnrente kan de budgettaire kostprijs van de 282 reeds definitief goedgekeurde projecten geraamd worden op 30,8 miljard frank. Dankzij de beslissing van de Vlaamse regering van eind vorige maand is er nu dus een extra bedrag van 700 miljoen frank beschikbaar in het kader van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting.

Er werd, in overleg met Domus Flandria en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, op de eerste plaats geopteerd voor een omschakeling van koopnaar huurwoningen. Die omschakeling heeft te maken met het feit dat er zich op een aantal plaatsen problemen stellen om sociale koopwoningen ook werkelijk verkocht te krijgen. Dat is tevens de reden waarom het vooropgestelde doel van 2.000 sociale koopwoningen op 10.000 sociale woningen (dus een verhouding van één op vijf) niet wordt gehaald. Voor de omschakeling van sociale koopnaar sociale huurwoningen wordt een bedrag van 200 miljoen frank ter beschikking gesteld.

Het resterende bedrag van 500 miljoen frank zal voornamelijk besteed worden aan renovatieprojecten. Het toepassen van een renovatieprogramma op de sociale koopsector is zo goed als uitgesloten, vermits het gaat om koopwoningen met eigenaars.

Wat de behoefte aan sociale huurwoningen betreft, wordt verwezen naar de bestaande lange wachtlijsten. Volgens een inventarisatie van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij ging het in juni 1996 om 65.670 wachtenden. Ook uit doelgroepenonderzoeken blijkt dat er voor de sociale huursector nog een belangrijke opdracht is weggelegd. Bovendien tonen cijfermatige vergelijkingen met het buitenland aan dat er in de sociale huursector een belangrijke inhaalbeweging moet gebeuren.

De minister beklemtoont verder het belang van renovatie-inspanningen. De behoefte aan renovatie in de sociale huursector neemt immers toe.

De selectie van de projecten gebeurt gezamenlijk door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, Domus Flandria en de Technische Commissie. Zij onderzoeken de ingediende projecten in functie van een aantal criteria. De criteria die zijn vastgelegd in het kader van het extra bedrag van 500 miljoen frank houden in dat het moet gaan om inbreidingsgerichte projecten, die passen in het kernbeleid. De dossiers moeten ook op vrij korte termijn kunnen worden verwezenlijkt. Om een machtiging te kunnen krijgen moeten de werken namelijk een aanvang kunnen nemen vóór 1 januari 1998. Het opstarten van volledig nieuwe projecten, waarvoor nog geen aanbestedingsprocedure werd ingezet, is dus zo goed als uitgesloten. Ten slotte moet het om reële renovaties gaan.

In de mate dat deze criteria gerespecteerd worden, zal rekening worden gehouden met de regionale spreiding. Op dit ogenblik is er één regio (Limburg) waar nog geen project is behouden. Daarom werd er aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij gevraagd om – mits inachtnaam van bovengenoemde criteria – na te gaan welke mogelijkheden er zich in Limburg nog aandienen.

De raad van bestuur van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij heeft op 25 maart 1997 volgende projecten weerhouden :

- Leuven – Sint-Maartensdal (renovatie van 107 appartementen) ;
- Westende – De Nieuwpoortse Volkswoning (renovatie van 38 woningen) ;
- Gent – Residentie Olympia – De Goede Werkmanswoning (renovatie van 71 appartementen) ;
- Huisvesting Antwerpen (deelrenovatie van 804 appartementen).

Op 27 maart 1997 hechtte de raad van bestuur van Domus Flandria haar definitieve goedkeuring aan de projecten Leuven – Sint-Maartensdal en Huisvesting Antwerpen (54 appartementen). De dossiers van Gent en Westende zijn principieel aanvaard.

3. Replieken

Mevrouw Veerle Heeren vraagt welk percentage van de 2.000 koopwoningen op de 10.000 sociale woningen er vandaag nog niet verkocht is, welke daarvan de eventuele redenen zijn en waar de onverkochte woningen gelegen zijn. Verder wijst zij erop dat – gelet op de korte indieningstermijn voor de projecten – het allicht moet gaan om reeds ingediende projecten waarover de bouwmaatschappijen niet werden geconsulteerd. Wat de regionale spreiding betreft, benadrukt zij de nood aan renovatieprojecten in Zuid-Limburg.

De minister antwoordt dat hij inzake de regionale spreiding geen volledige garantie kan geven. De keuze van de projecten gebeurt immers door de raden van bestuur van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en Domus Flandria. De minister zal er wel op aandringen om rekening te houden met het principe van de regionale spreiding. Hij wijst er verder op dat alle bouwmaatschappijen die actief zijn in één van de 80 gemeenten die voor het Domus Flandria-programma in aanmerking komen, in kennis zijn gesteld van de nieuwe mogelijkheden en de gehanteerde criteria. Zij hadden dus allen de gelegenheid om conform de vooropgestelde criteria projecten in te dienen.

Wat de niet-verkochte koopwoningen betreft, zal de minister een nota laten opstellen over hun ligging en de eventuele redenen waarom zij niet verkocht geraken.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van 17 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Sauwens, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de openstaande VFIK-trekkingsrechten voor de stad Beringen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De stad Beringen heeft recht op een bedrag van 13.846.487 frank aan openstaande VFIK-trekkingsrechten. Dat blijkt uit een bundeling van alle ministeriële besluiten die betrekking hebben op de VFIK-trekkingsrechten van 1992 tot en met 1995.

Beringen was de eerste Vlaamse gemeente waarvan de beleidsnota en het projectenplan voor het VFIK werden goedgekeurd door de Vlaamse regering. Na 25 juni 1991 heeft het stadsbestuur z'n beleidsnota's en projecten steeds opgesteld en uitgevoerd overeenkomstig de geldende wetgeving.

Bovendien had het stadsbestuur reeds op 5 december 1989 een stedelijke stuurgroep voor welzijnsvernieuwing in het leven geroepen. Deze stuurgroep bestond uit deskundigen en afgevaardigden van adviesraden, vertegenwoordigers van het stadsbestuur, het OCMW en de sociaal-economische belangengroepen.

Op 22 december 1994 verminderde de Vlaamse regering het VFIK-aandeel voor de stad Beringen echter met 12 miljoen frank. Het decreet van 14 mei 1996 tot vaststelling van de regelen inzake de werking en de verdeling van het Sociaal Impulsfonds bevestigt deze inkrimping tot het jaar 2000. Met deze eenzijdige beslissing(en) doorkruist de Vlaamse regering het VFIK- en SIF-beleid van Beringen. De stad Beringen verliest daardoor 13.846.487 frank aan VFIK-trekkingsrechten voor de uitvoering van tien projecten.

Heeft de stad Beringen inderdaad nog recht op een bedrag van 13.846.487 frank aan openstaande VFIK-trekkingsrechten, zoals blijkt uit de bundeling van alle ministeriële besluiten die betrekking

hebben op de VFIK-trekkingsrechten van 1992 tot en met 1995 ?

a. Zo ja, zal de Vlaamse regering haar financieel VFIK-engagement nakomen ten aanzien van het stadsbestuur van Beringen ?

b. Zo neen, waarom ? Welke motieven haalt de minister aan om de stad Beringen de openstaande VFIK-trekkingsrechten te ontzeggen ? Meent de minister niet dat hij met deze beslissing het VFIK/SIF-beleid van de stad Beringen op de helling zet ?

2. *Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting*

Gezien het feit dat het decreet betreffende het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen (VFIK) via het decreet tot vaststelling van de regelen inzake de werking en de verdeling van het Sociaal Impulsfonds opgeheven werd, is nu ook minister Luc Martens, Vlaams minister van Welzijn mee bevoegd voor deze materie.

De voorliggende mondelinge vraag heeft niet alleen belang voor Beringen, maar stelt zich voor alle ex-VFIK-gemeenten. Daar behoren zowel waarborggemeenten toe als SIF-plus gemeenten. Beringen is een waarborggemeente.

Beleidsmatig is het de bedoeling om zo snel mogelijk de saldi-dossiers voor de ex-VFIK gemeenten af te werken en de nog lopende VFIK-projecten, na evaluatie, al dan niet te integreren in de SIF-beleidsovereenkomst. Het is uiteindelijk de bedoeling om de overgang van VFIK naar SIF zo soepel mogelijk te laten verlopen en om de verbintenissen die in het verleden vanuit de Vlaamse regering werden aangegaan, na te komen, dit niet alleen voor de SIF-plus gemeenten maar ook voor de waarborggemeenten.

Daarom werd beslist om de VFIK-ministeriële besluiten per gemeente te coördineren tot één ministerieel eindbesluit. Daartoe werd aan de gemeenten een stand van zaken gevraagd met betrekking tot de uitvoering van hun VFIK-projecten. Tevens werd er gevraagd nieuwe einddata voor te stellen indien de projecten nog niet volledig werden uitgevoerd.

Uitgaande van deze bekommernissen zullen, in onderling overleg met de gemeenten, de voorgestelde nieuwe einddata binnen de wettelijke grenzen in het coördinatiebesluit worden opgenomen.

De opdracht daartoe werd reeds gegeven aan de administratie Welzijnsbevordering.

Uiteraard moet er rekening worden gehouden met de omzendbrief van 1 augustus 1994 betreffende artikel 10 van het decreet van 31 juli 1990 tot instelling van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen.

De einddatum van het project kan niet later liggen dan drie jaar te rekenen vanaf de datum van ondertekening van het betreffende ministerieel besluit. Dit betekent dat alle uitgaven in elk geval voor deze datum moeten worden gedaan.

Er wordt opgemerkt dat er hier enkel sprake is van reeds vastgelegde aandelen op het VFIK-trekkingsrecht 1992-1995. De gemeenten konden bovendien voor de nog niet-vastgelegde VFIK-trekkingsrechten tot 30 juni 1996 projectplannen indienen. Na die datum kunnen de nog niet-vastgelegde aandelen op het trekkingsrecht Vlaams

Fonds voor de Integratie van Kansarmen niet meer aangesproken worden.

Wat het specifieke dossier van Beringen betreft, heeft de stad voor de jaren 1992-1995 ongeveer 146,3 miljoen frank aan trekkingsrechten toegewezen gekregen vanuit het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen. Daarvan is reeds 90 percent gestort, zodat nog ongeveer 14,6 miljoen BEF te vereffenen blijft.

Volgens de meest recente gegevens die wij van Beringen ontvingen, zou deze gemeente tot vandaag ongeveer 140 miljoen frank besteed hebben en moet zij nog ongeveer 6 miljoen frank besteden. Beringen stelt voor dit te kunnen besteden tot uiterlijk 31 december 1999. Er zal met de gemeente Beringen worden overlegd om na te gaan of deze lange bestedingstermijn nog noodzakelijk is.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van maandag 21 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de betrokkenheid van de Administratie Waterwegen en Zeewezen bij de herbestemming van de scheepswerf CNR Rupelmonde

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller attendeert de minister erop dat door het faillissement van de VSM-Scheepswerven alle scheepsbouwactiviteit werd stopgezet aan de CNR-scheepswerf van Rupelmonde, deelgemeente van Kruibeke.

De gemeente Kruibeke werkte een project uit – het zogenaamde W4 project (Waastrand, water, wonen en werken) – als herbestemming voor de CNR-scheepswerf. Volgens de initiatiefnemers houdt dit project een historische site, een waterkundig en waterrecreatief gedeelte en een "harde kern" voor nijverheid, diensten en wonen in.

De gemeente Kruibeke betrok de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ), Afdeling Zeeschelde, de provincie Oost-Vlaanderen, de vereffenaar van VSM en de Gimvindus-top bij de voorbereidingen.

Gimvindus is onder meer betrokken partij omdat zij over een investeringsenveloppe beschikt om nieuwe economische activiteiten in de scheepswerven aan te trekken. Gimvindus zou bij het W4-project betrokken kunnen worden voor wat de "harde kern" betreft.

De gemeente Kruibeke wil op korte termijn eigenaar worden van de CNR-werf, maar beschikt niet over de nodige financiële middelen – vraagprijs 85 miljoen frank. Volgens de informatie van de vraagsteller wil Gimvindus de gronden voor 75 miljoen frank verkopen aan de gemeente Kruibeke met een betalingsuitstel van 2 jaar.

Gaarne vernam de vraagsteller van de minister een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Is de informatie correct dat Gimvindus de gemeente Kruibeke een betalingsuitstel van twee jaar zal verlenen ?
2. Is het voorgestelde project economisch interessant genoeg ? M.a.w. welke economische activiteiten worden voorzien op de oude scheepswerf en wat zal het werkgelegenheidseffect hiervan zijn ?
3. Is het de taak van Gimvindus om "bankier te spelen" voor de gemeente Kruibeke ?
4. Zal Gimvindus meewerken aan een constructie die industriegrond althans gedeeltelijk zal omzetten in gronden met andere bestemming, o.a. recreatie- en woonzone ?
5. Wat heeft Gimvindus tot nu toe gedaan om de gronden van de CNR-werf een herbestemming te geven ?
6. Zijn er nog andere projecten dan het W4-project voor de CNR-werf ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister geeft een overzicht van de stand van zaken.

De NV Scheepswerf van Rupelmonde is niet in faillissement, wel in vereffening. Deze vereffening is te zijner tijd beslist in het perspectief deze in evenwicht te kunnen afsluiten, in anticipatie trouwens op een principe dat sindsdien bij wet tot norm is gesteld.

Deze vereffening in evenwicht hield de noodzaak in van een sluitingssteun die door de Europese Commissie werd goedgekeurd. Daarenboven diende de vereffenaar een redelijke zekerheid te hebben dat het onroerend goed tegen redelijke voorwaarden kon worden gevaloriseerd. Gimvindus heeft daarom de garantie gegeven tegen marktprijs (geattesteerd door een extern bureau) eventueel onroerende goederen waarvoor niet tijdig een gerede marktpartij zou worden gevonden, over te nemen indien nodig. De valorisatie van het overgrote deel van het onroerend goed van de VSM groep verliep evenwel probleemloos en tot op heden diende de vereffenaar geen beroep op Gimvindus te doen. Deze afspraak is de enige betrokkenheid van Gimvindus op heden in de onroerend-goed problematiek.

De bevoegdheid en de zeggenschap omtrent de activa behoren overigens uitsluitend aan de vereffenaar toe. Tot vandaag wordt niet overwogen om een onmiddellijke verkoop aan de stad Rupelmonde, door Gimvindus gefinancierd, tot stand te brengen. Gimvindus overweegt wel om, ten belope van maximaal de marktwaarde van de terreinen, een rentedragende lening toe te kennen aan de vereffenaar, om het financiële evenwicht van de vereffening te bevorderen.

Deze lening zou hypothecair worden gewaarborgd. Dit zou de vereffenaar in staat stellen om met de stad Rupelmonde een periode van twee jaar overeen te komen waarbinnen hij de stad de gelegenheid geeft haar project te finaliseren en de financiering rond te krijgen. Op het ogenblik dat de verkoop dan tot stand komt, zou de lening van Gimvindus afgelost worden.

Daarnaast heeft Gimvindus bij de beheersovereenkomst de mogelijkheid om bij projecten op ex-scheepsbouwsites als medefinancier op te treden, in marktconforme omstandigheden en zonder enig hulpkarakter. Het gaat er dus niet zozeer om investeerders aan te trekken, maar eventueel mede te investeren in een project dat in meerderheid door een privé-investeerder wordt opgezet.

Het antwoord op de punctuele vraagstellingen is dus als volgt.

1. Dit scenario is niet aan de orde.

2. Een industrieel project kan slechts worden beoordeeld op het ogenblik dat het zich concreet voordoet. Overigens houdt het scenario dat nu voorligt een eigendom van de gronden in die overgaat van de vennootschap rechtstreeks naar het stadspatrimonium. Over de herbestemming van de gronden dienen de eigenaars en de overheden te beslissen. Over industriële initiatieven dienen initiatiefnemers de eerste stap te zetten.

3. Neen.

4. Neen, Gimvindus is niet betrokken – zie 2.

5. Gimvindus is op heden niet betrokken. Door de interventies ter begeleiding van de vereffening en door de mogelijkheid om mede te investeren heeft Gimvindus wel het kader geschapen waarbinnen een brede waaier van initiatieven alle kansen krijgt.

6. Op heden is de stilzwijgende afspraak van de betrokkenen dat dit project de voorrang geniet, mede omdat zich op heden spontaan nog een ander alternatief heeft aangediend.

3. *Repliek*

De heer Jos Stassen dankt de minister voor het omstandige antwoord, waaruit blijkt dat Gimvindus enkel een bemiddelende rol speelt en zich in feite niet heeft geëngageerd.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van dinsdag 22 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het opstellen van een actieplan om op termijn elke klas in Vlaanderen over een computer te doen beschikken en elke school over een aansluiting op Internet

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Onlangs verklaarde Vlaams minister-president Luc Van den Brande dat hij samen met onderwijsminister Luc Van den Bossche een actieplan heeft opgesteld om op termijn elke klas in Vlaanderen over een computer te doen beschikken en elke school over een aansluiting op Internet. Daarom roept de minister-president bedrijven en instellingen op om verouderde, maar nog functionele computers ter beschikking te stellen van dit project.

In antwoord op zijn schriftelijke vraag nummer 76 van 28 november 1996 – om naar Nederlands voorbeeld gebruikte overheidscomputers die nog goed zijn aan Onderwijs te geven – heeft de minister van Onderwijs geantwoord dat dat volgens hem weinig zin heeft : 'Indien men zou overwegen apparatuur aan de scholen te geven, lijkt het noodzakelijk dat deze beantwoordt aan een aantal minimale vereisten qua performantie en capaciteit. Het heeft ons inziens weinig zin om sterk verouderde apparatuur naar de scholen te sturen. Ze heeft maar een beperkt nut voor de scholen'.

De heer Pieter Huybrechts vraagt aan de minister van Onderwijs of hij, gegeven dit antwoord op zijn recente schriftelijke vraag, zal doorgaan met zijn plan om samen met de minister-president een actieplan uit te werken om bedrijven en instellingen te vragen hun verouderde maar nog functionele computers ter beschikking te stellen van het project.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister blijft bij het standpunt dat hij in antwoord op de geciteerde schriftelijke vraag van de heer Pieter Huybrechts heeft gegeven, namelijk dat het niet zinvol is om verouderde informatica-infrastructuur aan de scholen te geven. In het voorstel dat de minister-president en hijzelf hebben uitgewerkt, betreft het echter geen verouderde apparatuur. In het kader van het actieplan dat de Vlaamse regering heeft goedgekeurd zullen in een eerste fase 150 scholen – basisscholen, secundaire scholen en scholen voor volwassenenonderwijs – op Internet aangesloten worden. Daarnaast werd aan een geselecteerd aantal partners – onder meer Belgacom, Microsoft, Fabrimetal – gevraagd om het project mee aan te zwengelen, en om tot samenwerkingsverbanden inzake het gebruik van apparatuur met de scholen te komen. Het betreft hier bedrijven die functionele apparatuur kunnen aanbieden. Uiteraard behouden alle Vlaamse scholen het recht om op eigen initiatief contacten met de bedrijfs wereld te onderhouden om tot samenwerking inzake informatica-apparatuur te komen.

Het feitelijke opzet van het actieplan van de Vlaamse regering is de implementatie van de nieuwe media in het onderwijs te bevorderen en te versnellen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van dinsdag 22 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de studietoelage hoger onderwijs voor de studenten vroedkunde

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Dit academiejaar werd de studietoelage van een aantal studenten vroedkunde geweigerd omdat hun opleiding beschouwd wordt als een bisjaar van de opleiding verpleegkunde of omdat zij reeds een diploma hoger onderwijs hebben. In het verleden werd aan dergelijke studenten wel een studiebeurs toegekend, en ook nu zijn er hier en daar studenten vroedkunde die wel een studietoelage ontvangen, wellicht als een gevolg van een andere interpretatie.

In de oude structuur – voor het decreet van 13 juli 1994 – had de opleiding tot verloskundige dezelfde tweejarige stam als deze van de opleiding verpleegkunde. Enkel het derde jaar gaf een specifieke opleiding ofwel tot verloskundige ofwel tot verpleegkundige. Deze structuur was reeds van in 1980 oorzaak dat de Belgische opleiding niet voldeed aan de Europese richtlijnen (80/155/EEG). Zij werd door het EEG-raadgevend Comité voor de opleiding van verloskundigen daarenboven ontoereikend verklaard (III/F/5269/4/88-NL-februari 1991).

Onder meer om deze redenen werden kandidaatstudenten vroedkunde aan de meeste hogescholen in Vlaanderen slechts toegelaten nadat ze het diploma van verpleegkundige behaald hadden. Op deze manier verkregen ze het diploma van verpleegkundige dat wel voldeed aan de Europese richtlijnen en werd de éénjarige opleiding tot vroedkunde inhoudelijk ondersteund, waardoor deze verloskundigen toch voldeden aan de eisen van de beroepsbekwaamheid. Betrokken studenten zitten nu in dit type opleiding dat voor de laatste keer tijdens dit academiejaar '96-'97 kan ingericht worden. Het decreet van 13 juli 1994 heeft voor-

zien in een driejarige opleiding tot verloskundige. Dat staft onder meer ook de voorafgaande redenering.

Het is duidelijk dat om te kunnen voldoen aan de eisen en de richtlijnen die zowel de Belgische als de Europese overheid gesteld hebben en gezien de mogelijkheid die de Vlaamse overheid slechts toeliet om als verloskundige opgeleid te worden, deze studenten enkel deze weg konden volgen : eerst afstuderen als verpleegkundige en dan nog 1 jaar opleiding tot verloskundige. Vroedkunde is immers geen specialisatie. Deze onzekere en onduidelijke situatie houdt op te bestaan dank zij het decreet van 13 juli 1994. Ondertussen mogen de studenten hiervan niet het slachtoffer zijn.

Kan de heer minister dit standpunt onderschrijven ? En zal hij op grond van deze argumentatie het nodige laten doen om de studenten vroedkunde in het oude regime de gevraagde studietoelage te verlenen ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

De minister antwoordt dat het door de spreker gesitueerde probleem het gevolg is van de overgangssituatie waarin de studenten vroedkunde zich momenteel bevinden. Hij is er zich van bewust dat sommige studenten hiervan momenteel nadeel ondervinden, maar dat kan voor hem geen aanleiding zijn om tot een andere interpretatie van de wetgeving te komen. Volgend academiejaar is het probleem trouwens opgelost. Een 'andere' interpretatie van de wetgeving is voor de minister geen goede oplossing : de administratie moet de wetgeving toepassen.

3. Repliek van de heer Jos De Meyer met wederwoord van de minister

De heer Jos De Meyer blijft aandringen op een speciale regeling voor het overgangsjaar, temeer omdat het slechts een beperkt aantal studenten betreft.

De minister antwoordt dat hij voor de betrokken studenten een uitzondering op de regelgeving inzake studietoelagen zou kunnen uitwerken, maar dat vindt hij vanuit beleidsoogpunt geen goede zaak.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

Vergadering van dinsdag 22 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Etienne Van Vaerenbergh, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de omvorming van "Deze Week in Brussel" tot stadskrant

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Walter Vandenbossche vernam dat de minister plannen heeft om het weekblad "Deze Week in Brussel" te hervormen.

Bij de rondgang van de leden van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) bij de 22 Vlaamse gemeenschapscentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bleek dat "Deze Week in Brussel" een dubbele evaluatie kreeg. Die was vrij positief voor wat het element cultuurkrant (filmagenda..) betreft. Voor het overige werd vanuit het werkveld echter zeer duidelijk gesteld dat er behoefte is aan een stadskrant. Waarbij ook werd gevraagd dat in Deze Week in Brussel meer aandacht zou worden besteed aan wat er leeft op het terrein.

De vraagsteller vraagt terzake naar de intenties van de minister omdat de minister in belangrijke mate financieel bijdraagt voor het totstandkomen van Deze Week in Brussel. Hij wenst dan ook te vernemen welke stappen de minister zal nemen met betrekking tot de noodzakelijke omvorming van Deze Week in Brussel tot stadskrant.

2. Antwoord van mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid

De minister antwoordt dat het inderdaad de intentie van de Vlaamse regering is om het dossier van het Contact- en Cultuurcentrum (CCC) over te hevelen naar Brusselse Aangelegenheden. Dat is nog niet gebeurd en ondertussen is cultuurminister Luc Martens nog steeds de bevoegde minister.

De minister stelt dat ze hiermee de vraag van de heer Walter Vandenbossche niet wil ontwijken. Want er is inderdaad reeds nagedacht over de toe-

komst van het Contact- en Cultuurcentrum en Deze Week in Brussel. Ook in Beleidsplan Brussel wordt er onder het zevende spoor "Promotie van Brussel in Vlaanderen" aangekondigd dat de Vlaamse regering een beheersovereenkomst met het Contact- en Cultuurcentrum zal afsluiten waarin de opdrachten worden vastgelegd, rekening houdend met de nieuwe evoluties op vlak van media en informatie.

Er is op dat vlak inderdaad verbetering mogelijk. Deze Week in Brussel is één van de belangrijke onderdelen van het Contact- en Cultuurcentrum waarmee men de Vlamingen in Brussel bereikt. Het Contact- en Cultuurcentrum heeft twee opdrachten : informatieverstrekking in Brussel en promotie in Vlaanderen. Op dat laatste terrein schiet het Contact- en Cultuurcentrum wellicht iets te kort.

Het concept van Deze Week in Brussel moet zowel qua inhoud als naar vorm geëvalueerd worden. Hierbij zullen een aantal keuzes moeten worden gemaakt : uitkrant of stadskrant, enkel voor Brusselse Vlamingen of voor alle Brusselaars, weekblad of maandblad ? De minister oppert dat wellicht voor Brussel beter zou worden geopteerd voor een meertalige uitkrant waarmee ook de buitenlandse toeristen kunnen worden bereikt. Deze Week zou zich dan meer kunnen profileren als een Nederlandstalige stadskrant met nieuws uit de verenigingen, de welzijnssector enzovoort. De minister vindt dat eveneens moet worden overwogen om Deze Week of eventueel terug Deze Maand op een veel ruimere wijze in en buiten Brussel te verspreiden.

De minister concludeert dat al deze pistes moeten worden onderzocht en moeten uitmonden in een beheersovereenkomst die zal worden afgesloten tussen het Contact- en Cultuurcentrum en de Vlaamse regering. De minister benadrukt dat de overheveling van het Contact- en Cultuurcentrum echter nog niet goedgekeurd werd binnen de Vlaamse regering.

3. Repliek

De heer Walter Vandenbossche repliceert dat hij wellicht iets te vroeg was met zijn vraagstelling over de toekomst van Deze Week in Brussel. Hij had gelezen dat het Contact- en Cultuurcentrum reeds overgedragen was naar Brusselse Aangelegenheden. De vraagsteller vraagt dat bij de evaluatie van Deze Week in Brussel kennis wordt genomen van de besluitvorming van de gemeenschapscentra over Deze Week in Brussel – er bestaat daarover een verslag. De heer Walter Vandenbos-

sche pleit tenslotte voor een sterke, dynamische actuele en Vlaamse krant in Brussel. Die Vlaamse stadskrant mag niet verwateren in een geheel waarbij men door het bos de bomen niet meer kan zien.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van dinsdag 22 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de coördinatie van kankerpreventie*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Geregeld komt via verschillende mediakanalen informatie onze huiskamers binnen over verenigingen die bezig zijn met kankerbestrijding. Meestal gaat die informatie vergezeld van een vraag om steun. Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vermoedt dat de bevolking daar massaal op reageert. Anderzijds sporen particulieren, gemeente- en provinciebesturen de mensen aan tot deelname aan preventief en vroegtijdig onderzoek voor opsporing van kanker. Het lid vreest hier voor een zekere wildgroei.

1. Hoeveel verenigingen voor kankerbestrijding bestaan er in Vlaanderen/België ?
2. Waaruit bestaan hun activiteiten ?
3. Welke subsidies krijgen ze (ook onrechtstreeks via tewerkstellingsprogramma's en wetenschappelijk onderzoek) ?
4. Welke controle wordt erop uitgeoefend ?
5. Is er samenwerking of coördinatie tussen de verschillende verenigingen ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Er moet volgens de minister vooreerst een onderscheid gemaakt worden tussen de verenigingen voor kankerbestrijding enerzijds, die de bevolking via de media benaderen voor informatie en steun, en de centra voor secundaire kankerpreventie anderzijds die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden.

Tot de eerste groep behoort de Vereniging voor Kankerbestrijding, die nationaal actief is. Er is geen samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap. Ver-

volgens is er de Vlaams Kankerliga (VKL). De VKL is gegroeid uit het Vlaamse deel van het Belgisch Werk tegen Kanker. De VKL is aan het fusioneren met Kom op tegen Kanker. De vereniging VKL wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Hun activiteiten zijn voorlichting en primaire kankerpreventie. De vereniging is contractant van het nationaal kankerregister. In 1996 ontving de vereniging 13 mio frank subsidies van de Vlaamse overheid (3 mio voor het hoofdbestuur, 2 mio voor elke provinciale afdeling). De subsidies via tewerkstellingsprogramma's en wetenschappelijk onderzoek ressorteren niet onder de bevoegdheid van de minister. Zij beschikt dus niet onmiddellijk over die gegevens. De administratie Gezondheidszorg van de Vlaamse Gemeenschap oefent controle uit – voor het gedeelte dat zij subsidieert – op inhoudelijk en financieel vlak. De verenigingen bepalen zelf in hoeverre zij samenwerken. VKL en Kom op tegen Kanker hebben onlangs besloten om te fusioneren. In het besluit van de Vlaamse regering houdende toekenning van een toelage aan de Vlaamse Kankerliga staat als een van de taken van de liga vermeld : coördineren van lokale initiatieven inzake primaire kankerpreventie, in samenwerking met o.m. de lokale preventieprojecten van de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen (WVVH). Er moet samengewerkt worden met de provinciale preventieplatforms. Ze moeten samenwerking met andere gezondheids promotie-organisaties helpen verwezenlijken. Tussen VKL en de Vereniging voor Kankerbestrijding zijn er enkele punctuele functionele contacten.

De tweede groep betreft de centra voor secundaire preventie die door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd worden. Het is niet eenvoudig inzicht te verwerven in de veelheid aan centra. Er zijn de universitaire centra, het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur (vroeger Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie), de vijf provincies, de WVVH, Vroegtijdige Opsporing van Borstklierkanker (VOB), het Middelheimziekenhuis (projectgroep Vroegtijdige prostaataandoening). De centra ontvangen geen giften, ze worden door de Vlaamse overheid gesubsidieerd (zie bijlage). De administratie Gezondheidszorg controleert dus op financieel en inhoudelijk vlak. Tot 1996 werd de inhoudelijke controle uitgevoerd door de Vlaamse Adviescommissie Kankerpreventie (VACK). Daarom had de overheid tot dan minder overzicht over de centra. Blijkbaar spitsen sommige centra zich toe op specifieke screening.

Vanaf 1997 worden de subsidies toegekend in functie van de doelstellingen en strategieën die de Vlaamse Gezondheidsraad goedkeurt. De minister

pleit voor onderlinge coördinatie en samenwerking, o.m. met de WVVH. Dat is een van de voorwaarden voor subsidiëring. De minister zal een plan voorleggen om de preventie beter te organiseren. De huisartsen moeten hierin een centrale rol spelen.

De minister besluit dat de ethische aspecten van kankerscreening in de toekomst meer aandacht moeten krijgen. Screening moet op een verantwoorde manier gebeuren. Dat is nu niet altijd het geval. Screening kan nutteloos ongerustheid veroorzaken bij de patiënt. Er wordt daarover een recent artikel uit de Nederlandse Volkskrant aan de leden bezorgd.

3. Repliek van enkele leden en antwoord van de minister

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis stemt in met de plannen van de minister om een en ander beter te organiseren en te coördineren. Het lid heeft nog vragen over het gebrek aan controle op de giften die verenigingen krijgen, en het gevaar op misbruiken.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, vermoedt dat het lid alludeert op een vereniging op federaal niveau. De Vlaamse Gemeenschap heeft daar niets mee te maken. De verenigingen die door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd worden, moeten de totale boekhouding voorleggen. Bij Vlaamse verenigingen zijn tot nog toe nooit misbruiken vastgesteld.

Mevrouw Kathy Lindekens wil toch benadrukken dat verenigingen, centra en provinciale platforms intensief samenwerken op het vlak van preventie. Preventiecampagnes worden op elkaar afgestemd. De enige vereniging die er wat buitenvalt, is de Vereniging voor Kankerbestrijding. Via een toekomstige fusie zal de samenwerking van Kom op tegen Kanker en VKL structureel worden. Vanzelfsprekend heeft de overheid geen controle over een niet-gouvernementele organisatie als Kom op tegen Kanker. De vereniging heeft wel steeds verkondigd dat iedereen inzage kan krijgen in de boekhouding. De verdeling van de gelden verloopt via door de Vlaamse overheid erkende structuren zoals de VKL en het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO).

Een ander aspect is echter het feit dat men zich moet bezinnen over de planning van activiteiten, meent de minister. Zij verwijst daarbij naar haar opmerking over verantwoord screenen. Het beleid zal dit moeten bepalen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis wijst op de parallelle circuits bv. inzake screening (gemeente, provinciebesturen...), waarbij niet het minste overleg plaatsvindt.

Daarom, besluit de minister, moet de huisarts een meer centrale rol toebedeeld krijgen.

– *Het incident is gesloten.*

BIJLAGE**Centra voor kankerpreventie, in 1996 gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap**

Het rapport "Voorstellen voor georganiseerde screening naar baarmoederhalskanker in Vlaanderen" werd opgesteld op vraag van minister Wivina Demeester-De Meyer. Het rapport geeft de huidige situatie van de baarmoederhalskankerscreening in Vlaanderen aan en formuleert constructieve voorstellen voor de verdere uitbouw van de georganiseerde screening, vanuit de ontleding van de belangrijkste knelpunten. De visie is vertrokken in 1994 vanuit de principes van de Europese richtlijnen. Het uiteindelijke doel is een driejaarlijkse screening van 85 percent van de vrouwen tussen de 25 en 64 jaar. De implementatie werd toevertrouwd aan de vijf Vlaamse provincies en een coördinatiecel (de Koepel cervixscreening) binnen het hier genoemde Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (IHE)

IHE

J. Wytsmanstraat 14
1050 Brussel
Bedrag : 3.000.000 frank

Provincie Antwerpen
Koningin Elisabethlei 22
2000 Antwerpen
Bedrag : 3.000.000 frank

Provincie Vlaams-Brabant
Diestsesteenweg 52
3010 Leuven
Bedrag : 3.000.000 frank

Provincie West-Vlaanderen
Ontvangstraat 3
8000 Brugge
Bedrag : 3.000.000 frank

Provincie Oost-Vlaanderen
Abdesstraat 2
9000 Gent
Bedrag : 3.000.000 frank

Provincie Limburg
Stadsomvaart 9
3500 Hasselt
Bedrag : 3.000.000 frank

In het kader van de borstkankerpreventie hebben verschillende centra samen gewerkt tot het eind-

rapport en voorstellen voor "Borstkankerscreening in Vlaanderen".

De centra die hieraan meewerkten waren tot 1996 :

enerzijds de niet-openbare centra :

Vroegtijdige Opsporing van Borstklierkanker vzw (VOB)

Sint Jansstraat 15
8000 Brugge
Bedrag : 6.000.000 frank

KU Leuven
Leuvens Universitair Centrum Kankerpreventie (LUCK)
Kapucijnenvoer 33
3000 Leuven
Bedrag : 13.000.000 frank

VUB
Dienst kankerpreventie
Laarbeeklaan 103
1090 Brussel
Bedrag : 11.000.000 frank

en anderzijds de openbare centra :

UIA
Centrum voor kankeropsporing
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
Bedrag : 11.000.000 frank

UG
Vroegtijdige kankeropsporing
De Pintelaan 185
9000 Gent
Bedrag : 11.000.000 frank

Middelheimziekenhuis
Projectgroep Vroegtijdige prostaataandoening
Lindendreef 1
2020 Antwerpen
Bedrag : 5.950.000 frank

Activiteit : gewerkt tot eind 1996 : als pilootproject in 1991 opgestart, uitgegroeid tot een deelproject van een Europese studie (European Screening on Prostate Cancer).

WVVH
Sint-Hubertusstraat 58
2600 Berchem
Bedrag : 5.950.000 frank

Activiteit : integratie kankerpreventie in de huis-
artsenpraktijk

VUB

Medisch-Sociale Wetenschappen – Sociale
Gezondheidswetenschappen

Laarbeeklaan 103

1090 Brussel

Bedrag : 3.000.000 frank

Activiteit : meten van de kennis van kankerpreven-
tie bij de bevolking.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van dinsdag 22 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de toekomst van kleine ziekenhuizen in het kader van het gezondheidsbeleid*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Jos De Meyer stelde op 25 maart 1997 een mondelinge vraag over het consensusplan voor de campus St.-Anna in Beveren. Uit het antwoord van de minister concludeerde de heer Jos De Meyer dat de minister het consensusplan als positief evalueerde. Mevrouw Nelly Maes heeft dat echter niet teruggevonden in het antwoord van de minister.

De minister is het eens met de keuze voor een polikliniek op de campus in Beveren als satelliet voor de centrale campus in St.-Niklaas. De betrokken partijen lijken het daarover eens te zijn, maar dat is niet de oplossing die de bevolking vraagt, meent mevrouw Maes. Het is problematisch dat dit gepaard gaat met de sluiting van het acute ziekenhuis, en vooral van de bloeiende materniteit. De bevolking in St.-Niklaas stagneert. De bevolking in Beveren daarentegen neemt toe en daar wordt de materniteit gesloten. Wat is het standpunt van de minister omtrent het verdwijnen van de materniteit? Er wordt geopperd dat de afdeling pediatrie niet leefbaar is en gesloten moet worden, samen met de materniteit. Veel pediatrieën zijn niet leefbaar, merkt het lid op. Meent de minister dat een materniteit slechts behouden kan blijven als in dat ziekenhuis ook een afdeling pediatrie aanwezig is?

In haar antwoord op de mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer was de minister niet zo te vinden voor het opzetten van een dagziekenhuis op de campus St.-Anna in Beveren, vervolgt het lid. De administratie zou niet geneigd zijn een positief antwoord te formuleren. Eenerzijds zijn er de federale ontwerp-normen, anderzijds zou het opzetten van daghospitaalatie bijkomende maatregelen inzake infrastructuur vergen. Hoe staat de minister ten aanzien van de federale ontwerp-normen inzake daghospitaalatie?

Inzake een nursing home antwoordde de minister dat de vraag aan het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) moest worden gesteld. Mevrouw Nelly Maes is van oordeel dat de Vlaamse regering toch een ander te zeggen heeft over de VOI (Vlaamse Openbare Instelling) als het een gemeenschappelijke visie betreft.

Kortom, mevrouw Nelly Maes kan uit het antwoord van de minister op die vroegere mondelinge vraag niet concluderen dat de minister het eens is met de grote opties van het consensusplan.

Ten slotte vraagt het lid zich af welke kleine ziekenhuizen nog zullen verdwijnen, als de fusies doorgevoerd worden waarvan nu al plannen op het getouw staan. Welke kleine ziekenhuizen zullen behouden blijven als lokale antenne van een groter ziekenhuis? Welke voorzieningen zullen in dergelijke antennes worden ondergebracht? Kan de minister die gegevens schriftelijk bezorgen?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Het uitgangspunt van de minister is steeds geweest dat de verantwoordelijkheid bij diegenen ligt die het beheer van de voorzieningen op zich nemen, nl. de inrichtende machten. De minister wil daarmee haar verantwoordelijkheid niet ontlopen; het Vlaamse gezondheidsbeleid is gewoon zo georganiseerd.

De minister wil over enkele maanden in de commissie de toekomstperspectieven voor het ziekenhuislandschap bespreken, mee op basis van de VIPA-studie over de ziekenhuizen. Op dit ogenblik zijn in Vlaanderen 95 ziekenhuizen over 116 campussen verspreid. Het is de bedoeling dat er in 2005 nog ongeveer 65 à 70 ziekenhuizen zijn. De minister wil geen standpunt innemen over het aantal campussen; dat is niet de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid. Dan nog zal Vlaanderen behoren tot de Europese regio's met de grootste ziekenhuisconcentratie. Er zal nog altijd een ziekenhuis zijn in een straal van 15 km.

In het antwoord op de mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer heeft de minister gewezen op de logische elementen en de mogelijkheden van het consensusplan. De nursing home bv. hangt af van de beslissing van het VFSIPH. Deze VOI beslist autonoom over het al dan niet vrijmaken van middelen daarvoor. Veel zal allicht afhangen van de regionale noden voor een nursing home.

Niet het beleid, maar de wetenschappers en praktici hebben vastgesteld dat materniteit en pediatrie moeten samengaan, in het licht van de neonatologie, vervolgt de minister. Zieke pasgeboren kinderen moeten kunnen worden opgevangen. De ziekenhuizen en – in de toekomst vooral – netwerken van ziekenhuizen bepalen waar de materniteit georganiseerd moet worden. Het is de taak van de inrichtende macht om dat te organiseren.

3. *Repliek van de vraagsteller en antwoord van de minister*

Het antwoord van de minister over de materniteit is duidelijk, maar niet bevredigend, repliceert mevrouw Nelly Maes. Het lid heeft vragen bij de actualiteit van de stelling dat materniteit en pediatrie moeten samengaan, als men de discrepantie vaststelt tussen de bloei van een materniteit ener-

zijds en de geringe activiteit van een pediatrie anderzijds.

Hoe kan de Vlaamse overheid haar beleid voeren, als het VFSIPH volledig autonoom beslist, vraagt het lid zich af. Zijn niet te veel belanghebbenden in het VFSIPH vertegenwoordigd, om onafhankelijk te kunnen optreden ?

De minister antwoordt dat het Vlaams Parlement indertijd zelf gewild heeft dat het VFSIPH een pararegionale-B werd. De minister was daar zelf geen voorstander van. Men stelt vast dat belangengroepen inderdaad een grote inspraak hebben in de VOI's. Het parlement heeft meermaals zijn inspraak beknot door zijn eigen beslissing.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van woensdag 23 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de vermelde vaste data in de besluiten inzake verbeteringspremie en renovatietoelage

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

In enkele besluiten inzake renovatie en verbeteringspremie worden een aantal vaste data vermeld. De besluiten dateren respectievelijk van 3 februari 1993 (aangepast op 29 juni 1994) en van 18 december 1992 (aangepast op 29 juni 1994). Door het hanteren van vaste data creëert men een aantal praktische problemen, terwijl men ook hoe langer hoe minder mensen bereikt, die in aanmerking kunnen komen voor de betrokken subsidie.

Voor het verkrijgen van een renovatiepremie moet de eerste ingebruikname van een woning dateren van vóór 1946. De volkstelling dateert echter van 1947, waardoor het jaartal 1947 inzake controle, veel praktischer zou zijn als "drempel" voor de eerste ingebruikname.

Bij de verbeteringspremie wordt gesteld dat de woningen gebouwd moeten zijn vóór 1972. Al wie sinds 1 januari 1985 (ook een vaste datum) al een premie heeft ontvangen kan daarenboven ook al geen aanvraag meer doen.

Omdat de tijd natuurlijk niet stilstaat, worden de huizen die voor een renovatie- of verbeteringspremie in aanmerking komen steeds ouder en krijgen een aantal mensen die pakweg 10 jaar geleden een renovatiepremie kregen en verder aan alle modaliteiten voor een verbeteringspremie voldoen geen steun meer voor verbeteringswerken aan hun woning.

1. Is de minister bereid om na de goedkeuring van de Wooncode in het Vlaams Parlement de vaste data in de besluiten in verband met renovatie- en verbeteringspremies te evalueren en eventueel aan te passen, om zodoende aan de behoeften te blijven voldoen ?

2. Is de minister nu reeds bereid het jaartal 1946 voor het verkrijgen van een renovatiepremie aan te passen, rekening houdend met het feit dat de vaststelling in 1947 gebeurde, waardoor de gemeentebesturen sneller zouden kunnen werken ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Destijds werd bij de opmaak van de reglementeringen geopteerd voor het inschrijven van vaste data in de regelgeving. Zo werd onder andere in de reglementering op de tussenkomsten in de leningslasten bij renovatie van woningen ingeschreven dat de woningen voor het eerst in gebruik moeten genomen zijn vóór 1946. Voor het bekomen van een verbeteringspremie voor woningen moet de eerste ingebruikname dateren van vóór 1972. Bovendien mag men geen premie genoten hebben na 1 januari 1985.

Er werd voor deze methode gekozen in plaats van de methode die in het verleden werd gebruikt en een variabele datum vooropstelde (bijvoorbeeld de woning moet op datum van de aanvraag 10 jaar oud zijn) om de vele discussies die in het verleden werden gevoerd omtrent de juiste datum niet meer te moeten voeren.

Bovendien hebben variabele data, die dus voortdurend opschuiven, het grote nadeel dat potentiële premierechtigden die pas binnen enkele jaren in aanmerking zouden komen, hierdoor de neiging hebben te wachten met het uitvoeren van de verbeteringswerken, ook als zij die met eigen middelen nu al zouden kunnen uitvoeren. Dit zou dus een omgekeerd effect uitlokken dan wat met deze steunmaatregel bedoeld was en ertoe leiden dat renovatiewerken aan privé-woningen worden vertraagd in de plaats van gestimuleerd.

De bedoeling was wel om na verloop van een aantal jaren de vaste data die zijn opgenomen in de reglementering op de verbeteringspremies aan te passen, zodat de vraag van het geachte lid terecht is. Dit moet natuurlijk passen in de budgettaire mogelijkheden.

Voor wat de datum van 1 januari 1946 betreft, die gesteld wordt als datum waarvóór de woning moet dateren in de reglementering op de tussenkomst in de last van de hypothecaire lening voor woningen die gerenoveerd worden, is het zo dat de volkstelling inderdaad afsluit op 31 december 1947. De registratie van de woningen daarentegen heeft

plaatsgevonden voor woningen die gebouwd werden tot 31 december 1945 en dus vóór 1946.

Dit blijkt ook duidelijk uit deel 2B, Woningtelling per gemeente van de algemene Volks- en Woningtelling op 1 maart 1991 (Nationaal Instituut voor de Statistiek), waar duidelijk uit op te maken is dat het woningpatrimonium wordt opgedeeld in woningen gebouwd vóór 1919, tussen 1919 en 1945, tussen 1946 en 1961, tussen 1962 en 1970, tussen 1971 en 1980, enzovoort.

Aangezien de eerstvolgende opname bij de Volkstelling het jaar 1961 is, werd bij de opmaak van de reglementering op de tussenkomst in de leningslast voor de renovatie van woningen om budgettaire redenen geopteerd te kiezen voor de woningen gebouwd vóór 1946.

Bovendien kan ik het geachte lid medelen dat sinds de inwerkingtreding van de tussenkomst in de leningslast voor het renoveren van een woning,

nog geen problemen zijn voorgekomen in hoofde van de vaststelling van de datum van 1946.

De minister besluit dat :

1. de vaste data voorzien in het besluit van de Vlaamse regering betreffende het instellen van een verbeteringspremie voor woningen die de bouwdatum van de woning stellen vóór 1972 en de datum waarop geen andere premie werd verkregen op 1 januari 1985, bij een eerstvolgende aanpassing van de reglementering mits goedkeuring door de Vlaamse regering met 5 jaar verschoven zullen worden ;
2. de vaste datum voorzien in het besluit van de Vlaamse regering betreffende de tussenkomst in de leningslast voor de renovatie van een woning, behouden dient te worden op "gebouwd vóór 1946" om praktische en budgettaire redenen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van woensdag 23 april 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het evaluatierapport betreffende de sociale verhuurkantoren

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De regering besliste onlangs om een verlenging toe te staan van de erkenning van de Sociale verhuurkantoren (SVK) tot einde mei 1997. In een antwoord op een actuele vraag van de vraagsteller, antwoordde de minister dat hij bereid was het evaluatierapport van de SVK's over te maken (wat ook gebeurd is) en vooraleer de Wooncode wordt besproken hierover een debat te organiseren in de Commissie Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting van het Vlaams Parlement.

Bij nader toezien blijkt de evaluatie van de SVK-conventie en de SVK-werkingen, opgemaakt door het Vlaams Overleg Bewonersbelangen vzw (VOB) zelf ! Men evalueert met andere woorden zichzelf.

1. Eén van de basiselementen is de uitbouw van de werking als geïntegreerd deel van een lokaal netwerk, complementair aan de andere huisvestings- en welzijnsactoren. Hierover vindt men niets terug in de evaluatie. Is de minister bereid een apart onderzoek en evaluatie te maken ?
2. Kan de minister inzicht verschaffen in de financieringsmodaliteiten van het VOB en de 9 erkende SVK ? Welke middelen krijgen deze uit andere financieringstoelagen dan het SVK ?
3. In welke mate wordt de specifieke huurdersbegeleiding door de SVK als complementair gezien met de erkende huurdersbonden ?
4. Welke houding dient aangenomen te worden tegenover het feit dat de SVK's in de toekomst zelf het aandeel van de kamerbewoners zullen doen afnemen, gezien de strengere kwaliteitsnormen ?

5. Waarom werd geen afzonderlijk onderzoek en evaluatierapport opgemaakt door de administratie Huisvesting ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Het is juist dat in eerste instantie aan het VOB gevraagd werd een verslag over de werking van de SVK te maken. Een dergelijke verslaggeving door het VOB maakt echter integraal deel uit van de overeenkomst die gesloten werd tussen het Vlaamse Gewest en het VOB. In deze overeenkomst (artikel 1) van november 1993 was de evaluatie van de werking van de SVK zeer uitdrukkelijk ingeschreven als doelstelling van deze overeenkomst.

Aangezien het nauwgezet opvolgen, coachen, evalueren en bijsturen van de werking van de 9 sociale verhuurkantoren waarmee het VOB in het kader van de conventie een onderaannemingscontract heeft afgesloten, veruit de belangrijkste opdracht is die aan het VOB binnen deze overeenkomst werd toegewezen, is dat zeer logisch. De rapportering van het VOB gaat dan ook over de SVK's, niet over zichzelf.

Het VOB evalueert in elk geval niet zichzelf wat betreft de naleving van de contractvoorwaarden van de conventie. Dat is telkens gebeurd door de administratie bij de aflevering van de zesmaandelijkse tussentijdse verslagen zoals voorzien in de overeenkomst. Einde mei 1997 dient het eindverslag te worden geleverd, waarna van de administratie zoals gebruikelijk ook een globale evaluatie zal worden gevraagd.

Bovendien werd aan de administratie gevraagd intussen een voorlopige evaluatie te maken nog voor de evaluatie van het eindrapport. Deze voorlopige evaluatie werd op 28 maart laatsleden aan de minister overgemaakt.

Op de concrete vragen antwoordt de minister het volgende :

1. De eis tot samenwerking met huisvestings- en welzijnsactoren werd uitdrukkelijk opgenomen in de overeenkomst (art. 2, derde lid). Een rapport met een overzicht van deze samenwerkingen werd door het VOB overgemaakt aan de administratie in december 1994. Dit aspect van de werking werd reeds besproken in de voorlopige evaluatie van de administratie van 28 maart 1997 en zal zeker een belangrijk thema vormen bij de eindevaluatie van de administratie.

2. Een overzicht van de financiering van het personeel, werd ook reeds gemaakt op 17 maart 1997. Voor een volledig inzicht in de financiering van de erkende SVK's wordt verwezen naar de balans- en resultatenrekeningen over 1995 ; de financiële verslagen over 1996 zullen einde mei bij de administratie worden ingediend.

Daarnaast wordt uiteraard ook gebruik gemaakt van bestaande premies in hoofde van de huurder of verhuurder.

Vanuit het Vlaamse gewest heeft het VOB twee reguliere financieringsbronnen : de v.z.w. is enerzijds erkend als koepel voor de huurdersbonden en anderzijds binnen de conventie als coördinerende organisatie voor SVK's.

Aan de erkenning als koepel van de huurdersbonden is de subsidiëring van één voltijds coördinator en diens werkingsmiddelen verbonden. Het maximum van de loonkost werd bepaald op 1.550.000 frank per jaar ; de maximum werkingskost werd vastgesteld op 600.000 frank per jaar. De uitbetaling van deze subsidie gebeurt op basis van het voorleggen van verantwoordingsstukken aan de administratie.

Binnen de SVK-conventie wordt het VOB vergoed voor de tewerkstelling van één fulltime universitair en een halftijdse administratieve kracht en hun werkingskost voor de duur van de overeenkomst. De bedragen werden forfaitair vastgesteld op 2.100.000 frank per jaar voor de personeelskost en op 350.000 frank per jaar voor de werkingskost. De betaling gebeurt op basis van het indienen van een onkostennota.

Jaarlijks dient het VOB bij de administratie een boekhoudkundig verslag in (balans- en resultatenrekening, overzicht van de uitsplitsing van de onkosten over de verschillende deelwerkingen).

3. SVK's en huurdersbonden richten zich op dezelfde doelgroep, met name de huurders en meer bepaald de zwakkere huurders. De dienstverlening is aanvullend.

Een SVK treedt op als tussenverhuurder en bemiddelaar tussen huurder en eigenaar-verhuurder. Huurdersbegeleiding behoort tot de essentiële opdrachten van een SVK : alle aspecten van wonen komen hier aan bod (onderhoud van de woning, begeleiding bij renovatie, veiligheid, formaliteiten rond nutsvoorzieningen, ...). Het SVK werkt voor haar eigen cliënteel. Waar de gezinsproblematiek breder is dan het woonaspect, werkt het samen met

en verwijst het door naar welzijnsdiensten (de meeste onderhuurders zijn cliënt van een welzijnsdienst).

Waar zich juridisch problemen stellen inzake het hoofdhuurcontract kan ook het SVK een beroep doen op huurdersbonden. Zoals bij andere organisaties gebeurt dit doorgaans door het afsluiten van een collectief lidmaatschap bij een huurdersbond.

De opdracht van de huurdersbonden spitst zich toe op het juridische aspect van de huisvesting. Hun taak bestaat erin de huurders bij te staan in het verkrijgen van hun wettelijke rechten als huurder. De intensiteit van de juridische begeleiding in huurkwesties is afhankelijk van het profiel van de betrokken huurder en de middelen die de huurdersbond ter beschikking staan.

Waar er juridische problemen optreden binnen een context van algemene achterstelling, verwijst de huurdersbond door naar welzijnsactoren. Sinds hun erkenning hebben de huurdersbonden op een succesvolle manier het aangaan van collectieve lidmaatschappen sterk gepromoot. Ze tellen onder hun leden veel welzijnsorganisaties die als tussenschakel optreden tussen hun cliënteel en de adviseerende huurdersbond. De juridische begeleiding van een huurdersbond heeft steeds betrekking op het huurcontract (opstellen briefwisseling, preventief adviseren van contracten, ...) of op de woonst/woonsituatie van de huurder (informatie over de mogelijkheid een premie te bekomen, informatie over ongezonderkenning, ...).

De werking van de SVK's en de huurdersbonden is dus volledig complementair.

4. De SVK's opteren terecht voor het afstoten van patrimonium dat niet beantwoordt aan de minimumkwaliteitseisen, wanneer geen akkoord kan worden bereikt met de eigenaar voor renovatie. Het kan niet de bedoeling zijn dat langs SVK's ondermaatse woningen aan kansarmen verhuurd worden.

De gehanteerde minimumkwaliteitsnormen werden gelinkt aan de vereisten voor het verlenen van een huursubsidie van het Vlaamse Gewest, dit in afwachting van een algemene woonnormering via de Wooncode. De normen van de huursubsidie zijn strenger dan de normen gehanteerd binnen het decreet op de kamerverhuring.

De vraag of kamers nog door SVK's mogen worden verhuurd zal één aspect van de discussie zijn bij een eventuele erkenning van SVK's. De minis-

ter meent dat kamers onvoldoende kwaliteit kunnen garanderen om dit als Vlaamse overheid via de werking van de SVK's te subsidiëren.

5. Er werd reeds op gewezen dat de administratie elk tussentijds rapport van het VOB afzonderlijk heeft geëvalueerd en dat een globale evaluatie gepland is na indiening van het eindverslag.

Niettemin werd, ter voorbereiding van de bespreking van het ontwerp van Vlaamse Wooncode in het Vlaams parlement aan de administratie gevraagd om een voorlopige evaluatie met advies te maken over het model 'sociale verhuurkantoren' in Vlaanderen. Dit verslag werd ingediend op 28 maart 1997.

Met het oog op een vervolledigd advies, na levering van het eindverslag van de conventie, wordt momenteel door de administratie bijkomende informatie gevraagd over alle SVK's in Vlaanderen, al dan niet erkend binnen de conventie.

3. *Repliek*

De heer Carl Decaluwé wijst er inzake de financieringsmodaliteiten op dat veel SVK's ook gebruik maken van gesco's en andere overheidsmiddelen. Hij vraagt om een volledig overzicht te krijgen van elke overheidsbetoelaging aan de SVK's. Dat moet het mogelijk maken om een zicht te krijgen op de kost per woning en om een vergelijking te maken met andere betrokkenen in de sociale huursector.

De spreker suggereert dat de SVK's duidelijk aanwezig moeten zijn op de markt van de kamerbewoning.

Ten slotte merkt hij op dat de ambtenaar die het evaluatierapport over de SVK's moet opmaken tevens lid is van het VOB. Op die manier dreigt men in een rechter-partij situatie terecht te komen.

– *Het incident is gesloten*